

ТИМЪТИ ЗА НАСЛЕДСТВОТО НА ЗАВОЕВАТЕЛИТЕ

Част 2 от „Завоевателите“

Превод от английски: Венцислав Божилов, 2000

chitanka.info

1.

— Изследовател Трр-гилаг?

Трр-гилаг бавно вдигна поглед от изцапания гащеризон, в който беше облечен.

— Да, командир Збб-рундги?

— „Верен“ е готов за излитане — каза командир Збб-рундги. — Чакаме само да се качите на борда.

— Благодаря — отговори Трр-гилаг. — Ще дойда след няколко стодара.

Збб-рундги огледа малката заседателна зала на групата за ксеноложки проучвания и каза:

— Екипът може да се справи с останалата част от оборудването. Тук вече няма нищо, което да надзиравате.

— Разбирам — отговори Трр-гилаг. — Както казах, ще дойда след няколко стодара.

Зениците за дневно виждане на Збб-рундги леко се свиха. От мястото си Трр-гилаг не можеше да каже със сигурност дали наистина е така.

— Инструкциите на Върховния вожд бяха достатъчно ясни, изследовател — каза командирът на кораба. — Трябва да напуснем веднага, щом сме готови.

— А ние все още не сме — отвърна Трр-гилаг. — Можете да се върнете на кораба и да започнете предстартовата подготовка. Аз ще дойда след няколко стодара.

Този път нямаше място за съмнение относно зениците.

— Както желаете, изследовател — студено отвърна Збб-рундги, обърна се и напусна помещението.

— Това беше глупаво — отекна слаб глас в тишината. — Командир Збб-рундги се ползва с голямо благоразположение от страна на водачите на клана Какк'рр, както и на родовете му старейшини. Не е разумно някой в твоето положение да се изправя срещу него.

— Моето положение е на надлежно назначен говорител на тази мисия, Чрр'т-огдано — напомни му Трр-гилаг и посочи отличителните знаци на гащеризона си, върху който още имаше засъхнали петна от бягството на човека Фелиан Кавана. — Докато Върховният съвет не отнеме правомощията ми, аз ще правя каквото сметна за необходимо. Независимо дали това се харесва на командир Збб-рундги.

— Погледни ме, Трр-гилаг.

Трр-гилаг въздъхна и вдигна поглед към неясната фигура, която се рееше във въздуха пред него. Чрр'т-огдано, старейшина на клана Кеера'рр и главен наблюдател на Базов свят дванадесет. Доколкото можеше да се съди по изражението на почти прозрачното му лице, той се отнасяше с още по-малко уважение към официалното му положение, отколкото командир Збб-рундги.

— Не се прави на много остроумен — изсъска старейшината. — По длъжност все още може и да си говорител на мисията. Имам предвид положението ти на зхиррзхианец, чиито действия позволиха на пленника Фелиан Кавана да бъде спасен.

— Ще поема вината за това, когато му дойде времето — каза Трр-гилаг. — Но засега не смятам, че е прекалено да настоявам за уважението, което се полага на титлата ми.

Езикът на Чрр'т-огдано презрително се метна навън.

— Властта е нещо, което може да се даде. Уважението обаче трябва да се заслужи. Ако си прекалено млад и глупав или опиянен от властта си, за да го разбереш, сигурно тази длъжност не е трябвало изобщо да ти се дава.

Трр-гилаг притисна езика си към небцето, за да сподави думите, които напиреха да излязат от устата му.

— Съжалявам, ако съм, ви огорчил — насили се да каже той. — Направих всичко, което беше по силите ми.

Лицето на Чрр'т-огдано поомекна.

— Станалото станало — примирено каза той. — Само историята може да те съди.

Това естествено не означаваше, че Чрр'т-огдано вече не е решил за себе си какъв ще бъде резултатът от подобен съд. Същото можеше да се каже и за командир Збб-рундги и останалите участници в мисията.

Честно казано, не ги осъждаше. Всъщност схемата, която беше измислил за повторното залавяне на Фелиан Кавана, работеше точно и Трр-гилаг смяташе да изтъкне това пред Върховния съвет. Те допуснаха човекът да се добере до другопланетния кораб, да го активира и така да снабди наблюдаващите старейшини с безценна информация за принципа на действие на апарата. След това, както и се очакваше, внезапната поява на един от старейшините отвлече вниманието на човека достатъчно дълго, за да може Трр-гилаг да инжектира минимално количество отрова в рамото му. Информацията за поредния опит за бягство, осуетен без особени усилия, само малко щеше да разнообрази доклада за деня.

Но никой от тях не знаеше за изстребителите, готови да нанесат удар. И ако затворникът се намираше на сигурно място в килията си, когато врагът връхлетя отгоре няколко стотина по-късно, спасяването му щеше да бъде осуетено.

Или може би хората просто щяха да унищожат базата, да направят всички зхиррзхианци старейшини и пак да спасят Фелиан Кавана.

При спомена за онези мигове Трр-гилаг потрепера и езикът му се сви. Изстребителите бяха невероятни. Невероятно бързи, невероятно маневрени, невероятно смъртоносни. Според окраската и действията им те точно съответстваха на корабите, който внезапно бяха попречили на установяването на плацдарма на човешкия свят Доркас. Брат му Трр-мезаз беше предположил, че точно това са тайнствените воини копърхед, за които се споменава в човешкото записващо устройство.

А може би бяха същите кораби?

При тази злокобна мисъл Трр-гилаг се намръщи. Ако копърхед незабелязано бяха успели да се промъкнат през блокадата на околопланетното пространство на Доркас...

— Искам да говоря с брат си — оборна се той към Чрр'т-огдано.
— Трр-мезаз — Кеера'рр, командир на сухопътните сили на Доркас.

— Сега ли? — изненада се Чрр'т-огдано. — Няма ли да е по-добре да го направиш от борда на „Верен“?

— Искате да кажете за успокоение на командир Збб-рундги ли?
— остро попита Трр-гилаг.

— Имам предвид какво е разумно — последва резкият отговор.
— Или искаш още да си тук, когато човешките изстребителите се върнат с

подкрепления?

— Няма да се върнат, както вече обясних на командир Збб-рундги — въздъхна Трр-гилаг. — От спасяването на затворника изминаха почти шест тентарка. Ако хората имаха повече сили наблизко, досега вече да са атакували. Ето защо смятам, че всяка евентуална бъдеща атака ще дойде от някой техен свят. С други думи, поне на още едно завъртане оттук, ако не и повече.

— Това е само предположение.

— Това е заключението на ксенолог и специалист по другопланетни култури — внезапно почувствал се уморен от всички тези спорове, рязко отговори Трр-гилаг. Никой не разпитваше по такъв начин Свв-селик, когато той беше главният. — Връзка с Трр-мезаз, ако обичате.

— Слушам — сърдито отговори Чрр'т-огдано и изчезна.

Вратата се отвори и в стаята влезе техничка, която буташе пред себе си количка.

— Някакви новини за пленниците? — попита я Трр-гилаг.

— Все още спят — отвърна тя и насочи количката към един от трите останали тъканни анализатори. — Но метаболизмът им сякаш се възстановява след травмата от прехвърлянето на кораба. Лечителите смятат, че след още няколко стоудара ще се оправят.

— Добре — каза Трр-гилаг, доволен, че поне това става според предвижданията. Противно на мнението на Чрр'т-огдано и Збб-рундги, причината за забавянето на отлитането не се криеше в желанието му да се наслади на властта си. Всъщност той се опасяваше, че двамата нови другопланетни пленници могат да умрат от тайнствените си наранявания още преди да успеят да напуснат планетата. Според лечителите прехвърлянето им на борда на „Верен“ беше достатъчно рисковано само по себе си и Трр-гилаг искаше другопланетяните да имат на разложение колкото се може повече време, преди да бъдат подложени на стреса от старта.

Командир Збб-рундги или не можеше да го разбере, или бе прекалено уплашен от евентуално нападение на хората, за да го е грижа за предупрежденията на лечителите. Но решението кога да отпътуват зависеше единствено от Трр-гилаг, поне докато не беше на борда на „Верен“.

— Старейшините успяха ли да научат нещо за нараняванията им?

— Все още проучват — отговори техникката. Последната дума почти се изгуби в звука от допир на керамика с керамика, когато тъканният анализатор беше повдигнат от пода и поставен върху количката. — Засега са толкова объркани, колкото и лечителите.

Нещо до Трр-гилаг трепна и Чрр'т-огдано се появи отново.

— Имам връзка с командир Трр-мезаз — изръмжа той. — Започвай.

— Говори Трр-гилаг — започна той, като се чудеше какво е накарало Чрр'т-огдано да се забави толкова дълго. Предполагаше се, че оттук има пряка връзка с всеки от трите зхиррзхиански плацдарма. Да не би нещо да се бе объркало? — Базов свят дванадесет беше атакуван преди около шест тентарка от човешки изстребител от типа, описан в последния ти доклад. Въпрос: сигурен ли си, че и двата изстребителя все още се намигат на Доркас?

Чрр'т-огдано кимна и отново изчезна. Докато чакаше, Трр-гилаг отчиташе наум времето и наблюдаваше маневрите на техникката при вратата. Щяха да са нужни по около петнадесетина стоудара за всяко прехвърляне на съобщението, предполагаше той, като се започнеше от свързочника на главния зхиррзхиански свят Оакканв, с когото щеше да се свърже Чрр'т-огдано. Така съобщението щеше да се предава от един старейшина на друг, докато накрая стигнеше до храма на някой, който също служеше като свързочник с наземните сили в Доркас. После още толкова, докато отговорът на Трр-мезаз стигнеше до него. Последния път, когато говори с някого от плацдарма в Доркас, забавянето продължи около 120 стоудара. Сигурно и сега щеше да е така.

Бяха изтекли около 190 стоудара, когато Чрр'т-огдано се появи отново.

— „И двата кораба са все още тук — повтори старейшината отговора на брат му. — Ранен ли си, братко?“

Езикът на Трр-гилаг се изви в крива усмивка. Такъв беше Трр-мезаз. Щеше да си остане по-големият грижовен брат, докато и двамата не станеха старейшини. А сигурно и след това.

— Добре съм. А ти?

— „Когато проверих за последен път, все още бях цял — пристигна отговорът. Трр-мезаз все още не беше загубил чувството си

за хумор. — Тежки ли са пораженията на базата?“

— Достатъчно тежки — каза Трр-гилаг. — Беше изключително прецизна атака.

— „Е, тук не се представиха чак толкова добре — след кратко забавяне последва отговорът. — Колко кораба използваха?“

— Видяхме само няколко изстребителя — каза Трр-гилаг. — Въпреки че може да е имало и други извън обсега на сензорите ни. Защо? Броят важен ли е?

— „Възможно е. Ако имаме някаква представа колко кораба са изпратили за търсене, бихме могли да получим представа за големината на армията им. Освен ако не са претърсвали системите просто така и не са извадили дяволски късмет.“

— Съмнявам се — каза Трр-гилаг. — Знаем, че са търсили и на Изследователски свят осемнадесет. „Верен“ и „Изпълнителен“ почти ги заловиха, но те успяха да се изплъзнат в последния момент.

— „Значи са покрили всички възможни системи в района — заключи Трр-мезаз. — Броят им е огромен.“

— Даже повече от огромен — съгласи се Трр-гилаг. — Сигурно са имали някакъв начин да ограничат избора си.

— „Така е — пристигна отговорът. — За съжаление, това води до още по-тревожни заключения. Първо, успели са да получат от изследователските кораби изключително подробна информация за нашите изисквания към околната среда. И второ, имат точен каталог на всички системи в района. Не виждам как иначе биха могли да ограничат броя на системите и да успеят за толкова кратко време.“

— Страхувам се, че си прав — намръщи се Трр-гилаг. — Освен ако не са в състояние да проследяват кораби през хиперпространството. Това също може да обясни нещата.

— „Дори не си помисляй за това — възкликна брат му. — Ей така плъзват слуховете. И колкото по-невероятна е историята, толкова по-бързо се разпространява. Предполагам, че евакуираш базата си?“

— Да — каза Трр-гилаг. — Наредиха ни да се върнем на Оакканв. И сигурно ще ме изправят пред Върховния съвет.

— „Несъмнено. Внимавай как се държиш пред тях. Кланът Тоо’рр далеч не е във възторг от теб, след като зае мястото на говорител на изследователската група вместо Свв-селик.“

Поне това не беше нещо, за което да обвиняват него.

— Не съм виновен — каза той на брат си. — Нашите старейшини настояха за смяната на Свв-селик, след като той позволи на човека да се доближи прекалено много до пирамидата.

— „И все пак внимавай.“

— Разбира се — Трр-гилаг се намръщи. — Да не би нещо да не е наред? Връзката ми се струва по-лоша, отколкото преди пет завъртания.

Този път забавянето продължи още по-дълго. Трр-гилаг вече се чудеше дали да не изпрати някой от другите старейшини да върне Чрр'т-огдано, когато той отново се появи.

— „Изгубихме връзката, по която разговаряхме тогава — повтори старейшината отговора на Трр-мезаз. Слабият му глас внезапно стана неприветлив. — Преди две завъртания изчезна един от свързочниците ни. Прр'т-зевисти — Дхаа'рр.“

Трр-гилаг усети, че зениците му за дневно виждане се свиват от изненада.

— В името на осемнадесетте свята, как са допуснали да стане това?

— „Хората си пробиха път до една от пирамидите и взеха резена от неговия фссс-орган — последва отговорът. — Проследихме го до техния лагер, но тогава докладите през родовия храм внезапно прекъснаха.“

— Убили ли са го?

— „Или са успели по някакъв начин да го заловят. Знаем само, че след това никой не е чул нищо за него. Нито тук, нито в родовия му храм на Дхаранв.“

— Аха — промърмори Трр-гилаг. — Как така хората са успели да проникнат в базата ти?

— „Не им се наложи. Положението е такова, че и четирите пирамиди се намират извън лагера ни.“

— Извън лагера ли? — втрещи се Трр-гилаг. — Чия идиотска идея е това?

— „Моя. Беше експеримент. Искях да видя дали старейшините ще ни помогнат да защитим позициите си.“

Трр-гилаг махна с език.

— Това няма много да зарадва лидерите на Дхаа'рр.

— „Мнението им вече беше изразено пред мен — последва сухият отговор. — Предполагам, че и на теб няма да ти се размине, когато застанеш пред Върховния съвет.“

— Благодаря за предупреждението — каза Трр-гилаг и провери времето. Затворниците вече трябваше да са се оправили. — Трябва да тръгвам, братко. Пази се. Скоро пак ще ти се обадя.

— „Добре — предаде отговора Чрр’т-огдано. — И ти се пази. Всичко добро.“

— Всичко добро — Трр-гилаг кимна на старейшината. — Благодаря, Чрр’т-огдано. Вече можете да освободите линията. Време е да вървим.

— Добре — промърмори Чрр’т-огдано и посочи към вратата с език. — А пирамидата? Все още ли смяташ да я оставиш тук?

— Без нея няма да можем да проследим хората, ако се върнат — отбеляза Трр-гилаг, като наблюдаваше загриженото изражение на старейшината. — Защо? Да не би да се страхувате?

— След онова, което се е случило с Прр’т-зевисти ли? Разбира се, че се страхувам. И ти би трябвало да се страхуваш.

Трр-гилаг се намръщи, докосна тила си — там, където в основата на черепа имаше малък белег — и потисна думите, които напиреха да изскочат от устата му. Поне на теория, чрез резенчето хората не можеха да причинят нищо лошо на останалата част от фссс-органа с размер на пръст, който се намираше в безопасност в нишата си в храма на 250 светлинни цикъла отгук. При първия признак на опасност Чрр’т-огдано и останалите старейшини само трябваше да се прехвърлят обратно в храмовете си, където щяха да са на сигурно място.

Но теорията беше едно, а група нервни старейшини, загрижени за оцеляването си — съвсем друго нещо. И в интерес на истината, той не знаеше тази теория някога да е била проверявана на практика.

— Спомни си доклада на наблюдателите от Изследователски свят осемнадесет — каза Чрр’т-огдано. — Те са усетили болката от използването на човешките оръжия срещу старейшини.

— Но са били в своите резенчета и са наблюдавали хората — напомни му Трр-гилаг. — Все пак имате основание. Добре. Съобщете на командир Збб-рундги, че променям решението си и че трябва да

вземем пирамидата със себе си. Ще заминем веднага щом я натоварят на кораба.

— Слушам — отговори Чрр'т-огдано. Изглеждаше повече от облекчен.

Отново останал сам, Трр-гилаг се изправи и силно притисна език към небцето си, докато оправяше гащеризона на раменете си. Всичко се повтаряше. Зхиррзхианците отново воюваха с друга раса. Раса, която подобно на всички други в миналото беше нападнала първа. Раса с мощни бойни ракети и малки, но ужасни изстребители, която, без да се колебае, използваше оръжия срещу старейшини. Раса, която владееше двадесет и четири свята срещу техните осемнадесет и която държеше в подчинение поне още осем раси.

Раса, която разполагаше с ужасяващо оръжие, описано му от Фелиан Кавана. Страховитото средство за унищожение, наречено КИОРО.

Трр-гилаг за последен път огледа потъналото в тишина помещение и тръгна към кораба. Надяваше се, че Военното командване и Върховният съвет не са попаднали на залък, който не са в състояние да преглътнат.

2.

До Оакканв имаше малко повече от 250 светлинни цикъла. Почти тридесет и пет тентарка при нормална скорост. Три и половина дълги завъртания, през които Трр-гилаг можеше да лежи в каютата си, да изучава записките за Фелиан Кавана и да обогатява познанията си по човешки език. И да се чуди какво става на други места, докато те пътуват в мрака между звездите.

За щастие, не се намираше в изолация. Командир Збб-рундги беше инструктирал всички на борда (разбира се, неофициално) да остракират младия изследовател парвеню, който бе позволил на пленника да избяга. Нещо повече, той се беше отнесъл към съветите му с открито пренебрежение. Но явно нито Нзз-ооназ, нито Свв-селик бяха приели това сериозно и го държаха в течение за напредването на зхиррзхианските сили в доскоро контролираното от хората пространство.

Докладите на старейшините бяха редки, но окуражаващи. Бяха изненадани защитниците и на трите човешки свята, въпреки че това не им бе попречило да нанасят контраудари със своите ракети и други оръжия. Но обикновено след един-два тентарка ги разбиваха и отблъскваха в необитаемите райони. Установяваха се плацдарми, в орбита се разместваха блокадни части. Сега трябваше само да се контролира завоюваното и да се чака как ще реагират хората на прехвърлянето на бойните действия на тяхна територия.

Ако това наистина бе връщане на удара.

Тази объркваща мисъл смътно се въртеше в главата му през целия път. Той, разбира се, вярваше на старейшините, а техният доклад недвусмислено сочеше, че при първата среща хората са били агресорите. Но в същото време Трр-гилаг чувстваше, че не е в състояние просто да игнорира думите на Фелиан Кавана, който изглеждаше също толкова убеден, че „Далечен изследовател“ и другите зхиррзхиански изследователски кораби първи са открили огън.

Вероятно човекът лъжеше. Почти сигурно беше, че лъже. Но все пак оставаше известно съмнение. Трр-гилаг можеше само да се надява, че до Оакканв вече ще е напълно сигурен.

— Станете и се пригответе за служба — разнесе се напевният глас на квестора. Думите отекнаха по високоговорителите в огромната зала. Ехото почти веднага изчезна сред шума от изправянето на хилядата зхиррзхианци. — Върховният съвет на зхиррзхианците заседава. Върховният вожд!

Вратите зад подиума се отвориха и се появи Върховният вожд. В течение на няколко секунди той остана неподвижен, мълчаливо наблюдавайки препълнената зала. След това високо вдигна плод кавра и го разреза на две — израз на откритост и доверие според древната традиция. Остави парчетата на ниската маса до вратата, избърса пръстите си с кърпа и пристъпи напред. Мина между двата храма (по-големият, направен от стандартната бяла керамика, бе предназначен за върховния род, а другият, от гравирани черни камъци — за самите Върховни вождове), като склони глава към всеки от тях в знак на почит.

— Приветствам говорителите на хилядата клана — каза Върховният вожд, настани се на креслото си и направи знак на говорителите да сторят същото. — Събрали сме се да обсъдим тревожните събития отпреди четири завъртания, които наложиха евакуацията на Базов свят дванадесет. Изследовател Трр-гилаг — Кеера'рр; изследовател Свв-селик — Тоо'рр; изследовател Нзз-ооназ — Флии'рр; излезте напред.

Заедно с двамата си колеги Трр-гилаг се доближи до свидетелската скамейка пред подиума. Сладко-киселият вкус на сока от кавра, неутрализиращ отровата му, се смеси с киселината на езика му, докато се опитваше да разчете изражението на Върховния вожд. Надяваше се да получи някаква представа за мнението на върховния водач на зхиррзхианската раса относно всичко това.

Но лицето на Върховния беше неподвижно като маска. Нищо чудно. В продължение на петстотин цикъла, още от основаването на Върховния съвет, синовете и дъщерите на този род без клан живеяха и работеха в разрастващия се правителствен комплекс. Представителите

на рода не се съюзяваха, не подкрепяха и не заговорничеха с никого. Никой не можеше да се издигне до длъжността Върховен вожд, без дълго преди това да се е научил да крие всички лични мисли и предпочитания дълбоко в себе си.

— Изследовател Трр-гилаг — почна Върховният вожд и впи поглед в него. — Като говорител на групата специалисти по ксеноложки изследвания на Базов свят дванадесет, вие носите главната отговорност за събитията отпреди четири завъртания. Събития, които доведоха до бягството на човешкия военнопленник, евакуацията на важна зхиррзхианска база и превръщането на осем зхиррзхианци в старейшини. Прочетохме докладите ви, както и коментарите и мненията на вашите свързочници и онези старейшини, които ви помагаша в изследванията. Сега бихме желали да чуем вашите мисли.

„И моите извинения ли?“ — зачуди се Трр-гилаг. Но лицето на Върховния оставаше все така непроницаемо.

— Знаете фактите — започна той, като се насили да погледне към редиците говорители на клановете и мъглявите фигури на безмълвните старейшини, изпълнили купола над помещението. — Пленникът успя да блокира сензорите на усмирителния си костюм, като ги покри с кал — продължи той, — и залови мен и един от моите техници преди да успеем да се отдалечим. Използваше ни като щитове срещу войниците и настоя да му се осигури достъп до наскоро пристигналия другопланетен космически кораб.

— Толкова ли те е страх да станеш старейшина, че си наредил на войниците да се оттеглят? — изръмжа някой от първата редица.

Трр-гилаг се обърна към източника на гласа. Лицето беше много добре познато — Квв-панав — говорител на могъщия клан Дхаа'рр.

— Не се страхувам, говорителю — каза той. — Всъщност рискувах веднъж, когато наредих на войниците да използват заслепяващи оръжия срещу човека. Оказаха се неефективни.

— Тогава е трябвало да наредиш да използват лазери — настоя Квв-панав.

— Вероятно — отговори Трр-гилаг. — Съгласен съм, ситуацията беше потенциално опасна. Но освен това видях в нея начин да се доберем до ценна информация.

Квв-панав изсумтя.

— Ние вече получавахме такава информация...

— Говорителят на клана Даа'р да замълчи — обади се меко Върховният вожд. — Каква информация имате предвид, изследовател Трр-гилаг?

— Другопланетният космически кораб е бил повреден при залавянето му — каза Трр-гилаг. — Наши наблюдатели следиха приземяването, но всички членове на екипажа му бяха тежко ранени и не се знаеше още колко им остава да живеят. Помислих си, че ако позволим на човека да се качи на борда на кораба, нашите старейшини ще видят как се привежда в предстартово състояние. Затова наредих да му се позволи да се качи на борда.

— Голям риск със съмнителен успех — обади се друг говорител. — Нашите специални части със сигурност щяха да разкрият тайните на кораба.

— Освен това другопланетяните оцеляха — добави Квв-панав. — Което означава, че рискът е бил абсолютно излишен.

— Сигурно е така — каза Трр-гилаг. — Но тогава не го знаех. Що се касае до другопланетяните, тяхното оцеляване все още е под въпрос.

— Но не е под въпрос фактът, че твоят хазартен опит се провали — върна му топката Квв-панав. — Човекът избяга при своите с информация за зхиррзхианците. Трябваше да го убиеш.

— Това можеше да доведе до още по-лоши последствия — каза Трр-гилаг, като събра целия си кураж. Стигна се и до това. Нямах да го приемат много въодушевено. — Според мен не е невъзможно хората да имат свои старейшини.

Очакваше да чуе възмутени или поне изненадани възгласи. Вместо това реакцията беше гробно мълчание. Още по-изнервящо.

— Имате ли доказателства? — попита Върховният вожд.

— Не преки — каза Трр-гилаг, като се мъчеше да запази гласа и опашката си спокойни. Но има някои улики. Човекът много бързо забеляза нашите белези от фссс-орган и започна да задава куп въпроси за тях. Освен това той имаше подобен белег тук — той посочи корема си, — което означава, че нещо с размера на фссс-орган е било махнато оттам.

— Интересно място за фссс-орган — отбеляза Върховният. — Как беше определено това — чрез медицински изследвания или чрез пряко наблюдение на старейшина?

— И по двата начина — каза Трр-гилаг. — След разговора ни с човека за фссс-органа поисках преглед от старейшина.

— Още тогава настоях, че този разговор не бива да се състои — обади се Свв-селик. — Така той получи информация...

— Изследователят да замълчи — каза Върховният. — Позволете ми да отбележа, изследовател Трр-гилаг, че малко след космическата битка бяха изследвани още пет човешки тела. На никое от тях не са били открити подобни белези.

— Да, това ми е известно — отговори Трр-гилаг. — И ако хората наистина имат старейшини, това би могло да означава, че социалната им структура е изключително примитивна.

— Невъзможно — изсумтя Квв-панав. — В технологично отношение са много напреднали.

— Не е задължително общественото развитие да е пряко свързано с технологичното — възрази Трр-гилаг. — Човекът Фелиан Кавана очевидно имаше ранг, равен на зхиррзхиански командир на кораб. Ако само той от целия екипаж е с премахнат фссс-орган, това може да означава, че хората се намират на етап от развитието си, сравним с нашето общество по времето на Първата война на старейшините.

Залата утихна.

— Като се има предвид варварството на онази епоха, подобни новини наистина звучат обезпокоително — най-после се обади Върховният вожд. — Това обяснява немотивираната им и жестока атака срещу нашите изследователски кораби. Можем ли тогава да приемем, че имаме работа с кланово организирано феодално общество?

— Възможно е — каза Трр-гилаг. — Но не бива да забравяме, че са другопланетяни. Не можем просто да проектираме своята история върху тях.

— И също не трябва да забравяме, че това са само голи предположения — презрително се обади Квв-панав. — Основана само на един белег, подобна теория минава границата между въображението и глупостта.

— Може би — каза Трр-гилаг и усети, че зениците му за дневно виждане ядосано се свиват. — Бих искал да напомня на говорителя, че едно от първите неща, които направи пленникът ни, беше да се опита

да се доближи до пирамидата на нашите наблюдатели и свързочници. Това може да означава, че има някаква представа за предназначението ѝ.

— Случайност — отвърна говорителят. — Или просто любопитство.

— А случайност ли е, че човешкият боен кораб, открил Изследователски свят осемнадесет, моментално откри пирамидата на наблюдателите и я атакува с оръжията си срещу старейшини? — контрира Трр-гилаг. — А това, че човешките военни части на Доркас съвсем преднамерено откраднаха резен от фссс-орган?

Той спря, за да си поеме дъх... и внезапно забеляза, че всички в огромната зала са вперили очи в него. Хвърли поглед към Върховния вожд, после отново към първата редица говорители, към мрачното изражение на лицето на говорителя Квв-панав...

Отново погледна Върховния и почувства, че опашката му нервно започва да се извива. Нима бяха пазили в тайна изчезването на Прр'т-зевисти?

— Предварителният разпит е към края си, изследовател Трр-гилаг — все така спокойно каза Върховният. — Ще останете тук за допълнителни въпроси. Върховният съвет ви благодари за времето, което му отделихте.

— За мен беше чест, върховни вожде — отговори Трр-гилаг. Докато се изправяше, внезапно усети, че езикът му премалява. Думите вече бяха казани и нямаше начин да ги върне назад. Ако се съдеше по изражението на говорителя Квв-панав, Трр-гилаг скоро щеше да изчезне като тях.

Изслушаха се още показания и говорителите се оттеглиха за обяд. И тогава се случи онова, от което се страхуваше най-много.

— Извикан сте в частния кабинет на Върховния вожд — му каза един старейшина. — Последвайте ме.

— Слушам — тихо въздъхна Трр-гилаг.

Пътуването във вагона беше самотно и дълго (всъщност не повече от половин хилядоразкрач), по пуст подземен тунел, свързващ залата на Върховния съвет с главните административни сгради на комплекса. Накрая стигнаха и отново се изкачиха на повърхността.

Трр-гилаг последва старейшината до сложно украсена врата с големи дървени халки вместо обичайните звънци. Изглеждаше много стара.

— Влезте — каза старейшината. Трр-гилаг дълбоко си пое дъх, хвана древната халка и отвори вратата.

Озова се в малка дневна — без маси, само с няколко кресла. Очакваха го трима зхиррзхианци — Квв-панав, говорителят на Дхаа'рр, Хгг-спотиб, говорител на Кеера'рр, както и самият Върховен вожд. Никой не го гледаше с особено благоразположение.

— Влезте, изследовател — сухо каза Върховният вожд и посочи към редицата плодове кавра, наредени на лавицата до вратата. — Предполагам, че познавате говорителите на клановите Дхаа'рр и Кеера'рр.

— Да, върховни вожде — каза Трр-гилаг и любезно им кимна. После взе един от плодовете, разполови го с режещите ръбове на езика си и го изхвърли в контейнера за отпадъци. — С какво мога да ви бъда полезен? — попита той и избърса ръцете си в оставената до лавицата кърпа.

— Пленниците са в комплекса — каза му Върховният вожд. — Подготвят ги за разпит в медицинския център.

— Разбирам — каза Трр-гилаг. Лично той бе инструктирал лечителите да оставят другопланетяните да се оправят от шока от кацането, преди да ги преместят. Всъщност трябваше да го предупредят при подобна операция. Но като се имаше предвид ситуацията, в която се намираше, нямаше нищо чудно, че са го оставили в неведение. — Как са понесли пътуването от космодрума?

— Уведомиха ме, че са почти без сили, но метаболизмът им е стабилен — каза Върховният. — Надявам се, че след няколко стоудара ще мога да говоря с тях — добави той и погледна Трр-гилаг. — Преди това обаче говорител Квв-панав има някои въпроси за показанията ви тази сутрин.

— И по-точно, за небивалото разгласяване на секретна информация. — Гласът на Квв-панав беше заплашителен. — Искам да чуя какво знаеш за инцидента с Прр'т-зевисти на Доркас. И как си научил.

— Малко преди да напуснем Базов свят дванадесет разговарях с брат си, командир Трр-мезаз — отвърна Трр-гилаг. — Той ми каза, че

резенът от фссс-органа му бил заловен, а самият Прр'т-зевисти оттогава не бил виждан. Това е всичко.

— Командир Трр-мезаз спомена ли, че този инцидент трябва да се пази в тайна?

Опашката на Трр-гилаг трепна.

— Не, говорителю.

— А по принцип приемаш ли разговорите с военни за нещо, което може да се разгласява нашироко? — продължи да настоява Квв-панав.

— В никакъв случай, говорителю — каза Трр-гилаг. — Винаги съм смятал подобна информация за поверителна и от първостепенно значение.

— И въпреки това просто я подхвърли ей така, без изобщо да се замислиш?

Трр-гилаг го погледна право в очите.

— Не мисля, че показанията пред Върховния съвет са празни приказки, говорителю.

— Съгласен съм — обади се говорителят Хгг-спотиб от креслото си, разположено от другата страна на Върховния вожд. — Всъщност позволявам си да отбележа, че мнозина говорители се питат защо е трябвало да научат за този инцидент благодарение на неволно изтърваните думи на някакъв млад изследовател. Някой може да си помисли, че Дхаа'рр се опитват да запазят жизненоважна информация само за себе си в името на личните си цели.

— Смъртта на старейшина от Дхаа'рр е личен проблем на клана Дхаа'рр — изръмжа Квв-панав. — А не клюка, която да се използва като повод за празни приказки.

Зениците за дневно виждане на Хгг-спотиб видимо се свиха.

— Да не би да искате да кажете, че членовете на Върховния съвет не правят нищо друго, освен да дрънкат празни приказки?

— Въпросът какво прави съветът няма никакво значение — рязко отговори Квв-панав. — Заседанието се наблюдаваше най-малко от две хиляди старейшини, без да се броят правителствените. И благодарение на този бърбав млад глупак сигурно вече всички старейшини са запознати с новините.

— Малко преувеличавате, говорителю Квв-панав — меко възрази Върховният. — Много добре знаете, че нищо, което е свързано с

военни действия, не може да бъде личен проблем на един род или клан. Освен това, първото изтичане на тази информация вероятно е станало преди четири завъртания, когато изследователят Трр-гилаг е научил за изчезването на Прр'т-зевисти. Линията, по която се е провеждал разговорът, се е поддържала и от старейшина без почти никакво право на достъп до секретна информация.

— Така значи — каза Квв-панав и хвърли студен поглед към Трр-гилаг. — Можеше да се очаква.

— Вероятно — продължи Върховният. — Но преди да се направите на ужасно възмутен, нека отбележа следното. Трр-гилаг е използвал обикновена линия, защото кланът Дхаа'рр не е намерил подходящ старейшина, който да заеме мястото на Прр'т-зевисти. При това, позволете ми да прибавя, цели две завъртания след изчезването му.

Този път се свиха зениците на Квв-панав.

— И откъде знаете това, върховни вожде?

Той посрещна погледа му, без да мигне.

— Върховният род наблюдава всички цивилни връзки между зхиррзхианските светове и въоръжените сили още от първия ни контакт с хората.

Квв-панав погледна към Хгг-спотиб.

— Не помня да сте се допитвали до Съвета за подобно нещо, върховни вожде.

— Защото не съм. Реших, че е от значение за безопасността на зхиррзхианците, и затова действах, без да се консултирам със Съвета. Което е мое право, а в случая — и задължение.

— Не мисля, че всички говорители ще приемат подобно тълкуване на Съглашенията — каза Квв-панав. — Може да се приеме — ще парафразирам своя колега Хгг-спотиб, — че правителството се опитва да запази жизненоважна информация за себе си. В името на личните си цели.

— Внимавайте, говорителю — със спокоен глас го предупреди Върховният. — Безпочвените обвинения могат да бъдат също толкова опасни, колкото и изтичането на поверителна информация.

— Както и непристойното поведение — контрира Квв-панав. После хвърли поглед към Трр-гилаг, сякаш едва сега си даваше сметка, че на този спор на високо равнище присъства и нископоставен

свидетел. — Но сега не е време за подобни разговори — прибави той. — Да видим дали нашите пленници ще са в състояние да отговорят на няколко въпроса.

— Да — каза Върховният. — Свързочник?

Появи се старейшина.

— Да, върховни вожде?

— Проверете в медицинския център дали всичко е готово.

— Слушам.

Трр-гилаг се прокашля.

— Бих искал да напомня на Върховния вожд, че пленниците ни все още са твърде слаби — каза той. — При по-силен натиск може да умрат.

— Още една причина да ги разпитаме при първа възможност — отвърна Върховният. — Във всеки случай, решението вече зависи от изследовател Нзз-ооназ.

Опашката на Трр-гилаг започна да се извива по-силно.

— Това означава ли, че съм отстранен от длъжността говорител на мисията? — попита той, само колкото да получи официален отговор.

— Бъди благодарен, че изобщо оставаш в нея — ядно каза Квв-панав. По тона му личеше, че лично той е против точно такава развръзка. — Според всички закони, бягството на пленника би трябвало да ти довлече нещо повече от понижение. Най-малкото обществено порицание, ако не и обвинение в углавно престъпление.

Старейшината отново се появи.

— Всичко е готово, върховни вожде — каза той. — Лечителите и специалистите-ксенолози ви очакват.

— Добре — рече Върховният вожд, изправи се и кимна на тримата. — Да вървим.

Оказа се, че медицинският център е малко по-компактен вариант на помещението на Базов свят дванадесет, което техниците набързо бяха преправили на затвор за Фелиан Кавана. Двата пленници лежаха на подвижни легла в средата на стаята, покрити със защитен стъклен купол. Четиридесетина зхиррзхианци стояха пред всевъзможни измервателни уреди покрай стените или се тълпяха около купола и наблюдаваха другопланетяните. Недалеч от стъклото Трр-гилаг забеляза Свв-селик и Нзз-ооназ заедно с мнозина от техниците и

лечителите, които бяха с него на Базов свят дванадесет. Само неколцина приличаха на говорители от Върховния съвет.

Трр-гилаг забеляза още един зхиррзхианец, когото не беше виждал от няколко цикъла. Глл-боргив, ксенолог от клана Дхаа'рр.

— Изследовател Нзз-ооназ ще проведе разпита — каза Върховният, след като застаналият до вратата техник им подаде свързана с преводач слушалка. Те се насочиха към купола. Тълпата почтително им направи път. Известно време Върховният вожд се взираше в другопланетяните, след което кимна на Нзз-ооназ. — Можете да започнете.

— Слушам, върховни вожде — отвърна Нзз-ооназ. Виждаше се, че е неспокоен. — В краткия период, докато бяха в съзнание на Базов свят дванадесет, установихме, че поне отчасти говорят езика на нашия човешки пленник. Ще опитам първо с него.

Той още повече се приближи до купола и се прокашля.

— Пришълци от Мрач — започна той на човешки език. — Аз съм Нзз-ооназ — Флии'рр. Чувате ли ме?

В продължение на дванадесет стоудара не се случи нищо. След това един от другопланетяните бавно отвори очи.

— Чувам — каза той. Гласът му едва се долавяше. Миг по-късно отговорът беше повторен от преводача в ушните отвори на Трр-гилаг. — Аз съм Ухраус. Посланик на мрачанците.

— „Посланик“ ли каза? — промърмори Хгг-спотиб и притисна по-силно слушалката.

— Да — намръщено потвърди Трр-гилаг. Според доклада на военните, които го бяха заловили, другопланетният кораб бе открил огън срещу тях със същите оръжия срещу старейшини, каквито бяха използвали и хората.

Мислите на Нзз-ооназ явно се въртяха около същото.

— Често ли се случва мрачански посланици да атакуват другопланетни кораби при първата им среща? — попита той.

Няколко мига мрачанецът празно гледаше насъбралата се около него тълпа. „Почти като актьор, който преценява публиката преди да започне представлението си“ — помисли си Трр-гилаг.

— Дойдохме да ви предупредим — най-сетне прошепна другопланетянинът и уморено затвори очи. — И да ви предложим съдействие в борбата ви срещу Мирначийм-хайийя.

Нзз-ооназ въпросително погледна към Трр-гилаг, който отрицателно махна с език. Изразът не му говореше нищо.

— За какви Мирначийм-хайийя говорите? — попита Нзз-ооназ.

— Мирначийм-хайийя са онези, които се опитват да властват над всичко, до което се доберат — отговори мрачанецът. — На техния език това означава Завоеватели без причина — той отвори очи и отново ги затвори. — Хората.

Завоеватели без причина. Трр-гилаг повтори думите наум, за да усети значението им. Наистина бе зловещо.

— Оценяваме вашето предупреждение — каза Нзз-ооназ. — Какво съдействие предлагат мрачанците?

— Мрачанците се нуждаят от помощта ви — прошепна другопланетянинът. Гласът му беше отслабнал още повече. — Имаме нужда от вашата... — той с мъка си пое дъх — помощ.

— Какво съдействие предлагат мрачанците? — повтори Нзз-ооназ.

Отговор не последва.

— Лечител? — Нзз-ооназ погледна през рамо към една от конзолите.

— Пак заспа — докладва лечителят. — Изглежда, че метаболизмът му отново отслабва. Да се опитам ли да го събудя?

Нзз-ооназ въпросително погледна Върховния вожд.

— Нека не рискуваме — каза Върховният. — Оставете ги да спят. По-късно ще продължим разпита. Искам да са под непрекъснато наблюдение, както от лечителите, така и от старейшини.

— Слушам — каза лечителят, направи знак на един от техниците и продължи да дава команди през конзолата.

Квв-панав се приближи към Върховния.

— Бих искал да продължим разговора си от последното завъртане — каза той. Гласът му беше тих, но настойчив.

— Не е необходимо — отговори Върховният и се обърна към Хгг-спотиб. — Сигурен съм, говорителят Хгг-спотиб няма да отрече, че този контакт далеч надхвърля правомощията на клановете, които първи се срещнаха с хората. Или може би е по-правилно да ги наричаме хора-завоеватели — мрачно се поправи той и погледна спящите другопланетяни. — Това май е по-точното название. Във всеки случай, назначавам Глл-боргив Дхаа'рр в проучвателната група.

— Протестирам, естествено — каза Хгг-спотиб. — Дхаа'рр по никакъв начин не са пострадали от която и да било от тези раси. Ако трябва да се назначат още изследователи, те би трябвало да са от клана Какк'рр. Те поне имат заслугата за залавянето на мрачанците.

— Вече обсъдих въпроса с говорителката на Какк'рр — каза Квв-панав. — Няма подходящ изследовател. Ето защо тя се съгласи да прехвърли това право на Дхаа'рр, Както неотдавна се изрази Върховният вожд, нищо, което е свързано с военни действия, не може да е личен проблем на един род или клан.

Трр-гилаг притисна език към небцето си и се насили да запази мълчание. По обясними причини общността на зхиррзхианските ксенолози беше малобройна, но той можеше да посочи поне трима експерти от клана Какк'рр, които се намираха на един език разстояние. Явно включването на представител на Дхаа'рр бе политическо, а не научно решение.

— Кланът Какк'рр все пак протестира — каза Хгг-спотиб с тон, показващ, че разбира поражението си. — А какво ще кажете за изследовател Трр-гилаг?

— Дхаа'рр настоява за пълно разследване — намеси се Квв-панав, преди Върховният да успее да отвори уста. — Обстоятелствата около бягството на човека — на човека-завоевател — трябва да се изяснят.

— Искането ви не е уместно — каза Върховният. — В момента една комисия проучва всички записи от Базов свят дванадесет. Докато тя не излезе със становище, на изследовател Трр-гилаг ще му бъде разрешено да наблюдава всяка дейност, свързана с мрачанците.

— Но не и да разговаря с тях — не отстъпваше Квв-панав.

— Разбира се, ще се спазва съответният протокол. Той ще може да задава въпроси с посредничеството на изследовател Нзз-ооназ. — Върховният погледна Трр-гилаг. — Приемате ли тези ограничения?

Като че ли имаше право на избор!

— Да — отговори Трр-гилаг, а опашката му засрамено потрепера. Свв-селик бе допуснал Тоо'рр да се лишат от доминиращото си положение в мисията, като позволи на човека да се доближи прекалено много до пирамидата на старейшините. А сега грешката на Трр-гилаг лиши клана Кеера'рр от мястото на говорител.

„Колко ли време ще мине, докато Нзз-ооназ направи своята грешка и Квв-панав не започне да настоява Глл-боргив и кланът Дхаа'рр да поемат ръководството в свои ръце?“ — чудеше се Трр-гилаг. Не вярваше, че ще трябва да чака прекалено дълго.

— Май имаш да добавиш нещо, изследовател — предизвикателно се обърна към него Квв-панав.

— Не — отговори Трр-гилаг и решително се извърна. Всякакви по-нататъшни спорове щяха да са допълнителни доводи да го изхвърлят от мисията. — С разрешението на Върховния вожд, бих искал да напусна комплекса за известно време.

— А другопланетяните? — попита Върховният. — Ако се събудят, ще сте нужен.

Значи Върховният все още го смяташе за съществен член на групата, независимо от мнението на Квв-панав. Това поне беше нещо.

— Ако можем да се осланим на опита си от пътуването, те ще спят поне още четири или пет тентарка — каза Трр-гилаг.

— Добре тогава. Можете да вървите, но не желая да се отдалечавате на повече от няколко стоудара разстояние от това помещение. И не забравяйте да обновявате данните за местонахождението си с храма на върховния род.

— Слушам — каза Трр-гилаг и излезе.

— Още едно нещо — разнесе се зад него тихият глас на Върховния.

— Да? — Трр-гилаг обърна изненадан. Не беше усетил, че Върховният го е последвал.

— Има някои неща, които вие и вашата група не трябва да разгласявате публично.

Трр-гилаг трепна. Да, Прр'т-зевисти.

— Напълно ви разбирам. Ще внимавам да не споменавам нищо извън границите на комплекса.

— Сигурен съм, че разбирате за какво говоря — продължи Върховният вожд, сякаш не го беше чул. — Истории, които пораждат слухове и страх. Дори паника, особено сред онези, които не са запознати с всички контрамерки, които предприема Върховното командване. — Той впери твърд поглед в Трр-гилаг. — Нямам предвид само извън правителствения комплекс.

Трр-гилаг се намръщи. Какво, в името на осемнадесетте свята, имаше предвид Върховният?

И изведнъж се сети. КИОРО. Човешкото супероръжие. Разглобено много отдавна, ако се вярваше на техния пленник, а отделните му части — скрити на сигурно място на няколко планети от империята им. Ако им дадяха възможност да съберат тези части и да ги сглобят отново във функциониращо оръжие...

Върховният вожд продължаваше да изучава лицето му.

— Разбирате какво имам предвид.

— Да — каза Трр-гилаг. Езикът му трепереше. Естествено, че разбираше. Ако възникнеше дори най-малкото подозрение, че врагът разполага с оръжие, срещу което те не могат да се противопоставят по никакъв начин...

Той погледна изпитателно Върховния. Чак сега съзнанието му регистрира думите му. „Не само извън правителствения комплекс...“

— Мога ли да ви запitam — внимателно започна той — кои зхиррзхианци са запознати с проблема?

— Аз — каза Върховният. — Някои от висшите офицери във Върховното командване, бившите Върховни вождове и може би около тридесет старейшини с достъп до най-секретна информация. Освен вашата група естествено.

Трр-гилаг силно притисна език към небцето си.

— А Върховният съвет?

Върховният вожд беше достатъчно прям:

— Не смятам, че е уместно да бъдат в течение. Поне засега.

— Разбирам — промърмори Трр-гилаг. Изведнъж всичко му се изясни. Разбра защо са тези трескави опити да се пробие защитата и да се блокират човешките светове.

Върховното командване не се стремеше да завладява нови територии, а отчаяно се опитваше да залови един или повече компоненти от КИОРО преди хората да успеят да сглобят оръжието.

А Върховният се опитваше също така отчаяно да не допусне зхиррзхианското общество да изпадне в истерия при мисълта за масово унищожение, което беше надвиснало над него. И ако това означаваше скриване на истината от Върховния съвет, подобно деяние беше оправдано.

— Разбирате положението — каза Върховният. — Бих могъл да изолирам вас и цялата група по някакъв начин, но това би довело до нежелателно любопитство и неудобни въпроси. Засега сте свободен. Но ако споменете дори думичка пред някого, ще пострадате не само вие, а и целият ви род. Ясен ли съм?

— Напълно — успя да отговори Трр-гилаг. — И ако ми позволите да отбележа, няма нужда да ме заплашвате. Разбирам необходимостта да се избегне паниката точно толкова добре, колкото и вие.

— И къде смятахте да идете? — попита Върховният.

— Просто да хапна нещо — отговори Трр-гилаг. — Наблизо има едно заведение — „Раят за лакомника“. Мислех да намина там.

— Много добре. Но не забравяйте какво ви поръчах — да не се отдалечавате много от комплекса. Може би у тези мрачанци се крие ключът към нашето оцеляване пред лицето на хората-завоеватели.

Оцеляване. Никой от досегашните Върховни вождове, изправил се срещу агресивна другопланетна раса, не бе говорил за оцеляване, а само за победа. Поне според историята.

Но никой от досегашните им врагове не бе разполагал с оръжие като КИОРО.

— Разбирам — тихо каза Трр-гилаг. — Ще бъда наблизо.

3.

„Раят за лакомника“. Трр-гилаг беше чувал, че това е най-голямото и най-престижно заведение във всичките осемнадесет свята. Не знаеше дали това наистина е така, но местенцето определено си го биваше — разполагаше с достатъчно площ, а посетителите му определено оправдаваха името му. Разположено от другата страна на главния път, който минаваше покрай западната страна на правителствения комплекс, заведението приемаше най-различни клиенти: както говорители и военни, така и населението на Града на единството, състоящо се предимно от членове на върховния род, които работеха в комплекса. Ако се съдеше по тълпата вътре, сякаш една значителна част от това население вече се намираше тук, пиеше, ядеше и приказваше.

И беше ужасно разтревожена. Трр-гилаг чуваше страха, прокрадващ се в нервния смях. Виждаше го върху сериозните лица, наведени едно към друго над масите. Подушваше го в изпълнения със сладникави аромати въздух.

Някъде там, в черните дълбини на космоса, хората чакаха. Могъщи, смъртоносни и безжалостни... подготвящи се за война.

Трр-гилаг отпиваше от чашата си и се оглеждаше. До ушите му долитаха откъси от разговори. За пореден път се възхити от невероятната скорост, с която се разпространяваше информацията в зхиррзхианската култура. Научната му теза разглеждаше разпространяването на информация в културите на четирите известни досега другопланетни раси. Нито една от тях не разполагаше с нещо, което да се сравнява с огромната информационна мрежа от старейшини. Според работата му това бе една от причините, поради която зхиррзхианците винаги бяха побеждавали враговете си.

Но човешката империя беше по-голяма от всичко, с което се бяха сблъскали досега. И ако хората имаха свои старейшини...

— Трр-гилаг? — обади се някой зад него.

Обърна се и видя Нзз-ооназ, който му махаше от масата си. Седеше в компанията на малка група млади зхиррзхианци. Трр-гилаг взе питието си и отиде при тях.

— Ще седнеш ли при нас? — Нзз-ооназ посочи празното кресло срещу себе си.

— С удоволствие — отговори Трр-гилаг, заобиколи останалите и седна. — Не очаквах да те срещна тук. Мислех, че трябва да стоиш при пленниците.

— Здравата хъркат. И затова реших, че мога да рискувам да се измъкна за малко. — Езикът на Нзз-ооназ раздразнено потрепера. — Да не говорим, че Глл-боргив се справя доста добре.

— Взима нещата в свои ръце, а?

— Опитва се — кисело отговори Нзз-ооназ. — Той и целият клан Дхаа'рр, начело с говорителя Квв-панав. Почти съм склонен да ги оставя да си трошат главите. Да ги видя докъде ще я докарат.

Трр-гилаг огледа останалите от групата. Всички бяха млади представители на върховния род. От дрехите и отличителните им белези ставаше ясно, че заемат важни постове в комплекса. Свита стреснати млади почитатели? Или охрана, която да не допусне произнасянето на нито една думичка за КИОРО?

— Ако се съди по онова, което чух, говорител Квв-панав май няма нищо против да приеме предизвикателството — отбеляза той.

— Определено — направи гримаса Нзз-ооназ и отпи от чашата си. — Тази история не ми харесва, Трр-гилаг. Особено мрачанците.

— Какво имаш предвид?

— Всичко ми се вижда прекалено нагласено. Откриват огън срещу кораб на Какк'рр с оръжия срещу старейшини, но напълно игнорират въпроса ми за това. Спят през целия път от Базов свят дванадесет (което, както разбираш, е чудесно извинение да не отговарят на никакви въпроси) и се будят само колкото да разберем, че владеят езика на хората. Пристигаме тук и те отново идват в съзнание само за да предадат зов за помощ. Мислиш си, че след четири завъртания ще се оправят или поне ще се почувстват по-добре, но не знаеш дали това ще стане само от наблюденията върху поведението и метаболизма им.

Трр-гилаг се замисли. Пълната липса на контакт с мрачанците по време на пътуването също го безпокоеше.

— Все пак това не е необичайно — каза той. — Без детайлни познания за метаболизма и биохимията им наистина няма начин да определим доколко тежки са нараняванията им.

— Да — изсумтя Нзз-ооназ. — Колко удобно.

— Нима смятате, че са шпиони на хората-завоеватели? — попита един от групата.

— Това е едната възможност — отговори Нзз-ооназ. — Другата е да са примамки, изпратени да ни подхвърлят историята за поробена раса, която търси своите освободители. Ние се хвърляме да им помагаме, а те издебват момента и ни прерязват гърлата. Ние самите сме постъпвали така помежду си достатъчно пъти.

Известно време никой не проговори. Трр-гилаг отпиваше от питието си, слушаше откъсите от другите разговори и се оглеждаше. Следобедните посетители представляваха пъстра тълпа, която малко (ако не и никак) зачиташе старите традиции на длъжностно и кланово разделяне на зхиррзхианското общество. Конструктори и работници, квалифицирани професионалисти като изследователи и адвокати, дори воители от базите около Града на единството — всички те стояха, седяха и пиеха заедно. Навсякъде над и около тях се носеше облак старейшини, които слушаха, включваха се в разговорите или просто наблюдаваха. Някои от тях гледаха на това неவிжданo смесване на кастите с явно неодобрение. Други не откъсваха изпълнени с неприкрита завист погледи от храната и напитките.

И все пак повечето от тях имаха същото изражение, каквото се четеше и върху лицата на телесните. Подобно на всички останали, старейшините бяха разтревожени.

— Може би сме прекалено цинични — обади се друг от младежите. — Нищо чудно мрачанците да са съвсем искрени. Сега разбирам какъв ужас представляват тези хора-завоеватели.

Трр-гилаг погледна Нзз-ооназ. Лицето му беше мрачно. „Ако знаеше поне частица от истината“ — мислено отговори Трр-гилаг на младежа.

— Сигурен съм, че съвсем скоро ще разберем това от първа ръка — каза на глас той. — Нзз-ооназ, като стана дума за атаките на хората, потвърдено ли е вече, че корабите, атакували пирамидата на Изследователски свят осемнадесет, са същите, които удариха по нас пет тентарка по-късно?

— Не вярвам. Доколкото разбрах, в пирамидата на Изследователски свят осемнадесет е имало предимно конструктори и структурни инженери, чиято цел е била да проучат останките от онзи град. Не е имало никакви специалисти-ксенолози.

Трр-гилаг бавно кимна. Това означаваше, че не е имало никой, който да е в състояние да забележи дребните детайли в другопланетното лице, в типа на тялото или стойката, нито пък да запомни неразбираемите знаци върху корабите.

— Типично — коментира той.

— Напълно — мрачно се съгласи Нзз-ооназ. — Отегчени старейшини, които се чудят какво да правят. И никой не се е сетил да постави резен фссс-орган на някой ксенолог.

Трр-гилаг махна с език.

— Но погледнато сега, всичко изглежда много по-ясно — напомни Нзз-ооназ. — Имаш ли представа на кой клан е пирамидата?

— Не. Сигурно на някой от онези, които смятат изучаването на другопланетните раси за недостойно за зхиррзхианците. Нали знаеш — „единствено зхиррзхианците заслужават внимание“ и така нататък.

Внезапно се появи един старейшина. Тялото му преминаваше през масата. Тихият му глас едва не се изгуби в шумотевицата наоколо.

— Изследователи Нзз-ооназ и Трр-гилаг. Спешно съобщение — трябва веднага да се явите в медицинския център.

— Мрачанците? — Двамата скочиха на крака.

— Да — каза старейшината. — Жизнените им функции внезапно започнаха да отслабват. Според изследователи Глл-боргив и Свв-селик, може би умират.

— Искам още данни — разпореди се Нзз-ооназ и си запробива път през препълненото заведение. — И кажи на Свв-селик да приготви животоподдържащата система.

— Слушам. — Старейшината изчезна.

Тръгнаха към изхода. Младежите от тяхната маса оформиха нещо като клин, който разчистваше пътя им. Тъкмо отминаваха бара, когато старейшината се върна.

— Кръвното налягане се е понижило с петнадесет процента. Дишането е забавено и неравномерно. Мозъчните вълни са отслабнали с двадесет процента. Клетъчният метаболизъм е паднал с осем

процента. Животоподдържащото оборудване е включено. Изследовател Свв-селик назначи по четири дози премарин колатин.

— Кажи му да внимава. Предозирането с неизпитани лекарства може да ги убие.

— Слушам.

Старейшината отново изчезна. Когато се върна, те вече бяха на изхода.

— Никаква реакция към премарина. Приготвят се шест дози проподин мианторис. Изследовател Свв-селик смята, че няма друг избор, освен да рискува.

Нзз-ооназ изруга. Групата бързаше под покритото с тъмни облаци небе.

— Кажи му, че идваме. Искам да зная има ли признаци за алергични реакции.

— Слушам.

— Хайде. — Нзз-ооназ посочи наляво. — Там е колата. Ще стигнем за три стоудара.

— Да се надяваме, че ще успеем — кимна Трр-гилаг.

Не успяха. Минаваха през входния тунел, когато старейшината им извести, че и двамата пленници са мъртви.

Изкараха почти цял тентарк в разпитване на дежурните техници и изучаване и на най-малките подробности от събитията, предшестващи смъртта на мрачанците. След това дойде ред на аутопсиите — още четири тентарка усилена работа. После започнаха дискусиите, правеха се още анализи и проучвания — и така през цялата нощ.

Когато на другата сутрин, един тентарк след мрачното разсъмване, им наредиха да се явят в личната приемна на Върховния вожд, Трр-гилаг се чувстваше изморен като никога. И напълно обезкуражен.

— Изводът е, че не знаем защо умряха — каза в заключение Нзз-ооназ. — Може да е резултат от раните им, от внезапното активиране на някакъв микроорганизъм, с който са се заразили на Базов свят дванадесет или някъде другаде. А може да е нещо съвсем друго.

— Чакайте малко. — Гласът на Върховния вожд бе мрачен. — Те бяха най-перспективният източник на информация за хората-завоеватели, както и евентуални съюзници. И не можете дори да ми кажете защо са умрели?

— Съжалявам — каза Нзз-ооназ с треперещ глас, изправен пред погледите на Върховния вожд и четиримата говорители. — Разбира се, ще продължим нашите проучвания. Но без да сме запознати с расата им, едва ли ще можем да научим нещо повече.

— Ясно. — Известно време погледът на Върховния се местеше върху всеки от четиримата изследователи, изправени пред него, сякаш ги бичуваше. — Нека чуем предложенията ви. Изследовател Свв-селик?

— Знаем къде се намира главната планета на мрачанците — каза Свв-селик. — Предлагам да изпратим делегация, която да върне телата на пратениците и да установи пряка връзка с тях.

— Да преговаряме с раса, която нападна кораб на Какк'рр? — иронизира го Хгг-спотиб.

— Нямам предвид невъоръжен пратеник — уточни Свв-селик. — Но бих искал да напомня на Върховния вожд, че мрачанците са подчинена раса. Може да се допусне, че всичко, което знаят за нас, им е било внушено от хората-завоеватели. В такъв случай атаката им срещу кораба на Какк'рр може да е просто израз на паника.

Трр-гилаг погледна Нзз-ооназ. В главата му се въртеше разговорът им в „Раят за лакомника“.

— Не мисля, че един дипломат ще изпадне в паника — промърмори той. Предполагаше, че говори достатъчно тихо, за да го чуе само Нзз-ооназ. Но грешеше.

— Имате забележка ли, изследовател Трр-гилаг? — обади се Квв-панав.

Трр-гилаг се намръщи. Беше прекалено късно да се измъкне.

— Чудех се, говорителю, дали цялата тази история с мрачанците не е много внимателно подготвена клопка.

— Подготвена от кого? От хората-завоеватели?

— Или от самите мрачанци. Нека Върховният вожд и говорителите да си припомнят, че на практика ние не знаем нищо за тази раса.

— Не съм съгласен — възрази Свв-селик. — В човешкото устройство, което изследователският кораб на Тоо'рр намери след битката, имаше няколко записа, отнасящи се до мрачанците. От тях ставаше ясно, че са подчинени на хората-завоеватели.

— Моето уважение към Свв-селик, но бих поставил под съмнение всички твърдения в записите на това устройство — каза Трр-гилаг. — За мен остава напълно неясен характерът на отношенията между хората-завоеватели и другите раси, попадащи се в тяхната зона на влияние.

— А названието „Завоеватели без причина“? — контрира Свв-селик. — Стига, Трр-гилаг. Самото име е достатъчно красноречиво.

— Име, споменато от мрачанците — напомни Трр-гилаг.

— Кое то връща спора там, откъдето започна.

— Правилно ли ви разбирам, изследовател Трр-гилаг? — обади се Квв-панав. — Да не би да се опитвате да защитавате хората-завоеватели?

Трр-гилаг се насили да издържи свирепия поглед на говорителя.

— Защитавам принципа, че всяко заключение трябва да се основава на проверени факти, говорителю на Дхаа'рр. Хората...

— Хората-завоеватели атакуваха група от четири изследователски кораба, изследовател — прекъсна го Квв-панав. — Трябва ли да ви напомням, че атакуваха и вашата група на Базов свят дванадесет? Още колко факти са ви необходими?

— На Базов свят дванадесет те спасяваха един от своите — не се предаваше Трр-гилаг. — Нима зхиррзхианците не биха постъпили по същия начин в подобна ситуация?

— А какво ще кажете за оръжията срещу старейшини на Изследователски свят осемнадесет? — намеси се Хгг-спотиб. — А убийството на Прр'т-зевисти на Доркас?

— Е, изследовател? — попита Върховният.

Трр-гилаг преглътна.

— Съгласен съм, че това са явни признаци за варварството на хората. Но личният ми опит с пленника Фелиан Кавана не се вмести в картината. Да вземем например опита му за бягство. Когато се качи на борда на мрачанския кораб, той нямаше повече нужда от мен или от техника. Но не ни направи старейшини, въпреки че това едва ли щеше да му е много трудно, особено като се имат предвид мускулите му.

— Може би е мислел, че не може да си позволи загубата на време — предположи Върховният.

Трр-гилаг отрицателно махна с език.

— Не. Видяхте записите. Ръцете му могат да счупят врата на зхиррзхианец само с едно движение.

— Тогава може да си е мислил, че ще има нужда от вас по-нататък — нетърпеливо каза Квв-панав. — Смятам, че този разговор е само загуба на време. Каквато и да е етиката на хората-завоеватели, за нас е повече от ясно — те са изключително сериозна заплаха за зхиррзхианците. Трябва да използваме всяка възможност колкото се може по-бързо и решително.

За известно време настъпи тишина. След това Върховният вожд кимна, почти против волята си.

— Ще наредя на върховното командване да подготви малка флотилия за експедиция до планетата на мрачанците — каза той. — Нзз-ооназ, назначавам ви за говорител на мисията.

Квв-панав се размърда в креслото си.

— С цялото си уважение, върховни вожде...

— Предполагам — продължи Върховният, — че бихте искали изследователите Свв-селик и Трр-гилаг да ви придружат... — той направи кратка пауза, само колкото да наблегне на думите си — както и изследовател Глл-боргив.

Нзз-ооназ кисело погледна Трр-гилаг. Той отговори на погледа му. Внимаваше да не изтърве нещо, което да даде повод на говорителя на Дхаа'рр да се нахвърли върху него. Навярно Глл-боргив имаше достатъчно качества, но едва ли би понесъл някой друг да е начело на една толкова важна мисия. Дори Квв-панав да беше твърдо убеден, че това трябва да си остане работа на Дхаа'рр, кланът разполагаше с много по-добри кандидати. Например Клнн-даван-а...

Трр-гилаг притисна език към небцето си. Разбира се, че говорителят не би се спрял върху нея, дори да бе най-добрият специалист във всичките осемнадесет свята. Не и след кашата, която Трр-гилаг бе забъркал на Базов свят дванадесет.

— Говорителите нямат нищо против, надявам се. — Върховният огледа присъстващите. — Е, добре. Колко време ще ви е необходимо да се пригответе, изследовател Нзз-ооназ?

— Това донякъде зависи от оборудването и персонала, който вие и върховното командване решите да изберете — каза Нзз-ооназ. — Вероятно между шест и осем завъртания.

— Добре. Мисията ще тръгне от военния космодрум до Града на единството след осем завъртания. Дотогава ще бъде подбрана малка група дипломати и воини, които ще пътуват с вас.

— Надявам се, избрани с помощта на Върховния съвет и одобрени от него? — намеси се Квв-панав.

Сянка на изненада премина по лицето на Върховния вожд.

— Разбира се.

4.

Трр-мезаз се намръщи на рееция се пред него старейшина и каза:

— Да, вече подочухме нещо за тази дипломатическа мисия при мрачанците. Прости невежеството ми в политиката, братко, но това ми се струва малко прибързано.

Старейшината кимна и изчезна. Трр-мезаз се извърна в креслото си и погледна през прозореца към селището на хората-завоеватели и люлеещата се растителност извън очертанията му. Отначало идеята да организира главен щаб на Доркас в сграда, направена от другопланетна раса, донякъде му харесваше. Но през последните единадесет завъртания чувството му за удобство значително беше намаляло. Като се изключеха спорадичните нападения, хората-завоеватели все така мълчаливо оставаха в планинската си база.

Дори прекалено мълчаливо. Единственото логично обяснение беше, че подготвят сериозна контраатака.

И когато нападнаха, Трр-мезаз имаше чувството, че зхиррзхианците му са изложени на открит огън дори когато се намираха в сградите. Може би трябваше да се опита още веднъж да убеди върховния командир Дклл-кумвит да му позволи да разпръсне частите си в гористите райони около селището? Щеше да е по-неудобно, но и много по-безопасно.

Старейшината се появи отново.

— „Не мисля, че е прибързано — предаде той думите на Трр-гилаг. — Хората са много сериозна заплаха. Трябва да научим колкото се може повече за тях. И колкото по-бързо, толкова по-добре. Искане ми се да вярвам, че тази мисия е правилният начин да постигнем това.“

— Май не си особено ентусиазиран — отбеляза Трр-мезаз. — Нещо конкретно ли те безпокои?

Старейшината отново кимна и изчезна. Трр-мезаз отиде до бюрото си, включи четеца и извика последните новини от корабите, обсаждащи планетата. Преди около двадесет стоудара в системата бе

навлязъл още един малък човешки кораб, но се намирал на прекалено голямо разстояние и се измъкнал много преди зхиррзхианските кораби да успеят да го настигнат. Корабът комуникирал посредством лазерна връзка с планетата, очевидно с базата на хората-завоеватели. Съобщенията били неразгадаеми. Лингвистите и преводачите още се мъчели да ги дешифрират.

Старейшината се появи отново.

— „Наистина, не съм във възторг. Но повече ме тревожи фактът, че говорителят на Дхаа’рр издейства в качеството на специалист-ксенолог да бъде изпратен Глл-боргив. Бих добавил, с мълчаливата подкрепа на Върховния вожд.“

Глл-боргив — Дхаа’рр. Името не му говореше нищо.

— Да не би да е некомпетентен? — попита Трр-мезаз.

Четеше доклада за втори път, когато старейшината се появи с отговора.

— „Не чак толкова, но далеч не е най-добрият, който кланът може да предложи. Клнн-даван-а е хиляди пъти по-добра от него, дори когато е в най-лошата си форма. Просто давам пример.“

Трр-мезаз се подсмихна.

— Май усещам някакви лични предпочитания, а?

— „Няма такова нещо — последва донякъде обиденият отговор. — Виждал съм как работи Клнн-даван-а. Тя е изключително способен изследовател.“

Дори да не бе така, Трр-гилаг щеше да я защитава също толкова разпалено, помисли си Трр-мезаз. Любов, какво да се прави.

— Може би е твърде далеч от Оакканв или е заета с нещо друго — предположи Трр-мезаз. — И това да е причина говорителят на Дхаа’рр да не я предложи.

— „Тя е на Грий и изучава чиг — последва отговорът. — Това е само на половин завъртане път. Онова, което всъщност ме тревожи най-много, е, че провалът ми на Базов свят дванадесет може да е повлиял върху решението на говорителя Квв-панав. Имам чувството, че Дхаа’рр се опитват да поставят колкото се може по-силна преграда между себе си и мен. Дори ако цената е да пратят някой от недотам добрите си специалисти при мрачанците.“

Трр-мезаз леко прекара език по вътрешността на устата си.

— Е, не ставай прекалено параноичен, докато наистина не ти се наложи — посъветва той брат си. — Недей да забравяш основната причина да те назначат в тази мисия — когато пристигна човешкият пленник, ти бе единственият специалист-ксенолог от Кеера'рр, намиращ се близо до Базов свят дванадесет. Решенията се взимат по най-различни причини.

Старейшината кимна и изчезна. Трр-мезаз отново се обърна към четеца, извика докладите за четирите последни навлизания на човешки космически кораби и ги подреди един до друг. Четири случая за две завъртания, три от тях само за последното половин завъртане. Добре, целта им е била да разузнаят и да установят връзка с планинската база. Но какво бяха намислили?

Старейшината се появи отново.

„Мисля, че си прав. По-добре да те оставя да си вършиш работата. Ти как си?“

— Не по-зле от всеки друг воин на вражеска територия — отговори пестеливо Трр-мезаз. — Атаките стават все повече. Но ще го преживеем. — Той се поколеба. — Между другото, възнамеряваш ли да видиш майка ни, докато си на Оакканв?

Този път паузата беше по-дълга. Трр-мезаз си представи обърканото лице на брат си.

— „Надявам се да видя и нея, и баща ни. Защо? Случило ли се е нещо?“

— Тя има известни проблеми — уклончиво отговори Трр-мезаз. Искаше му се да не беше споменавал за това. Преди половин цикъл Трр-гилаг участваше в онази археологическа експедиция на Изследователски свят петнадесет, когато всъщност започна всичко. Не беше нещо, което той или баща им Трр'т-рокик биха искали да споделят пред клюкарската мрежа на старейшините. Но брат му заслужаваше да знае, че нещата не стоят така, както бяха преди. — С две думи, преместила се е. Не бях сигурен дали знаеш.

— „Не, не знаех — последва отговорът. — Кога е станало това?“

— Преди около тридесет завъртания — каза Трр-мезаз. — Тя е в една малка къща южно от Тръстиковото село.

Нова пауза.

— „Но аз говорих с нея приблизително по същото време, Трр-мезаз. Точно преди да ме пратят на Базов свят дванадесет. Изобщо не

стана дума за някакво местене.“

Трр-мезаз въздъхна.

— Можеш да я разпиташ за подробности, като се видите. Баща ни ще ти каже по-точно къде се намира новият ѝ дом. И ще ти разкаже някои подробности.

Предполагаше, че ще последва нова пауза, но отговорът пристигна след обичайното забавяне. Очевидно Трр-гилаг беше разбрал, че темата не е подходяща за разискване пред старейшините.

— „Добре. Пази се, братко. Надявам се следващата ни среща да не бъде при посещението ми на родовия храм.“

— Ще се пазя — увери го Трр-мезаз. — Ти също, особено при тази експедиция.

— „Добре. Всичко добро, братко.“

— Всичко добро, Трр-гилаг — въздъхна Трр-мезаз. — Свързочник, можете да освободите линията.

— Слушам. — Старейшината изчезна и се върна почти веднага. — Линията е освободена, командир. Желаете ли нещо друго?

— Не точно сега. Върнете се към задълженията си.

На прозрачното лице на старейшината за миг се изписа нещо като неприязън.

— Слушам — каза той и изчезна.

— Но не и с готовност — промърмори Трр-мезаз, докато се обръщаше към четеца. Това се наричаше сдържаност. Все пак изобщо не можеше да вини старейшините, че са му ядосани. Бяха донесени тук, за да служат като връзка на войската на Доркас с родината. Използването им в качеството на защита беше решение на Трр-мезаз, отчасти породено като отговор на ограничения контингент воини, който му бе отпуснат, както и просто защото идеята изглеждаше не чак толкова лоша.

Още тогава никой не мислеше така. А след изчезването на Прр’т-зевисти старейшините бяха на ръба на открит бунт — настояваха да премести пирамидите в рамките на защитаваното пространство и несъмнено повтаряха исканията си пред Върховния съвет и върховното командване.

Трр-мезаз въздъхна. Не, страховете на Трр-гилаг, че говорителят на Дхаа’рр се опитва да постави преграда между клана и рода Трр, не бяха никаква параноя. А след грешката на Трр-гилаг на Базов свят

дванадесет и собствената му издънка тук изобщо нямаше да се учуди, ако и самите лидери на клана Кеера'рр не решаха да отлъчат рода.

А последствията от всичко това щяха да засегнат по-младия му брат много по-силно, отколкото той предполагаше. Или поне по-силно, отколкото можеше да допусне.

Трр-мезаз с усилие прогони тази мисъл. Трр-гилаг му беше брат, но в момента дори бъдещето на семейството и рода му трябваше да бъде поставено на заден план пред задачата му тук, на Доркас. Противно на оптимистичните официални твърдения, Трр-мезаз подозираше, че са застанали на прага на една дълга и вероятно унищожителна война.

А в подобна ситуация действията на един обикновен сухопътен офицер на незначителен вражески свят можеха да се окажат толкова важни, колкото всичко останало, случващо се на огромни разстояния оттук.

Той извади карта на селището и околностите и тъкмо започна да търси подходящо място за нов лагер, когато тишината беше разцепена от воя на сирената.

— Тревога! — ненужно извика той на воините в командно-наблюдателната зала, докато се опитваше да спре звука. Появи се един старейшина. — Всички свързочници да докладват за действията на врага — нареди Трр-мезаз и стана от креслото си.

— Слушам — каза старейшината и изчезна.

Един от воините подаде глава през вратата на кабинета му.

— Имаме сигнал от „Повелителен“, командир — извика той. — Флотилия от седем бойни кораба на хората-завоеватели е навлязла в системата. Ще бъдат в обсега на оръжията на блокиращите сили приблизително след шест стотудара.

Появиха се четирима старейшини.

— Не откриваме никакви признаци на движение от страна на хората-завоеватели, командир — докладва един от тях.

— Ще има — отговори им Трр-мезаз и тръгна към вратата. — Всички да се отдалечат на максимално разстояние от централните си точки и да продължат да обикалят. И недейте да гледате само към планините. Хората-завоеватели са хитри. Моментално докладвайте, ако забележите нещо.

В командно-наблюдателната зала всичко кипеше. Трр-мезаз спря за миг на прага и се загледа във войните си. Особено внимание обръщаше на опашките им. Нямаше признаци на паника. Независимо че нямаша опит, атаката по време на десанта и последвалите набези срещу базата ги бяха калили. Над войните мълчаливо се носеха неколцина старейшини, готови да предадат заповедите на Трр-мезаз до отрядите, защитните установки, четирите пирамиди и до всеки, който беше извън зоната за пряка комуникация, установена в рамките на селото. За щастие, самите старейшини също не показваха признаци на паника. Всички те бяха ветерани, предимно от войните, водени преди три или четири поколения срещу други другопланетни врагове.

Макар и малобройни и неопитни, сухопътните сили на Доркас имаха добър потенциал. Трр-мезаз можеше само да се надява, че това ще е достатъчно, за да издържат онова, което предстоеше.

— Докладвайте — разпреди се той и влезе в залата.

— Всички защитни системи са в пълна готовност, командир — каза един от войните. — Всеки патрул обикаля поверения му участък.

— Имаме пряка лазерна връзка с камерите на кораба — добави друг.

— Добре — каза Трр-мезаз. Несъмнено върховният командир Дклл-кумвит и подчинените му щяха да са прекалено заети, за да разговарят с него, но поне имаше възможност да наблюдава сражението в космоса. — Пожелайте им късмет и запазете тишина, докато не ви повикат.

— Слушам, командир — каза войнът и се обърна към монитора си.

— Май моментът настъпи, а? — разнесе се спокойният глас на втория командир Клнн-вавги.

— Имаш предвид контраатаката? — Трр-мезаз отрицателно махна с език. — Не. Това е само проверка, втори. Няколко кораба, съпроводени с въздушна атака, може би известно количество сухопътни войски. Просто проверяват силата ни или се опитват да ни объркат.

— Може би. — Клнн-вавги огледа стаята и присъстващите. Сигурно също си мислеше за липсата на опит у войните. — Дано си прав.

— На твое място не бих мислил така — хапливо отбеляза Трр-мезаз. — Би трябвало да се надяваш да греша. Така ще бъда разжалван, а ти ще можеш да се насладиш на властта.

— Подобни непристойни думи могат само да променят отношението ми към подобна власт — отвърна му със същия тон Клнн-вавги. — Доколкото мога да преценя, именно ти си правилният избор за тази длъжност. А всички политически сплетни на клановете да вървят по дяволите.

Трр-мезаз се усмихна. Съществуваше лоялност към рода, към клана и към командването. Но имаше и нещо друго. И то стоеше над всичко.

— Благодаря ти, приятелю — каза той. — Дано мислиш по същия начин, когато говорител Квв-панав ти предложи мястото ми.

— Вече го направи — отговори Клнн-вавги. — Казах му точно това, което чу преди малко. Ще вдигнеш ли изстребителите във въздуха?

Няколко мига Трр-мезаз остана вцепенен. Регистрира въпроса едва с крайчето на съзнанието си. Коментарът му за Квв-панав беше просто присмех над опитите на говорителя да наложи политическото влияние на Дхаа'рр навсякъде. Но да се окаже, че Квв-панав вече е правил точно това...

— Командир? — обади се Клнн-вавги.

Трр-мезаз направи усилие да се съсредоточи върху непосредствените си задачи. Както бе споменал Клнн-вавги, сплетните на клановете да вървят по дяволите.

— Не. Ще оставим всичките си въздушни сили по местата им.

Зениците за нощно виждане на Клнн-вавги се присвиха.

— Командир, но...

— Оставяме ги по местата им, втори — повтори Трр-мезаз и погледна мълчаливата група старейшини над себе си. Естествено, бяха чули целия разговор. Което означаваше, че най-късно след две завъртания старейшините от всички осемнадесет свята ще знаят, че говорителят на Дхаа'рр е правил опити да го измести от поста му. Чудесни клюки, които ще се разнищват с интерес и наслада. — Говоря сериозно, Клнн-вавги — продължи той, — това е най-доброто, което можем да направим. Наземната ни защита би трябвало да се справи с

всичко, ако не броим двата изстребителя копърхед. Искам да запазим изстребителите до момента, в който намерим начин да се справим с тях.

— Извинете ме, командир — обади се един от старейшините, отдели се от реещата се група и застана пред него. — Трябва да заявя, че споделям мнението на втори командир Клнн-вавги относно изстребителите. Ситуацията силно наподобява клопката, която ни устроиша чиг в битката при Ко Роаддо. Бях там, в сухопътните сили, състоящи се от...

— Битката при Ко Роаддо няма нищо общо с това — прекъсна го Трр-мезаз, като си наложи просто да не му изкрещи да си затваря устата. Ако му даваха по един тентарк всеки път, когато някой старейшина се мъчеше да го поучава, изхождайки от личния си опит, отдавна щеше да се е пенсионира с почести. — Първо, враговете ни не са чиг. И второ, воините копърхед явно са прекалено ценни за хората-завоеватели, за да ги жертват с лека ръка.

— Не знаете обаче дали техният командир мисли по същия начин — възрази старейшината. — Не е необходимо задължително да ги жертва. Ако копърхед могат да му донесат победа, би трябвало да е глупак да не ги използва.

— А ако ги използва — обади се друг старейшина, — те ще пристигнат преди дори да успеем да вдигнем изстребителите във въздуха.

— Победата тук не означава нищо, ако блокадата над главите им остане непокътната — отговори Трр-мезаз. — Това вече със сигурност го осъзнава.

— Въпреки това поддържам мнението на втори командир Клнн-вавги — настоя първият старейшина.

— Това е добре — обади се Клнн-вавги. — Защото втори командир Клнн-вавги поддържа мнението на началника си. Решението е взето. Заповедите са дадени. Сега се върнете към задълженията си.

Двамата старейшини се присъединиха към групата на свързочниците. Изразенията им бяха сърдити.

— Благодаря ти — прошепна Трр-мезаз.

— Имаха основание — прошепна му в отговор Клнн-вавги. — Но въпреки това си прав. Командирът им със сигурност е достатъчно разумен да не рискува най-елитните си воини. Не и когато не може да си осигури техни заместници, като се има предвид блокадата.

— Именно блокадата е най-важният елемент — каза Трр-мезаз. — Ако нашите кораби изгубят своята част от битката, нищо чудно да се появят и копърхед. Трябва да следим внимателно какво става.

— Съгласен съм — намръщено отговори Клинн-вавги. — Значи сега всичко зависи от върховния командир Дклл-кумвит.

Трр-мезаз погледна към мониторите.

— За всички ни ще има предостатъчно работа.

— Командире? — извика един от войните. — Корабите на хората-завоеватели навлязоха в обсега ни. Всички наши кораби предприемат атака.

— Разбрано. — Трр-мезаз се премести, за да вижда по-добре мониторите. Корабите на хората-завоеватели бяха изстреляли ракетите си, следвани от изстребители. Зхиррзхианските кораби отговаряха с лазерни лъчи, като се целеха на първо място в ракетите, а след това и в изстребителите. — Използват ли оръжия срещу старейшини?

— Няма следи от тях, командире — отговори войнът.

— Странно — промърмори Клинн-вавги. — Би трябвало да ги използват още в самото начало, за да се опитат да прекъснат комуникациите. Точно така са постъпили при атаката срещу изследователските кораби.

— Урок номер едно — каза Трр-мезаз. — Врагът винаги ще се опитва да те изненада. Бъдете готови — всеки момент може да започне атака по земя.

Едва успя да изрече последните думи, когато се появи един старейшина.

— Идват, командире — каза той. — Три коптера от югозапад. Височина — малко над дърветата. Разстояние — около петнадесет хилядоразкрача.

— Някой да ги държи под наблюдение — нареди Трр-мезаз. — Готови ли са войните?

Старейшината изчезна и малко след това изникна отново и доложи:

— Всички отреди са в пълна готовност.

— Кажи им да останат по местата си и да не откриват огън без заповед, освен ако не са изложени на непосредствена атака. Двама старейшини да поддържат непрекъснатата връзка с тях. Останалите да продължат да наблюдават.

— Слушам — каза старейшината и отново изчезна.

— Предупреди защитните установки — нареди Трр-мезаз на воина пред съответния монитор. — Да бъдат готови да отблъснат вражеските коптери.

— Слушам.

— Очакваш ли и атака по суша? — попита Клнн-вавги.

— Нищо чудно — отговори Трр-мезаз. — Точно затова заповядах войните да не стрелят. Няма смисъл само да издават местоположението си.

— Още повече, че надали ще уцелят — съгласи се Клнн-вавги. — Чудя се как са успели да прехвърлят коптерите си толкова далеч от планините, без да ги забележим от космоса.

— Бавно и внимателно, няма съмнение — каза Трр-мезаз. — Вече знаем, че могат да го постигнат, и трябва да сме готови за подобни случаи в бъдеще.

— Командире, лазерните скенери ги засякоха — обади се един от войните. — Вече са в обсега на защитните установки.

— Променят посоката си — обади се друг. — Заобикалят... Насочват се право към южната пирамида.

— Всички защитни установки да открият огън — заповяда Трр-мезаз. — Свързочник: вероятна въздушна атака срещу южната пирамида. Охраната там да открие огън при първа възможност.

— Слушам. — Един от старейшините изчезна.

— Всички да са нащрек — предупреди Трр-мезаз. — Сигурно ни готвят още нещо, обзалагам се.

Появи се един старейшина.

— Охраната на южната пирамида откри огън срещу врага. Няма видими поражения.

— А пирамидата?

— Коптерът не откри огън. — Старейшината изчезна и се появи след няколко мига. — Врагът прелетя над пирамидата и се отдалечи. Все така без да стреля.

— Продължавайте наблюдението — каза Клнн-вавги. — Може да се върне.

— Слушам, втори командир.

Старейшината изчезна. На мястото му тутакси изникна друг.

— Засечени са петима сухопътни воители, командири — каза той. Гласът му почти трепереше. — Два хилядоразкрача североизточно от северната пирамида.

— Покажи — заповяда Трр-мезаз и застана пред монитора, предаващ въздушен изглед на селището и района около него.

— Тук. — Прозрачният език на старейшината посочи нисък хребет, който се простираше приблизително в посока изток-запад на няколко хилядоразкрача северно от селището. — Следват билото.

— Към пирамидата? — предположи Клнн-вавги.

— Или се опитват да доближат селището под прикритието на хребета — намръщи се Трр-мезаз, като замислено махаше с език. — Или...

— Сигнал от върховния командир Дклл-кумвит — докладва един от воините. — Хората-завоеватели са изстреляли група изстребители към повърхността на планетата.

— Разстояние?

— Приблизително осем хиляди хилядоразкрача. — Воинът посочи монитора. Образът беше нестабилен, вероятно се предаваше направо от някой от оптичните сензори на „Повелителен“. — Отдалечават се от нас и от планинската база.

— Ще стигнат повърхността и после ще се придвижат дотук на ниска височина — измърмори Клнн-вавги.

— И ако се доберат до атмосферата, лазерите на корабите ни ще ги изгубят — съгласи се Трр-мезаз. — Върховният командир Дклл-кумвит изпратил ли е прехващач?

— В съобщението не се казва нищо — отговори воинът. — Но в момента може и да не са в състояние да го направят.

Докато наблюдаваше мониторите, Трр-мезаз усети как опашката му започва леко да потрепва. Воинът беше прав. Блокадните кораби поемаха сериозни удари. Прекалено много от ракетите на хората-завоеватели преодоляваха защитата от лазерни лъчи. Ударните вълни от детонациите минаваха през почти неразрушимите керамични корпуси във вътрешността на корабите. При достатъчно подобни взривове корабите щяха да се превърнат в здрави кутии, пълни с желе.

Все пак положението далеч не беше безнадеждно. Въпреки че биваха подлагани на жестоки удари, зхиррзхианските лазери

методично пробиваха меките метални корпуси на вражеските кораби и прорязваха широки ивици сред облаците изстребители.

— Връзка с върховния командир Дклл-кумвит — разпреди се Трр-мезаз. — Спешно искане да отдели един от корабите да атакува хората-завоеватели преди да са достигнали атмосферата. Втори, нареди излитане на изстребителите.

— Слушам — отговори Клнн-вавги и се наведе над един от мониторите.

Трр-мезаз се обърна отново към монитора, който предаваше картина от „Повелителен“. В същия момент половин дузина лазерни лъча преминаха през изстребителите, опитващи се да се доберат до повърхността.

— Съобщението явно е стигнало, командире — каза воинът. — „Необходим“ е на курс за прехващане.

Последва още един залп лазерни лъчи. Намръщен, Трр-мезаз се наведе към монитора. Искаше му се да има по-добра видимост.

— Свързочник, един старейшина да се издигне до края на обсега си — нареди той. — Искам да разбера дали ще може да види нещо.

— Слушам.

— Изстребителите са във въздуха — докладва Клнн-вавги и отново застана до Трр-мезаз. — Какво стана?

— „Необходим“ ги атакува. Пратих един старейшина нагоре да се опита да види какво става.

Клнн-вавги леко изсумтя.

— Ако се приближат толкова близо, здравата сме загазили.

— Така е. Но все пак пет хилядоразкрача по-високо ще му осигурят значително по-добра видимост. Поне ще може да види лазерите на „Необходим“. Смени ме за малко тук, втори. Ако изстребителите успеят да се доберат до повърхността, наистина сме загазили.

— Ясно.

Трр-мезаз отиде до основния монитор.

— Свързочник, докладвай за сухопътните воини.

Появи се един старейшина.

— Явно сменят посоката си — докладва той и посочи монитора. — В момента се намират зад това възвишение и се движат на запад-северозапад.

— Сигурен ли си? — намръщи се Трр-мезаз.

— Да, командире.

— Дай ми потвърждение.

Старейшината изчезна и скоро се появи отново.

— Потвърдено — каза той и езикът му отново се натика към монитора. — Те са тук и се движат в тази посока.

— Благодаря — промърмори Трр-мезаз, като движеше език напред-назад в устата си. Потвърдено... само това имаше значение.

— Командире, „Необходим“ докладва, че приближаващите изстребители са елиминирани — обади се Клнн-вавги. — Унищожени чрез пряко попадение или свалени. Изпратих два изстребителя към мястото на катастрофата, за да потвърдят.

— Разбрано, втори. — Трр-мезаз усети как част от напрежението в опашката му се уталожва. — Пригответи още два изстребителя в случай, че натам се насочат вражески сили. Предупреди ги да са нащрек. Ако хората-завоеватели решат да провеждат спасителни операции, може и да видим онези копърхед.

— Ясно. — Клнн-вавги предаде заповедта на воина пред монитора и отиде до Трр-мезаз. — Изглежда, че основните сили на хората-завоеватели се приготвят да отстъпят. Поне каквото е останало от тях. — Той махна към основния монитор. — Какво става със сухопътните воители?

— Правят нещо напълно лишено от смисъл — изръмжа Трр-мезаз. — При последния доклад се намираха тук и се движеха в тази посока по протежение на хребета.

— Накъде са тръгнали? — намръщи се Клнн-вавги.

— Добър въпрос. Не се приближават нито до северната пирамида, нито до селището.

— Може би това е единствения маршрут с подходящо прикритие? — колебливо предположи Клнн-вавги.

— Не — отговори Трр-мезаз. — Точно там е работата. Този хребет тук — виждаш ли го? Води почти на югозапад, право към онази група хълмове. Пътят предлага поне същата защита и би ги извел право срещу нас. А биха могли да следват другия хребет и да излязат при пирамидата.

— Може пък просто да са се заблудили — изсумтя Клнн-вавги. — Да пратя ли два изстребителя да ги прогонят?

Трр-мезаз гледаше монитора и се мъчеше да се постави на мястото на врага. Добре. Ако целта им бе селището или северната пирамида, тогава бяха объркали посоката. Ами ако бяха просто примамка, подобно на коптера над южната пирамида? Още нещо, което да отвлече вниманието на зхиррзхианските сухопътни сили от онези изстребители?

А може би се опитваха да го накарат да си помисли точно това? Възможно ли бе коптерът — а защо не и изстребителите? — да са целели отклоняване на вниманието от сухопътните им части? Може би се опитваха да се доберат до нещо друго, извън самото селище?

— Когато пристигнахме, имаше две действащи оръжия срещу старейшини. — Трр-мезаз докосна по рамото воина пред монитора. — Покажи ми къде се намираха.

— Слушам, командире. — Езикът на воина пробяга по клавиатурата. Миг по-късно се появиха два мигащи знака — на северния край на селището и на един хълм на няколко хилядоразкрача в западна посока. — Въздушните ни сили ги унищожиха в началото на десанта — добави воинът.

— Зная — каза Трр-мезаз. Но хората-завоеватели вече бяха показали, че разполагат с преносими оръжия срещу старейшини. А ако някъде там имаше и още някое от мощните...

— Да пратя ли изстребителите? — попита Клнн-вавги. Трр-мезаз извади езика си. Беше настъпило време за командирско решение... и риск.

— Не. Нека се придвижат още малко в същата посока. Може да разберем накъде са се запътили.

Опашката на втория командир трепна.

— Не съм сигурен, че идеята е добра — каза Клнн-вавги. — Вече знаем, че някои от оръжията им действат извън границите на пряка видимост. Ако се приближат прекалено, може да се окаже доста опасно.

— Зная — каза Трр-мезаз. — Но смятам, че рискът си заслужава.

— Командире, ако мога да...

— Командире, вражеската флотилия се оттегля — обади се един от воините.

Трр-мезаз погледна към монитора, предаващ картина от „Повелителен“ — точно когато последният кораб на хората-

завоеватели избяга. Всичко бе свършило, поне засега.

— Опитай да разбереш какви са пораженията на нашите — нареди той.

— Да, командире. Но ще отнеме известно време — там горе сигурно са доста заети. Момент... Командире, според „Повелителен“ е имало лазерна връзка с повърхността точно преди врагът да се оттегли.

Последни съобщения. Или заповеди.

— Разбрано. Дръжте очите си отворени. Може да последва втора вълна.

— Не мисля — каза Клнн-вавги. — Сухопътният отряд май също се оттегля.

Трр-мезаз се обърна към старейшината, който се рееше недалеч от Клнн-вавги.

— Сигурен ли си?

— Върнаха се тук, командире. — Старейшината показва мястото на картата. После изчезна и се върна почти моментално. — Сега са тук. Вървят натам, откъдето дойдоха.

При това доста бързо, ако се вярваше на преценките на старейшината.

— Провери дали не носят със себе си нещо, което го е нямало преди. Или дали не са оставили нещо.

— Слушам. — Старейшината отново изчезна и се появи малко по-късно. — Не и на двата въпроса. Поне нищо, което да не може да се носи в ръка. Да направя ли по-подробен оглед?

— Не е необходимо. — Старейшините и без това не разполагаха с подробен списък на вещите на хората-завоеватели. — Явно са се отказали от замисъла си. Какъвто и да е бил той.

— Все още разполагаме с достатъчно време да ги ударим преди да стигнат планините — отбеляза Клнн-вавги. — Изстребителите и двата сухопътни отряда могат да заобиколят фланговете им. Да се разпоредя ли?

Трр-мезаз бавно местеше езика в устата си и размишляваше. Разбира се, от тактическа гледна точка, трябваше да постъпи точно така, както предлагаше вторият командир. Всеки убит вражески воин бе воин по-малко срещу тях. Да не говорим за моралните щети, които се нанасяха върху хората-завоеватели.

Ако атакуваха сега, частите му щяха да се ползват с тактическо превъзходство благодарение на старейшините в северната пирамида. Това щеше да е шанс да преодолее недоверието у върховния командир Дклл-кумвит и останалите от върховното командване относно използването на старейшините с тактически цели. И — не на последно място — да сложи край на обвиненията, които се сипеха върху него от инцидента с Прр'т-зевисти.

Да, можеше да ги унищожи без особени усилия. Но това можеше да ги накара да се откажат от втори опит — каквато и да бе целта им...

— Не.

Внезапно настъпи пълна тишина.

— Извинете? — внимателно каза Клнн-вавги.

— Ще ги оставим да вървят накъдето са тръгнали — повтори Трр-мезаз и извърна глава от монитора. — Естествено старейшините ще продължат да ги наблюдават. Двата изстребителя също остават в готовност. Но няма да атакуваме, щом се отдалечават от селището и пирамидите.

Клнн-вавги прочисти гърлото си.

— С ваше позволение...

— Те искаха да се доберат до нещо, втори — каза Трр-мезаз. — До нещо важно. Искам да съм сигурен, че ще се почувстват в достатъчна безопасност, за да опитат отново.

— Ясно — каза Клнн-вавги, но по тона му личеше, че изобщо не е така. — Какво зяпате? — обърна се той към войните. — Имаме маса работа. И все още не е сигурно дали хората-завоеватели няма да решат да се доберат до мястото на катастрофата. Действайте.

Войните се обърнаха към мониторите си. Клнн-вавги продължи да ги гледа още известно време, след което се доближи до командира.

— Рисковано е, Трр-мезаз — тихо каза той. — Нямам предвид само от тактическа гледна точка. Надявам се, че знаеш какво правиш.

— И аз се надявам — призна Трр-мезаз. — Историята ще ни съди.

— Това няма да попречи на хиляда говорители да напишат свои версии на историята.

— Така и така ще го направят. Родът Трр има политически проблеми и мнозина зхиррзхианци ще се опитат да натрупат капитал от това. Такова е естеството на политиката.

— Така е — неохотно призна Клинн-вавги. — Въпреки че подобни неща не би трябвало да се допускат при военно положение. Дано само върховното командване прояви достатъчно разум да не се води по прищевките на Върховния съвет.

— Мисля, че ще го направи — каза Трр-мезаз, като замислено прекара език по небцето си. — Нещо се е случило през последните две завъртания. Във върховното командване са станали по-сериозни от всякога.

— Знаеш ли, мислех си за същото — бавно каза Клинн-вавги. — През първите няколко завъртания след атаката срещу изследователските кораби всяко съобщение от върховното командване беше напудрено и оптимистично. Дори радостно, сякаш с нетърпение са очаквали подобно предизвикателство. После всичко се промени. Внезапно.

Трр-мезаз кимна. Съобщенията и заповедите ставаха все по-сбити и строги, а върховното командване започна трескаво да подготвя нови и нови части, които да хвърли срещу врага.

И ето ги тук, без необходимата им екипировка, открити под ударите на врага, опитващи се с всички сили да се задържат на един определено второстепенен свят. Същото беше положението с частите на другите светове на хората-завоеватели.

Защо?

— Те знаят нещо, Клинн-вавги — тихо каза Трр-мезаз. — Научили са нещо за хората-завоеватели и то ги е изплашило. Нещо, което не могат или не желаят да ни съобщят.

— Би могло и така да е. А може някой от гениите им да си е дал сметка, че нашите осемнадесет свята са изправени срещу техните двадесет и четири.

— Може би — каза Трр-мезаз. — Ако данните от онова записващо устройство са верни. Лично аз далеч не съм убеден, че то не е добре обмислена измама. Записващо устройство, пълно с невярна информация, пасва много добре на образа на завоевателите. В края на краищата, може да се окаже, че експедицията при мрачанците изобщо не е прибързана.

— Мрачанците ли?... А, да. Онази, новата раса. Значи експедицията ще тръгне, така ли?

— Така чувам — каза Трр-мезаз. — Искам да следите отблизо изстребителите, които отиват към мястото на катастрофата. Все още има вероятност сухопътният отряд да е просто опит за отвличане на вниманието.

— Може би. — Клнн-вавги погледна към монитора. — Какво целяха според теб?

— Не зная — каза Трр-мезаз. — Но в общи линии бяха в същия район, когато взеха резенчето на Прр'т-зевисти.

— Звучи интересно — бавно каза Клнн-вавги. — Аз си мислех, че тогава искаха да разгледат по-ясно пирамидата. Мислиш ли, че там има нещо скрито, което им трябва?

— Или се опитват да монтират някакво оръжие, което действа извън границите на пряка видимост. Или се опитват да достигнат до някакво подземно хранилище или система от тунели. — Трр-мезаз махна с език. — И не искам да им дам време да съберат толкова сили, че да не сме в състояние да ги спрем.

— При сегашната ситуация надали има такава възможност — изсумтя Клнн-вавги.

— За съжаление, ситуацията рядко остават непроменени — сухо забеляза Трр-мезаз.

— Прав си — отстъпи Клнн-вавги. — Добре, ще наблюдавам изстребителите. А ти?

Трр-мезаз отново погледна монитора.

— Първо искам да се убедя, че онзи отряд наистина се оттегля. След това... ще накарам старейшините старателно да претърсят района. Ще се опитаме да ги изпреварим.

5.

В голямата метална стая бе тихо. Изненадващо тихо, отегчително и много, много самотно. Идеално място за медитация и отдаване на спомени, както вече беше решил Прр'т-зевисти.

Идеята изглеждаше добра, или поне не по-лоша от всичко, което се беше случило дотогава. Първата грешка беше на група едно — всеки бе еднакво виновен за нея. Никой не забеляза сухопътните воители на хората чак до момента, когато те се намираха буквално на върха на северната пирамида. Зхиррзхианските воители сториха всичко възможно, но без своевременната помощ на старейшините реагираха неточно и със закъснение. Хората вече бяха достигнали пирамидата, но вместо да я унищожат, просто се помотаха наоколо, бръкнаха в нишата на Прр'т-зевисти, взеха резена от фссс-органа му и си заминаха.

Неговият резен. Реейки се на границата на светлия свят, Прр'т-зевисти се взираше в тънкото парче плът, лежащо в малката кутия. Бяха го отрязали от неговия фссс-орган преди малко повече от седемнадесет цикъла, но той си спомняше събитието толкова ясно, сякаш се беше случило предишното завъртане. Процедурата бе съвсем нова за времето си — въведена само преди два цикъла — и повечето от приятелите му се кълняха, че никога няма да позволят никакви техники да им режат фссс-органи с ножовете си. Но Прр'т-зевисти винаги си беше падал малко авантюрист, а възможността да избира между две различни места, вместо да бъде прикован към едно, му се стори изкусителна. Малко пресметливост, малко скука, малко натиск от страна на приятелите му — и той включи името си в списъка.

Допускането на хората до пирамидата беше първата грешка. Втората просто я следваше. Вместо да се опитат с всички сили да унищожат или поне да разбият врага, зхиррзхианците правеха всичко възможно нападателите да се върнат в планината.

Естествено, тогава никой не смяташе това за грешка. Един точен изстрел щеше да изпари резена и да запрати Прр'т-зевисти най-безцеремонно при основната му точка в родовия храм на Прр.

Старейшините със сигурност бяха направили всичко възможно да убедят командир Трр-мезаз да не поема подобен риск — позиция, която самият Прр'т-зевисти би подкрепил изцяло, ако не го бяха изтръгнали толкова бързо извън обхвата на другите. А като се има предвид защо командир Трр-мезаз беше поставил пирамидите на свързочниците извън селището, нищо чудно през ума му да е минала перверзната идея Прр'т-зевисти да изиграе ролята на шпионин на вражеска територия.

През първите два-три тентарка от своя плен той се спотайваше в сивия свят, откъдето не можеше да вижда и чува нищо освен неща, случващи се в непосредствена близост с резена му. Трябваше стоически да издържи неудобствата и определено болезнените манипулации, които извършваха върху него.

В действителност никой от тях не предизвика толкова неудобства, колкото при самото отрязване на резена преди седемнадесет цикъла. Естествено нямаше начин да се използват обезболяващи средства. И въпреки че използваха изстуден скалпел, не се размина без болка. Но далеч по-неприятна — поне за него — беше самата гледка. Докато имаше физическо тяло, той бе виждал запазен фссс-орган и знаеше, че от техниката на запазване около органа с размер на пръст се образува тънка и твърда обвивка. Но до момента на операцията нямаше представа, че или с течение на времето, или от нещо друго вътрешността на фссс-органа се превръща в полутечна, подобна на желе субстанция. Тя бавно се стичаше по скалпела на лекувателя, подобно на сок от кавра. Въпреки че изглеждаше мъртва и разлагаща се, той отлично си даваше сметка, че течността е пълна с живот и енергия. Гледаше потресен, със смес от отвращение и гордост, докато най-сетне техниците не приключиха с рязането и не поставиха двете парчета изправени, за да предотвратят по-нататъшна загуба на субстанцията. След това приложиха някакви нови запазващи вещества, които породиха у него странно усещане за парене. Двата разреза бяха защити и техниците обявиха операцията за успешна. Щом отвращението и болката отминаха, за да отстъпят място на скуката и умората, Прр'т-зевисти загуби интерес.

Явно хората също бяха загубили интерес към резена. Щом се стъмни и другопланетяните се оттеглиха да вечерят, Прр'т-зевисти отново застана на края на светлия свят и започна да се оглежда.

Само че беше подценил лукавството на врага. Мястото, където беше оставен резенът, беше буквално претъпкано с метал — метални оръжия, метални инструменти, дори нещо, което приличаше на метални контейнери. Подобно на всеки старейшина, той знаеше, че не може да се премине през обработен метал. Но до този момент не знаеше, че ефектът се простира много отвъд същинското физическо пространство, което заема металът. Всяко парче сякаш хвърляше еквивалента на сянката в сивия свят — ясно очертан район с абсолютно същата форма, каквато би имала и в светлия свят, ако до нея се постави източник на светлина — и точно толкова непреодолим, колкото и самият метал. Очевидно това беше свързано по някакъв начин с основната му точка. Въпреки това никак не се учуди, че никога не е чувал за подобен ефект.

И докато се моташе наоколо, погълнат изцяло от метала и сенките, хората задействаха капана си.

Той стоеше тук в тъмното — той или тя, Прр'т-зевисти все още не знаеше. Стоеше и го чакаше да се появи... и въпреки че Прр'т-зевисти го забеляза, макар и със закъснение, човекът нададе победоносен писък, който отекваше в главата му и след като избяга панически в сивия свят.

Известно време остана там — треперещ, без никакво желание да се върне и да рискува да бъде видян отново. Това бе глупаво, разбира се — да се опитва да се крие в сивия свят, докато резенът оставаше в ръцете на хората. След малко чу гласове, долови движение и събра кураж да надникне отново.

Точно за да види как един човек отнася резена му към кутия с размерите на стая, издигаща се над купчините около нея. Кутия с дебели стени и също толкова дебела врата. Осветена и оборудвана с маса и лавици, отрупани с оборудване.

Стая, изцяло направена от метал.

На Дхаранв, света на Дхаа'рр, имаше стая, подобна на тази тук. Щом обявиха операцията за успешна, лечителите и техниците предложиха да поставят резена там и да отделят още един от него. Металът според тях щял да помогне за по-бързото му прикрепване към току-що направения резен и да премахне всички неудобства и болката от самия фссс-орган. Всички бяха много ентусиазирани от цялата тази идея — факт, който по-скоро го порази, отколкото го накара да изпита

подозрение. Но той предпочете да не играе ролята на опитно животно и учтиво отказа.

Но хората не бяха поискали разрешение от него. Нито пък щяха да го направят. А това означаваше истински затвор.

Трябваше да се махне веднага. Достигна до края на достъпния район, мятеше се из принудително намалената полусфера, която му беше останала от всичкия този метал наоколо, трескаво опипваше за основната опорна точка, която да му осигури ясен и безопасен курс към сигурността на родовия храм. Нищо. Сканира звездите, като се питаше какъв е шансът Доркас да се завърти към родния свят на Дхаа'рр в няколкото мига, които бяха необходими на човека да стигне до кутията. Но звездите се виждаха трудно дори от най-близката до светлия свят точка, а съзвездията тук бяха съвсем различни... Трябваше да се върне при резена (той вече се намираще до самата стая), обратно при опорната си точка... Да се върне при резена... той вече се намираще почти вътре в стаята... достъпното пространство за миг намали обема си почти до нула... да се върне...

И точно в мига, в който се добра до резена, вратата с трясък се затвори.

Оттогава досега Прр'т-зевисти имаше време да обмисли станалото поне хиляда пъти. Чудеше се какво ли трябваше да направи, за да предотврати случката. Може би трябваше да прояви повече внимание, когато се показва за първи път? Или не трябваше да бяга в сивия свят подобно на уплашено дете, след като го бяха забелязали? Естествено, вече беше прекалено късно, но не трябваше ли още преди седемнадесет цикъла да позволи на техниците да отделят втори резен? Сега той щеше да е поставен на някой от осемнадесетте свята, готов да го приеме.

Или може би трябваше да поеме най-големия риск? Да остане в рамките на своя район, докато хората поставят металната преграда между него и резена?

През последните няколко завъртания тази мисъл го спохождаше все по-често и по-често. Тя винаги го разтърсваше. Ефектът на основната точка беше познат на зхиррзхианците още от праисторически времена, докато двойната точка, породена от самия фссс-орган и резена, се появи практически преди двадесет цикъла. Времето едва беше достатъчно, за да може да се свикне с идеята. И

прекалено малко, за да се стигне до ситуация, наподобяваща дори в най-общи черти тази, в която се беше оказал. Предполагаше, че ако го бяха отделили от резена, щеше просто да си виси тук, докато някой не махне металната бариера към родовото светилище на Прр и не го пусне да се прибере.

Това беше възможно. Но абсолютно недоказуемо според Прр'т-зевисти. Сигурно просто щеше да умре, подобно на старейшините, чиито фссс-органи биваха унищожени.

Да умре.

Точно това правеше мисълта толкова изнервяща. Фактът, че изобщо си мисли за подобни неща, означаваше, че се е отчаял повече, отколкото предполагаше ситуацията. Осем завъртания изолация не би трябвало да подтикнат никого към мисълта за самоубийство.

От другата страна на вратата се чу приглушен звук. Прр'т-зевисти трепна, хвърли се към горния край на вратата и се оттегли понавътре в сивия свят. Нещо изщрака и вратата се отвори. Появиха се двама човеци.

Прр'т-зевисти моментално се озова навън, провря се между металните прегради и излезе на открито. Слънцето ярко светеше на чистото синьо небе. Може би този път Дхаранв и родовият клан щяха да се окажат в обсега му.

Не. Усещането за наличие на опорна точка го нямаше. Или нямаше абсолютно никакъв късмет, или купищата метал в комбинация с ъгъла на въртене и орбитата на Доркас създаваха постоянна сянка в посока на Дхаранв. И ако не желаше да рискува живота си този път...

Върна се при резена доста преди хората да затворят вратата и да се изолират заедно с него в металната стая. Той се премести отново в ъгъла си, скрит в мъглата на сивия свят. Трепереше. Внезапно разбра какво го безпокои толкова силно. Не толкова мисълта за собствената му смърт, колкото фактът, че вземането на такова решение не беше веднъж и завинаги. Всеки път, когато хората отвореха вратата, възможността за избор щеше отново и отново да се изправя пред него. Въпросът дали мъглявият шанс за свобода си струва да рискува да се изложи на възможността да умре.

Не искаше да умира. Ама че идиотско твърдение. Никой не иска да умира. Първата война на старейшините отпреди хиляда цикъла бе избухнала точно затова — обикновеният зхиррзхианец настоявал да

има същото право на отлагане на смъртта, на което вече се радвали лидерите на клановите и родовете. Това беше най-ярката проява на инстинкта за самосъхранение, съществувала някога.

Мисълта, че ще станат старейшини, помагаше на зхиррзхианските воители да не се огъват пред опасностите от войната. Дали хората имаха нещо подобно?

Един от хората явно говореше нещо. Прр'т-зевисти предпазливо надникна в светлия свят. Хората стояха пред разкъсаното и едва разпознаваемо тяло на зхиррзхиански воин, което донесоха и оставиха в средата на стаята малко след като бяха затворили резена му. Отначало бе помислил, че осакатяванията по тялото са резултат от някакво варварско мъчение, и беше намразил хората още повече. Чак след като ги беше видял какво правят, разбра, че това всъщност е медицинска дисекция на тялото на зхиррзхианец, станал старейшина при сражение.

Но този път не се заеха с изучаването на тялото. Вместо това внимателно се опитваха да го положат в дългата прозрачна торба, която явно бяха донесли със себе си. След като тялото се оказа вътре, затвориха торбата с помощта на някакъв вид залепваща лента, поставиха я върху една маса на колела и започнаха да я бутат към изхода. Човекът отпред отвори вратата.

Отнасяха тялото. И щяха да оставят Прр'т-зевисти тук.

Съвсем сам.

„Не!“ — възкликна наум той. Обхваналата го паника бе по-силна от всяко чувство, изпитано през всички седемнадесет цикъла, откакто съществуваше като старейшина. Да остане тук сам... може би завинаги... дори без случайните посещения на хората, само колкото да нарушат еднообразието...

И в този миг разбра истината, от която бягаше през цялото време, откакто беше пленник. Истината, че съществуват и много по-лоши неща от това да стоиш в мрака и да се страхуваш от тайните на смъртта.

Моментът за окончателно решение настъпи.

Той се издигна до входа и надникна в светлия свят. Почти се разтрепери, когато паниката отстъпи пред мрачната решимост. Добре. Ще го направи. Щом хората измъкнеха товара си, той също щеше да излезе. И този път нямаше да се върне. Независимо какво го чака.

Задните колела на масата докоснаха пода извън стаята. Прр'т-зевисти събра целия си кураж, зави зад ъгъла...

И внезапно спря. До стената имаше още една маса с тяло на зхиррзхианец. Придружаваха я други двама човеци. Първата маса освободи входа и втората начаса се насочи навътре.

Прр'т-зевисти отново се оттегли в ъгъла си. Паниката и решителността се смениха с умора. Умора и болезненото осъзнаване, че този път наистина е на ръба. Ако не намереше с какво да занимава разума си, нямаше да оцелее.

Но какво да направи? Да си спомня разни събития от живота си? Не. Беше го правил много пъти по време на отегчителния си престой на Дхаранв. Тук спомените щяха само да го потиснат още повече. Да се опита да възстанови любимите си книги, стихотворения или филми? Не — нямаше чак толкова добра памет за подобни неща. Да води въображаеми разговори с приятели, роднини и предци? Надали. Резултатът щеше да е лудост, а в момента тъкмо това не му трябваше.

А защо най-после да не спре да се самосъжалява и да не се захване с работа?

Когато един от хората затвори вратата след себе си, той погледна надолу със смесено чувство на объркване и отчаяние. Да, някога бе воин, служещ с чест и достойнство на клана Дхаа'рр и на Върховния съвет. Воините от клана Дхаа'рр никога не пренебрегваха дълга си. Но това беше много отдавна, когато съществуваше като телесен в светлия свят. Сега бе старейшина с всички ограничения, които следваха от това. В името на всички осемнадесет свята, какво да направи?

Хората се бяха преместили от едната страна на масата, спокойно разговаряха и подбираха хирургическите инструменти. „Добре“ — каза си Прр'т-зевисти. Може и да не бе в състояние да се сражава като истински воин. Но се намираше в сърцето на вражеската територия, а врагът очевидно не знаеше, че все още е тук. Това би трябвало да му бъде от полза за нещо.

Оставаше само да измисли за какво точно. А дотогава щеше да се опита да научи езика на хората.

Прр'т-зевисти се премести до източника на светлина и се доближи възможно най-близо до светлия свят. Беше изкарал кратък интензивен курс по човешки език при старейшините от Базов свят дванадесет преди атаката срещу Доркас и продължилия петнадесет

завъртания курс по естижански преди десанта на повърхността на планетата. Не бе кой знае какво, но навремето езиците доста му вървяха. Е, поне имаше някаква малка основа.

Един от хората протегна ръка към малка черна кутия на ръба на масата.

— Доктор-Каван-а — каза той; гласът му слабо отекна в металните стени. — (Нещо) петнадесет, двадесет-три-на-три. Помощ (нещо) с (нещо) (нещо). Приготвя (нещо) за повторно (нещо) на (нещо) (нещо).

Доктор-Каван-а. Името поразително приличаше на зхиррзхианско, дори с окончанието за женски род. Съвпадение? Несъмнено. И все пак това беше първата опорна точка, върху която Прр'т-зевисти щеше да започне изучаването им. И колкото и да беше парадоксално, това го накара да се почувства някак по-малко самотен. Може би тези другопланетяни все пак можеха да бъдат разбрани.

Притаен, вперил поглед във враговете, които започваха да изкормват още един от неговия народ, Прр'т-зевисти започна да слуша.

6.

За момент изглеждаше, че надеждите на Трр-гилаг да посети родителите си ще отидат на вятъра. Малко след вземането на решение да се изпрати експедиция до Мрач говорителят на клана Дхаа'рр настоя („горещо препоръча“, както се изрази самият той) никой от изследователската група да не напуска района на правителствения комплекс, да не говорим за пътуване през Оакканв на разстояние четири хиляди хилядоразкрача. Доста глупава препоръка, мислеше си Трр-гилаг. Никой от изследователите нямаше особени задължения до момента на отлитането.

Въпреки това Върховният вожд изглеждаше склонен да се вслуша в доводите на говорителя. Ето защо Трр-гилаг се изненада, когато в последния момент той промени решението си и постави едно-единствено условие — да се върне най-късно едно завъртане преди старта.

Преди петстотин цикъла, когато е била установена институцията на Върховния съвет, пътуването от Града на единството до наследствената територия на клана Кеера'рр представлявало изпълнено с трудности и премеждия начинание. Между тях лежаха два големи планински масива, както и земите на четиридесет или петдесет клана. Кланове, които винаги са били подозрителни към чужденците, а пресните спомени от зверствата на Третата война на старейшините ги правеше още по-негостоприемни. По онова време никой не вярвал, че в близко бъдеще може да настъпи всеобщ мир.

Но се случило точно това. Всички бяха допринесли за мира. Отначало лидерите на клановите и родовете, а после — и обикновените зхиррзхианци. Третата война на старейшините беше последната за Оакканв и след още двеста цикъла бяха изчезнали дори дребните междуособици, които възникваха по границите. Трр-гилаг винаги бе вярвал, че построяването на такова бъдеще от пепелищата на войната е било възможно само благодарение на някаква особена порода зхиррзхианци. Група мечтатели, събрани заедно от съдбата и

необходимостта, която надраснала предразсъдъците на миналото и открила начин да поведе останалите от зхиррзхианската раса след себе си. Трр-гилаг зяпаше през прозореца на совалката покритата със зеленина земя отдолу и се чудеше дали някои от зхиррзхианските лидери от по-късно време биха могли да сътворят подобно чудо дори с помощта и съветите на същите онези мечтатели.

Совалката кацна на летището до Цитаделата — някогашната твърдина на клана Кеера'рр и все още негова политическа и културна столица. Родовата територия и храмът на Трр се намираха на триста хилядоразкрача оттук, върху хълмовете между два малки притока на река Амт'бри. Един товарен самолет тъкмо се готвеше да потегли натам. С малко красноречие и многозначително показване на пропуска за правителствения комплекс Трр-гилаг успя да си осигури място.

— Към къщи, а? — попита пилотът, когато машината се издигна и пое по курса си. Беше зхиррзхианец на средна възраст, с бръчки около очите и белег на устата. Знаците върху туниката му говореха, че е от рода Хгг, от който произлизаше и сегашният говорител на клана. — Искат ли да избягаш поне за малко?

— За съвсем малко — отговори Трр-гилаг. — Трябва да се връщам в Града на единството след няколко завъртания.

— О! — Пилотът му хвърли изпитателен поглед. — Чувам, че във Върховния съвет са полудели от онази история с хората-завоеватели. Имаш ли нещо общо с това?

— Цялата ни раса има — отговори Трр-гилаг, за кой ли път потресен от скоростта, с която се разпространяваха новините. Не бе минало и едно завъртане, откакто Върховният вожд бе използвал за първи път определението „хора-завоеватели“, а то вече бе в речника на един нищо и никакъв пилот на разстояние четири хиляди хилядоразкрача от столицата.

— Затънали сме до върховете на езиците си, доколкото разбрах — мрачно каза пилотът. — Дядо ми ми разказа за това вчера. Силни воители, ужасни оръжия, а в добавка и онези неща за унищожаване на старейшини, които използват, без да се замислят. Знаеш ли нещо за това?

— Същите слухове — неопределено каза Трр-гилаг. Искаше му се да знае каква точно информация е била допусната от Върховния съвет до публиката. Последното нещо, което му трябваше, бе да

започне да разпространява още слухове. Особено предвид положението, в което се намираше. — Дядо ти на някой от изследователските кораби ли е бил?

— Не, но е научил от първа ръка. Един от неговите стари колеги има приятел, който разговарял лично с първата братовчедка на един от старейшините от мисията.

— Наистина информация от първа ръка — заключи Трр-гилаг. Щом старейшините се бяха разприказвали, значи новината бе обиколила всички осемнадесет свята, независимо дали това бе станало официално, или не. — Аз обаче не бих изпаднал в паника. И ние имаме доста добри оръжия.

— Сигурно — каза пилотът. — Просто се надявам да не сме лапнали нещо, дето не можем да преглътнем. Това не са ти онези нещастни три чигски свята, нали така?

— Войната не започна по наша инициатива — напомни му Трр-гилаг, внезапно обзет от угризения и чувство за нещо, което приличаше на вина. Настойчивите твърдения на Фелиан Кавана, че не хората са открили първи огън... — Не забравяй, те стреляха първи.

— Да, така казват — колебливо отговори пилотът. — Естествено, винаги могат да кажат подобно нещо.

— Сигурно си прав — промърмори Трр-гилаг и се загледа през прозореца, потънал в собствените си съмнения. С малко късмет, след един-два тентарка щеше да научи истината за битката.

Територията на клана Кеера'рр заемаше по-голямата част от плодородната долина на река Кее'мисс'ло — от делтата почти до изворите ѝ от блатата Фмм'таа. Тъй като почти нямаше естествени прегради, които да защитят земите му от нашествията на съседите, кланът бил принуден да се превърне в най-могъщия военен фактор в района. А военната сила неминуемо води до политическа борба. Така Кеера'рр се оказал въввлечен в една непрекъсната поредица от съюзи, предателства и конфликти, които съставляваха основната част от зхиррзхианската история. Политическите сблъсъци, от своя страна, изисквали все по-голяма военна мощ, тя пораждала нови конфликти и така нататък.

Повечето от клановите и родовите водачи от онова време бяха изчезнали — фссс-органите им били унищожени по времето на Втората и Третата война на старейшините. Трр-гилаг често се чудеше

как ли биха реагирали, ако можеха да видят промените, направени от наследниците им.

Сети се за пътниците от совалката и се усмихна кисело. Членове на петдесет различни клана пътуваха свободно и без никакви ограничения из територията на Кеера'рр. Не, старите лидери изобщо не биха харесали подобен Оакканв и сигурно щяха да се борят с всички сили срещу подобна идея.

Дали общественото устройство на хората днес приличаше на тяхното минало? Възможно ли бе нападението им срещу зхиррзхианците да е породено от същия стремеж за завладяване на нови територии, който е бил основната движеща сила за самите тях по време на феодалния период на Оакканв?

— А накъде точно си се запътил? — прекъсна мислите му пилотът.

— Към родовия храм, да видя баща си — отговори Трр-гилаг. — След това към Тръстиковото село, при майка ми.

— Тръстиковото село? — повтори пилотът и се намръщи. — Това не беше ли натам, след земите на Фрр?

— Точно така.

Последва кратко мълчание, сякаш пилотът очакваше да научи още нещо. Но Трр-гилаг запази мълчание и след кратко очакване пилотът сви рамене и се обърна към пулта за управление.

— Добре тогава. Ще продължа и ще те оставя при родовия храм на Трр.

— Няма нужда — каза Трр-гилаг. — Мога да взема вагон от Скалистата долина.

— Няма проблем — настоя пилотът. — Има летище точно пред вратата на оградата. Ще те оставя там. Ще ти спестя пътуването по земя поне в едната посока.

— Много съм ти задължен, но ти имаш график и аз не мога...

— Напротив, можеш — твърдо каза пилотът. — Както се изрази, всички сме забъркани в тази каша. Навремето участвах в естижанската кампания. Сега искам да дам лептата си и в тази.

От оградата до храма имаше не повече от половин хилядоразкрач. Кулата му частично се закриваше от масивните тъмни

куполи-близнаци на пазителите, разположени от двете страни на застланата с керамични плочки пътека, на десет разкрача пред храма. Трр-гилаг се приближи. Появиха се двадесет или повече старейшини, които наблюдаваха посетителя. Лицата им изразяваха различни чувства — от надежда през недоверие до най-обикновено любопитство. Един или двама (явно от неговия клон на рода, макар че Трр-гилаг не можеше да ги разпознае) го поздравиха по име, преди да си отидат. Останалите просто се взираха в него, докато накрая решиха, че не е дошъл за тях, и също изчезнаха.

Намираще се на около пет разкрача от куполите, когато вратата на левия се отвори и от него се появи висок зхиррзхианец с лазерна пушка.

— Не мърдай и си кажи името — нареди той.

— Подчинявам се на пазителя на старейшините на Трр — произнесе ритуалната фраза Трр-гилаг и застана до стелажа с плодове кавра, който се намираще до пътеката. — Аз съм Трр-гилаг — Кеера'рр.

— Кой ще докаже, че поздравите и намеренията ти са искрени?

— Аз — каза Трр-гилаг, взе един от плодовете и го разряза с език. Древната церемония на доверието, която имаше също толкова древно изключение — пазителят не докосна плода.

— А кой ще потвърди правото ти да идваш тук?

— Баща ми — каза Трр-гилаг и хвърли плода в контейнера за отпадъци. Подобно на много други традиции, в последно време тази също беше подложена на атаки предимно от страна на младите критици, които я осмиваха като остатък от изпълненото с насилие минало на Оакканв. Лично Трр-гилаг намираще в този ритуал покой и равновесие. — Трр'т-рокик... извинявай — прекъсна той. Баща му сега бе старейшина и към името му бе добавена необходимата наставка. — Трр'т-рокик — Кеера'рр.

По лицето на пазителя пробяга усмивка. Явно през цялото време му се случваше да чува подобни грешки.

— Приближи, Трр-гилаг — каза той и вдигна пушката с дулото нагоре. — И добре дошъл. Радваме се да те видим отново сред нас.

— И аз се радвам, Трр-тулкож — каза Трр-гилаг, пристъпи напред и го докосна по рамото. — В последно време идвам тук все по-рядко и по-рядко.

— Можеш да обвиняваш за това единствено себе си — шеговито го укори Трр-тулкож. — Сам си избра работа, свързана с много пътуване. И ето го резултата.

— Хайде да не започваме отново — предупреди го със същия тон Трр-гилаг. Изборът на работа беше предмет на множество дълги и страстни спорове, които двамата бяха водили като младежи. С течение на времето това се беше превърнало в своеобразна шега. — Проблемът не е толкова в пътуването, колкото в дългите престои.

— Е, аз не съм запознат толкова с тези неща — каза Трр-тулкож. — Май през последните два цикъла не ми се събират и три излизания извън територията на Кеера'рр.

— Не си загубил кой знае какво — увери го Трр-гилаг. — Да знаеш колко пъти ми се искало да бях избрал пътя на пазител, особено докато се криех от какви ли не стихии по другите планети.

— Но никога не би го направил — решително каза Трр-тулкож. — Прекалено си добър в мисленето. И прекалено слаб в стрелбата.

— Много съм ти благодарен.

Трр-гилаг погледна през рамото му към храма.

— Как е той?

— Не чак толкова зле — отговори Трр-тулкож. — Разбира се, почти всички преживяват шок. Трябва време, за да се свикне. А той е там едва от половин цикъл. Но болестта го беше подготвила донякъде за прехода. Най-трудно им е на онези, които стават старейшини при внезапни инциденти.

— Да — промърмори Трр-гилаг, внезапно обхванат от чувство за вина. Не беше виждал родителите си цяла вечност. Трябваше да намира време за това, независимо от темпото, което налагаше работата му. Брат му Трр-мезаз успяваше, въпреки отговорностите и несгодите на военния живот. — Как я кара майка ми?

— Е, това е съвсем друга история — каза Трр-тулкож. — По-добре обаче да я чуеш от баща си.

Опашката на Трр-гилаг трепна. Беше се оказал прав — наистина имаше нещо недоизказано в думите на Трр-мезаз по време на последния им разговор.

— Разбирам. Е, тогава ще отида да го повикам.

— Намини пак преди да си тръгнеш — отговори Трр-тулкож. — Може и да намерим време да побъбрим преди да се запилееш отново в

космоса.

— Ще се опитам — увери го Трр-гилаг. — Въпреки че не мога да обеща с сигурност. Очертава ми се доста напрегнат график.

— Колко жалко — каза Трр-тулкож и махна с език в израз на иронично разочарование. — Ех, младежи... чакате само да пораснете и да избягате от къщи...

— Благодаря ти, дядо, ще се видим отново — хапливо му отговори Трр-гилаг и се насочи към храма. Естествено, стига да пожелаеше, Трр-тулкож може да го вижда през цялото време, както и колегата му в съседния купол. Това бе една от най-добре пазените тайни на защитните куполи — при затворена врата те ставаха напълно прозрачни отвътре.

През тях можеше лесно да се наблюдава. И също толкова лесно да се стреля. Независимо от критиките срещу традициите, старейшините не можеха да си позволят да рискуват, когато ставаше дума за защитата на родовите храмове.

Отблизо храмът впечатляваше още по-силно. Висок девет разкрача (три пъти повече от височината на пирамидата, установена на Базов свят дванадесет), той съдържаше четиридесет хиляди ниши. Трр-гилаг нямаше никаква представа в коя от тях се намира баща му, но това всъщност нямаше никакво значение. Гласът му можеше да достигне до всеки фссс-орган.

— Трр'т-рокик? — повика той. — Аз съм. Трр-гилаг.

Последва слаб проблясък и пред него се появи баща му.

— Здравей, синко. — Гласът му бе тих, но все така топъл, както го помнеше от малък. — Радвам се да те видя.

— И аз теб, татко. — Трр-гилаг не можеше да сподави вълнението си. Баща му и въпреки това не точно баща му. Баща му като безплътен дух, но с гласа и бледия образ на онова, което бе представлявало тялото му преди да бъде предадено на огъня.

Баща му като старейшина.

Трр-тулкож беше прав. Трябваше много време, за да свикнеш с подобно нещо.

— Добре изглеждаш — каза Трр'т-рокик. — Разбрах, че си на Оакканв. Очаквах, че ще се свържеш с мен по-рано.

— Извинявай — каза Трр-гилаг. — Бях ужасно зает.

— И аз така чух. — Баща му го погледна внимателно. — Чух също, че не всичко е наред.

— Така е. — Трр-гилаг хвърли поглед нагоре към храма. — Това е едно от нещата, които бих искал да обсъдим.

— Е, днес по една случайност съм свободен — малко криво се усмихна Трр'т-рокик. — Какво ще кажеш да се поразходим?

По-далеч от нежелани очи и уши.

— С удоволствие. — Трр-гилаг се обърна и закрачи по тревата.

Гледката не беше кой знае каква. Теренът се издигаше слабо към оградата, след което се спускаше, за да достигне до скалния отвес по-нататък. След него следваше гориста долина, през която лъкатуши един от по-малките притоци на Амт'бри. Отвъд дърветата можеха да се забележат някои от по-високите кули на главния град на рода Хлим.

— Лидерите на Трр отново обсъждат построяването на нов храм — каза Трр'т-рокик. — Опитах се да ги убедя да го построят долу в гората, за да можем да чуваме реката.

— Никога няма да го направят — каза Трр-гилаг. — Не и до реката. Рискът от наводнение е прекалено голям.

— Наводнение — изсумтя Трр'т-рокик. — Амт'бри не е излизала от бреговете си поне от двеста цикъла насам. Но си прав — мнозина ще се уплашат. Понякога си мисля, че старейшините са най-страхливите създания във вселената.

— Не можеш да ги виниш — сви рамене Трр-гилаг. — Предполагам, че когато си толкова близко до тайните на смъртта, е съвсем естествено да правиш всичко възможно да не ги узнаеш.

— Сигурно — въздъхна Трр'т-рокик. — Лично аз съм на мнение, че да се ужасяваш при мисълта за поемане и на най-малкия риск не е начин да се живее.

Трр-гилаг се загледа в долината.

— Сега рискуваме всички — каза той. — Без изключение.

— Да — съгласи се Трр'т-рокик. — Хората-завоеватели. Ти си ги виждал отблизо, Трр-гилаг. Какво мислиш?

— За хората или за риска?

— И за двете.

Трр-гилаг притисна език към небцето си.

— Не зная, татко. Наистина не зная. Те са страшни врагове, в това няма съмнение. Но в същото време има неща, които не си пасват.

Например непоследователността в агресивността им.

— Но в края на краищата те са другопланетяни — напомни му Трр'т-рокик. — Не можеш да очакваш преценките и поведението им да съответстват на нашите.

— Вярно е — каза Трр-гилаг. — Но има и друга възможност. Хората може просто да не са агресори, както сме свикнали да мислим за тях.

— Какво говориш? — намръщи се Трр'т-рокик. — Те нападнаха първи.

Трр-гилаг отново погледна надолу към реката.

— Освен ако Върховният съвет и върховното командване не са прави.

Почти усети погледа на баща си.

— Имаш предвид, че са се объркали?

— Или че просто не са прави.

Един дълъг миг единственият нарушаващ тишината звук беше шумоленето на листата под тях, Трр-гилаг продължаваше да гледа реката. Не смееше да обърне очи към баща си и да види изражението му.

— Даваш ли си сметка какво говориш — най-накрая проговори Трр'т-рокик. — Обвиняваш Върховния съвет, че преднамерено е започнал война. Тоест — че са излъгали народа на зхиррзхианците.

— Зная — каза Трр-гилаг. — Да не би да твърдиш, че нашите управници не могат да лъжат?

— Надали — изсумтя Трр'т-рокик. — Но все пак, всеки лъже за нещо. За лична изгода, за да избегне наказание или друга неприятност. Но какво би накарало Върховния съвет да излъже, че хората-завоеватели са нападнали първи?

— Не зная. Но не мога да подмина твърденията на човека Фелиан Кавана просто така. Чух го със собствените си уши. И той беше абсолютно убеден, че зхиррзхианските кораби първи са открили огън.

Трр'т-рокик отново изсумтя.

— Тоест обвиняваш правителството в лъжа и същевременно приемаш, че един така наречен човек-завоевател говори истината?

— Сигурно изглежда по този начин — допусна Трр-гилаг. — Но през цялото време на плена си той не спираше да твърди едно и също.

Прекалено дълго. Не вярвам някой лъжец да е способен да държи на думите си толкова време.

Трр'т-рокик отново замълча.

— Не ми казваш всичко това само за да чуеш мнението ми по въпроса. Какво искаш?

Трр-гилаг събра целия си кураж.

— Два от изследователските кораби са били на Кеера'рр. Надявах се, че ще можеш да уредиш да се срещна с някой от старейшините, които са били на борда.

— Така си и знаех. Имаш ли представа какви могат да бъдат последствията от подобен разговор?

— Склонен съм да рискувам.

— Не става дума за това какво рискуваш ти — ледено отвърна Трр'т-рокик. — Имах предвид старейшината. Ако върховното командване разбере, че е издавал военни тайни, ще го махнат от поста му на свързочник. Склонен ли си да приемеш подобно нещо на съвестта си?

— Не — отговори Трр-гилаг. Почувства се засрамен. Изобщо не си беше помислил да разгледа нещата от подобна гледна точка. С появата на резените рязко се увеличиха видът и броят неща, които можеха да се вършат от старейшините — от простото участие в линиите за междузвездна комуникация до изискващите по-висока квалификация професии като тези на планетните изследователи или асистенти в научни изследвания. Но въпреки всичко работните места бяха ограничени. При наличието на повече от триста милиона старейшини, жадни да запълнят по някакъв начин времето си, не беше лесно да поемеш риска завинаги да загубиш работното си място. — Съжалявам. Трябваше да се сетя за това.

Последва нова пауза.

— Въпросът е много важен за теб, нали, синко? — Гласът на Трр'т-рокик отново беше станал топъл.

— Да — отговори Трр-гилаг. — И си заслужава риска. Но само за мен, за никой друг.

Трр'т-рокик въздъхна.

— Чакай тук. Ще видя какво мога да направя — каза той и изчезна.

Трр-гилаг се облегна на оградата и се загледа в дърветата и реката. Замисли се върху вечния проблем какво да се прави с непрекъснато растящия брой старейшини.

От една страна, това можеше да разглежда просто като проблем на съхраняването. Храмът зад него разполагаше с четиридесет хиляди ниши за фссс-органи и на рода Трр му бяха трябвали близо двеста цикъла, докато се заемат всички. Един втори храм, независимо къде го разположеха, сигурно щеше да върши работа поне още толкова време.

От друга страна обаче въпросът бе невероятно сложен и засягаше всеки аспект на зхиррзхианската култура. В миналото всички бяха живеели заедно, старейшините се бяха движели свободно из домовете и живота на своите деца, внуци и правнуци. За мнозина старейшини това беше бил единственият начин на съществуване. Ето защо те смятаха, че така би трябвало да бъде и занапред.

Но нищо не остава същото, независимо от силата на хилядолетните традиции. Със смяната на основната концепция за устройството на обществото се беше сменила и представата за ролята на старейшините в него.

Трр'т-рокик се появи отново, този път в компанията на друг старейшина.

— Това е синът ми, изследовател Трр-гилаг — каза Трр'т-рокик, като го посочи с език. — Той участваше в изследователската група, изучавала пленения човек-завоевател. Това — посочи спътника си той — е Бвее'т-хиббин, твой далечен роднина по майчина линия. Той е бил един от свързочниците на „Далечен изследовател“.

Трр-гилаг трепна. Това беше един от четирите кораба, осъществили първия контакт с хората.

— За мен е голяма чест да се срещна с вас.

— Да. — Бвее'т-хиббин наблюдаваше събеседника си подчертано недружелюбно. — Значи ти си онзи. Сигурно не те интересува, изследовател, но според мен ти си лично отговорен за това един от моите правнуци да се пресели преждевременно в родовия храм.

— Да, зная. — При болезнения спомен за провала Трр-гилаг отново трепна. — Седмина други също станаха старейшини при нападението.

— А знаеш ли, че той все още не е на себе си? — продължи Бвее'т-хиббин. — Изминаха вече седем завъртания, откакто пристигна, а все още е в шок. Цели седем! И никой не може да каже със сигурност кога ще се оправи.

— Не можеш да обвиняваш Трр-гилаг за това — меко каза Трр'т-рокик. — Базов свят дванадесет се намира на двеста и петдесет светлинни цикъла от Оакканв. Първоначалното прикрепване към основната точка от такова разстояние неминуемо ще бъде съпроводено с тежка травма. Това е цената, която плащаме за завладяването на звездите.

Гневът от лицето на Бвее'т-хиббин изчезна, за да се замени с изтощение.

— Вероятно цената е прекалено висока, Трр'т-рокик — каза той с нещо като въздишка. — Някое завъртане ще отидем прекалено далеч и ще хвърлим новите старейшини в лудост, от която те никога няма да се оправят.

— Може и да е така — каза Трр'т-рокик. — Но тази граница е все още прекалено далеч. Ако изобщо съществува. Аз самият твърдо вярвам в силата и издръжливостта на зхиррзхианския дух.

— Дано да си прав. — Бвее'т-хиббин вече беше спокоен. — Разбрах, че имаш въпроси, Трр-гилаг. Какво е онова нещо, което искаш да разбереш, а само аз съм в състояние да ти кажа?

— Прекарах дълго време с човека-пленник, свързочнико — каза Трр-гилаг. — Той непрекъснато твърдеше, че ние сме стреляли първи, а не те.

— И ти вярваш на някакъв другопланетянин вместо на собствените си лидери? — изсумтя Бвее'т-хиббин.

— Искам да съм сигурен, че няма някаква грешка.

— Тогава чуй и повярвай, изследовател Трр-гилаг — безцеремонно започна Бвее'т-хиббин. — Аз бях там... и беше повече от ясно, че хората-завоеватели нападнаха първи.

— Сигурен ли си? — попита Трр'т-рокик.

— Когато боен кораб обсипе резена ти с оръжие срещу старейшини, няма начин да не бъдеш сигурен — рязко каза Бвее'т-хиббин. — Моли се никога да не ти се случи да изпиташ подобна болка.

Той извърна поглед.

— Така и не спряха — продължи Бвее'т-хиббин. Гласът му беше съвсем тих. — Изпълниха всичко наоколо с болка, ракетите им сякаш я фокусираха в себе си... не спряха дори след като превърнахме корабите им в прах... — Той погледна Трр-гилаг. — Всички продължиха да стрелят с изключение на твоя пленник. Единствено той по собствено желание изключи оръжието си. Точно това привлече първоначално вниманието ни. Наред с опита му да премести капсулата си извън района на битката. Нашият командир предположи, че това е свидетелство за по-ниска степен на агресивност, и реши да го заловим за по-нататъшни изследвания. Но ти сам видя какво произтече от това решение — завърши той.

Трр-гилаг кимна. Усещаше горчивина в устата си. Значи така стояха нещата. Очевидно Фелиан Кавана бе знаел за оръжието срещу старейшини, щом бе изключил своето. И го бе лъгал през цялото време.

— Разбирам — промърмори той.

— Има ли нещо друго? — попита Бвее'т-хиббин.

— Не. — Фелиан Кавана го бе лъгал. И въпреки това той все още не можеше да повярва. — Благодаря, Бвее'т-хиббин. Аз и родът ми сме задължени на твоя род.

— На твое място не бих споменаваля рода си — посъветва го Бвее'т-хиббин. За първи път в думите му прозвуча нещо като хумор. — Особено в положението, в което се намираш. Желая ти късмет. Ако не за друго, то поне за честта на Кеера'рр.

— Благодаря — сухо отговори Трр-гилаг. — Няма да позволя честта на Кеера'рр да пострада.

— Всичко добро — кимна Бвее'т-хиббин и изчезна.

— Е, това успокои ли страховете ти? — попита Трр'т-рокик.

— Донякъде — неохотно каза Трр-гилаг. — Само да можех да разбера дали хората имат свои собствени старейшини...

— Да, разбрах за бъркотията във Върховния съвет, която си предизвикал с предположението си. Наистина ли вярваш, че подобно нещо би могло да е истина? Или просто си искал да ги изтръгнеш от самодоволството им?

— Не съм искал подобно нещо — отговори Трр-гилаг. — А дали е истина, или не — наистина не зная.

— Използването на оръжия срещу старейшини не е задължително да доказва нещо — отбеляза баща му. — Всички другопланетни раси, на които сме се натъквали, са ни нападали по същия начин. И въпреки това никоя от тях не е имала старейшини.

— Зная — каза Трр-гилаг. — Но има и нещо друго. Например фактът, че са използвали оръжията си пряко срещу пирамидата на Изследователски свят осемнадесет, означава, че са знаели много добре какво правят. А и онзи белег с дължината на фссс-орган върху корема на пленника, който тепърва трябва да се обясни. Между другото, точно затова не наредих да го убият при опита му за бягство. Ако имат старейшини, той просто щеше да се окаже у дома.

— Да — замислено каза Трр'т-рокик. — А и да не забравяме открадването на резена на Прр'т-зевисти на Доркас.

Опашката на Трр-гилаг трепна.

— Значи се е разчуло?

— Нима не очакваше? — възрази баща му. — Не беше много умно да отваряш дума за това, Трр-гилаг.

— Зная — въздъхна Трр-гилаг. — Някои от членовете на Върховния съвет никак не бяха очаровани.

— Доста по-меко определение, отколкото предполагаш — мрачно каза Трр'т-рокик. — Носят се слухове, че лидерите на Дхаа'рр се готвят да преразгледат одобрението си на предбрачното ти споразумение с Клинн-даван-а.

Трр-гилаг го погледна. Зениците му за дневно виждане се превърнаха в тънки цепки.

— Не могат да го направят — протестира той. — Вече дадоха съгласието си.

— Зная — каза Трр'т-рокик. — Но след инцидента на Базов свят дванадесет и ролята на брат ти Трр-мезаз за загубата на резена на Прр'т-зевисти кланът Дхаа'рр е бесен на целия род Трр. И като се има предвид, че повечето от старейшините не бяха склонни да позволят сближаването на Дхаа'рр и Кеера'рр още от самото начало...

Трр-гилаг притисна силно език към небцето си. Още от самото начало подозираше, че провалът му е причина лидерите на Дхаа'рр да не посочат Клинн-даван-а за член на мрачанската група, а да изберат вместо нея далеч по-некомпетентния Гл-боргив.

— Вече има ли някакви официални стъпки? — попита той.

— Нищо, доколкото зная. Това означава ли, че ще се опиташ да им попречиш?

— Именно — каза Трр-гилаг. Шокът от предателството се смени с гняв. Вече се беше наложило двамата с Клнн-даван-а да се изправят срещу старейшините и от двата клана, както и срещу глупавите древни предразсъдъци срещу междуклановите бракове. Май щеше да им се наложи да повторят всичко отново. — Трябва веднага да се свържа с Клнн-даван-а. Искам да научи какво става.

— Съветвам те да говориш с нея лично — предупреди го Трр'т-рокик. — Ако старейшините на Дхаа'рр разберат, че знаеш, сигурно ще упражнят още по-силен натиск върху лидерите на клана.

— Да — каза Трр-гилаг. — Проблемът е, че тя се намира на Грий и изследва чиг. Едно завъртане отиване и връщане.

— Толкова ли е ограничено времето ти?

— Прекалено ограничено — каза Трр-гилаг. — Но ще трябва да се справя с това, което имам. — Той се поколеба. — Ти не каза какво е било мнението на рода на Клнн-даван-а.

— Не съм чул нищо за това. Но те съветвам да приемеш, че са все още с теб, поне докато не чуеш обратното. В рода й са свестни... — Трр'т-рокик направи кратка пауза. — Естествено, няма нужда да казвам, че и твоят род ще те поддържа по всякакъв начин.

— Благодаря — каза Трр-гилаг. — Това ми помага.

— Поне емоционално — каза баща му. — Искане ми се нашите два рода да имаха повече политическо влияние в клановите си. Но това цял живот да си специалист по керамика не ти носи кой знае какъв престиж. Особено... — Той млъкна и направи странен нетърпелив жест с език. — По-добре действай, ако искаш да се добереш до Грий. Ако ти остане време, мини отново преди да заминеш, където те праща Върховният съвет. Предполагам, знаеш, че не е необходимо да идваш чак дотук. На разстояние до сто хилядаразкрача от храма можеш да осъществиш пряка връзка с Трр-тулкож или с някой друг пазител и те могат да ме изпратят при теб.

— Зная — увери го Трр-гилаг. — Искане отново да си поговорим като се върна, независимо от начина.

— Добре. Между другото, някои приятели имат достъп до Града на единството. Ще видя до каква информация мога да се добера.

— Добре. Знаеш ли, наистина трябва да си помислиш за резена. Така ще можеш да се преместиш в някоя пирамида до столицата и да следиш политиката, без да ти се налага да се осланяш на слухове.

Баща му махна с език.

— Не. Поне не сега. Смяташ ли да посетиш майка си, преди да тръгнеш?

— Да — каза Трр-гилаг, като се намръщи на внезапната смяна на темата. — Трр-мезаз ми каза, че се е преместила в Тръстиковото село.

— Да. Преди около тридесет завъртания. Тогава ти беше на Изследователски свят петнадесет, а после те пратиха чак на Базов свят дванадесет.

— Да, бях доста зает — каза Трр-гилаг, като наблюдаваше прозрачното лице на баща си. — Но не и недостъпен за връзка. Какво ми спестявате двамата с Трр-мезаз?

Трр'т-рокик отклони поглед.

— Може би е най-добре сам да говориш с нея — каза той. — Ако имаш време, разбира се. Но проблемът с Клин-даван-а е на първо място.

— Семейството ми е на първо място — твърдо заяви Трр-гилаг. — Ще намеря време.

Пътят от храма до станцията му отне само пет стоудара. Там чакаха три свободни коли. Трр-гилаг се настани в първата и набра личния си номер и кода на главната станция в Скалистата долина. Колата издаде потвърждаващ звук и се понесе по главната релса.

Пред него се появи един старейшина.

— Вие ли сте Трр-гилаг — Кеера'рр? — попита той.

— Да — отговори Трр-гилаг.

— Казаха ми, че искате разписанието на междузвездните полети — делово започна старейшината. — Кое направление по-точно ви интересува? И по кое време?

Трр-гилаг се чудеше какво е забавило свързочника толкова дълго. Беше отправил искането си, докато говореха с Трр-тулкож, преди да си тръгне от храма.

— Интересува ме кой е първият полет до Грий.

— Грий? — Старейшината изглеждаше изненадан. — Но това е свят на чиг.

— Там наистина има много чиг — съгласи се Трр-гилаг. — Но и неколкостотин зхиррзхианци в петдесетина изследователски групи.

Старейшината изсумтя:

— Единствено самите зхиррзхианци са достойни за изучаване — високопарно каза той. — Никога няма да разбере какво се опитват да открият на някаква планета, пълна с другопланетяни.

— Сигурен съм, че няма да разберете — каза Трр-гилаг, без дори да се опитва да прикрие отвращението си. Сега, когато заплахата от хората бе надвиснала над тях като буреносен облак над засято поле, беше повече от очевидно, че способността да се разбират другопланетните култури ще бъде от критично значение в бъдеще. Но явно имаше зхиррзхианци, които бяха достатъчно тъпи, за да не разбират това. — Просто проверете, моля.

Старейшината отново изсумтя и изчезна. Трр-гилаг се обърна към прозореца и започна да пресмята. Едно завъртане до Грий и обратно, шест и половина до настъпването на срока, когато трябва да се присъедини към Нзз-ооназ и мрачанската група. Разполагаше само с четири и половина завъртания, през които да свърши всичко.

Наблюдаваше пейзажа отвън, изпълнен с угризения. Трябваше да се обади, преди да напусне. Да се свърже с правителството или поне с Нзз-ооназ. Да уведоми някой от шефовете къде отива и какво ще прави.

Но ако го направеше, говорителят Квв-панав със сигурност щеше да научи. И да отмени пътуването или да накара лидерите на Дхаа'рр да побързат с решението си за отмяна на предбрачното му споразумение с Клинн-даван-а. Или и двете.

Освен това никой в столицата нямаше да има нужда от него в следващите няколко завъртания. Телата на мрачанците бяха проучени, а Нзз-ооназ със сигурност държеше подготовката на групата под контрол. И ако имаше нужда от помощ, Глл-боргив и целият клан Дхаа'рр с радост щяха да му помогнат.

При всички положения щеше да се върне преди крайния срок. Не, по-добре бе да запази мълчание.

Старейшината се появи отново.

— След седем тентарка към окупационните сили около Грий тръгва товарен кораб — грубо каза той. — Ще излети от военния космодрум при Главната порта. Време на пътуването — около девет тентарка. Желаете ли да ви направя резервация?

— Ако обичате — отговори Трр-гилаг, като извади идентификационната си карта и, за повече тежест, пропуска си за правителствения комплекс.

— Хм. — Старейшината се взираше в картите. — Резервацията ще бъде на ваше име. Плащането трябва да се извърши най-късно един тентарк преди заминаването.

— Разбирам — каза Трр-гилаг. Веднага след въвеждането на дебитно-кредитната система преди сто цикъла старейшините бяха почнали да пренасят номерата на кредитните карти от купувачите до продавачите. Но с разширяването на системата някой със закъснение се беше сетил, че старейшините, които са способни да запаметяват цели откъси от разговори, няма да имат никакъв проблем със запомнянето на номера. Всичко бе приключило, когато хванаха неколцина старейшини, успели да отмъкнат близо половин милион от фалшиви заявки и прехвърляния. — Благодаря ви.

Старейшината изсумтя отново и изчезна.

— Няма защо — промърмори Трр-гилаг и се облегна в креслото. Седем тентарка. Повече от достатъчно. Можеше да отиде до Тръстиковото село и да види майка си.

И да разбере какво е онова, което баща му и брат му не желаеха да му съобщят.

Въздъхна. Не беше честно. Изобщо не беше честно. Войната с хората беше достатъчна беда за всеки. А една семейна и една лична криза освен това му идваха прекалено много.

Но проблемите бяха налице и той трябваше да се справи с тях по възможно най-добрия начин. Трр-гилаг се отпусна в креслото, затвори очи и се опита да поспи.

7.

Тъканният анализатор издаде сигнал за завършена работа. Звукът едва се чу от плющенето на стените на подслона. Клнн-даван-а остави писалката си и отиде до апарата, като оглеждаше стените по пътя си. Вятърът доста се беше засилил през последния половин тентарк и нямаше никакви признаци, че ще утихне скоро. Ако бурята не отминеше след един-два тентарка, щеше да им се наложи да се откажат от допълнителните проби тази вечер.

— Отвън взе да става доста шумно — обади се от другия край на подслона асистентът ѝ Бкар-отопо. Тонът му беше малко изнервен. — Колко силни са ветровете тук?

— Не се безпокой, всичко ще е наред — отговори му Клнн-даван-а, приведе анализатора в режим на изчакване и направи разпечатка. — Тези подслони могат да ни защитят от всичко, което Грий може да хвърли срещу нас. Поне през този сезон.

— Да, чувал съм истории за бурите по време на равноденствията — поде темата Бкар-отопо. — Случвало ли ти се е да присъстваш на такова нещо?

— Няколко пъти — каза Клнн-даван-а. Разпечатката вече се намираше в ръцете ѝ и тя направи бърз преглед на цифрите. Обещаващо. Определено обещаващо. Може би този път щяха да успеят да открият ключа към генетичното преобразуване. — Не бих искала да съм в подобен подслон в такова време, но постоянните сгради издържат без проблем.

— Сигурно и тогава е доста впечатляващо...

— И същевременно чудесно и вдъхновяващо — прекъсна го тя ѝ му подаде разпечатката. — Ще вкараш ли това в записващото устройство? И след това направи съпоставка с останалите проби.

— Слушам, изследовател — с готовност каза той и избута стола си към рекордера. — Ще вземем ли още проби тази вечер?

— Стига вятърът да утихне.

— Тъкмо за това си мислех — колебливо каза Бкар-отопо. — В най-добрия случай, малките на чиг са доста непредсказуеми. Да не говорим как ще се отрази на поведението им буря като тази.

— Всичко ще бъде наред — увери го Клинн-даван-а и отново насочи вниманието си към вятъра. Не беше ли утихнал малко? Май да. — Ще надникна отвън да видя дали бурята отминава.

— Да дойда ли с теб?

— Не, ще се оправя. Няма да се отдалечавам много.

— Мога да пратя някой старейшина да те придружи — настоя той и посегна към звънеца.

— Ще се оправя — повтори тя. — Защо не се заемеш със сравненията?

Последва нещо като въздишка.

— Слушам, изследовател — отново каза той и неохотно се обърна към машината.

Клинн-даван-а отиде до вратата и започна да закрепва котките на краката си, като клатеше глава наум. За пореден път се чудеше какво да прави с Бкар-отопо. Току-що излязъл от училище, прилежен и жаден за нови знания, той направо беше идеалният асистент.

Но, за съжаление, започваше постепенно да хлътва по нея.

Стискаше здраво куфарчето на излизане, но въпреки това вятърът за малко не го изтръгна от ръцете ѝ. Борейки се с поривите, тя затвори вратата. Слънцето на Грий отдавна се беше скрило зад хоризонта и ѝ се наложи да спре за момент, докато зениците ѝ за нощно виждане се разширят достатъчно, за да се пригледят към тъмнината. Няколко мига по-късно виждаше достатъчно добре каменистата земя под краката си и се отправи покрай останалите подслони към ръба на плитката яма, в която се бе настанила групата.

Разбира се, най-простото решение бе да уреди преместването на Бкар-отопо в някоя от останалите три групи дхаа'ррски изследователи, които се намираха на Грий. Това щеше да му помогне да я забрави и може би да се завърти около някоя, която не е с десет цикъла по-възрастна от него и няма сключено предбрачно споразумение. Ако успееше да уреди нещата по подходящ начин, той дори нямаше да разбере, че именно тя е станала причината за прехвърлянето.

Но проблемът бе, че можеше и да разбере. И ако можеше да съди по собствения си опит, когато бе на деветнадесет, това щеше да му се

отрази ужасно. Докато беше малка, Клнн-даван-а винаги се смяташе за съвсем обикновена — средна хубост, никакви особени качества и далеч по-ниска от средната комуникативност и родово положение. Наистина, умът ѝ бе доста остър, но тя така и не разбра, че това може да ѝ помогне да промени отношението на околните към себе си. Така стояха нещата, докато не откри, че ѝ е интересна ксенологията и изучаването на другопланетните култури. Тогава започна да се чувства като у дома си в компанията на съмишленици. А когато приятелството ѝ с Трр-гилаг започна да се превръща в нещо повече, тя вече бе достатъчно уверена в себе си, за да поеме риска да бъде наранена.

За съжаление, Бкар-отопо далеч не бе стигнал до този етап. Въпреки това тя трябваше да предприеме нещо, и то скоро. Гodeжните нишки, които носеше винаги, изобщо не го спираха. Нито пък името на Трр-гилаг, което тя споменаваше във всеки удобен случай. Явно се налагаше да му каже как стоят нещата. Открито и без заобикалки.

И след това да го премести.

Вече беше стигнала до ямата и оградата срещу хищници, която ограждаше лагера. Вятърът тук бе по-силен и поривите му сякаш правеха всичко възможно да я съборят. Тя се приюти до една скала, вдигна ръце, за да предпази очите си, и погледна небето.

Имаха късмет. Между хълмовете и планината зад тях ясно се виждаше характерното скупчване на облаци, което означаваше край на бурята. Още десет — най-много двадесет — стоудара и вятърът щеше да утихне. Нямаше проблем двамата с Бкар-отопо да отидат до фермата на За Мингчма за още проби.

Тя се облегна на скалата и се загледа към хълмовете. През гъстата мрежа на оградата се виждаха светлините на петдесетина чигски къщи, разпръснати безпорядъчно по склоновете на хълмовете и дори в полите на планината. Повечето от местните бяха фермери, които правеха всичко възможно, за да осигурят препитанието си от бедната почва. Държаха се настрана от зхиррзхианската изследователска група, но поне не проявяваха онази открита враждебност, с която се сблъскваха в градовете и селищата в низините.

Погледът ѝ се спря върху един участък и Клнн-даван-а се намръщи. Нещо не беше наред с оградата около малките. Тя се загледа по-внимателно. Зениците ѝ се разшириха максимално. Стана малко по-светло...

Дебелият ствол на някакво дърво, навярно съборено от вятъра, беше паднал върху оградата и я притискаше към земята.

Тя измъкна комуникатора от пакета на колана си. Гледката отново се промени, когато се отвориха зениците ѝ за виждане в инфрачервения спектър. Комините на къщите и димът, който излизаше от тях, се превърнаха в нежно сияние. В дворовете на близките къщи се виждаха по-големи и безформени неща — малки, които се свиваха едно към друго, за да се предпазят от вятъра, или безцелно се мотаеха насам-натам, без да обръщат внимание на стихията.

В района зад падналата ограда нямаше нищо.

— Страхотно — промърмори Клнн-даван-а и насочи комуникатора към пирамидата в центъра на лагера. Успя да чуе слабия звук на звънеца, монтиран на върха ѝ. Тя се притисна отново към скалата, като се взираше в тъмнината...

Пред нея се появи един старейшина.

— Да, изследовател?

— Оградата при фермата на Ка Чагба е паднала — извика тя през вятъра. — Малките са се измъкнали. Ще отида да ги потърся. Кажете на директора Прр-еддси и го помолете да прати някого да ми помогне.

— Идеята не е добра — извика в отговор старейшината. — Особено в буря като тази. Могат да станат агресивни.

— Всичко ще бъде наред — увери го Клнн-даван-а. — Била съм в тази ферма няколко пъти и малките ме познават, както и всеки друг зхиррзхианец. Не мисля, че ще ми създадат проблеми.

— Няма да могат да ви подушат от вятъра — възрази старейшината. — Рискът е прекалено висок.

— Не чак толкова. Както и да е, поемам го. А, кажете на Прр-еддси да прати някого да предупреди и семейство Ка Чагба. Нищо чудно да не знаят, че малките им ги няма. Да действаме.

— Слушам, изследовател — с нежелание каза старейшината. — Не се отдалечавайте много, веднага ще ви пратя някого.

И изчезна. Клнн-даван-а прибра комуникатора и извади стингера. Малките може и да не ѝ създадяха проблеми, но планината криеше и други опасности. Тя свали предпазителя и се почувства по-уверено, когато вибрирането в дланта ѝ показва, че оръжието е заредено. Отвори вратата на оградата и пристъпи навън.

— Изследовател? — чу се тихият глас на един старейшина. — Казаха ни да дойдем и да ви помогнем.

— Добре. — Клнн-даван-а погледна бледите очертания. Добре. Прр-еддси ѝ беше изпратил трима. Това щеше да ѝ свърши работа. — Търсим липсващи малки. Искам двама от вас да претърсят района. Прегледайте особено внимателно деретата, местата, които могат да осигурят завет, и други защитени от вятъра места. Ти — обърна се тя към третата, която беше станала старейшина отскоро: наричаше се Рка'т-мсоци-а — оставаш с мен. Оглеждай се за хищници.

Другите двама изчезнаха.

— Къде отиваме? — попита Рка'т-мсоци-а.

— Ще започнем от потока — каза Клнн-даван-а, ориентира се по къщите и посочи наляво. — Там, където е по-дълбоко. Не се отдалечавай.

Тя продължи напред, като се мъчеше да запази равновесие. Надяваше се, че Прр-еддси ще изпрати още някой зхиррзхианец да ѝ помогне в търсенето. Старейшините бяха чудесни свързочници, но в качеството им на ловци или следотърсачи, особено късно през нощта, от тях можеше да се желае още много. За съжаление, най-вероятно Прр-еддси нямаше да предприеме нищо и щеше да си остане на сигурно. Въпреки гениалните си способности в областта на лингвистиката, той бе най-страхливият зхиррзхианец, на когото Клнн-даван-а беше попадала.

— Изследовател? — обади се Рка'т-мсоци-а. — Проверих напред и мисля, че ги намерих. Във всеки случай, точно в онази посока при потока има нещо.

— Добре — каза Клнн-даван-а, като не обърна внимание, че изрично беше наредила на Рка'т-мсоци-а да не се отделя от нея. — Колко са?

— Съжалявам — малко виновно каза Рка'т-мсоци-а, сякаш се самообвиняваше. — Не мога да определя.

— Няма нищо — побърза да я успокои Клнн-даван-а. Рка'т-мсоци-а беше станала старейшина само преди един цикъл тук, на Грий, след нападение на друдокий. Още не можеше да свикне с ограниченията, които ѝ налагаше новата форма на съществуване. Освен това тя бе едва на тридесет и четири цикъла, когато се случи

инцидентът — само пет цикъла по-възрастна от Клнн-даван-а. Това сигурно правеше нещата още по-трудни за нея. — Хайде да проверим.

Продължиха нататък. Клнн-даван-а държеше и двата си чифта зеници максимално отворени и се оглеждаше във всички посоки. Знаеше, че Рка'т-мсоци-а е била смачкана много лошо от друдокий и е станала старейшина по-късно поради раните си. Не ѝ се искаше самата тя да изпита нещо подобно. Нищо чудно всички тези неприятности около инцидента да обясняваха някои от страховете на Прр-еддси, особено по отношение на животинския свят на Грий. Когато се бе случило, той беше бил заедно с нея...

Нещо се помръдна зад скалата от дясната им страна.

— Изследовател! — рязко извика Рка'т-мсоци-а. — Там!

— Видях. — Клнн-даван-а насочи стингера си. Да, беше нещо живо и според размерите си спокойно можеше да е малко. Проблемът беше, че можеше да е и още много други неща. Включително и друдокий. — Отиди и разгледай по-отблизо. Може би ще успееш да разбереш какво е.

— Ще се опитам — отговори Рка'т-мсоци-а и изчезна в скалата. Клнн-даван-а чакаше, затаила дъх...

Рка'т-мсоци-а се върна и изсъска:

— Друдокий!

Опашката на Клнн-даван-а трепна.

— Сигурна ли си?

— Да. — Гласът на Рка'т-мсоци-а трепереше. — При това е голям.

— Добре, не изпадай в паника — каза Клнн-даван-а и бързо се огледа. — Сигурно по това време вече се е нахранил. Да се опитаме да се измъкнем.

Отговор не последва.

— Рка'т-мсоци-а?

От старейшината нямаше и помен.

— Страхотно — промърмори Клнн-даван-а и бавно започна да се оттегля, като не преставаше да се оглежда. Можеше да стреля по животното оттук. Пуснат на пълна мощност, лазерният лъч на стингера ѝ бе в състояние да проникне през кожа, мускули и кости и да убие моментално всяко създание. Но независимо от твърденията на Рка'т-мсоци-а, Клнн-даван-а не беше сигурна, че животното, което дебнеше

там, наистина е друдокий. А ако се окажеше едно от липсващите малки, смъртта му щеше да сложи край на крехкото доброжелателство на местното население. Най-правилното решение бе просто да се махне.

Направи още една крачка назад. В същото време нещото зад скалата се раздвижи. Клнн-даван-а предупредително вдигна стингера си...

— Отляво! — изпищя в ухото ѝ Рка'т-мсоци-а.

Клнн-даван-а се обърна. Буквално от нищото изникна нещо друго, което се носеше към нея със скоростта на засилила се кола.

Палците ѝ натиснаха спусъка на стингера и яркият лазерен лъч проряза въздуха. Светлината премина през разширените ѝ зеници и ужасната болка в очите и главата погълна всичко и я остави в ужасяваща тъмнина. Тя отчаяно размахваше стингера, без да знае накъде го насочва, ревът на вятъра се смесваше с рева на друдокий, чу как предпазителят на оръжието се премести в режим на самоунищожение, усети миризмата на хищника...

Друдокий се хвърли върху нея и я просна на земята. Стингерът ѝ отлетя настрана. Тя се задъха от болката, от горещината и тежестта на хищника, който я притискаше към студените камъни. С последни сили забеляза, че отново и отново се мъчи да разреже дебелата кожа с ръбовете на езика си...

И изведнъж тежестта изчезна. Клнн-даван-а отвори очи — не беше разбрала кога ги е затворила — и видя група зхиррзхианци, наклекали около нея.

— Добре ли си? — загрижено попита Бкар-отопо, приближи се до нея и я хвана за рамото. — Ти... директор Прр-еддси, тя е цялата в кръв!

— Всичко е наред — изхриптя Клнн-даван-а и махна окуражително с ръка, докато се мъчеше да си поеме дъх. — Нищо ми няма. Това е кръвта на друдокий.

— Сигурна ли си — попита Прр-еддси от другата ѝ страна.

— Да — каза Клнн-даван-а. — Сигурно е бил мъртъв още преди да ме достигне.

— Размина ти се — изръмжа Прр-еддси. — Имаш страхотен късмет, че вече не си станала старейшина.

— Зная — каза Клинн-даван-а. Побиха я тръпки като се огледа. Лицето и тялото ѝ бяха лепкави от кръвта на друдокий, която вече изстиваше и се превръщаше в лед. Главата ѝ още бучеше от заслепяването, тялото я болеше от падането, а езикът ѝ гореше от киселия вкус на кожата и кръвта на хищника, както и от собствената ѝ отрова.

Но не бе станала старейшина и тялото ѝ все още бе цяло. Наистина беше извадила невероятен късмет.

— Радвам се, че го разбираш — изръмжа Прр-еддси. — Вярвам, че никога няма да забравиш този урок. Никога, в никакъв случай недей да излизаш сама в такава опасна обстановка. Ако Рка'т-мсоци-а не ни беше предупредила, друдокий щеше да ти види сметката.

Значи затова Рка'т-мсоци-а беше изчезнала.

— Повярвайте ми, това няма да се повтори — каза Клинн-даван-а. — Просто се тревожех за изгубените малки.

— Те имат доста повече шанс пред два друдокия в сравнение с тебе — възрази Прр-еддси, този път малко по-меко. — Както и да е, нищо им няма. Долу при потока са. Предупредихме семейство Ка Чагба. Някой от тях ще ги прибере.

— Добре. — Клинн-даван-а се обърна на лявата си страна. Опащката ѝ, която досега беше притисната между краката, реши също да напомни за себе си. — Значи можем да продължим с пробите.

— Не говориш сериозно — възрази Бкар-отопо и отново я хвана за рамото. — След всичко това...

— Млъкни, Бкар-отопо — каза Прр-еддси и огледа критично Клинн-даван-а. — Наистина ли смяташ, че си в състояние, изследовател?

— Добре съм. — Клинн-даван-а се изправи и погледна небето. Вятърът още бе силен, но краят на бурята приближаваше. — Освен това сме стигнали до много важен етап в наблюденията си. Точно сега не можем да си позволим да изпуснем нито една проба.

— Добре — каза Прр-еддси. — Щом си сигурна, че ще се справиш. Но първо се почисти. Имам предвид наистина да се почистиш. Ако доближиш някое малко с тази миризма на друдокий, няма да имаш възможност да използваш днешния урок на практика. Бкар-отопо, изпрати я до лагера. И после започнете да приготвяте апаратурата.

Вятърът почти беше утихнал, когато Клнн-даван-а отвори вратата на оградата на фермата За Мингчма.

— Има ли някой? — повика тя на езика на чиг.

— Не ги виждам — нервно промърмори Бкар-отопо. — Какво ли е станало?

— Не зная — каза Клнн-даван-а и се огледа. Опашката ѝ започна нервно да се движи. Надяваше се, че всичко е наред. Нападението на друдокий я бе изтощило повече, отколкото ѝ се бе сторило отначало, и сега най-голямото ѝ желание беше да се скрие в подслона и да се пъхне в леглото. Последното нещо, което ѝ трябваше, бе конфликт с чиг.

— Къде са тогава? — не спираше Бкар-отопо.

— Може просто... а, ето ги. — Клнн-даван-а посочи групата малки, които тихо излязоха иззад къщата и тръгнаха към тях. — Просто са се криели от вятъра — добави тя и събра кураж да пристъпи напред и да протегне ръка. Малките ги бяха виждали достатъчно пъти, но, както беше отбелязал Бкар-отопо, бурята ги беше раздразнила. Ако с ограничените си умове приемеха, че разрешението да се допускат чужди вече не се отнася точно до тези натрапници...

Водачът се доближи до Клнн-даван-а и внимателно подуши протегнатата ѝ ръка. За момент изръмжа, но после сви уши и се оттегли.

Клнн-даван-а бавно издиша.

— Видя ли? Няма проблем. Хайде.

Трите какавиди бяха окачени на южната стена на къщата — големи кълба коприна, изпредени от малките, които сега бяха вътре. Малки в процес на метаморфоза от състоянието на животни, които пазеха фермата, в напълно съзнателни и разумни възрастни чиг.

— Тръпки ме побиват всеки път, като си помисля за това — промърмори Бкар-отопо, когато Клнн-даван-а коленичи до първата какавида и отвори чантата с инструментите за взимане на проба.

— Не виждам причина — отговори тя, докато избираше подходяща сонда и спринцовка. С помощта на сондата махна част от коприната и пъхна спринцовката в масата вътре. — В известен смисъл това е паралел на нашето преминаване от телесен в старейшина.

— Сигурно точно затова — каза Бкар-отопо, като направи друг отвор и махна още от коприната. — Паралел с начина, по който чиг третира малките си.

Клнн-даван-а махна отрицателно с език.

— Този път не ме разбра.

— Само си помисли. Чиг третира малките си като животни...

— Те са животни.

— Знаеш какво имам предвид. Могат поне да ги държат някъде на закрито, вместо да ги оставят така беззащитни навън. Знаеш ли колко от тях умират от нападенията на хищници преди метаморфозата?

— Не чак толкова много.

— Не чак толкова много? Наричаш седемдесет процента малко? И това е тук. А съм чувал, че в градовете смъртността е още по-висока. Там малките от различните семейства непрекъснато се бият помежду си.

— Това са чиг, Бкар-отопо — напомни му Клнн-даван-а. — Върхът на иглата достигна нещо твърдо — тялото на малкото. Внимателно, като се опитваше да не движи иглата, тя натисна бутона на спринцовката. Усети лекото вибриране, когато малката помпа на устройството започна да изсмуква течности и мека плът в контейнера. — Не можеш да ги съдиш по нашите морални стандарти.

— Може и да е така — изръмжа Бкар-отопо. — Но определено можем да съдим себе си. Понякога си мисля, че старейшините ни използват по същия начин, по който възрастните чиг — малките си.

— Какво ще рече това? — намръщи се Клнн-даван-а.

— Не зная — въздъхна Бкар-отопо. — Просто ми се струва, че непрекъснато жертваме нещо заради тях. Май изобщо не трябваше да го казвам.

— Така е — съгласи се Клнн-даван-а. — И те съветвам преди пак да започнеш да говориш подобни глупости, да си помислиш за начините, по които старейшините съдействат на обществото ни. Като започнеш от междувездните комуникации и завършиш с това, че ме спасиха от друдокий само преди един тентарк.

— Да, изследовател — промърмори Бкар-отопо.

Спринцовката спря да вибрира — контейнерът беше пълен. Клнн-даван-а внимателно я извади от какавидата, като се чудеше какво ли означава този разговор. По всяка вероятност — нищо. Бкар-отопо

бе едва на деветнадесет, а младите винаги се бунтуват срещу нещо. Сигурно бе просто бунтарство.

Във всеки случай, психологията на младите зхиррзхианци не я интересувахе. Това обаче не се отнасяше до метаморфозата у чиг. Тази вечер трябваше да се вземат още единадесет проби. Клнн-даван-а върна спринцовката на мястото ѝ и извади нова.

8.

Колата на Трр-гилаг се насочи към главната станция на Скалистата долина, като се отклони от северната линия, която минаваше през цялата равнина на река Кее'мисс'ло и продължаваше в територията на клана Гуу'рр, заемаща хълмовете нататък. Веднъж като ученик Трр-гилаг бе пропътувал цялото разстояние — само за да може да каже, че го е правил. Това пътуване обаче беше по-малко от една десета от цялото разстояние. Само деветдесет и пет хилядоразкрача до малкото Тръстиково село в територията на Фрр.

Когато колата се отклони на платформата и той слезе, слънцето вече се канеше да залязва. По думите на баща му, майка му живееше на два хилядоразкрача южно от селото в малка червеникава къща с бели ъгли на стените и голямо ваймисово дърво, растящо край пътя.

Къща, която самият той никога не беше виждал. Тръстиково село бе разположено на 115 хилядоразкрача от родовия храм на Трр, което означаваше петнадесет хилядоразкрача извън обсега на Трр'т-рокик. Колкото повече се замисляше върху това, толкова по-мрачни предчувствия завладяваха съзнанието му. Нещо беше накарало майка му предназначено да се премести на такова разстояние и той не разбираше каква е причината за това.

Когато стигна до къщата — самотна постройка в края на обработваемите земи, вече започваше да се стъмва. Къщата изглеждаше точно така, както я беше описал баща му. Той се приближи до вратата и почука.

— О, здравей, синко.

Трр-гилаг подскочи и се обърна към гласа. Майка му Трр-пификс-а стоеше коленичила в малката градина до къщата, почти невидима в здрача.

— Здравей, майко — каза той, като се взираше в нея и чакаше зениците му за нощно виждане да се разширят. Тя изглеждаше добре — няколко цикъла по-възрастна, отколкото я помнеше, но силна и енергична. — Извинявай, не те видях в тъмното.

— Всичко е наред. Не, няма нужда — отклони тя ръката на Трр-гилаг, който се опита да ѝ помогне да се изправи. — Мога да се справя. Извинявай, ако съм те стреснала. И аз те забелязах чак когато почука. Искях да засея последните семена преди да се стъмни. Страхувам се, че нощното ми зрение вече не е такова, каквото беше навремето. Да не говорим за слуха.

— Следващия път, когато идвам толкова късно, ще свирна — пошегува се Трр-гилаг, като леко опря език в бузата ѝ. — Какво садиш тази година?

— Предимно цветя — отговори тя, хвана го за рамото и му върна целувката. — И малко зеленчуци. Домашно отгледаната продукция винаги е по-добра от купешката, нали? Майчице, сигурно изглеждам ужасно. Извинявай, не знаех, че ще дойдеш.

— Опитях се да ти пратя съобщение — каза Трр-гилаг и погледна внимателно майка си. — Свързочникът ми каза, че не си го приела.

— Вече не говоря със старейшини — с равен глас каза Трр-пификс-а. — Ял ли си?

— А... не, не съм — намръщи се Трр-гилаг. — Защо не говориш със старейшини?

— Е, тъй като си намерил време да дойдеш, ще трябва да ти създам работа. Ще ти разкажа след вечеря, докато почиствам. Ела — подкани го Трр-пификс-а. — Ще ти покажа кухнята.

По време на вечерята Трр-гилаг се чувстваше доста неудобно. От една страна, се радваше да се наслади на топлината на домашния уют заедно с майка си след дългите цикли, когато той обикаляше познатия космос, изучавайки другопланетните раси и артефакти. Но въпреки опитите си да се отпусне, не можеше да пренебрегне напрежението в основата на езика си. Трр-пификс-а беше и същевременно не беше неговата майка. Беше се променила по начин, който Трр-гилаг не можеше да схване.

Тя не спомена нищо. И точно това го объркваше най-много. Всеки негов опит да започне темата за старейшините — всеки намек защо се е преместила от къщи и се е заселила до едно малко чуждо

село — биваше моментално отклоняван от поредния поток новини за далечни братовчеди и приятели.

Седяха, хранеха се и говореха... и едва когато вечерята беше към края си, Трр-гилаг разбра, че майка му изобщо не игнорира темата. Просто я отлагаше.

До този момент.

— Е — каза Трр-пификс-а, като остави приборите и бавно стана от стола си. — Чудесно беше, Трр-гилаг. Благодаря ти. Доста добре си се научил да готвиш по експедициите си.

— Всъщност ще се изненадаш, ако разбереш как се опитваме да се избавим от готвенето. — Трр-гилаг заобиколи масата и я хвана за ръката. — И трапезата естествено страда от това. Защо не отидеш в дневната и не ме изчакаш, докато измия съдовете?

— Съдовете могат да почакаат — тихо и сериозно каза Трр-пификс-а. — Хайде да седнем заедно, синко. Трябва да поговорим.

Дневната беше два пъти по-малка от дневната в старата им къща.

— Малка е, нали? — коментира Трр-пификс-а, като се оглеждаше, докато се отпускате в едно от креслата. — Нищо общо с къщата, където ви отгледах с брат ти. Или с онази, в която израснах и аз самата.

— Размерът на къщата не е важен — каза Трр-гилаг. — Стига да си щастлив.

— Щастлив. — Трр-пификс-а погледна надолу към ръцете си. — Да. Сигурна съм, че си говорил с брат си. И с... други. Какво ти казаха те?

— Абсолютно нищо. Научих, че си се преместила едва преди няколко завъртания.

Тя отново го погледна и той почувства как езикът му се вкочанява. Започваше се.

— Много е просто, Трр-гилаг — меко каза тя. — Стигнах до заключението — и решението, — че не искам да стана старейшина.

Трр-гилаг я гледаше и сърцето му лудо заби. В стаята стана неестествено тихо. Наистина ли бе казала онова, което бе чул?

— Не разбирам — успя да произнесе най-накрая той.

Тя леко се усмихна.

— Кое по-точно? Старейшинството или нежеланието ми да го приема?

— Радвам се, че не го приемаш така драматично — каза той и думите му го зашеметиха. — Майко, какво ги приказваш, в името на всички осемнадесет свята?

— Моля! — вдигна ръка Трр-пификс-а. — Моля. Това не е някаква гениална идея, която ми е дошла в главата нощес. Нито пък е продукт на болно съзнание. Това решение се оформяше постепенно, след много обмисляне, наблюдения и медитация. Най-малкото, което можеш да направиш, е поне да ме изслушаш.

Трр-гилаг бавно пое дъх, като се мъчеше да успокои опашката си. Нищо чудно, че Трр-мезаз не искаше да говори на тази тема по линията.

— Слушам те.

Трр-пификс-а отново се огледа.

— Зная, че е клише, синко, но с възрастта започнах все по-добре да разбирам, че малките неща са онова, което дава смисъл на живота ни. Вкусът на храната, нежният аромат на цветето, дъждът или морето. Докосването на любимия. Неща, които всички ние често смятаме за подразбиращи се. Аз ги приемах точно така, когато бях на твоята възраст. Но вече не е така. Възприятията ми отслабват, при това от дълго време. Вече не мога да виждам така, както преди. Нито да усетя вкуса или уханието. — Тя отново сведе поглед към ръцете си. — Все още мога да докосвам. Но за много от приятелите ми това вече е невъзможно. Старейшинството не е живот, Трр-гилаг. Точно това е основното. То е по-скоро смътна илюзия за живот, добра имитация. Но не е истински живот. А аз харесвам живота твърде много, за да се задоволя с имитация.

Трр-гилаг дишаше с мъка.

— Но няма алтернатива, майко. Без старейшинство няма нищо друго освен...

— Освен смърт? — меко каза Трр-пификс-а. — Няма нищо, можеш да го кажеш.

— Но ти не можеш да постъпиш така.

— Защо? — попита тя. — Правели сме го през цялото време, докато не сме се научили да отделяме и запазваме фссс-органите си. Милиони старейшини са били буквално хвърляни във великата неизвестност по време на войните. Дори сега някои си отиват — било

от инциденти, било просто от възрастта на фссс-органите им. Накрая всички ние ще се срещнем със смъртта.

— Накрая — може би. Но не сега. Не и докато си... — Трр-гилаг млъкна.

— Докато съм какво? — попита Трр-пификс-а. — Млада? Дейна? Способна да предам мъдростта на своите цикли на потомците?

— Всичко това — настоя Трр-гилаг. — И още. Ние се нуждаем от теб, майко. Как можеш да си помислиш да се махнеш от нас?

Тя го погледна право в очите.

— А ти как можеш да настояваш да остана?

Отговор нямаше. Имаше само болка — дълбока, безсловесна болка.

— Не можеш ли поне да опиташ? — произнесе най-накрая той. — Може би не е толкова страшно, колкото си мислиш.

Трр-пификс-а махна отрицателно с език.

— Не се страхувам, Трр-гилаг. Изобщо не си ме разбрал, ако мислиш така. Зная какво представлява сивият свят. Изслушах всички описания и говорих с мнозина старейшини. Ако има страх от несигурностите и тайните на смъртта, той е отгatyк. И точно това е причината да не желая да живея по начина, по който се налага да живеят старейшините.

— Но ти не можеш да вземеш подобно решение, преди да си опитала — настоя Трр-гилаг. — Просто не можеш.

— Но се налага. Не разбираш ли? Ако изчакам, докато стана старейшина, ще загубя възможността да избира другото.

— Майко, какво искаш да кажеш? — внимателно попита Трр-гилаг.

— Това е повече от очевидно — каза Трр-пификс-а. — Единственият начин, по който мога да избегна старейшинството, е да взема своя фссс-орган от родовия храм. И да го унищожа.

Трр-гилаг рязко пое дъх. Таванът сякаш се беше снишил над него и заплашваше да го смачка.

— Майко, не можеш да направиш това — каза той. Собственият му глас звучеше така, сякаш поучаваше малко дете. — Посегателството срещу фссс-орган е най-тежко углавно престъпление.

— Но това е моят собствен фссс-орган — възрази тя. — Взет от моето собствено тяло. Защо да не мога да правя с него каквото си

поискам?

— Просто защото не можеш. Такъв е законът.

— О, стига, моля те — каза Трр-пификс-а и поклати глава по онзи укорителен начин, който Трр-гилаг винаги свързваше с ненаписани домашни работи и ненаучени уроци. — Това, че нещо е закон, не означава, че е справедливо. Преди хиляда цикъла е било позволявано да се вадят фссс-органите единствено на клановите и родовите лидери.

— Запознат съм с историята, благодаря. Но ти не можеш да използваш глупостите на миналото, за да оправдаваш нарушаването на закон от настоящето.

— Не се опитвам да оправдавам нищо, Трр-гилаг — уморено каза Трр-пификс-а. — В това няма никакво нарушение на закона. Вярвам, че той е бил написан с най-добри намерения. Всичко, което искам, е да имам правото да избирам. Всеки зхиррзхианец би трябвало да има това право.

Трр-гилаг затвори очи.

— Кой ти е наговорил всичко това?

— Ти самият. Въпреки че брат ти би могъл да каже същото за себе си.

— И баща ми също, нали? — Той отвори очи. — Затова ли си се преместила извън обсега му? За да не може да говори с теб по този въпрос?

Трр-пификс-а стана и отиде до прозореца.

— Баща ти си отиде, Трр-гилаг — каза тя толкова тихо, че едва можеше да се чуе. — Онова, което е останало в храма, не е зхиррзхианецът, с когото се обвързах, живях и работих четиридесет и осем цикъла. Напуснах дома ни, защото спомените какво съм загубила бяха прекалено силни за мен.

— Разбирам — съчувствено каза Трр-гилаг. Беше се почувствал точно по този начин в храма. Едно беше да разговаря със старейшината, в който се беше превърнал баща му, а съвсем друго — с баща си от плът и кръв. — Не знам какво да ти кажа, за да се почувстваш по-добре.

Трр-пификс-а се обърна към него.

— Зная. Благодаря ти. — Тя направи опит да се усмихне. — Аз самата не зная какво да кажа, за да не се тревожиш така за мен.

— Би могла да ми кажеш, че ще обмислиш всичко това отново — предложи ѝ Трр-гилаг. — Или че още те боли от загубата и ти е нужно повече време, за да се справиш, преди да направиш нещо невъзвратимо.

— Ами ако просто ти кажа, че ще останеш да спиш тук? — възрази тя. Този път усмивката ѝ беше по-убедителна. — С обещание за закуска? Дори няма да те карам да готвиш.

Трр-гилаг въздъхна.

— Съжалявам, майко, с удоволствие бих останал. Но ми се налага да вървя. След няколко тентарка заминавам за Грий.

— За Грий?

— Да. Клнн-даван-а е там.

— А — каза Трр-пификс-а. — Трябваше да се досетя. Поздрави я от мен. Надявам се, че в близко бъдеще ще намерите време да се обвържете. Докато съм в състояние да присъствам на церемонията.

— Да — промърмори Трр-гилаг, като гледаше безгрижното лице на майка си. Възможно ли бе да не знае, че Дхаа'рр заплашват да отменят предбрачното им споразумение?

Разбира се, че не знаеше. Нали вече не разговаряше със старейшини.

— Ще видим какво можем да направим — каза той. — Извинявай, но наистина трябва да тръгвам. Пази се. И... обмисли нещата още веднъж. Нали?

— Ще ги обмисля — обеща тя, като се приближи за целувка. — Ти също. И се пази.

— Добре. Ще поговорим отново, когато се върна. Обичам те, мамо.

— И аз те обичам, сине.

Обратният път до станцията му се видя по-дълъг. И по-студен. Трр-гилаг се тътреше по пътя, без да обръща внимание на притихналия свят около себе си. Опитваше се да мисли.

Напразно. Имаше твърде много въпроси, твърде много потенциални проблеми, изправили се пред него и близките му. И всички без отговор.

Трябваше ли да каже на баща си какво е намислила Трр-пификс-а? Или на Трр-тулкож? Сигурно бе, че пазителят на родовия храм трябваше да знае за подобна заплаха. А повече от сигурно бе, че Трр-гилаг бе длъжен да съобщи на някого.

Но от друга страна, изминал бе едва половин цикъл, откакто Трр'т-рокик бе станал старейшина. Ако опитът ѝ да избяга не бе нищо друго освен израз на скръб, подобно съобщение само би донесло още неприятности на всички. И срам.

Или може би трябваше да се опита да поговори по-настойтелно с майка си? Да отмени пътуването си до Грий и да прекара повече време с нея? Може би тъкмо самотата я бе подтикнала към подобни мисли и те бяха вик за помощ?

Може би трябваше да ѝ разкаже за опасността от отмяна на предбрачното споразумение с Клнн-даван-а? Това щеше да му даде възможност да я убеди поне засега да изостави подобни радикални мисли в името на семейната солидарност и да ѝ напомни за преимуществата, които имат старейшините при придобиването на информация и знания.

Не. Трр-пификс-а не се интересувахе от информацията и знанията. Тя се интересувахе от своята градина, от готвенето, домакинската работа и семейството си. Старейшинството щеше да ѝ отнеме три от тези неща.

Въздъхна. Не, не можеше да направи нищо повече. След като поговореше с Клнн-даван-а, двамата евентуално щяха да стигнат до някакво решение.

Ускори крачка, внезапно почувствал облекчение. Да. Клнн-даван-а. Заедно биха могат да намерят начин да оправят цялата тази бъркотия.

Трябваше да го направят.

9.

Совалката се спусна от запад и направи последна обиколка над селището, преди меко да кацне на летището. За няколко мига писъкът на спирачките се сля с рева на мотора. Машината забави движението си, ревът се превърна в глухо ръмжение. После совалката направи завой и се насочи към мястото, където чакаха Трр-мезаз и Клнн-вавги.

Пред Трр-мезаз изникна един старейшина.

— Кацнаха, командире — докладва той. — Проверката сочи, че всички системи работят нормално.

— Добре — каза Трр-мезаз. — Предай на воините да преминат в бойна готовност втора степен и нареди на изстребителите да се върнат.

— Слушам. — Старейшината изчезна.

— Е, започва се — Трр-мезаз хвърли поглед към Клнн-вавги. — Готов ли си, втори?

— Не, не съвсем. Ако трябва да съм честен, всичко това ме изнервя. Не разбирам защо на Дклл-кумвит му трябва да измине целия път дотук само за да говори с нас. Нали затова е пряката лазерна връзка.

— Може би просто иска лично да провери обстановката.

— Това може да го направи от орбита по-добре, отколкото ние оттук — възрази Клнн-вавги. — При това е флотски командир. Да си чувал някога флотски командир доброволно да слиза на повърхността на планета?

— Винаги има първи път — сви рамене Трр-мезаз.

— Щом ти се иска, вярвай — промърмори Клнн-вавги. — Аз ти казвам — той носи зумер и ни очакват неприятности.

Совалката спря пред тях, люкът ѝ се отвори и надолу се спусна рампа. Дклл-кумвит заслиза още преди рампата да е докоснала земята.

— Приемете поздравите ми — обърна се към него Трр-мезаз. — Аз съм командир Трр-мезаз — Кеера'рр. Това е втори командир Клнн-вавги — Дхаа'рр.

— Командир Трр-мезаз, втори командир Клинн-вавги — отвърна на поздрава им Дклл-кумвит. — Аз съм върховен флотски командир Дклл-кумвит — Гуу'рр.

— За нас е чест. — По знак на Трр-мезаз трима воини с кавра пристъпиха напред.

Ритуалът беше бърз и формален, още повече че се намираха в центъра на военна зона.

— Трябва да обсъдим някои въпроси, командири — каза Дклл-кумвит. — Можем ли някъде да поговорим насаме?

— Разбира се, върховен командир. — Трр-мезаз се стараеше гласът му да изглежда лишен от емоции. Разговор насаме... а чантата на колана на Дклл-кумвит беше точно толкова голяма, че да побере зумер. Добре де, Клинн-вавги така го нарече. — Насам, моля.

Един стоудар по-късно тримата се намираха в кабинета на Трр-мезаз, а вратата бе плътно затворена.

— Това, което ще чуете, е строго секретно — високо каза Дклл-кумвит и извади предполагаемия зумер от чантата си. — Единствено за ушите на командира и неговия заместник.

Той постави зумера на бюрото и го включи. Натрапчив пулсиращ звук изпълни стаята.

— Тази настройка добра ли е, командир? — обърна се той към Трр-мезаз.

— Напълно — не съвсем искрено каза Трр-мезаз. Зумерите бяха много ефективни за заглушаването на обичаен разговор поради намалените слухови възможности на старейшините и затова — много подходящи в случаи, когато подслушването от страна на старейшини беше нежелателно. Старейшините, които ужасно мразеха да остават в неведение, бяха правили пет опита да убедят Върховния съвет да обяви тези устройства за незаконни. Не бяха успели, но се заканваха, че ще има нови опити.

За Трр-мезаз всичко това бе много шум за нищо. Независимо от преимуществата си, зумерите надали щяха да станат широко разпространени по простата причина, че дразнеха мозъка. Някои зхиррзхианци бяха толкова чувствителни, че заболяваха физически. За останалите устройството не представляваше чак такава заплаха, но мнозина страдаха от главоболие един-два тентарка след използването му.

Трр-мезаз се намираше някъде по средата между двете крайности и беше сигурен, че Дклл-кумвит много добре знае това. Във всеки случай, използването на зумера бе не особено приятен начин да се подчертае важността на срещата.

— Предполагам, че и двамата недоумявате защо съм тук — започна Дклл-кумвит, като се облегна в креслото си. — За да бъда честен, ще призная, че и аз самият не съм сигурен какво точно става. Но до мен достигат някои обезпокоителни слухове. И тъй като вие сте на огневата линия, искам да ви предупредя колкото се може по-рано.

Трр-мезаз погледна Клнн-вавги. Нещо за хората-завоеватели?

— Какви слухове, върховен командир?

— Политически естествено. — Дклл-кумвит не направи никакъв опит да скрие отвращението си. — Дори в разгара на военните действия не можеш да се отървеш от политиката. — Той погледна изпитателно Трр-мезаз. — Особено от политика, отнасяща се до старейшини. И точно сега на вас, командир, са ви вдигнали мерника.

— Прр'т-зевисти — намръщи се Трр-мезаз.

— Именно. Мнозина от старейшините са на мнение, че вие сте отговорен за смъртта му.

— Всъщност няма никакво доказателство за смъртта му, върховен командир — намеси се Клнн-вавги. — Като се има предвид целият онзи метал, който използват хората-завоеватели, нищо чудно просто да са го заловили.

— Малко вероятно — каза Дклл-кумвит. — Но предполагам, че не е невъзможно. Както и да е, на този етап почти няма значение какво е станало с него. Факт е, че Прр'т-зевисти е изчезнал. А политическата реалност е, че от вас, командир Трр-мезаз, ще се иска обяснение.

Клнн-вавги изсумтя.

— С ваше позволение, върховен командир, бих желал да заявя, че това е не само нелепо, но и нечестно. Тук е военна зона, а не място за разходки. Случват се маса неща, които никой не може да предвиди или контролира.

— Напълно съм съгласен, втори командир — каза Дклл-кумвит. — За съжаление, не аз съм този, когото трябва да убеждавате. И ако ми позволите малко спекулация, бих предположил, че вашето присъствие тук в качеството ви на втори командир е част от причината старейшините от Дхаа'рр да надигнат такъв вой. Подозирам, че смятат

изчезването на Прр'т-зевисти за удобен повод да бъдете определен за командир на сухопътните сили на Доркас.

Клнн-вавги изсъска презрително.

— Вече получих подобно предложение. Казах на говорителя Квв-панав, че не съм готов за подобен пост и че не го желая.

— Вашата лоялност е достойна за възхищение, втори командир. Както и това, че съзнавате качествата и опита си. — Езикът на Дклл-кумвит трепна. — За съжаление, говорители като Квв-панав никога не се спират пред дреболии като разумните решения например, за да постигнат целите си. Не искам да обидя клана ви, втори командир.

— Не го приемам по такъв начин, върховен командир — увери го Клнн-вавги. — Не храня илюзии относно чистотата и благородството на политиците, включително и на онези от собствения ми клан.

— Кои са основните доводи на Дхаа'рр? — попита Трр-мезаз. — На първо място, че не е трябвало да поставям пирамидите извън охранявания район ли?

— Предимно това — отговори Дклл-кумвит. — Освен това ви обвиняват, че след залавянето на резена на Прр'т-зевисти не сте взели никакви — или почти никакви — мерки за връщането му.

— Случайно да са забелязали, че моите собствени старейшини ме посъветваха да се въздържа? — възрази Трр-мезаз. — Да не говорим, че резенът на Прр'т-зевисти щеше да бъде унищожен при една атака от наша страна.

— Или че самият Прр'т-зевисти през цялото време е имал възможност да се завърне в родовия си храм? — добави Клнн-вавги. — Смятам, че самият той също е виновен за онова, което му се е случило.

— Както вече отбелязах, втори командир, не става дума за логика, а за политика — спокойно каза Дклл-кумвит. — Дойдох тук само да ви предупредя какво е положението. Каквито и ходове да са предприети, те са насочени срещу командир Трр-мезаз. Справянето със ситуацията оттук нататък е изцяло в негови ръце.

— Благодаря ви за предупреждението, върховен командир — каза Трр-мезаз. — Ще направя всичко възможно нищо от това да не попречи на нормалното протичане на операцията тук.

— Сигурен съм в това, командир. — Дклл-кумвит махна към окачената на стената карта. — Така. Някакъв резултат от търсенето в района северно от селището?

— Засега не — каза Трр-мезаз. — Старейшините приключиха с повърхността и продължиха търсенето под земята.

— Трудна работа, дори за старейшини — коментира Дклл-кумвит. — Винаги има малки досадни частици руда, които им пречат. Предполагам, че са проучили скалите и дърветата?

— Да — кимна Трр-мезаз. — Доста подробно.

— Хм. — Дклл-кумвит продължи да разглежда картата. — Наистина ли смятате, че онзи отряд се е опитвал да се добере до нещо?

— В противен случай не бих заповядал претърсване на района — отговори Трр-мезаз.

— А ако не намерят нищо?

— Тогава ще ви помоля за разрешение да преместя пирамидите другаде и ще продължа търсенето. Каквото и да е онова нещо, явно за хората-завоеватели то е важно. Не бих го приел по друг начин.

— Е, надявам се да сте прав — каза Дклл-кумвит. — Успехът може да се окаже изключително важен. Не само от военна гледна точка.

Трр-мезаз кимна. Един значителен успех, дължащ се на разположението на пирамидите, би бил много убедителен аргумент срещу политическите противници.

— Разбирам, върховен командир. Ако там има нещо важно, ще стигнем до него преди хората-завоеватели.

— Добре. — Дклл-кумвит се изправи. — Най-разумно е да се върна на „Повелителен“ и да ви оставя да си вършите работата. Никога не можеш да знаеш кога врагът ще атакува отново, а не бих понесъл да стоя тук с вързани ръце, докато корабите ми се сражават.

Той посегна към зумера, но спря.

— Още едно нещо, командир. Получих отговор от върховното командване на молбата ми за подкрепления. Отказаха ми.

Трр-мезаз и Клнн-вавги се спогледаха.

— Напълно?

— Всичките ми искания — потвърди Дклл-кумвит. — Никакви нови кораби за мен и никакви сухопътни подкрепления за вас. И никаква летателна техника.

Трр-мезаз се намръщи. Дотук с планове за атака срещу базата в планината, поне засега. В експедиционния корпус бяха включени само два тежки бомбардировача — едва една десета от необходимия за

подобно нападение брой. Дклл-кумвит остро бе възразил срещу това решение, но протестите му бяха пренебрегнати от винаги стиснатите стратегии от върховното командване. Резултатът беше неизбежен — и двата бомбардировача бяха унищожени още през първия тентарк на нападението.

— Дадоха ли някакво обяснение?

— Казаха, че точно в момента нямат нищо в наличност.

— А ветераните? — попита Клнн-вавги. — Започнала ли е мобилизация?

— Питам и за това. Все още чакам отговор — отговори Дклл-кумвит. После за миг се поколеба. — Чух обаче — това да си остане само между нас, — че върховното командване е изпратило военни сили срещу още два човешки свята. И че се канят да атакуват нови три през следващите няколко завъртания.

Трр-мезаз го зяпна. Още пет фронта, при това още преди да са умиротворени първите три свята?

— Извинете ме, върховен командир, но това ми се струва... преждевременно.

— Думата, която използвах аз, е лудост — мрачно каза Дклл-кумвит. — Не знам какво, в името на осемнадесетте свята, си мислят там горе. Мога само да предполагам, че имат основателна причина.

Трр-мезаз погледна Клнн-вавги. Припомни си краткия разговор след последната атака на хората-завоеватели. Разговорът, в който предположиха, че във върховното командване са научили нещо за хората-завоеватели и това ги е уплашило.

— Може би са променили вижданията си относно степента на заплахите — промърмори той.

— Може би — съгласи се Дклл-кумвит, взе зумера и го изключи. — Надявам се да не са станали прекалено самоуверени — добави той във внезапно настъпилата тишина. — Това не е като завладяването на четирите планети на исинторксите все пак.

Трр-мезаз отново погледна Клнн-вавги.

— Не — каза той. — Не мисля, че проблемът е в прекалената самоувереност.

Настъпи нощта и селището потъна в мрак. Трр-мезаз гледаше през прозореца и разтриваше слепоочията си. Главата го болеше. Резултат от зумера на Дклл-кумвит. И от думите му.

Вратата зад него се откряна.

— Командире? — обади се Клнн-вавги.

— Влизай, втори — каза Трр-мезаз и махна с ръка. — Просто стоя тук в тъмното.

— Виждам. — Клнн-вавги влезе и вратата след него се затвори. — Имаш ли някаква причина за това?

— Главоболие. Опит за мислене. Вроден страх от светлината. Сам си избирай. Някакви новини от нашите безстрашни наблюдатели?

— Ами, главната новина е, че под повърхността има руди — язвително каза Клнн-вавги. — При това много, ако мога да съдя по оплакванията. Старейшините хич не са преизпълнени с радост от тази задача.

— Това е война! — рязко каза Трр-мезаз. Повдигаше му се от старейшините и техните претенции. — В случай че са забравили, трябва да им напомня, че войната не предполага радости и забавления. Само още едно хленчене — за каквото и да е — и ще ги пратя всички по родовете им храмове. Нека си седят там и си гледат облаците цяла вечност, ако искат. Разбра ли ме?

— Тъй вярно. — Тонът на Клнн-вавги стана официален. — Ще направя необходимото.

Известно време в стаята цареше тишина. Трр-мезаз отново притисна слепоочията си. Гневът му се смени с умора.

— Добре тогава — каза той, вече по-спокойно. — Нещо друго освен оплакванията?

— Засега не — отговори Клнн-вавги. — Но те са проверили едва десет процента от района. Ще им отнеме повече време, отколкото на повърхността.

— Зная. — Трр-мезаз отново се обърна към прозореца. Чудеше се какво ли прави командирът на хората-завоеватели, намиращ се под закрилата на своите ракети и воини копърхед? Дали и той се взираше в тъмнината, чудейки се какво прави врагът? Или се бе надвесил с воините си над картите и самоуверено планираше следващата експедиция към тайнствената цел на север?

Една от страните винаги държеше инициативата в свои ръце. Поне Трр-мезаз си мислеше така. Коя обаче беше тази страна тук?

— Командире? — обади се Клнн-вавги.

Трр-мезаз стисна главата си за последен път и отпусна ръце.

— Стига толкова, Клнн-вавги — каза той, включи четеца и извика една от картите, съставени от корабите на орбита. — Стоим тук в пълно бездействие вече единадесет завъртания и оставяме хората-завоеватели да правят всички първи ходове. Време е ние да поемем инициативата.

— Смяташ да искаш още бомбардировачи ли?

— Имам наум нещо с повече изгледи за успех — каза Трр-мезаз. — Какво знаем за подстъпите до базата на хората-завоеватели?

— Няма лесни пътища дотам — каза Клнн-вавги, заобиколи бюрото и също се загледа в четеца. — За нападение тук ли говорим?

— Не непременно. Първо трябва да научим повече подробности за самото място.

— Не виждам как може да стане това — поклати език Клнн-вавги. — Никога няма да можем да приближим някой изтребител толкова близко. Не и при онези копърхед, дебнещи като хищни птици.

— А ако отидем по земя?

— Положението не е много по-различно. — Клнн-вавги се наведе още повече към екрана. — Има само няколко възможни пътя — виждаш означенията. Хората-завоеватели имат защитни установки на всички.

— Вярно. — Трр-мезаз също разглеждаше картата. — Но тези постове вероятно са устроени така, че да не допускат приближаване до самата база. Няма защо да отиваме чак толкова далеч.

Клнн-вавги се намръщи.

— Не смяташ да използваме старейшини, нали?

— Защо не? Стават идеално за подобна разузнавателна работа.

— Доколкото си спомням, това беше една от причините да оставим хората-завоеватели да се оттеглят с резена на Прр'т-зевисти — възрази му Клнн-вавги. — Надали ще се радваш на голям брой доброволци.

— Тук аз давам заповеди и нямам нужда от доброволци — напомни му Трр-мезаз. — Освен това главният проблем в случая с

Прр'т-зевисти беше, че допуснахме хората-завоеватели да извършат операцията. Този път ще действаме ние.

Клнн-вавги замислено потърка устни, после бавно каза:

— Не зная, Трр-мезаз. Теренът е прекалено сложен. И ако не поискаме от Дклл-кумвит някой от старейшините му, които имат десетхилядоразкрачов обсег, ще трябва да монтираме пирамидата на разстояние до пет, за да има някаква полза от нея. Това означава прекалено близо до някоя от защитните установки. А и не ми се вярва една хубава блестяща пирамида да остане незабелязана.

Трр-мезаз се намръщи. Клнн-вавги бе прав, разбира се. А при сегашната политическа обстановка Дклл-кумвит надали щеше да го подкрепи. Особено в начинание, засягащо старейшини.

— Няма друг начин — каза той. — Трябва ни резен с голям обхват на действие. Ако не можем да го получим от Дклл-кумвит... — Внезапно го осени идея. — А защо трябва да слагаме там цяла пирамида? — бавно попита той. — Говорим за един, най-много два резена. Защо просто не ги сложим в някакъв малък защитен контейнер и не го занесем там?

Зениците за дневно виждане на Клнн-вавги се свиха от изненада.

— Не говориш сериозно! Да не би да искаш да кажеш просто да хвърлим резен от фссс-орган в някаква кутия, сякаш е парче месо? Стига, Трр-мезаз! Ако си мислиш, че имаш проблеми със старейшините сега, тогава просто им предложи нещо подобно. Ще нададат такъв вой срещу теб, че ще се чудиш откъде ти е дошло.

— Добре, забрави го — изръмжа Трр-мезаз. Традициите бяха нещо хубаво, но сляпото им следване понякога можеше да бъде нетърпимо. — Тогава се връщаме на варианта да намерим резен с голям обхват. Чудя се дали върховното командване не може да ни осигури такова нещо.

— Защо пък не? — изсумтя Клнн-вавги. — Виж само колко са спестили откъм воини и оборудване само от нас.

— Точно така. Ще играем върху чувството им за вина. Ще подам искане. Най-много да ни откажат.

— И по всяка вероятност така ще стане. — Клнн-вавги се намръщи към четеца. — Преди да пратиш искането, не е зле да поговориш с брат си. Може и да има някаква идея какво кроят хората-завоеватели.

— Съмнявам се — каза Трр-мезаз. — Доколкото знам, неговата група не се е сдобила с точна информация за Доркас.

— Но той знае доста за самите хора. Във всеки случай, нищо не ти пречи да го попиташ.

— Така е — с нежелание призна Трр-мезаз. След разговора с Дклл-кумвит този следобед — след собственото си избухване отпреди няколко стоудара — не изгаряше от желание да довери един личен разговор на възможно враждебно настроени старейшини. Но нямаше начин да го избегне. — Свързочник?

След кратко забавяне се появи един старейшина.

— Да, командире?

— Връзка с Върховния съвет. Искам да говоря с дежурния.

Старейшината кимна и изчезна. Клнн-вавги тъкмо бе заобиколил бюрото и сядаше в креслото си, когато той се появи отново.

— „Аз съм дежурният във Върховния съвет — каза той. — Слушам ви, командир Трр-мезаз.“

— Искам да откриете местоположението на брат ми, изследовател Трр-гилаг. В момента работи в изследователска група под надзор на Върховния съвет.

Старейшината кимна и изчезна.

И не се върна.

— Интересно — след известно време промърмори Клнн-вавги. — Мислиш ли, че са изгубили местоположението му?

— Нищо чудно — каза Трр-мезаз. — Трр-гилаг има склонност да се запилява нанякъде, без да казва къде отива. Направо подлудяваше майка ми.

Старейшината се върна.

— „В момента не разполагам с данни за местоположението на Трр-гилаг — Кеера’рр. Ще продължа опитите и ще ви уведомя, когато установя връзка с него.“

— Разбирам. Благодаря ви. Всичко добро.

Старейшината изчезна и веднага пак се върна.

— Линията е освободена, командире. Има ли нещо друго?

— Да. Отвори линия към баща ми Трр’т-рокик — Кеера’рр. Намира се в родовия храм недалеч от Скалистата долина.

— Слушам — каза старейшината и изчезна.

— Предполагаш, че е изолиран? — попита Клинн-вавги. — Нещо във връзка с мисията при мрачанците?

— Напълно възможно — съгласи се Трр-мезаз. — Нека да опитаме и това, преди да се откажем.

Старейшината се появи отново.

— „Радвам се да те чуя, синко. Как си?“

— Добре съм, татко — каза Трр-мезаз. — Трябва да говоря с Трр-гилаг, но не мога да го открия. Имаш ли представа къде може да се намира?

Старейшината изчезна и се завърна.

— „Дойде да ме види вчера тук, в храма. После отиде при майка си, а след това трябва да е заминал за Грий да види Клинн-даван-а.“

— Пътува към Грий? — Трр-мезаз се намръщи. — Мислех си, че Върховният съвет ще държи да не се отдалечава от столицата.

— „Така ли? Не спомена нищо по този въпрос. Нещо във връзка с работата му?“

— Повече или по-малко — уклончиво каза Трр-мезаз. Полуофициални подробности относно мрачанската мисия циркулираха по секретните военни линии вече цяло завъртане, но това не означаваше, че е настъпило време да се разгласят пред всички. По всяка вероятност все още не бяха. — Случайно да знаеш кой полет е взел?

— „Не, но мога да разбера. Това да не е някакъв карнавал?“

Трр-мезаз леко се усмихна. „Карнавал“ беше тайната семейна думичка за нещо важно. Бяха я избрали, защото двамата с Трр-гилаг се отнасяха много сериозно към празника.

— Да, може да се окаже карнавал — сериозно каза той. — И за двама ни.

— „Разбирам, синко. Задръж връзката, ще видя какво мога да направя.“

— Да, ако обичаш.

Старейшината изчезна.

— Карнавал? — Клинн-вавги погледна любопитно Трр-мезаз. — Интересен речник имате вие от Кеера'рр.

— Това е семеен жаргон — каза Трр-мезаз. — И не ме разпитвай повече. Обзалагам се, че и вие сте използвали глупашки жаргон като малки.

— Моля, моля, командире — с престорено възмущение — каза Клнн-вавги. — Нямаше нищо глупашко. Думичките си бяха съвсем хубави...

Старейшината отново се появи.

— „Съжалявам за закъснението, синко. Намира се на борда на военен транспортен кораб «Попечителство», напуснал Оакканв преди три тентарка.“

— Благодаря, татко. Много съм ти задължен.

— „Винаги съм готов да ти помогна, Трр-мезаз. Пази се. Ще се чуем пак. Всичко добро.“

— Всичко добро. — Трр-мезаз кимна на старейшината. — Освободи линията и открий нова с „Попечителство“.

— Слушам.

— Не вярвам, че Върховният съвет ще бъде очарован от това пътуване към Грий — отбеляза Клнн-вавги.

— Сигурно. Освен ако вече не са го отстранили от мрачанската мисия.

— Нищо чудно — съгласи се Клнн-вавги. — Като се има предвид линията, май не трябваше да искаш връзка.

— Не го бях планирал така.

Старейшината се появи.

— „Здравей, Трр-мезаз. Каква изненада.“

— Знам, че много си падащ по изненадите — сухо каза Трр-мезаз и погледна със закъснение часовника си. — Извинявай — сигурно спеше.

— „Да, но не се безпокой за това — последва отговорът. — Ще поспя следващия цикъл. Какво има?“

— Само един бърз въпрос. Нашите хора-завоеватели се опитаха да навлязат в района северно от лагера ни. Там няма нищо, което да привлече вниманието им, нито пък мястото е важно от тактическа гледна точка. Чудя се дали нямаш някаква идея какво биха могли да търсят там.

Старейшината кимна и изчезна. Отново последва дълга пауза.

— Да не би да е заспал отново? — обади се Клнн-вавги.

— Не зная. — Трр-мезаз се мръщеше към тъмнината навън. Или Трр-гилаг наистина беше заспал, или обмисляше въпроса много сериозно.

Или пък знаеше отговора и се опитваше да го подаде възможно най-внимателно...

Старейшината се върна.

— „Не мога да ти кажа какво биха могли да търсят. Но съм сигурен, че ще искаш да бъдеш в течение на всичко. Надали ще ти хареса хората да спретнат някакъв карнавал от всичко това.“

Трр-мезаз сви зениците си за дневно виждане. Карнавал?

— Разбирам, Трр-гилаг. Ще внимаваме. Ти също.

— „Ще внимавам. Всичко добро, братко.“

— Всичко добро. — Трр-мезаз кимна на старейшината. — Можеш да освободиш линията. Това е всичко.

— Слушам — каза старейшината и изчезна.

— Е, доста интересно. — Клнн-вавги се изправи и се запъти към вратата. — Не съм сигурен доколко е информативно, но е интересно. Ако това е всичко, май по-добре да се прибирам.

— Хубаво. Само искам преди това да ти се извиня за неотдавнашното си избухване. Това бездействие не ми се отразява добре.

— Не се притеснявай, командире — криво се усмихна Клнн-вавги. — Ще се видим утре.

И си отиде. Трр-мезаз въздъхна уморено, намести се по-удобно в креслото си и затвори очи. Карнавал. Не бе случайност. Думата не можеше да се използва просто ей така.

Което означаваше, че подозренията му са основателни. Имаше нещо, свързано с хората-завоеватели, което върховното командване не споменаваше на никого.

А Трр-гилаг знаеше какво е това нещо. „Не мога да ти кажа какво биха могли да търсят“ — беше казал той. На пръв поглед в думите нямаше нищо скрито, но Трр-мезаз познаваше много добре брат си. Трр-гилаг знаеше каква е тайната, но му беше забранено да говори за нея.

И част от тази тайна — независимо каква бе тя — се намиреше тук, на Доркас.

Това подсили увереността му, че зхиррзхианците трябва да знаят какво става в планината. Което означаваше, че там трябва да отиде воин или старейшина.

А може би вече имаха един старейшина там...

Трр-мезаз неспокойно мятеше език и се опитваше да обмисли ситуацията. Сама по себе си идеята беше прекалено дръзка, но определено можеше да бъде осъществена, ако не бѐдеха вѐвлечени и други. Шансовете за успех обаче бѐха изключително ниски.

Но ако планът успееше, това щеше да компенсира всички неприятности, които щеше да си навлече. При това с лихвите.

— Свързочник?

Старейшината се появи.

— Мислех, че сте приключили, командире — каза той малко раздразнено.

— Да не би да искаш да бѐдеш някъде другаде? — сръза го Трр-мезаз. — Искam линия с архива на родовия храм на Прр на Дхаранв.

— Родовият храм на Прр ли? — примигна старейшината.

— Именно — каза Трр-мезаз. — Действай. Става късно и искам да спя.

— Слушам — каза старейшината. Беше слисан.

Трр-мезаз се загледа отново в картата. Добре. Трябваше им място извън обсега на защитните установки...

Старейшината се върна.

— „Аз съм четвъртият помощник-архивар на родовия храм на Прр. Слушам ви, Трр-мезаз — Кеера’рр.“

— Искam данни за фссс-органа на Прр’т-зевисти — Дхаа’рр. Къде се намира той?

Старейшината изчезна и се върна един стоудар по-късно.

— „Фссс-органът, от който се интересувате, се намира недокоснат на полагащото му се място в нишата. Как иначе би могло да бѐде?“

— Чудесно — каза Трр-мезаз. — В такъв случай официално настоявам от него да се отдели втори резен колкото се може по-скоро. Резенът трябва да бѐде изпратен на мен, в сухопътната военна база на човешкия свят Доркас.

Старейшината беше изумен.

— Командире?

— Просто предай съобщението.

Старейшината преглътна.

— Слушам.

Трр-мезаз се отпусна в креслото. Този път май щеше да му се наложи да почака по-дълго.

Оказа се прав. Минаха близо четири стоудара преди старейшината да се появи отново.

— „Това е нечувано искане, командир Трр-мезаз. Дори може да се нарече незаконно. Най-малко — нарушение на зхиррзхианската традиция.“

— Независимо от това аз го правя — настоя Трр-мезаз. — Сигурен съм, че това само би било от полза на Прр’т-зевисти, както и принос във войната ни срещу хората-завоеватели.

— Но Прр’т-зевисти е мъртъв — намръщи се старейшината.

— Родът Прр не изглежда убеден в това — възрази Трр-мезаз. — В противен случай не биха оставили непокътнат неговия фссс-орган. Предай съобщението. Да видим какво ще отговорят.

— Слушам — въздъхна старейшината и изчезна.

И този път забавянето беше почти толкова дълго, колкото предишното.

— „Не мога да гарантирам изпълнението на подобно искане, командире. Това извън моята компетенция.“

— Тогава ви съветвам да се свържете по възможно най-бързия начин с лидерите на вашия клан — остро настоя Трр-мезаз. — Ако Прр’т-зевисти е все още жив, това може да се окаже най-добрият му шанс за оцеляване. А може би — и единственият.

— „Ще направя каквото поискахте“ — последва неохотният отговор.

— Благодаря ви за усилията. Очаквам бърз отговор.

— „Ще направя каквото мога.“ — Старейшината замълча. — Командире, ако извините намесата ми, това няма да ви спечели приятели сред Дхаа’рр.

— Зная. Предполагам, че вече имам всички приятели от Дхаа’рр, на които бих могъл да се надявам. Ако архиварят няма какво повече да ми каже, можеш да освободиш линията. Вече наистина нямам поръчки за тази нощ.

— Слушам — каза старейшината и изчезна. По тона му личеше, че е разочарован от своя командир.

Трр-мезаз изключи възпроизвеждащото устройство и раздвижи скованите си рамене. Нека старейшината да остане разочарован от

него. И целият експедиционен корпус заедно с него. Спечелването на войната беше най-важното. Нищо друго нямаше значение.

Стана от креслото си и се отправи към вратата. Дхаа'рр и родът Пърр трябва да направят следващия ход. Можеше само да се надява, че те приемат войната толкова сериозно, колкото той самият.

10.

Пътят от Тръстиковото село до родовия храм на Трр бе дълъг. Достатъчно дълъг, за да има време слънчевата светлина, блестяща през прозорците на колата, да разпръсне мъглата и да озари необикновено чистото небе. Достатъчно дълъг, за да може неясното отражение на Трр-пификс-а в стъклото да се смени със също толкова неясна сянка.

И достатъчно дълъг, за да има време да промени решението си. Но тя не го направи. И докато вървеше по пътеката към бялата пирамида, тя най-накрая разбра, че връщане назад няма.

Изборът беше направен. Тя нямаше да стане старейшина.

Вратата на купола отляво се отвори и Трр-тулкож пристъпи напред.

— Не мърдай — каза той. — И кажи името си.

— Подчинявам се на пазителя на старейшините Трр — каза Трр-пификс-а и любезно кимна. Трр-тулкож беше стар приятел на Трр-гилаг, но въпреки това ритуалът трябваше да се спазва. — Аз съм Трр-пификс-а — Кеера'рр.

— Кой ще докаже, че поздравите и намеренията ти са искрени?

— Аз — каза тя, взе един от плодовете и го разреза с език. Спомни си, че когато за първи път направи това, за малко щеше да припадне от острия и горчив вкус на неутрализиращия отровата й сок. Сега почти не можеше да го усети с отслабналите си възприятия.

— А кой ще потвърди правото ти да идваш тук? — попита Трр-тулкож.

— Ти, разбира се — каза Трр-пификс-а, усмихна му се и хвърли кавра в контейнера за отпадъци. — Как си, Трр-тулкож?

Той й се усмихна в отговор.

— Добре съм, Трр-пификс-а. Но нали знаеш — протоколът трябва да се спазва.

— О, но аз не го следвам — каза Трр-пификс-а. — Виждаш ли, не съм дошла да говоря с някой старейшина. Затова ти си този, който може да потвърди правото ми да дойда тук.

Трр-тулкож леко се намръщи.

— А. Добре тогава. Приблѳжи се, Трр-пификс-а. И кажи защо си дошла.

— Исках само да погледам. — Тя хвърли поглед към храма. — Да видя какво правят старейшините, може би да се присъединя към някой разговор. Просто... да видя как изглежда.

— Разбирам — спокойно каза Трр-тулкож. — Мога ли да ти помогна с нещо?

— Не, благодаря ти. Ще се оправя.

— Добре. Ако имаш нужда от нещо, аз съм тук.

Той влезе под купола и подпря оръжието си в нишата на стената. Трр-пификс-а изчака вратата да се затвори, след което пое дълбоко дъх и се насочи към храма. Там имаше около четиридесет хиляди ниши, които можеха да се идентифицират само по номера си. Но това нямаше да е проблем — номерът на сертификата, който ѳ бяха дали навремето в болницата, беше надлежно записан — майка ѳ водеше дневник за нея от първите ѳ две завъртания. Тя можеше да намери своя фссс-органа след това ѳ трябваха само няколко мига уединение.

Номерата, гравирани до всяка ниша, се виждаха трудно на ослепителната слънчева светлина. Тя се взираше в тях, докато бавно се движеше покрай стената. 27781 — прекалено ниско. 29803 — все още ниско, но поне посоката бе вярна. 31822... 33850... 35830...

Ето го — на височината на кръста ѳ, точно преди ѳгъла. 39516. Номерът на нейната ниша. А вътре в нея...

Известно време тя се взираше през преградата към своя фссс-орган, махнат хирургически от тила ѳ преди толкова много цикли. Толкова малко и крехко нещо... Изглеждаше невероятно подобно незначително късче плът да е основната движеща сила в зхиррзхианската история.

Но беше. И ако не направеше онова, което бе намислила, то щеше да управлява и собствената ѳ история. Още много, много цикли.

Сърцето биеше ѳ лудо. Опашката ѳ се въртеше нервно. С треперещи пръсти тя посегна към дръжката на преградата. Тя се отвори с шумно изщракване, което сякаш се чу на цели хилядоразкрачи. Трр-пификс-а хвърли бърз поглед към куполите на пазителите, сигурна, че вече са я чули.

Но не видя нито Трр-тулкож, нито някой друг. Пое си дълбоко дъх, обърна се отново към нишата и отвори вратичката...

И точно в този момент иззад ъгъла на храма се показва някаква фигура, една ръка се стрелна напред и хвана здраво китката ѝ.

— Съжалявам, Трр-пификс-а — тихо каза Трр-тулкож, направи още една стъпка и хвана и другата ѝ китка. — Знаеш, че не можеш да направиш това.

— За какво става дума? — протестира Трр-пификс-а. Гласът ѝ трепереше от отчаяние. — Просто исках да погледам.

— Хайде. — Пазителят върна преградата пред вратата и учтиво, но твърдо я поведе навън. — Хайде — повтори той, хвана я за рамото и я насочи към куполите. — Ще те заведе до колата.

Трр-пификс-а погледна към пътя от другата страна на оградата. Горчивината от провала се смесваше с вкуса на сока от кавра в устата ѝ. Беше проиграла единствената си възможност.

— Моля те, Трр-тулкож — възкликна тя. — Моля те. Това е моят фссс-орган. Моят живот. Защо да не мога да правя с него каквото си пожелаея?

— Защото законът казва така — нежно ѝ напомни той. — Както и самата история.

— Значи не са прави. Нито законът, нито историята.

— Може и да си права. Не за първи път традиция и реалност се разминават. Но моята работа не е да създавам нов закон. А да пазя съществуващия. — Той я погледна. — Може би е най-добре да поговориш с родовите и клановите лидери. Изложи своя случай пред тях.

Трр-пификс-а отрицателно махна с език.

— Никога няма да изслушат една стара жена без никакъв статус и политическо влияние.

— Не бъди толкова сигурна — сви рамене Трр-тулкож. — Може би мнозина мислят също като теб, но просто нямат кураж да говорят за това. А и това за статуса ти далеч не е вярно. Родовите лидери са длъжни да те изслушат сериозно, поне само заради това, че синът ти Трр-гилаг изучава онези хора-завоеватели, а брат му Трр-мезаз се сражава срещу тях. А и не забравяй, че веднага след като Трр-гилаг се обвърже с Клинн-даван-а, тя би могла да говори за твоя случай и с лидерите на Дхаа'рр.

— Сигурно — въздъхна Трр-пификс-а.

Но той не бе прав. И двамата го знаеха много добре. Никой нямаше да отдели от скъпоценното си време да изслуша безумните молби на някаква старица. Дори да не се намираха в състояние на война.

Пътят обратно до Тръстиковото село беше дълъг. Много, дори прекалено дълъг.

Последната страница на последния доклад премина през дисплея и Върховният вожд изключи четеца с уморена въздишка. На две планети на хората-завоеватели вече бяха установени четвърти и пети плацдарм, съпроводени с блокада на околопланетното пространство. Още два експедиционни корпуса бяха почти готови да тръгнат от Шаманв и Базов свят единадесет. Подготвяха се други пет. Според приповдигнатите доклади в завладените територии контраатаката срещу новите врагове се развиваше чудесно.

Върховният знаеше по-добре как стоят нещата. Зхиррзхианските части се намираха на ръба на катастрофата.

Той въздъхна отново, облегна се в креслото си и мрачно се загледа в звездната карта, проектирана на тавана на кабинета му. Естествено населението не знаеше това. Сигурно същото се отнасяше и за повечето от лидерите на клановете. Но върховното командване знаеше. Както и той самият.

Защото хората-завоеватели не стояха просто в своите укрепления. Сигурно бяха изненадани от енергичния отговор на нападението срещу изследователските кораби. Но това нямаше да продължи вечно. Те вече събираха сили и започваха да отвърщат на ударите, най-често без особен резултат. Огромните кораби клас „Нова“, за които се споменава в заловеното записващо устройство, както и ужасните изстребители копърхед, вече се бяха появили на сцената. Засега всички атаки бяха отблъснати, но на много висока цена. Блокадният флот на Калевала бе сведен до два боеспособни кораба. Частите на Масиф бяха напълно безпомощни. Ако невероятно здравите керамични корпуси не скриваха вътрешните поражения, хората-завоеватели несъмнено щяха да се върнат и да довършат

работата си. Но така поне войните и техниците имаха малко време, за да направят необходимите ремонти.

Но това време изтичаше. Това бяха хората. Завоевателите. Скоро щяха да се върнат.

И освен ако сухопътните части не успеяха да ги задържат, при следващото си появяване те можеха да дойдат със своето супероръжие. КИОРО.

Върховният тихо изруга, загледан в картата. Бяха разпръснати. Това беше проблемът — бяха прекалено разпръснати. Нещо повече, бяха насочили усилията си в една част на човешката империя — секторите, означени като Лира и Пегас. Врагът знаеше къде да ги намери и можеше да хвърли всичките си сили срещу тях с минимални логистични загуби.

Трябваше да се направи нещо, което да разтърси врага и да отклони вниманието му. Може би силен удар в някой друг район от империята им. А може би дори срещу някой от гъстонаселените им светове — Келадон, Проспект или дори самата Земя. Риск съществуваше, но си заслужаваше, при положение че ударът бъде бърз. Корабите не можеха да се проследяват през хиперпространството. Елементарно бе да се промъкнат до всяка избрана точка. И единственото несигурно нещо бе размерът на отбранителните сили, с които евентуално щяха да се сблъскат.

— Върховни вожде? — чу се глас на старейшина.

Той погледна нагоре. Не просто старейшина, а един от двадесетте и осем Върховни вождове, заемали неговия пост преди него.

— Да, Осемнадесети?

— Да отидем в личните ви покои, ако обичате. Трябва да обсъдим някои неща.

— Разбира се — каза Върховният и се изправи. Беше загрижен. Осемнадесетият беше може би най-невъзмутимият от всички Върховни вождове. Щом той беше разтревожен, можеше да се очаква единствено нещо ужасно.

За обикновения зхиррзхианец правителственият комплекс представляваше триумф на единството, символ на искреността и взаимното уважение между клановете. Единство може би имаше, но искреността не беше нищо повече от добре скалъпена илюзия. Разбира

се, заседателната зала на Върховния съвет бе достъпна за старейшините от два родова храма и дузина по-малки пирамиди. Но това се отнасяше само за нея. Двете основни правителствени зали с техните кабинети, заседателни зали и всичко останало, бяха предвидливо разположени извън обсега на всички тях.

Единствено двете пирамиди на върховния род, разположени в самата заседателна зала, имаха достъп до целия комплекс. И това бе израз на уважение към тези, които бяха създали всичко това. На огромното открито пространство между сградата на съвета и правителствените сгради се издигаше паметник, показващ някои от най-мощните и смъртоносни военни машини, създавани от зхиррзхианците през тяхната изпълнена с насилие история. Бяха представени далекобойно оръдие, изстребители и над двадесет обсадни и нападателни машини, сели разрушения из бойните полета на Трите войни на старейшините. Мълчаливо напомняне за живота преди създаването на Върховния съвет.

Това бе предназначено за посетителите. Но те не можеха да видят, че две от обсадните машини са изработени изцяло от метал. Метал, който създаваше сенчести пространства, недостъпни за старейшините от върховния род.

Тайната заседателна зала в сградата на говорителите се намираше в едно от тези пространства. Личните покои на Върховния вожд заемаха другото.

Съществуването на тези скривалища беше добре пазена тайна, известна само на Върховния вожд и някои говорители. Но само Върховният вожд знаеше, че двата недостъпни района не са абсолютно недостъпни.

Бившите Върховни вождове го очакваха. Бяха се събрали всичките двадесет и осем. Още едно свидетелство, че въпросът е много сериозен.

— Приветствам бившите Върховни вождове — поздрави той и седна в креслото си. — На какво дължа честта за подобно събрание?

— На настъпващата криза — изръмжа Дванадесетият. — Криза, която ако не се разреши бързо, ще унищожи устоите на зхиррзхианското общество.

— Нима. — Върховният вожд впери поглед в загриженото прозрачно лице. Знаеше, че Дванадесетият е склонен да преувеличава

и да вижда кризи и катастрофи навсякъде. Но това бе прекалено дори за неговия обичаен песимизъм.

— Има ли съгласие за това?

— Вероятно Дванадесетият малко преувеличава нещата — каза Двадесет и вторият. — Но...

— Нищо не преувеличавам...

— Но е прав — повиши глас Двадесет и вторият, — като твърди, че проблемът трябва да бъде решен бързо.

— Тогава нека чуя за какво става въпрос — Върховният вожд се опитваше да поеме контрола над дискусията. Отдавна бе открил, че събирането на управленческия опит от петстотин цикъла на едно място не е толкова ефективно, колкото можеше да се предполага. Това бяха диаметрално противоположни характери от напълно различни епохи. Основното, което ги обединяваше, беше амбицията, осигурила им поста Върховен вожд. Всички те в една или друга степен бяха убедени, че все още имат думата в управлението на осемнадесетте свята. — Кой от вас първи разбра за тази криза?

— Аз — отвърна Седмият. — Научих от един бивш говорител на клана Кеера'рр, който сега е закотвен в родовия храм на Трр и има резен в една от пирамидите в Града на единството. Вярвам, че си запознат с рода Трр. Негов представител е изследователят Трр-гилаг, онзи некомпетентен глупак, допуснал бягството на човека-пленник.

— Да, познавам изследовател Трр-гилаг — каза Върховният вожд. — Не бих го нарекъл некомпетентен. Поне не въз основа на случилото се.

— Поне би могъл да се погрижи пленникът му да е мъртъв — изсумтя Седмият. — Воините от моето време можеха да направят това.

— Да, би могъл. И ако го беше направил, сигурно той и цялата му група щяха да бъдат превърнати в старейшини от хората-завоеватели.

— Това надали може да се нарече безчестие — обади се Дванадесетият.

— Но е точно това, когато има нужда от ръцете им — възрази Върховният. — Ако всички те бяха станали старейшини, кой щеше да се грижи за мрачанските пленници до пристигането на „Верен“? Нещо повече — кой щеше да е в състояние да попречи на хората-завоеватели

да кацнат и да вземат всички записи за Базов свят дванадесет? Толкова ли сте нетърпеливи да видите вражески кораби в небето на Оакканв?

— Успокой се, върховни — обади се Осемнадесетият. — Никой няма да обвинява един изследовател, че не е действал подобно на воин. Като говорим за Трр-гилаг, известно ли ти е, че е напуснал Оакканв?

— Не — намръщи се Върховният вожд. — Кога е станало това?

— Явно рано тази сутрин — каза Осемнадесетият. — Дежурният не е знаел това, докато брат му, командир Трр-мезаз, не е поискал да се свърже с него. На дежурния са му били необходими няколко тентарка, докато го засече на военен транспортен кораб на път за Грий.

— Грий? Какво, в името на осемнадесетте свята, търси там? — възкликна Петнадесетият.

— Има предбрачно споразумение с една изследователка там — въздъхна Върховният. — Клин-даван-а — Дхаа'рр. Трябваше да се досетя — това беше написано в досието му.

— Имах впечатлението, че ще заставите всички участници в мрачанската експедиция да останат в рамките на комплекса — каза Седмият.

— Изследовател Трр-гилаг помоли за разрешение да посети родителите си. Пуснах го.

— Заедно с позволение да напуска планетата?

— Изобщо не е ставало дума за това — каза Върховният.

— Не очаквах, че ще напусне Оакканв. Но на практика не виждам нищо лошо в това.

— Нима? — изръмжа Дванадесетият. — Той знае за КИОРО. И ти не виждаш нищо лошо в това да го пуснеш да се шляе където си ще?

— Успокой се — каза Върховният. — Всичко е наред. Няма да се разприказва.

— Можеш ли да бъдеш сигурен в това? — не спираше Дванадесетият. — Абсолютно сигурен?

— Да, мога — твърдо каза Върховният вожд. — Както вече казах, прочетох досието му. При това много внимателно. Завършил специалност ксенология с изключително високи оценки. Поведението му още от дете е също така изключително. Наистина, той е млад и очевидно неопитен, но в никакъв случай не е глупав, импулсивен или нехаен. Нещо повече, той осъзнава не по-зле от вас какъв ефект би

могло да има разгласяването на тайната за КИОРО. Няма да каже нищо.

— Доверието е достойно качество за всеки Върховен вожд — пренебрежително отбеляза Седмият. — Но може да му изиграе лоша шега. Мога ли да предложи поне всички разговори, които води Трр-гилаг, да преминават през комплекса?

Върховният вожд нетърпеливо махна с ръка.

— Ако това ще те накара да се почувстваш по-добре, действай.

— Благодаря — студено отговори Седмият и изчезна.

— Интересно — отбеляза Осемнадесетият и съсредоточено погледна Върховния. — Всичко това за Трр-гилаг... заприлича ми на предварително подготвена реч.

— Става въпрос не за подготовка, а за опит — поправи го с кисела гримаса Върховният. — Вече водих подобен спор с говорителя на Дхаа'рр. Всъщност на два пъти. Да си призная, това вече започва да ми омръзва.

— Разбираемо е. Дано само младият изследовател заслужава доверието ти.

— Заслужава много повече от доверие — изръмжа Върховният. — Чел съм досието и докладите му и съм убеден, че е много добър ксенолог. Имаме нужда от всеки подобен талант в борбата си срещу хората-завоеватели.

— Правилно — намеси се Четирнадесетият. — Освен това вече е твърде късно да го спрем, ако е решил да се разприказва.

Седмият се появи отново.

— Връзката е поставена под наблюдение. Сега можем ли да започнем разговора по същество?

— Моля — любезно каза Върховният вожд.

— Много добре — изсумтя Седмият. — Става въпрос за майката на Трр-гилаг, Трр-пификс-а. Днес е посетила родовия храм на Трр и е направила опит да открадне своя фссс-орган. — Той погледна намусено. — Очевидно не желае да стане старейшина.

— Разбирам — каза Върховният. — И?

— Какво искаш да кажеш с това „И“? — намръщи се Седмият. — Можеш да видиш последствията.

— Успяла ли е?

— Не — каза Седмият. — Главният пазител на храма е заподозрял нещо и е успял да я спре.

— В такъв случай не виждам никакви последствия — сви рамене Върховният. — Винаги е имало побъркани фанатици, решени да откраднат своите фссс-органи.

— Точно там е проблемът — нетърпеливо каза Осемнадесетият. — Трр-пификс-а не е побъркан фанатик и точно това я прави толкова опасна. Тя е най-обикновена, тиха и разумна възрастна жена — нито повече, нито по-малко. Съвсем нормална. Но въпреки всичко това решава да не приеме старейшинството.

— Съжалявам, но все още не разбирам къде е проблемът — каза Върховният. — От какво се страхувате — че ще застане начело на някакво широко движение срещу старейшините ли?

— Именно — каза Двадесет и вторият. — Не е задължително да бъде точно тя, но тя може да се окаже искрата, която да предизвика подобен пожар.

— Разбираш ли, въпросът има и своите философски страни — добави Осемнадесетият. — А те отиват далеч отвъд конкретния случай.

— Именно — обади се Двадесетият. — И тези страни...

— Моля — обади се спокоен глас.

Всички старейшини млъкнаха начаса, а Върховният почтително се изправи, когато от групата се отдели една фигура. Това не беше просто бивш Върховен. Беше Първият. Зхиррзхианецът, избран като последна надежда за света от лидерите на клановете, събрали се на още димящото последно бойно поле на Третата война на старейшините. Зхиррзхианецът, застанал пред тях и отрекъл се от своите кланови и родови връзки. Зхиррзхианецът, нагърбил се с великата задача да се изправи срещу царуващото поколение, недоверието и враждебността и да ги замени отначало с примирие, а после и с всеобщ мир. Зхиррзхианецът, който беше успял.

Първият рядко говореше на подобни събирания. И когато го правеше, всички се вслушваха в думите му.

— Вероятно не разбираш, Двадесет и девети — започна той със същия спокоен тон, — защото гледаш на миналото от прекалено голяма дистанция. Ти виждаш историята като поредица от събития, случили се на едни или други зхиррзхианци, а не като на сила, която е

моделирала не само обществото ни, но и начина, по който мислим. Трите войни на старейшините в основата си са били войни за права — за правото на обикновените зхиррзхианци да запазват своя фссс-орган, подобно на управниците си. За правото на старейшините техните фссс-органи да бъдат пазени от преднамерено или случайно унищожаване. За правото на старейшините и телесните да живеят, без да се налага да бъдат измествани, за да има място за други.

Върховният кимна. Да. И последният конфликт беше започнал отново да надига глава.

— Разбирам, Първи.

— Добре — каза Първият. — Тогава помисли само какво иска Трр-пификс-а. Тя иска старейшинството да не бъде право, а привилегия.

Върховният се намръщи. Не беше обмислял нещата от подобна гледна точка.

— Разбирам какво искаш да кажеш — колебливо каза той. — Но не е ли възможно старейшинството да бъде едновременно право и привилегия?

— На теория, да. Но на практика подобен баланс никога не се задържа дълго. Двадесет и вторият е прав да се страхува, че други, по-радикални зхиррзхианци ще се обединят около нейната кауза и ще я обърнат пряко срещу старейшините и старейшинството изобщо. — Той посочи Втория. — Това се случи два пъти по времето, когато синът ми заемаше поста.

— И веднъж при мен — обади се Деветият.

— И при мен също — добави Шестнадесетият.

— Няма нужда да изброяваме всички такива случаи — продължи Първият. — Важното е, че това не е неизвестна територия. Това се е случвало многократно в историята и е заплашвало да срине убеждението, че старейшинството е абсолютно право, което не може да се променя или отнема. Ако позволиш на един зхиррзхианец да се откаже от своето право, резултатът ще бъде друг зхиррзхианец също да го откаже, но не на себе си. Липсата на логическа връзка няма никакво значение. Многократно се е оказвало, че подобно мислене води точно дотам. Единственият начин да не се допусне това е да сме абсолютно сигурни, че първата крачка никога няма да бъде направена.

— И затова трябва да се потисне самата идея — каза Върховният.

— Да — тържествено заяви Първият. — Колкото се може побързо. Толкова безпощадно, колкото се налага.

— Разбирам — каза Върховният. Побиха го тръпки. Никога не беше чувал за подобни инциденти — нито дори слухове. Той, Върховният вожд на зхиррзхианците. Наистина безпощадно потискане. — И вие сте убедени, че потискането е единственият начин? Всички вие?

— Съмняваш се в нас? — В гласа на Дванадесетия се долавяха заповеднически нотки. — Нашият опит...

— Моля — отново се обади Първият. — Разбира се, не можем да гарантираме, че това е единственият начин, Двадесет и девети. Но най-малкото, това ще отвлече вниманието на всички. А не можем да си позволим отслабване дори за миг. Не и сега. Не и когато водим война за оцеляване.

— Да — промърмори Върховният. — Разбирам. Представихте проблема. Имате ли решение за него?

— Да — каза Шестнадесетият. — Проблемът се появява не заради това какво иска Трр-пификс-а, а заради това какво представлява тя — обикновена, разумна и почтена жена. Както ти самият каза, винаги има побъркани фанатици, които не искат да станат старейшини.

— Да — мрачно каза Върховният. Ясно беше накъде вървят нещата. — И затова трябва да обявим, че Трр-пификс-а е побъркана.

— От тона ти предполагам, че не си съгласен — каза Двадесет и осмият.

Върховният го погледна право в очите.

— Не, татко, не съм съгласен. Не желая да използвам положението си за подобно нещо. Много ми прилича на злоупотреба с дадената ми власт.

— Тогава си подай оставката — сръза го Дванадесетият. — Върховен вожд, който се страхува от властта си, е непотребен за народа.

— Или е вероятно най-ценният — рязко отговори Върховният. — Поправете ме, ако не съм прав, но няма именно злоупотребата с властта не е била причина за повечето войни?

— Добре казано — одобри Осемнадесетият. — Но в случая именно злоупотребата с властта — не твоята — е вторият проблем,

пред който сме изправени. Нашето предложение е да решиш и двата проблема наведнъж.

Върховният се намръщи.

— Слушам ви.

— Много просто — каза Дванадесетият. — От едната страна е Трр-пификс-а — Кеера'рр, която отказва да приеме старейшинството. От другата страна е говорителят Квв-панав — Дхаа'рр, който явно има амбицията да осигури на своя клан власт, по-голяма дори от онази, която той е имал в миналото. Предполагам, че последното не е новост за теб.

— Изобщо — мрачно се съгласи Върховният. — Квв-панав се вижда начело на империя на Дхаа'рр.

— И затова трябва да бъде препънат — каза Дванадесетият. — Не така, че да падне, а само да спре. Ето нашето предложение.

Двадесет и деветте разговаряха цялата нощ... и накрая Върховният въпреки нежеланието си се предаде. Успокояваше се, че поне ще може да намали вълненията, породени от стремежа към власт на Квв-панав, и да даде възможност на всички да се съсредоточат върху войната за оцеляване.

И ако това щеше да нарани една стара безпомощна жена... е, може би това беше цената, която трябваше да се плати.

Цената на оцеляването на зхиррзхианците. И на собствения горчив опит на Върховния за болезнените задължения, които понякога съпътстват властта.

11.

Вратата на металната стая се отвори и приглушеният звук откъсна Прр'т-зевисти от онова умствено състояние, което минаваше за сън у старейшините. Той се промъкна до края на светлия свят. Един човек влезе в стаята и включи осветлението.

Имаше късмет — това беше човекът, наречен Доктор-Каван-а. Човек, който — и в това беше иронията — освен женското име в зхиррзхиански стил, наистина приличаше на жена. В последно време хората правеха сериозни размествания в стаята и затова Доктор-Каван-а не се мяркаше много често. Това беше неприятно за Прр'т-зевисти — наблюденията му върху хората, които влизаха тук, бяха по необходимост бавни и прикрити и имаше много части от човешката анатомия, които все още оставаха тайна за него. Особено органът в долната част на корема, който някакъв млад изследовател на Базов свят дванадесет беше предположил, че е техният еквивалент на фссс-орган. Не че някой беше повярвал наистина.

Но ето че тя се появи отново. Ако имаше късмет, сигурно щеше да остане малко повече.

Доктор-Каван-а отиде до единия край на стаята, отмести една малка кутия на половин разкрач по-близо до стената и се обърна към вратата.

— Добре, вкарайте го — каза тя.

Чу се някакво мърморене, звук от удар на метал с метал и на входа се появи крайт на голяма, подобна на маса плоча, поставена върху дебели подпори. Прр'т-зевисти забеляза, че масата е много различна от онази, върху която разрязваха телата на зхиррзхианците. Тази имаше няколко отстъпа и неравности на горната си повърхност, явно подредени в някакъв ред. Задният край се издигаше нагоре и там имаше малки отвори и различни неща, които приличаха на контролни устройства. Това не беше маса за аутопсии, а някакъв другопланетен еквивалент на лабораторна маса.

Внезапно го разтърси болка. Прр'т-зевисти се напрегна, опитвайки се да запази спокойствие. Отново оръжие срещу старейшини. Лъчът му обливаше резена му, поставен в една от кутиите на лавицата. В последно време това се случваше все по-често и Прр'т-зевисти все още не знаеше дали това е преднамерена атака срещу него, или страничен ефект от тестване на някакво оръжие.

Едно нещо обаче бе сигурно. Независимо от усилията на върховния командир Дклл-кумвит в началото на десанта, хората явно имаха достъп до оръжия срещу старейшини. Може би не толкова мощни и с такъв радиус на действие като онези две, които бяха унищожени от бомбардировачите, но несъмнено не по-малко опасни на близко разстояние. Това беше евентуално жизненоважно откритие и той само можеше да се надява, че ще намери начин да се измъкне оттук преди командир Трр-мезаз да атакува базата.

Ако изобщо някога имаше атака. Малко преди залавянето си Прр'т-зевисти бе чул обезпокоителни слухове, че върховното командване готви нови експедиционни корпуси срещу други човешки светове — сили, които според първоначалния план трябваше да се хвърлят срещу тях чак след като сегашните плацдарми се закрепят.

Подобна стратегия му изглеждаше абсолютно безсмислена, дори като се имаше предвид остарелият му военен опит. Но ако бе истина, това обясняваше защо Трр-мезаз все още не бе атакувал човешката база. Бяха загубили и двата бомбардировача и няколко изстребителя при първоначалния десант и без съответните подкрепления една атака би била проява на самоубийствена лудост.

Другите двама човеци избутаха масата в стаята и излязоха. Жената остана сама. Вратата се затвори и в същия момент болката изчезна.

Доктор-Каван-а отвори едно чекмедже, извади оттам две непознати устройства и ги постави едно до друго на масата. Към едното беше закрепен тънък кабел. Тя хвана края му, пхна го в един от отворите и натисна един бутон.

Раздаде се слабо бръмчене. Заедно с него настъпи слабото усещане за оръжие срещу старейшини.

Прр'т-зевисти се напрегна в очакване на най-лошото. Но нивото на емисията оставаше същото — по-скоро бръмчене в главата, доста под прага на болката. Като се замислеше, повече му приличаше на

усещането за слънцето, когато беше дете — способността да посочиш местоположението му дори когато е скрито зад дебел слой облаци.

Усещане, което той, както и всички зхиррзхиански деца, бе загубил с навършването на десетия си цикъл. За него това беше най-травмиращата последица от премахването на фссс-органа му — лоша от инжекцията обезболяващо, от неразположението и дори от тъпата болка в тила, която продължи десет завъртания след операцията. Чувстваше се така, сякаш частично е ослепял, и дори уверенията на родителите му не бяха в състояние да го убедят, че ще се оправя.

Насили се да отхвърли тази мисъл. Целта му бе да наблюдава хората, а не да се мотае наоколо и да се отдава на безкрайни спомени, подобно на някой древен старейшина, който се чуди как да си убие времето. Жената правеше някакви настройки и макар че усещането малко се промени, така и не се доближи до онова, което да може да се нарече болка. Вероятно хората бяха преценили неправилно прага на болката. Или си мислеха, че по този начин могат да го накарат да се предаде.

Жената докосна малката черна кутия, разположена на обичайното си място в края на масата.

— Доктор-Каван-а — произнесе тя. — Единадесети (нещо) двадесет-три-о-три.

Прр'т-зевисти се промъкна колкото се може по-близо до светлия свят. Беше се оказало, че краткият курс по човешки език е доста по-ефикасен, отколкото смяташе отначало. Освен това беше научил изненадващо голям брой нови думи през последните три завъртания — само от наблюдения и слушане. Но трябваше да се съсредоточи и дори сега имаше много думи, които все още му убягваха.

— Начало (нещо) второ (нещо) наблюдение върху зхиррзхианската (нещо) проба — продължи Доктор-Каван-а. — Най-напред ще започна с (нещо) (нещо) анализ. — И се отдалечи от бюрото.

За ужас на Прр'т-зевисти, тя отиде до лавицата, взе кутията, в която се намираше неговият резен, и я отвори, докато се връщаше обратно към масата.

Той моментално избяга обратно в сивия свят, колкото се може по-дълбоко. Бягаше по единствения начин, по който можеше. И

същевременно осъзнаваше много добре колко безполезно и детинско е това. Беше пленен тук и каквато и болка да причинеше Доктор-Каван-а на резена му, тя моментално щеше да се предаде на него.

— Вземам (нещо) три (нещо) проба — чу той гласа ѝ. След това усети нещо — почти пронизване и почти болка...

И после — покой. Остана само онова фоново усещане.

— Пробата взета (нещо) — продължи Доктор-Каван-а. — Изглежда добре. Слагам (нещо) в (нещо).

Много внимателно, застанал нащрек, Прр'т-зевисти отново се промъкна до ръба на светлия свят. Доктор-Каван-а се беше навела над един от инструментите и гледаше в някаква правоъгълна тръба. Резенът му отново лежеше в кутията си до инструмента, очевидно недокоснат.

Той се намръщи и се приближи. Не, грешеше. В гладкия кръгъл край на резена му имаше малък отвор. Очевидно това беше пробата, за която беше споменала Доктор-Каван-а.

Отново погледна към нея. Тя все така гледаше в тръбата. От новата си позиция видя, че от вътрешността на тръбата струи светлина. Покрит дисплей, реши той и застана до нея, за да разгледа.

Остана вцепенен. Естествено, и преди бе виждал през микроскоп зхиррзхианска клетъчна структура — в училището се изучаваха такива неща. Разбира се, оттогава имаше голям напредък. Преди не повече от един цикъл той бе присъствал на демонстрацията на нов мощен микроскоп, предоставен на една група изследователи и техници от върховното командване. Всички го бяха обявили за триумф на зхиррзхианския гений и техническа мисъл.

Този микроскоп обаче беше многократно по-добър.

Беше нещо повече от поразителен. В центъра на екрана се виждаше група фссс-клетки — по-ясни от всички изображения, които бе виждал. Върху тях имаше разноцветни кръгове, криви и прави линии с други разноцветни символи по краищата. Някои от символите бяха съпроводени с линии, сочещи към различни части от клетката, докато другите течаха подобно на думи върху дисплея на възпроизвеждащо устройство. Докато наблюдаваше, на края на една от линиите се образува малък квадрат, а образът вътре в него се уголеми, за да запълни целия екран. Едно от вторичните ядра, отбеляза с края на съзнанието си Прр'т-зевисти. Появиха се още символи, кръгове и

линии. Малко по-късно се оформи ново квадратче, което увеличи част от ръба на ядрото.

Микроскоп и анализатор едновременно. При това наполовина от размера на най-доброто нещо, с което разполагаха зхиррзхианците.

Прр'т-зевисти бавно се отдръпна от човешката жена. Изумлението му се смени с ужас. Беше слушал докладите от „Далечен изследовател“, самият той бе виждал парчета и части от оборудване, събрано от останките от онези кораби. Но с изключение на записващото устройство и някои части от личната капсула на пленника, всички останали неща бяха повредени или не работеха. Странни комбинации от метал и неизвестни материали, по-любопитни от всичко останало.

Тогава бяха видели резултатите от човешката технология. Сега Прр'т-зевисти виждаше самата технология.

Беше предполагал, че зхиррзхианците са в беда. Но чак сега разбра размерите на тази беда.

— Интересно (нещо) — каза човекът-жена. — Изненадващо (нещо) ниво на (нещо) и (нещо) активност в (нещо) клетки. Много повече, отколкото може да се предполага за (нещо) мъртво. Започвам (нещо) с (нещо).

С усилие на волята Прр'т-зевисти загърби растящия у него ужас. Така. Значи хората бяха изключително опасни противници. Но такива бяха и зхиррзхианците. Всички другопланетни раси, които досега се бяха опитвали да ги завладеят или унищожат, бяха победени. Хората също нямаше да успеят.

Всичко, което научеше, щеше да спомогне за крайната победа. Готов при необходимост да избяга в сивия свят, той промуши лицето си през външната кожа на гърба на Доктор-Каван-а и продължи да изучава тялото й.

12.

— Ето там — каза пилотът и посочи напред и надясно. — В онази падина до голямата скала. Виждаш ли?

— Да. — Трр-гилаг гледаше към безпорядъчно разхвърляните палатки със смесено чувство на носталгия и объркване. Носталгия, защото му напомняше експедициите, в които участваха като студенти. И объркване, защото чак сега си даде сметка в колко по-добри условия работеше по-късно. Групата, която изучаваше човека-затворник на Базов свят дванадесет, разполагаше с първокласна лаборатория и условия за живот. Дори лагерът на археологическата експедиция на Изследователски свят петнадесет се състоеше от постоянни постройки, които приличаха на казарми.

Очевидно средствата за изучаване на чиг не се отпускаха с такава широка ръка.

— Ще останем не повече от един тентарк — каза пилотът, като правеше кръгове над една сравнително равна площадка, която служеше за летище на експедицията. Това пътуване не беше планирано. Ако желаеш, можеш да се върнеш с нас.

— Благодаря за предложението — каза Трр-гилаг. Нямаше никаква идея как ще успеят двамата с Клин-даван-а да обсъдят всичко само за един тентарк. Но пилотът бе прав — пътят до окупационните кораби бе дълъг. — Нека да видя как ще потръгнат нещата, става ли?

— За мен няма никакъв проблем — сви рамене пилотът. — Дръж се. Малко ще ни пораздруса.

„Пораздрусване“ се оказа слаба дума. Все пак се отърваха без наранявания и без видими повреди по совалката. Благодарен, че шефът на експедицията не е разположил лагера на самия връх на планината, Трр-гилаг разкопча предпазните ремъци и отвори вратата.

Трима млади зхиррзхианци стояха на края на летището. Типични любопитни студенти, вероятно изпратени да помогнат на екипажа на совалката при разтоварването. Трр-гилаг не им обърна почти никакво внимание. А и те надали бяха чували за него.

Пред тях, до самата рампа, чакаше Клнн-даван-а.

— Здравей! — отправи му тя една от своите неповторими усмивки. — Старейшините ми казаха, че идваш. Радвам се да те видя.

— И аз се радвам. — Трр-гилаг усети, че гласът му леко трепери. При всичко това, което се беше случило в последно време около него, почти беше забравил колко му липсваше тя. — Страхувам се обаче, че няма да остана дълго — добави той, когато стигна до нея.

— Не съм и очаквала — със съжаление отговори Клнн-даван-а. — Е, все пак е по-добре от нищо.

— Да — каза Трр-гилаг. Ръцете му също леко трепереха, когато хвана нейните и ги стисна здраво. Ограниченията на благоприличието, да не говорим за присъстващите студенти, не му позволяваха да я поздрави по начина, по който му се искаше. Надяваше се, че по-късно ще успеят да се уединят поне за малко.

Личеше си, че Клнн-даван-а си мисли за същото.

— Доста се изненадах, като чух, че идваш — каза тя, хвана го за ръка и го поведе към лагера. — Предполагах, че работата ти за Върховния съвет запълва цялото ти време. Особено групата, която ще заминава на онази нова експедиция — тихо добави тя.

Трр-гилаг я зяпна. Беше останал с впечатлението, че мрачанската експедиция се пази в дълбока тайна.

— Как си успяла да научиш за това, в името на всичките осемнадесет свята?

— Никога не подценявай наблюдателността на опитния изследовател — хапливо каза Клнн-даван-а. — Съвсем случайно директорът Прр-еддси проведе няколко дълги разговора с Оакканв през последните две завъртания. Много сериозни, много поверителни — секретни военни линии и други подобни.

— И ти съвсем случайно си лежала наблизко, опряла глава до стената на палатката му, така ли?

— Аз ли? — попита Клнн-даван-а с великолепно имитация на наранена чест. — Отвращава ме само мисълта за подобна постъпка. Не, Прр-еддси проведе с мен една дискусия, в която се появи думата мрачанци. После някой спомена името на Нзз-ооназ и останалите неща бързо дойдоха по местата си. Наистина очевидно — твойт екип е съставен от експерти по всичко, отнасящо се до хората-завоеватели и тяхната територия.

Трр-гилаг се намръщи. Хора-завоеватели. Определението вече бе успяло да стигне чак дотук.

— Надали могат да се нарекат мой екип — каза той. — Понижиха ме.

— Разбрах — тихо каза Клнн-даван-а. — Съжалявам.

— Вината си е изцяло моя. Явно правилото е да убиваш пленниците, но да не ги оставиш да се измъкнат.

Тя го погледна.

— Да не би да долавям следи от негодувание?

— Нещо много повече от негодувание. И то предимно заради теб. Говорителят Квв-панав настоя пред Върховния вожд в групата да се включи представител на Дхаа'рр. И тъй като буквално не може да ме понася, посочи вместо теб Глл-боргив.

Клнн-даван-а сви рамене.

— Глл-боргив не е чак толкова безнадежден случай.

— Но е далеч от твоята класа.

— Благодаря за високата оценка. Но въпреки това не мисля, че трябва да поемеш върху себе си вината за пропуснатата възможност да стана знаменита.

Трр-гилаг погледна към лагера. Ограда, палатки... и белият връх на пирамидата, който стърчеше над тях. Това бе нещо, което нямаша на онези първи студентски експедиции преди десет цикъла. Нямаше резени от фссс-органи със закотвени към тях старейшини, които да служат за свързочници.

Или да слушат зад гърба ти, независимо дали го искаш, или не.

— Има ли тук някое местенце, където да поговорим насаме? — попита той.

— Можем да открием нещо — отговори му Клнн-даван-а, леко развеселена. — Помислих си, че нямаш чак толкова време.

— Не става дума за това — каза Трр-гилаг. Усети как опашката му се заизвива едновременно от желание и леко смущение. — Не че не ми се иска... но нямаш предвид това. Искам да поговорим. Сериозно.

— О... — Тя го погледна и се намръщи. — Ами... разбира се. Така и така трябва да проверя някои от фермите от другата страна на хребета. Ще проверя дали Прр-еддси ще ми отпусне един от плъзгачите.

Десет стодара по-късно двамата се отдалечаваха от лагера. Трр-гилаг изчака да се отдалечат на безопасно разстояние и й каза лошите новини.

Тя го слушаше мълчаливо, после, когато той свърши, попита:

— Сигурен ли си във всичко това?

— Не зная дали изобщо може да се вярва на слуховите на старейшините — отговори Трр-гилаг, като гледаше скалистия пейзаж под тях. — Единственото сигурно нещо е, че баща ми го е сметнал за достатъчно сериозно, за да ме предупреди.

— Да. — Лицето на Клин-даван-а придоби резки черти. — Забелязвам, че никой не си е направил труда да го каже на мен.

— Може би никой от вашите старейшини не е чул слуховите — дипломатично каза Трр-гилаг.

— О, я стига. Някъде на някой свят изниква слух и всеки старейшина вече го разпространява. Знаеш го по-добре от мен — нали темата ти беше такава. Нашите старейшини тук знаят. Просто са решили да не ми кажат.

Трр-гилаг смутено сви рамене.

— Надали можеш да ги обвиняваш за това. В края на краищата, всички те са от Дхаа'рр. Сигурно се притесняват от допускането ми в клана повече и от лидерите ви.

— Е, това вече е съвсем тъпо — ядоса се тя. — Тъпо и нечестно. Никой не може да те вини за нападението на хората-завоеватели срещу твоята база — всички са съгласни, че са търсели пленника. Брат ти използва свързочниците като пазачи. И какво от това? Ние използваме нашите за същото през цялото време.

— С уговорката, че пирамидата ви е на сигурно място зад оградата — отбеляза Трр-гилаг. — Докато неговите не са. Както и да е, това не е главната причина да му вдигнат мерника.

— Не могат да го обвиняват и за Прр'т-зевисти — твърдо каза тя. — Зная, че е от моя клан, и би трябвало да съжалявам, че е мъртъв. Но случилото се е точно толкова по негова вина, колкото и по вина на Трр-меаз. Никой не му е нареждал да остане при резена си. Би могъл да избяга право в родовия си храм и да си остане в него.

— Освен ако не съществува някаква връзка между фссс-органа и резена, за която не знаем — каза Трр-гилаг. — Може би ако се

унищожи резенът, старейшината умира, независимо дали е закотвен за него или не е.

— Не — отрицателно махна с език Клнн-даван-а. — Не забравяй, че са били необходими най-малко тридесет цикъла експерименти, докато се открие успешен начин за успешно правене на резен. Ако унищожаването на резена означава смърт за старейшината, всички онези, върху които са експериментирали, би трябвало да са мъртви. А те не са.

— Права си. — Трр-гилаг усети, че поне една малка част от товара се смъкна от раменете му. — Не се бях сетил за това. И все пак това надали има някакво значение за старейшините от Дхаа'рр.

— Не, разбира се. Смъртта на Прр'т-зевисти е чудесен повод за лидерите да измъкнат нещо, което отначало не са могли да си позволят. — Тя въздъхна. Гневът и напрежението ѝ бяха поутихнали. — О, Трр-гилаг. Какво ще правим?

— Няма да се отказваме. Поне това е сигурно. Единственият въпрос е как да постигнем онова, което искаме.

— Да — промърмори Клнн-даван-а и се замисли. Трр-гилаг я гледаше и ѝ се усмихваше въпреки сериозността на положението. Само преди малко гневът и възмущението ѝ почти моментално се бяха сменили с отчаянието от поражението. Сега отново беше решително настроена. Мнозина от колегите и приятелите ѝ — той го знаеше — намираха тези резки промени в настроението ѝ за сплашващи. А той ги намираше за привлекателни. — Добре — каза тя. — Какво е положението? Лидерите на клановете вече са дали съгласието си за нашето обвързване, така че отмятането сега означава да се отметнат от думата си. Това не ги поставя в особено благоприятна светлина, освен ако не представят някой убедителен довод. Значи трябва да докажем, че доводите им са неоснователни.

— Освен това можем да посочим колко стари са подобни предразсъдъци — предложи Трр-гилаг. — Границите са отворени вече стотици цикли. Това означава, че ограничаването на междуклановите връзки също е остаряло.

— Правилно. Нека ги накараме да се почувстват засрамени и объркани — съгласи се Клнн-даван-а. — Само ми се иска поне някой от семействата ни да имаше по-силно политическо влияние. Щяхме да

имаме по-добър шанс, ако можехме да привлечем и представители на други кланове. Пък било то и само като наблюдатели.

— Да. — Трр-гилаг се почувства малко засрамен. Разполагаше с такова влияние, след като Свв-селик бе понижен, а Трр-гилаг — назначен за говорител на групата на Базов свят Дванадесет. И успя да го изгуби без особени трудности. — Знаеш ли, един-два пъти ми се стори, че Върховният вожд е на моя страна. Вземаше някои маловажни решения в моя полза срещу говорителя Квв-панав. Но не вярвам, че това може да се брои.

— Аз също — каза Клинн-даван-а. — Върховният вожд не обича много Дхаа'рр — той би могъл да отсъди нещо в ущърб на Квв-панав просто по навик. Освен това въпросът е прекалено вътрешен, за да може Върховният вожд да си пъха езика в него.

Няколко стоудара и двамата мълчаха. Плъзгачът се носеше плавно над скали и хребети, въздушната му възглавница превръщаше малките неравности в поклащания, а по-големите — в параболични дъги. Теренът пред тях се спускаше надолу към малък поток и отново се издигаше зад него, за да достигне до още по-високи, покрити със сняг планини.

— Охо! — промърмори Клинн-даван-а.

— Какво има? — запита Трр-гилаг, когато плъзгачът рязко зави надясно.

— Малко на чиг. Ето там. — Клинн-даван-а посоли към потока.

— Видях го — кимна Трр-гилаг. Малкото стоеше напълно неподвижно до купчина речни камъни от тяхната страна на потока, наострило уши. Цялото му внимание беше насочено към приближаващия се плъзгач. — Мислиш, че се е изгубило ли?

— Е, надали е там току-така. Може да е от началото или края на някое тръгнало на паша стадо. Да погледнем отблизо. Можем да разберем от кое семейство е.

— Как ги различаваш?

— Планинците бележат малките си — обясни Клинн-даван-а. — Виждаш ли трите светлинки по крайчетата на ушите?

— Да — кимна Трр-гилаг. — И познаваш всички означения?

— Повечето. Ще се наложи да се доближим доста. Нещо напротив?

— Не знам — поколеба се Трр-гилаг. — Бях останал с впечатлението, че самичките малки на чиг не са особено безопасни.

— Така пише в учебниците — съгласи се Клинн-даван-а. — Нашите наблюдения обаче сочат, че това се отнася предимно до малките, които се намират на територията на семейството си. Когато са на неутрална територия, те всъщност са по-предсказуеми, отколкото групите.

— С други думи, точно обратното на написаното в учебника.

— Именно.

— Страхотно... А колко добри са тези ваши изследвания?

— О, те са перфектни, разбира се. — Плъзгачът бавно се носеше напред. Малкото все още стоеше на мястото си и ги наблюдаваше. — Единственото, за което трябва да се тревожиш, са изводите. Не се безпокой, всичко ще бъде наред. Все пак те съветвам да вземеш стингера от пакета под седалката. Само го нагласи на малка мощност. Не искаме да го нараним, нали?

— Щом казваш... — Трр-гилаг извади стингера от торбата, включи го и се намръщи на вибрацията, която съпътстваше зареждането. Никога не беше харесвал тези неща. Бяха неудобни, с тях беше невъзможно да се прицелиш и изглеждаха абсурдно за нещо, за което се предполагаше, че е оръжие. Трр-мезаз, който си имаше работа с истински лазерни оръжия, щеше да умре от смях, когато видя стингер за първи път. — Какъв е планът?

— Ще се приближим колкото се може повече, без да го стряскаме. После ще извървя останалото разстояние, а ти ще ме прикриваш. Как ти звучи?

— Ужасно — промърмори Трр-гилаг. — Ами ако грешиш и малкото се окаже опасно?

— Е, все пак някой трябва да го направи. А ти нищо не разбираш от чигски отметки.

— Мога да ти ги опиша.

— Стига глупости, скъпи — нежно го сгълча Клинн-даван-а. — Добре, май се приближихме достатъчно. Хайде, всички вълн.

Плъзгачът се отпусна на земята и двамата слязоха. Със стингер в ръка Клинн-даван-а тръгна бавно към малкото, като не спираше да говори успокоително. Трр-гилаг приклепна до плъзгача и насочи

оръжието си към малкото. С края на окото си забеляза някакво движение от лявата си страна, хвърли бърз поглед натам...

И замръзна.

— Клнн-даван-а? — тихо я повика той. — По-добре спри. Погледни наляво.

Тя замръзна и обърна глава. Трр-гилаг не можеше да види лицето ѝ, но внезапното ускоряване на движенията на опашката ѝ беше достатъчно красноречиво.

Бяха осем. Осем чиг, надянали характерните за воините-ловци леки метални ризници в маскировъчни цветове. Около тях стояха струпани двадесетина малки. Всички бяха вперили немигащите си очи в зхиррзхианците... и определено не изглеждаха приятелски настроени.

— Спокойно — тихо каза Клнн-даван-а. — Никакви резки движения. Нещата в ръцете им не са играчки.

Трр-гилаг кимна. Усети как собствената му опашка започна да се движи по-бързо. До момента не беше забелязал арбалетите — почти не се виждаха от маскировъчното облекло. Тъй като им бе забранено да притежават високотехнологични оръжия, чиг се бяха принудили да използват тези нещица. Които определено не бяха играчки.

— Какво искаш да направя? — промърмори той. — Да се опитам да ги натръшкам ли?

— Не, освен ако не искаш брак със старейшина — хапливо отговори Клнн-даван-а. — Просто остани на мястото си. Да видим какво искат. И каквото и да става, недей да насочваш стингера към тях.

Чиг тръгнаха към тях. Оръжията им бяха заредени, малките хаотично се мотаеха в краката им. Групата премина потока и доближи плъзгача. Водачът посочи Клнн-даван-а с арбалета си.

— Бкст-мссрсс-(кашляне)-втсслсс-(кашляне)-хрсс-всс-члсс — каза той.

— Мрсс-жсс-(кашляне)-хвссклсс'фрсс-ск-(кашляне) — отговори Клнн-даван-а и посочи със свободната си ръка Трр-гилаг.

— Бкст-мссрсс-(кашляне) — каза чиг.

Клнн-даван-а кимна и бавно тръгна към плъзгача.

— Какво им каза? — попита Трр-гилаг. — Обясни ли им, че не искахме да нараним малкото?

— Изобщо не се интересуват от малкото — напрегнато каза Клнн-даван-а. — А от нас.

Трр-гилаг погледна към тях.

— Това никак не ми харесва.

— На мен също — каза Клнн-даван-а и опря гръб в плъзгача. — Това не са планинци, Трр-гилаг. Виж малките им не са белязани. От градовете са.

Трр-гилаг усети, че опашката му започва да се движи още по-бързо. Пет от арбалетите бяха насочени право към тях.

— Не са ли се отдалечили малко прекалено от домовете си?

— Поне на сто и петдесет хилядоразкрача. Ако не и повече.

Главният и двама други се бяха отделили настрана, поглеждаха към зхиррзхианците и си мърмореха нещо.

— Мислех, че не им се разрешава да пътуват на големи разстояния — каза Трр-гилаг.

— Така е. Но повечето военни, които трябваше да прилагат тези ограничения, бяха изтеглени от Грий.

Клнн-даван-а отново заговори на техния език. Тримата прекъснаха дискусията си и главният каза нещо в отговор. Разговорът продължи около един стоудар. После той каза нещо рязко и обърна гръб на зхиррзхианците. Другите двама повториха примера му и дискусията между тях продължи.

Трр-гилаг внимателно пое дъх.

— Какво става?

— Няма да повярваш — отговори му Клнн-даван-а. — Те са военен отряд.

Трр-гилаг наклони глава, за да може да я погледне.

— Какво?

— Военен отряд. Или може би правосъден отряд. Думата означава и двете неща. Той твърди, че са дошли да накажат планинците заради това, че ни съдействат.

Трр-гилаг погледна към петимата им пазачи. Към ризниците им, към металните арбалети, към тънките стрели.

Към дългите, необичайно тънки пера и върхове на стрелите...

— Не — промърмори той. — Не мисля така. Виж перата на стрелите им. Сякаш са направени специално, за да могат да преминат през мрежата на ограда.

Клнн-даван-а замръзна.

— Да, прав си — успя да каже тя. — Значи отиват към лагера. Но това е лудост!

— Така е. — Трр-гилаг внимателно се огледа. — Но сигурно имат основателна причина. Или нещо, което смятат за основателна причина.

Намръщи се. Внезапно осъзна, че стингерът все още се намира в ръката му. Чиг не ги бяха разоръжили... чак сега му стана ясно, че те може би не бяха разбрали, че това са оръжия. Сигурно ги бяха помислили за ръчни записващи устройства — размерът и формата подхождаха.

Това означаваше, че имат предимство, което бе неизвестно на противниците им. Въпросът беше как да го използва. Ако бавно вдигнеше стингера, а после...

Погледна отново към пазачите си и илюзиите му изчезнаха. Не. Не, освен ако не искаше да бъде запратен в родовия си храм, а Клнн-даван-а — в нейния.

— Какво ли чакат?

— И аз това се чудя — каза Клнн-даван-а. — В ръцете сме им. Плъзгачът — също. Сигурно не искат да продължат преди...

Тя млъкна. Някъде наблизо нещо нададе рев. Звукът отекна в планините. Безпризорното малко, напълно забравено сред своите камъни, отговори.

— Охо — промърмори Клнн-даван-а. — Май ще имаме още посетители.

Трр-гилаг се огледа. Двама от пазачите се отделиха от групата и тръгнаха нагоре, насочили арбалетите си в посока на звука.

— Още чиг?

— Да. Стой спокойно. Може да стане доста заплетено.

Трр-гилаг нямаше време да се чуди какво означава това.

Право напред видя още три чиг да се изкачват по малкото възвишение в компанията на шест-седем малки.

— Стадо — каза Клнн-даван-а. — Права бях. Малкото се е отделило.

Новодошлите забелязаха групата при потока и спряха за момент. След това също извадиха арбалети и продължиха надолу по хълма.

Спряха се, когато стигнаха на около три разкрача от водача.

— Ск-(кашляне)-ссст-тссмсс-(кашляне)-мтс-ос-псс — каза един от тях, като сочеше зхиррзхианците с тънките пипала, обрамчващи устата му. — Ск-псс-мтсс-хрсс'мсс-(кашляне)-ксс.

Водачът на военната група отговори. Обади се и друг от новодошлите и също получи отговор.

— Какво става? — прошепна Трр-гилаг.

— Не ги разбирам напълно. Говорят прекалено бързо. Но май воините искат стадото да се присъедини към тях. То пък отказва.

Трр-гилаг с надежда погледна към трите чиг.

— На наша страна ли са?

— Не — кратко отговори Клнн-даван-а. — Просто не искат да си навлекат неприятности.

— О! — Надеждата му се изпари.

— Не го приемай лично. Няма чиг, който да ни харесва.

Типично. Типично за всеки, която не обича да губи.

— Защо тогава продължават да разговарят?

Клнн-даван-а сви рамене.

— Водачът на отряда продължава да се опитва да ги убеди. Те пък искат само да си приберат малкото и да си вървят.

Разговорът продължаваше. Трр-гилаг започна да изучава двата различни вида арбалети — скорострелните, с които беше въоръжен отрядът, и простите оръжия на планинците. Ако се стигнеше до стрелба...

Но не се стигна. Както каза Клнн-даван-а, никой чиг не обичаше зхиррзхианците. Ставаше въпрос само за различни степени на омразата.

— Ще ми се да се откажат — промърмори той. — Да се разберат и да оставят стадото на мира.

— Да. — Клнн-даван-а ги гледаше замислено. — Сякаш се крият. После рязко пое дъх.

— Разбира се, че се крият. Разтревожени са от корабите.

Трр-гилаг се сепна. Разбира се. Окупационните части.

Пет кораба, оборудвани с най-модерните телескопи. Обикалящи бавно около планетата и държащи под наблюдение всичко, което става долу.

— Има ли кораб над нас?

— Не зная. Не съм запозната с орбитите им.

— Обзалагам се обаче, че онези от отряда са — каза Трр-гилаг. Мислеше трескаво. Явно тримата дискутираха точно това преди появата на стадото. Чудеха се дали не ги наблюдават. Последното нещо, което биха желали, бе да ги засекат как отвлечат двама зхиррзхианци. Или още по-лошо — как ги правят старейшини.

И фактът, че продължаваха да говорят, означаваше, че точно сега са в обсега на поне един от телескопите...

Клнн-даван-а усети нещо.

— Какво има?

— Просто мисля — промърмори Трр-гилаг, като наблюдаваше редките облаци, пръснати по иначе чистото небе. Доколкото си спомняше, окото на чиг не можеше да види нискочестотния лазерен лъч, с който стреляха стингерите. Ако вдигнеше своя право нагоре и...

— Какво си мислиш?

— Как да извикам за помощ. — Добре. Знаеше, че лазерът може да изпари вода в атмосферата и да предизвика вторично лъчение, което чиг можеха да видят, както и гръм. Но при тази ярка слънчева светлина и силен вятър вероятността да забележат тези странични ефекти бе малка. Особено когато почти цялото им внимание бе насочено към стадото.

— Трр-гилаг, да не си полудял? — изсъска Клнн-даван-а. — Да не си решил да ни направиш старейшини?

— Тихо — изсъска ѝ в отговор той. Не смееше да погледне към тримата пазачи. Добре. Не си спомняше светлинните сигнали, които двамата с Трр-мезаз изучаваха като деца. Но всеки зхиррзхианец знаеше стария зов за помощ. Три-две-три. Внимателно, като се стараеше движението му да остане незабележимо, той обърна дулото на стингера нагоре, като го криеше между себе си и Клнн-даван-а. Пое дълбоко дъх, превключи го на пълна мощност, постави пръст на спусъка...

Внезапно една зхиррзхианска совалка изскочи иззад хълма и се стрелна над тях, последвана от ударната вълна от свръхзвуковата скорост.

Един чиг изрева. Високият тон се вряза като нож в ушните процепи на Трр-гилаг. В следващия миг той се озова на земята. Едната му ръка дърпаше гащеризона на Клнн-даван-а в отчаян опит да я накара да залегне. Другата продължаваше да стиска стингера.

Въздухът се изпълни с рев на двигатели, съскане на лазерни лъчи и бръмчене на тетиви. Чиг и малките им диво виеха. Сред всичко това той чуваше как Клинн-даван-а крещи нещо. Разнесе се трясък на пукната керамика, когато лъч уцели плъзгача... внезапна болка прониза едната страна на главата му... стингерът се мятеше в ръката му...

После към адските звуци се присъедини още един. Съскане, последвано от вълна гъста, изгаряща пара.

Лъчът от стингера му беше улучил потока. Събрал цялата си смелост, Трр-гилаг затвори очи срещу парата и продължи да стреля.

Чиг продължаваха да вият, но във воя им имаше нещо като отчаяние. Изгорени и объркани от парата, враговете им почти не се виждаха. Сигурно бяха разбрали, че нямат шанс. Но продължиха да се съпротивляват, докато не замлъкна и последният вой.

Единственото нещо, което остана, бяха писъците на Клинн-даван-а.

Бойното поле представляваше ужасяваща гледка.

Мъртви чиг и техните малки лежаха навсякъде. Крайниците на някои от тях бяха извити под неестествен ъгъл. По телата им имаше черни изгорели ивици от попаденията на лазерните лъчи. Група зхиррзхианци мълчаливо се движеха сред тях, заети с черната работа по събиране на телата.

В единия край стоеше Клинн-даван-а. Лицето ѝ беше мъртвешки бледо.

Не вдигна поглед, когато Трр-гилаг отиде до нея.

— Хей — меко каза той и я докосна по рамото. — Добре ли си?

— Избиха ги всичките. — Гласът ѝ бе също тъй мъртвешки като лицето ѝ. — Всички. Дори стадото.

— Знам — кимна Трр-гилаг.

— Онези от стадото не правеха нищо. Не представляваха никаква заплаха.

— Зная — повтори Трр-гилаг и въздъхна. Разбира се, пилотът и Прр-еддси нямаше да представят нещата така в докладите си. Разбра това по откъслечните разговори, докато медикът превързваше раната

на главата му. Прр-еддси щеше да докладва инцидента като координирана атака, принудила ответната реакция на зхиррзхианците.

Двамата с Клнн-даван-а знаеха как стоят нещата. Но никой нямаше да ги изслуша. Не че някой се интересувахе.

— Тук с всичко е свършено — каза Клнн-даван-а, като гледаше мъртвите тела. — Изучаването на какавидите, на поведението на малките — всичко. Край. Планинците никога вече няма да се съгласят да ни сътрудничат.

— Сигурно си права. Но ако корабът не ни беше забелязал и не беше изпратил совалката, сега вече да сме старейшини. Мислиш ли, че това щеше да се отрази по-добре на отношенията ти с чиг?

— Не — призна Клнн-даван-а. — Не и след всичко това.

Тя вдигна поглед към него и трепна при вида на превръзката.

— Съжалявам, Трр-гилаг. Дори не се сетих да те попитам как е раната ти.

— О, наред е — увери я той. — Добре съм. Стрела от арбалет. Казаха, че се е разминало на косъм.

— Даже на по-малко. — В очите ѝ отново се появи искрица живот. Тя протегна ръка и нежно докосна превръзката.

— Сигурен ли си, че си добре?

— Нищо ми няма. — Трр-гилаг погледна към совалката.

— Не искам да прозвучи грубо или нещо подобно, но скоро ще трябва да тръгвам. А така и не стигнахме до никакво решение по нашия въпрос. Имаш ли някаква идея как да натиснем лидерите на Дхаа'рр?

Клнн-даван-а пое дълбоко дъх, отърсвайки се от емоциите, предизвикани от касапницата около тях.

— Не зная. Точно сега не съм в състояние да мисля.

— Разбирам. Може би е по-добре да остана още малко.

— Не, по-добре тръгвай. Няма да имаме никакъв шанс, ако не стигнеш навреме в Града на единството. Ще поговоря със семейството си и с някои приятели. Може и да измислим нещо.

— Добре. Само внимавай кои старейшини използваш за свръзка.

— Изследовател Клнн-даван-а? — разнесе се глас.

Трр-гилаг се обърна и видя пилота на совалката, застанал на горния край на рампата.

— Да? — отговори Клнн-даван-а.

— Имате повикване. Пряка лазерна връзка от орбита.

Като се мръщеше, Трр-гилаг я последва нагоре по рампата.

— Давам ви я — каза пилотът, натисна едно копче на малкия комуникационен пулт непосредствено до входа и го посочи. — Заповядайте, изследовател.

— Изследовател Клнн-даван-а — каза тя. Пилотът отстъпи няколко разкрача навътре.

— Изследовател, тук е трети командир на „Постоянство“ — разнесе се нечий глас. — Получихме приоритетно съобщение от Съвета на лидерите на Дхаа'рр. В него се казва, че трябва незабавно да бъдете прехвърлена на Дхаранв.

Клнн-даван-а хвърли разтревожен поглед към Трр-гилаг.

— Каква е причината?

— Не се казва. Разполагате с един тентарк да се пригответе. Совалката ще ви изведе в космоса. Напускаме веднага щом се качите на борда.

— Разбрано. Ще бъда готова.

— Добре. Край на връзката.

Чу се прещракване и комуникационният пулт замлъкна.

— Идвам с теб — прошепна ѝ Трр-гилаг.

— Надали ще те приемат с радост на борда — прошепна му в отговор Клнн-даван-а.

— Не ме интересува как ще ме приемат — решително каза Трр-гилаг. — Или отиваме заедно, или изобщо не отиваме. Ако някой се разсмърди, ще вдигна шум чак до Върховния вожд.

— Добре — стисна ръката му тя. — И без това не исках да отивам сама.

Пилотът се приближи до тях.

— Имам заповед да ви изведе в орбита, изследовател. Ако желаете, мога веднага да ви откарам в лагера, вместо да чакаме останалите да приключат. Така ще имате малко повече време да се пригответе.

— Благодаря ви. Ще се намери място и за Трр-гилаг, нали?

Пилотът погледна Трр-гилаг. В очите му се четеше неувереност. Той беше Дхаа'рр, получил заповед отгоре. От леката фамилиарност, с която се бе отнесъл към него и му беше предложил да промени

графика си, за да може да вземе Трр-гилаг обратно със себе си, не бе останало нищо.

Но колебанието продължи само за миг.

— Разбира се, няма проблем — увери ги той. — Качвайте се и затегнете коланите. Само ще се обадя на Прр-еддси и тръгваме.

„Страхотно“ — помисли си Трр-гилаг, докато двамата с Клнн-даван-а си проправяха път към кабината. Беше се запътил право в ръцете на лидерите и старейшините на клана Дхаа'рр, всички до един жадни да открият подходящ повод да анулират предбрачното им споразумение с Клнн-даван-а. Подобно на група подивели малки на чиг, изчакващи жертвата им да направи фаталната стъпка.

Сепна се. Малки. Опасни в група, но почти безобидни, когато са сами.

Също като хората?

— Какво има? — попита Клнн-даван-а.

— Не зная — бавно започна той. — Може би нищо. А може би току-що открих ключ към разбирането на човешкото поведение.

— Така ли? И какъв е той?

Трр-гилаг отрицателно махна с език.

— Нека да помисля още малко. Можеш ли да направиш копия на записките си?

— Вече съм направила. В лагера са.

— Вземи ги. По-специално всичко, свързано с биохимическите дразнители, определящи поведението на малките.

Но това нямаше да е достатъчно, сигурен беше. Бележките биха могли да подсказат идея в каква посока да търсят, но нямаше да докажат нищо. Единственото доказателство бе да се намерят подобни дразнители в биохимията на хората. Ако успееше да ги открие.

А за това им трябваше човек.

— Не ми харесва този поглед — долетяха през мислите му думите на Клнн-даван-а. — Тревожи ме.

— Всичко е наред — каза Трр-гилаг и направи гримаса, докато я галеше по ръката. — Просто си мислех за услугата, за която ще помоля брат си.

— Голяма ли ще е?

Трр-гилаг въздъхна.

— Ако ти кажа, направо няма да повярваш.

13.

В тъмната стая гласът на Осемнадесети се появи сякаш от нищото.

— Говорителят на Дхаа'рр идва.

— Благодаря. — Върховният вожд остави писалката си до слабо светещия монитор на четеца и завъртя креслото си към вратата. — Виждате ли го?

— Не, откакто напусна сградата на говорителите. Но и той не може да види нас.

— Гледайте да останете невидими — предупреди го Върховният. — Особено тук. Всеки, който знае за тази стая и за тайните ѝ, е останал с впечатлението, че тук не могат да проникнат старейшини.

— Няма да ни види — увери го Осемнадесетият. — Успех.

Върховният вожд пое дълбоко дъх, опитвайки се да се успокои. След малко на вратата тихо се почука.

— Влезте.

Вратата се отвори и на прага се появи тъмна фигура. Силуетът ѝ се очертаваше на фона на светлия коридор зад нея.

— Искали сте да ме видите, върховни вожде? — разнесе се гласът на говорителя Квв-панав.

— Да, говорителю. Моля, седнете.

Квв-панав влезе в стаята, като не пропусна да затвори вратата.

— Май осветлението нещо не е наред — сухо коментира той, като пристъпи в слабо осветения кръг около монитора и седна на креслото за посетители. — Немарливост на поддържащия персонал?

— Намирам тъмнината за предразполагаща към размисъл — отговори Върховният вожд. — Чухте ли новините от Грий?

— Какви новини? — с безизразен глас попита Квв-панав.

— За изследователя Трр-гилаг — Кеера'рр. Сключил предбрачно споразумение с дъщеря на Дхаа'рр. Преди няколко тентарка е станал инцидент. Определени представители на вашия клан се изказват доста

положително. Ставаше въпрос за нещо свързано с бързо мислене в сложна ситуация.

— Пълни глупости — не издържа Квв-панав. — Знаете го много добре. Изобщо не вярвам, че Трр-гилаг е имал нещо наум, стреляйки в онзи поток. Ако се е целел в нещо — а и това не ми се вярва, — то е било в някой чиг. Станалото там е просто щастлива случайност и нищо повече.

Върховният вожд сви рамене.

— Вероятно. И все пак е стрелял във водата. Никой от присъстващите там не отрича, че облакът пара е бил важен фактор за бързото отстраняване на проблема. Виждал съм какви арбалети използват чиг — няколко точни попадения спокойно могат да свалят лек летателен апарат като совалка. Всъщност две от четирите лазерни оръдия вече са били извън строя, когато Трр-гилаг е направил своя ход. И, разбира се, е предпазил Клин-даван-а. С други думи, много впечатляващи действия. Особено за някой, който не е обучаван за воин.

— Ако сте ме повикали да ме дразните с триумфите на някакъв Кеера'рр — изръмжа Квв-панав, — моля да ме извините, върховни вожде. Ако имате да ми казвате нещо по същество — моля. Вече е късно, а и времето ми е скъпо.

— Имам предвид нещо съвсем просто, говорителю — каза Върховният. — Независимо дали е случайност, или късмет, факт е, че сега престижът на Трр-гилаг е много по-висок, отколкото преди да се случи този инцидент. Особено престижът му сред онези Дхаа'рр, които са били под прицелите на чигските арбалети. А аз оставам с впечатлението, че последното нещо, което ви трябва точно сега, е някой от рода Трр да повдигне своята репутация.

Известно време Квв-панав мълча. Лицето му беше абсолютно безизразно.

— Интересно предположение — най-накрая каза той. — Имате ли някакво предложение към него?

— Съвет и предложение едновременно — каза Върховният. — Предполагам, че в момента търсите подходящ повод да развалите предбрачното споразумение между Трр-гилаг и Клин-даван-а. Какво ще кажете, ако майката на Трр-гилаг е едновременно побъркана и престъпник?

Квв-панав леко подскочи.

— Това истина ли е?

— Не, не е. Но вярвам, че подобно впечатление може да се създаде. Всъщност тя вече направи първите крачки в наша полза. Решила е, че не желае да стане старейшина.

— Разбирам — каза Квв-панав. — Предполагам, че това е проявата на лудост. А престъплението?

— То ще произтече от наемането на някой, който да открадне нейния фссс-орган от родовия ѝ храм. Така че да може да го унищожи.

— Нима? И как ще открие някой, който да е склонен да го направи?

— Очевидно тя няма никаква представа как. — Върховният вожд мрачно се усмихна. — Ето защо кланът Дхаа'рр ще ѝ предложи услугите си.

Очите на Квв-панав започнаха да шарят из стаята, сякаш се съмняваше, че разговорът се подслушва.

— Ако това е някаква шега, тя е напълно безвкусна — спокойно каза той. — Дхаа'рр не обират храмове. Нито за Кеера'рр, нито за никого.

— О, но тя няма да научи, че крадците са Дхаа'рр — увери го Върховният. — Тя няма да узнае абсолютно нищо за тях. Дори че са наемни крадци.

— Тогава защо в това да се вълечат Дхаа'рр? Защо вие сам не си уредите нещата?

— Защото никой от върховния род не е способен да се справи с подобна деликатна задача. Поне никой, комуто бих могъл да се доверя напълно. Със сигурност никой, който после да може да изчезне в земите на Дхаа'рр, да кажем, без да бъде забелязан. Без никакви доказателства и без лица, които Трр-пификс-а да може да разпознае, никой няма да повярва на историята ѝ.

Отново мълчание.

— За мен това си остава една безвкусна шега — каза Квв-панав. — Но ще си позволя да ѝ се посмея. Продължавайте.

— Отново имам предвид нещо съвсем просто. Ще изпратите двама или трима от вашите най-доверени хора в дома на Трр-пификс-а недалеч от Тръстиковото село. Те ще се представят за членове на някаква несъществуваща организация, бореща се приемането на старейшинството да бъде въпрос на личен избор, и ще ѝ предложат да

й донесат нейния фссс-орган. Тя ще се съгласи и те ще направят необходимото. Точно тогава ще се намесят правителствени части, които ще овладеят положението и ще предявят обвинение срещу нея.

— Твърде рисковано — изсумтя Квв-панав. — Дори да няма никакви преки доказателства, може да се разчуе и някои да повярват на историята ѝ.

— Ето защо нищо няма да се разчуе — кимна Върховният. — Воините ще се намесят достатъчно бързо, за да не допуснат унищожаването на нейния фссс-орган и така да предотвратят евентуалното повдигане на по-сериозно обвинение. След това... — той махна неопределено с ръка. — Помислих си, че от състрадание ще пожелаете да използвате влиянието си и ще убедите Върховния съвет тихомълком да оттегли обвиненията.

— И в замяна — също толкова тихо отменяне на предбрачното споразумение?

— Именно.

— Интересно — промърмори Квв-панав, като замислено търкаше бузата си. — Предлагате сделка.

— Разбира се, вие не бихте искали да има свидетели на станалото. Трр-пификс-а живее сама в изолиран район, но винаги трябва да имаме предвид старейшините. За щастие, има само един родов храм — този на Фрр — чиито старейшини могат да стигнат до дома ѝ. В избраното време един от моите подчинени ще предложи открит дебат върху някакъв въпрос, който живо интересува старейшините — да кажем, за растящия брой пирамиди или за възможностите за откриване на нови работни места. Дебатът ще се състои в територията на Кеера'рр, някъде между земите на Трр и Фрр. Това ще ви предпази от нежелани свидетели на кражбата и развързката на операцията.

— Сигурно. — Квв-панав го погледна. — Много интересно предложение, върховни вожде. Ясно е какво ще получи Дхаа'рр. Сега ми кажете вие какво ще спечелите от всичко това.

Върховният сви рамене. Идваше ред на сложната част — да убеди Квв-панав, че само по себе си това събитие е достатъчно важно, за да засегне и висши интереси.

— Върховният род може да спечели две неща. Първо, ще неутрализира Трр-пификс-а и нейните опасни идеи преди те да могат

да получат разпространение. Това е основният проблем, който искам да реша колкото е възможно по-бързо.

— Не вярвам някой да ѝ обърне особено внимание — изсумтя Квв-панав. — Не и по време на война.

— Точно обратното. Разгарът на войната е именно онова благоприятно време, в което подобни идеи спечелват по-широка публика — възрази Върховният. — При положение, че народът непрекъснато е свидетел как всяко завъртане десетки зхиррзхианци стават старейшини — при това мъчещи се дълго време в шока от дългото пътуване назад, — ще се намерят и такива, които ще откликнат на въпроса за основния смисъл и полза от старейшинството. И последното нещо, което можем да си позволим, е една обикновена, разумна възрастна жена да започне да пита за правото си да се откаже да стане старейшина.

— Вероятно — каза Квв-панав. — Но все още ми се струва не особено вероятно.

— Доверете ми се — вече е имало достатъчно много прецеденти в историята ни. Няма да навлизам в детайли. И на второ място, склонен съм да разглеждам предложената помощ като цена за едно по-благотворно сътрудничество от страна на Дхаа'рр във войната срещу хората-завоеватели.

Лицето на Квв-панав потъмня.

— Обвинявате Дхаа'рр, че работят против интересите на зхиррзхианците?

— Не точно против — каза Върховният. — Но вие имате свои собствени интереси. Те невинаги съвпадат с моите. Или с интересите на зхиррзхианския народ като цяло.

Квв-панав се усмихна.

— Още сте раздразнен от настояването ми в предстоящата експедиция при мрачанците да бъде представен и Дхаа'рр, нали?

— Честно казано, да. — Върховният си позволи в гласа му да се проявят нотки на раздразнение. — Това беше против общоприетите правила и двамата го знаем много добре. Освен това имам предвид и различните ви политически машинации, насочени към върховното командване и целящи промени в командването на някои части в полза на Дхаа'рр, Това е абсолютно неприемливо по което и да е време и потенциално опасно по време на война. Ще добавя непреставашия

натиск върху правителството да ви осигури достъп — само на вас — до засекретена военна информация.

— Част от която не би трябвало да бъде толкова засекретена — не пропусна да забележи Квв-панав.

— Имате право на мнение. Въпреки това подобни решения се вземат от върховното командване и от мен. Очаквам да приемете това мое право като част от сделката.

Квв-панав отново потърка бузата си.

— Не зная, върховни вожде. Искате прекалено много срещу простото отменяне на едно предбрачно споразумение.

— Сигурно. Предполагам, че тепърва трябва да решите наистина колко неприятно е то. И колко неприятно ще се стори на останалите лидери на клана и на старейшините.

Нещо трепна на лицето на другия — почти незабележимо, но беше невъзможно да се сбърка... и Върховният разбра, че е победил. Дори говорителят Квв-панав, привидно най-влиятелният в своя клан, не можеше да избяга от натиска и влиянието на собствените си старейшини. Старейшини, така закотвени към собствените си традиционни виждания и обичаи, както и към родовете си храмове.

— Предлагате ми много неизгодна сделка — каза говорителят. — Съгласен съм със следното: ще престана да се опитвам да сменям компетентни командири с представители на Дхаа'рр и в бъдеще ще престана да настоявам за пълен достъп до засекретена информация. Това достатъчно ли е?

— Мисля, че да — отговори Върховният. — Уведомете ме, когато сте готов да действате.

— Мога да ви кажа още сега — каза Квв-панав. — След две завъртания.

— Наистина ли? — Върховният изглеждаше изненадан. — Толкова скоро?

— Вие сам казахте, че трябва да стане колкото се може по-бързо — напомни му Квв-панав. — Точно в момента разполагам с хора, способни да извършат моята част от операцията и да изчезнат за известно време. Освен ако, разбира се, не се появят проблеми около подготовката на открития дебат — лукаво се усмихна той.

Върховният отвърна на усмивката му.

— Надали. Обявата ще се появи след един тентарк.

— Добре. — Квв-панав се изправи и любезно кимна. — Две завъртания, броено от този момент.

— С нетърпение чакам да разбера как е преминало всичко.

— Ще ви изпратя доклад — сухо каза Квв-панав. — Лека нощ, върховни вожде.

— Лека нощ, говорителю Квв-панав.

Вратата се затвори. Известно време в стаята цареше тишина.

— Интересен тип — отбеляза Осемнадесетият в тъмното.

— „Интересен“ не е точната дума, която бих употребил — изръмжа Върховният, все още вперил поглед във вратата.

— Може би арогантен? — предложи Двадесет и вторият. — Или безскрупулен?

— Това е по-точно — съгласи се Върховният. — Забелязахте ли как уж прие условията ми, като всъщност не обеща да ги спазва?

— Естествено — каза Осемнадесетият. — Отсега нататък само компетентните командири ще бъдат неуязвими за политическите му машинации. Разбира се, той определя компетентността им.

— А отказът от пълен достъп до засекретена информация означава, че той все още може да настоява за личен достъп до нея — добави Седмият.

— Това няма да го огрее особено — изръмжа Двадесет и осмият. — Върховното командване знае точно толкова добре, колкото и ние, какви могат да бъдат последиците от разгласяването на съществуването на КИОРО.

— Но също така знаят, че не можем да пазим тайната завинаги — тихо отбеляза Четвъртият. — Рано или късно истината ще излезе наяве.

— Не и преди да поставим хората-завоеватели в безизходно положение — твърдо заяви Върховният. — Необходим ни е контрол само върху един от елементите на КИОРО, за да направим оръжието им неизползваемо.

— Номерът е как да разберем дали сме установили такъв контрол — измърмори Двадесет и вторият. — В противен случай рискуваме да разпръснем войските си до такава степен, че да ги направим на практика безполезни.

— Не можем да направим повече от онова, което можем — философски заключи Осемнадесетият. — Във всеки случай, това ще

елиминира пречките, предизвикани от говорителя Квв-панав и необикновеното му любопитство. Ще успееш ли да се подготвиш за две завъртания?

— Без проблем — увери го Върховният. — Дебатът вече е планиран. Трябва само да обявя кога и къде ще се проведе. Говорих и с военните за другата част от операцията.

— Добре — каза Осемнадесетият. — Значи ни остава само да чакаме.

— Да — мрачно се съгласи Двадесет и вторият. — И да се надяваме, че ще се справим с хората-завоеватели също толкова лесно, колкото с Квв-панав.

14.

Скалата се изпречи пред тях — пуста, притихнала, мръсносива под ярката слънчева светлина. Извисяваща се на цели тридесет разкрача.

— Не зная, командире — каза първи воин Встии-суув, като гледаше нагоре. — Вижда ми се доста сложничко.

— И доста открито — добави трети воин Клаа-нуур.

— Прави сте и двамата. — Трр-мезаз също гледаше нагоре. — Във всеки случай, лично аз бих предпочел по-удобен път. Въпросът е има ли такъв?

— Който да е извън обсега на защитните им установки ли? — попита Встии-суув.

— Да.

Встии-суув отново вдигна поглед към скалата, сякаш я мереше. Трр-мезаз го гледаше и се чудеше дали просто да не се откажат и да се върнат в селището. Беше убедил върховния командир Дклл-кумвит да разреши тази кратка разходка в планината, като я нарече суха тренировка. Но докато не получи втори резен от фссс-органа на Прр'т-зевисти, това не представляваше нещо повече от опреснителен урок по скално катерене.

Но засега не им оставаше нищо друго. Войната на Доркас се беше превърнала в игра на котка и мишка. Нищо не пречеше зхиррзхианците на свой ред да изиграят ролята на котката.

— Е, ако трябва да се избира между катеренето и стрелбата, лично аз избирам първото — реши Встии-суув и свали въжето, навито около рамото му.

— Разбира се, можем да се порадваме и на двете, като се изкачим над дърветата — промърмори Клаа-нуур.

— Ако хората-завоеватели ни засекат, тези дървета няма да ни осигурят кой знае какво прикритие — отбеляза Трр-мезаз. — Да вървим.

— Добре. — Встии-суув му подаде намотаното въже и провери дали е добре закрепено за екипировката му. — Аз съм първи. Клаа-нуур, ти ще ни осигуряваш. Да тръгваме.

Той пристъпи към скалата и като използваше всяка възможна цепнатина, започна пъргаво да се катери нагоре. Трр-мезаз отпускате въжето в очакване на своя ред и за хиляден път си задаваше въпроса какво, в името на всички осемнадесет свята, прави тук. Да, той бе един от всичко на всичко тримата зхиррзхианци от целия експедиционен корпус в Доркас, който имаше някаква подготовка по скално катерене. И да, според първото правило на планинарите абсолютният минимум за едно успешно катерене бяха трима участници. Но опитът му на катерач-любител не може дори да го доближи до класата на тези двамата — бидейки от клана Арее'рр, те буквално бяха израснали по скалите. Той неизбежно щеше да ги забави... а тук, в непосредствена близост до оръжията на хората-завоеватели, подобна спънка можеше лесно да завърши със старейшинство и за тримата.

А той не искаше да става старейшина. Още не. Имаше толкова много неща, които искаше да направи, толкова много места, които да посети, усещания, за които бе необходимо тяло, за да им се наслади. Някъде в неясното и далечно бъдеще щеше да бъде готов за този етап от живота. Но не и сега. Ако имаше и капка здрав разум, щеше да отмени акцията и да се върне под относителната безопасност на базата.

— Добре — каза Клаа-нуур. — Давайте, командире.

— Да. — Трр-мезаз закачи въжето към обезопасителните халки на екипировката си, пое дълбоко дъх и започна да се катери.

Оказа се, че не е чак толкова бавен, колкото се опасяваше. Встии-суув предвидливо беше забил клиновете на малко разстояние един от друг. На три разкрача височина един от тях се оказа забит не както трябва и вече едва се държеше. Трр-мезаз извади друг клин, постави върха му в близката цепнатина и дръпна с език защитния накрайник. Чу се тихо съскане, изложеният на въздух пълнеж от керамика на пяна започна да се разширява и да изпълва цепнатината, като бързо се втвърдяваше. Няколко мига по-късно клинът заприлича на продължение на стената. Трр-мезаз прехвърли въжето към него и продължи нагоре.

— Поне е някакво разнообразие след лагера — обади се Клаа-нуур точно под него.

Трр-мезаз погледна надолу. Както можеше да се очаква, много по-опитният Арее'рр вече го беше настигнал.

— Почти като ваканция — съгласи се той, обърна се и се съсредоточи върху катеренето, като си напомни да не се увлича прекалено много в скоростта.

— Внимателно и спокойно, командире. — Очевидно Клаа-нуур беше на същото мнение. — Няма защо да бързаме.

— Правилно — каза Трр-мезаз. — Вие двамата сте страшно добри.

— Въпрос на практика. В моя случай — противно на желанията на родителите ми.

Трр-мезаз спря, за да забие още един клин. Зачуди се какво ли биха могли да направят двамата с Трр-гилаг като деца, което да подлуди родителите им. Не можа да се сети.

— Е, според картите тази скала е последното истинско предизвикателство чак до върха — напомни той на Клаа-нуур — И щом прехвърлим билото, ще се окажем на четири хилядоразкрача от базата им. Добро място за резен с обхват десет хилядоразкрача, стига върховното командване да ни прати такъв.

— Или малко от фссс-органа на Прр'т-зевисти — промърмори Встии-суув.

— Какво? — погледна нагоре Трр-мезаз.

— Нищо, командире. Внимавайте — скалата тук е малко ронлива.

— Разбрано. — Трр-мезаз потисна въздишката си. Две и половина завъртания след разговора му с архиваря на родовия храм на Прр — и новината беше успяла да се разпространи сред всички воители на Доркас. Повечето от тях, подобно на свързочника, бяха напълно скандализирани от самата идея да се иска резен от старейшина, смятан за мъртъв. Особено за старейшина, който беше от друг клан. Някои, подобно на Встии-суув, бяха достатъчно обидени, за да му го кажат в лицето.

Беше същото като реакцията на Клнн-вавги на втората част от онази среднощна идея. Ако воините му научеха, че възнамерява да

донесе резен от фссс-орган тук, без прикритието на храм или пирамида, сигурно щяха да се вдигнат на открит бунт.

— Командире? — Гласът на Клаа-нуур беше съвсем тих.

— Да? — погледна надолу Трр-мезаз.

Клаа-нуур гледаше някъде настрани.

— Имаме си компания.

Гърлото на Трр-мезаз се стегна от лошо предчувствие.

Знаеше много добре какво ще види.

Оказа се прав. Коптер на хората-завоеватели, увиснал на реактивната си струя, обърнал човка и оръжия в тяхна посока.

— Задръж, Встии-суув — тихо каза той, без да откъсва поглед от коптера. Стягащото го предчувствие се превърна в мрачна и безнадеждна увереност. Бяха в безизходица. Висяха на отвесна стена, държани само от въжета и клинове. Надолу ги очакваха двадесет разкрача свободно падане. Само един залп на тези оръжия и тримата щяха да се озоват в родовете си храмове.

Отгоре се разнесе тиха ругатня — Встии-суув беше разбрал положението.

— А сега какво, командире? — попита той. — Да се опитаме да ударим първи?

— Нямаме кой знае какъв шанс — каза Трр-мезаз. Мъчеше се да говори възможно по-тихо, въпреки че не можеше да каже точно какво преимущество или прикритие им осигурява тишината точно в такъв момент. — Точно на прицел сме. Ще ни изпържат още преди да успеем да извадим оръжията си.

— Какво чака тогава? — промърмори отдолу Клаа-нуур.

— Сигурно проверява дали наоколо има още от нашите. Или се опитва да открие колата ни. Или просто ни държи заковани тук, докато дойдат пехотинците им.

Встии-суув отново изруга.

— Няма да стана пленник на хората-завоеватели, командире. По-добре да се преместя в моя храм още сега.

— Нека засега не предприемаме крайни действия — посъветва го Трр-мезаз, погледна нагоре и се опита да прецени оставащото им до върха разстояние. Ако двамата с Клаа-нуур успеяха по някакъв начин да отвлечат вниманието на хората-завоеватели достатъчно дълго, за да може Встии-суув да се добере до върха...

Не, никакъв шанс за подобно нещо. Догоре оставаха десет разкрача отвесна скала. Най-малката грешка и...

Намръщи се. За момент му се стори, че горе има нещо. Някакво движение сред сенките на дърветата. Нещо, което би могло да бъде игра на светлината... или някой сухопътен воин на хората-завоеватели.

Или зхиррзхиански старейшина.

— Командире? Какво ще правим? — попита Клаа-нуур.

Трр-мезаз продължи да се взира още няколко мига нагоре. Но каквото и да бе видял, то не се появи отново. Ако изобщо съществуваше, разбира се.

— Започваме да слизаме — каза той. — Бавно и спокойно. Никакво посягане към оръжието. Никакви действия, които да могат да се разтълкуват като заплаха. Встии-суув, ти ще освобождаваш въжето от горните клинове. Спускаме се на височина десет разкрача над повърхността. Оттам скачаме. Никакви въпроси?

Въпросите бяха очевидни. Твърде очевидни, за да се задават изобщо. Халките на клиновете бяха специално проектирани да предпазят катерачите, като забавят подобни опасни падания. Но беше повече от сигурно, че дизайнерите не са предполагали едновременно падане на трима катерачи. Ако претовареха халките прекалено много, просто щяха да увиснат и нищо нямаше да попречи на хората-завоеватели да се прицелят спокойно и да ги направят на парчета.

Но при така стеклите се условия нямаша по-добър избор. Съзнаваха го и тримата.

— Добре тогава — каза Трр-мезаз и бавно си пое дъх. — Нищо не се постига с чакане. Да действаме.

Вратата на металната стая се отвори. Без да напуска своя ъгъл, Прр'т-зевисти се приближи до края на светлия свят, за да види какво става.

Човекът-жена Доктор-Каван-а се беше върнала. За още експерименти върху неговия резен.

„Страхотно“ — промърмори той наум. През изминалото завъртане Доктор-Каван-а беше прекарала най-малко два тентарка, като взимаше проби и го човъркаше с разни метални сонди. Никога не му причини болка, но и никога не беше много далеч от това. И винаги

съществуваше онази слаба емисия от оръжие срещу старейшини — точно толкова силна, че да го държи напрегнат и объркан.

И сега тя се бе върнала. За да продължи да човърка, реже и взима проби? Или най-накрая бяха решили да приключат с него? Дойде му наум, че съвсем преднамерено са го оставили в това положение, за да може да научи езика им, а после щеше да последва разпит, несъмнено подправен с много болка...

Намръщи се. Нещо не бе наред. Доктор-Каван-а не отиде до лабораторната си маса. Не търсеше нищо по лавиците, нито пък изглеждаше, че чака някого. Просто стоеше на прага и оглеждаше стаята.

Много внимателно, скрит в сумрака на сивия свят, Прр'т-зевисти напусна ъгъла си и се промъкна покрай нея навън. После отново се приближи до светлия свят и се огледа. Отвън имаше неколцина човеци, но май никой от тях не възнамеряваше да се запъти към металната стая.

Обърна се отново към Доктор-Каван-а, като се чудеше дали просто не е спряла, за да помисли или да медитира преди работа. Но тя все така стоеше и оглеждаше стаята. Спокойно и методично, сякаш търсеше нещо.

Или някого.

Прр'т-зевисти усети как го побиват тръпки. Оказа се прав. Наистина знаеха, че се намира тук.

Но защо тогава го търсеше при отворена врата? Може би го примамваше да излезе, за да попадне в някакъв капан?

Прр'т-зевисти направи крива гримаса. Чудесно. Значи бе дивеч. Но така и така вече му бе омръзнало да стои в тази метална стая. Внимателно, като се опитваше да гледа едновременно във всички посоки, той се понесе напред. Част от оборудването в пещерата навън беше изчезнало, но иначе не можеше да забележи кой знае какви промени. От входа проникваше ярка слънчева светлина и се отразяваше в някои от металните устройства, разположени до ръба.

Никакви капани дотук. Погледна назад, за да се увери, че Доктор-Каван-а не се готви да затвори вратата, и се насочи навън към светлината. През дълбоката пропаст точно пред входа на пещерата, през дърветата на склона отпред, през още една клисура към следващия хребет — този представляваше отвесна стена от другата си

страна — още няколко разкрача по-нататък до края на достъпния му район, после обратно към стената.

И замръзна. По нея се катереха трима зхиррзхиански воители. Сред тях беше самият командир Трр-мезаз.

А от другата страна на хълмовете към тях се прокрадваше коптер на хората-завоеватели.

— Внимавайте! — изкрещя Прр'т-зевисти с пълна сила. — Командир Трр-мезаз, воители... пазете се!

Нямаше смисъл. Намираха се най-малко на двадесет разкрача под него — прекалено далече, за да може слабият вик на старейшината да надвие неуморните планински ветрове и да стигне до тях. Прр'т-зевисти се спусна към тях, но се опасяваше, че ефектът ще бъде нулев. Естествено — едва успя да измине и един разкрач и се натъкна на сянката, създадена от металния под на стаята.

— Внимавайте! — изкрещя отново той. Но те продължаваха напред, проправяха си път нагоре по скалата...

— Е?

Прр'т-зевисти така крещеше, че за малко да не чуе тихата човешка дума. Източникът на гласа се намираше съвсем близо до резена му. Ако Доктор-Каван-а затвореше вратата, той щеше да загине моментално. Прелетя над хълмовете... стрелна се през недрата на планината... с крайчето на съзнанието си забеляза, че вратата е все още широко отворена... и спря чак когато се озова в относителната безопасност на металната стая.

Право срещу Доктор-Каван-а и още някакъв човек. И двамата гледаха към него.

На мига се озова дълбоко в сивия свят. Но беше прекалено късно.

— Ето! — каза гласът на Доктор-Каван-а някъде много отдалеч. — Видяхте ли го?

— Да — каза другият човек. — Наистина много (нещо).

Като се проклинаше за небрежността си, Прр'т-зевисти се премести в своя ъгъл. Вече нямаше съмнения. Независимо дали Доктор-Каван-а бе знаела преди за съществуването му, сега вече определено знаеше. И за разлика от предишния път, сега го бяха видели много добре и знаеха, че е в ръцете им. Отново се доближи до светлия свят...

За да види двамата човеци да гледат право към него.

— Ти... зхиррзхианец... там — каза вторият човек, като го сочеше. — Чуваш ли ме?

Прр'т-зевисти отново избяга в сивия свят, като се проклинаше за глупостта си.

— Отново си отиде — достигна до него гласът на Доктор-Каван-а през резена му.

— Може би — каза другият човек. — А може би не. Зхиррзхианец, аз съм (нещо) (нещо) (нещо), командир на човешките (нещо) сили. Искам да говоря с твоя командир.

„Моят командир се катери по една скала право към засадата ти“ — горчиво си помисли Прр'т-зевисти, прегърнал илюзорната безопасност на света и ненавиждащ собствената си уязвимост. И безпомощност.

— Не разбирам, (нещо) — промърмори гласът на Доктор-Каван-а. — Ако това е край на (нещо), защо не могат да чуват?

— Сигурен съм, че могат — каза човешкият командир. — Просто не отговарят на (нещо). Бъдете нащрек — аз (нещо) отивам да проверя с (нещо).

Разнесе се звук от стъпки върху метал. Прр'т-зевисти избра друг ъгъл и отново се доближи до светлия свят. Човешкият командир отиваше към вратата, вероятно е намерението да я затвори.

Изведнъж Прр'т-зевисти се отърси от вцепенението си. Там някъде хората наближаваха зхиррзхианците и той трябва да направи последен опит да ги предупреди. Прр'т-зевисти профуча покрай човека и отново се озова при скалата.

Зхиррзхианците все още бяха там, но не се катереха. Висяха на въжетата си и гледаха към коптера, увиснал точно срещу тях.

Прр'т-зевисти изруга. Изпълни го чувство за безпомощност. Трябваше да направи нещо. Огледа се отчаяно наоколо, като се мъчеше да измисли нещо. Дървета, пръст, самата скала...

Нищо. Нищо, което един старейшина да може да докосне. Нищо, което един старейшина да може да направи.

Усети силно притискане от едната си страна. Вратата на металната стая се затваряше.

Моментално се озова обратно в стаята, треперещ от прекалено многото изживявания, струпващи се едно през друго. Доктор-Каван-а все още беше тук и го търсеше с поглед. Той се оттегли в сивия свят.

Приглушен звук долетя през резена му в тъмнината около него — вратата се затвори. Прр'т-зевисти остана на мястото си. Мисълта за тримата млади зхиррзхианци, изправени пред лицето на скорошното старейшинство, го измъчваше. Известно време не се случи нищо. След това чу вратата да се отваря и затваря отново.

— Тръгнаха са надолу — каза гласът на човешкия командир. — Вероятно (нещо) успеят преди да пристигне (нещо) отряд.

— Какво (нещо) предприемете? — попита Доктор-Каван-а.

— Тъй като не се приближават, (нещо) ги оставя — каза човешкият командир. Прр'т-зевисти забеляза, че гласът му става по-силен, сякаш се приближаваше до резена му. — Искам да разбера какво (нещо) там. (Нещо), (нещо) да опитат отново.

— А не мислите ли, че това е просто (нещо)? — попита Доктор-Каван-а.

Разнесе се тихо изщракване — капакът на кутията, в която се намираше резенът му, се отвори.

— Не. — Човешкият командир сега беше толкова близко, че Прр'т-зевисти можеше да усети топлия му дъх. — Не, мисля че (нещо) е свързано с това нещо.

— Идеята за (нещо)?

— Защо не? Онова, което наистина знаем за тяхното техническо (нещо), е че то е (нещо) различно от нашето.

— Но тук в (нещо) (нещо)? Мислех, че блокира (нещо) всички (нещо).

— (Нещо), да. Може би затова онези зхиррзхианци се катереха там. Опитват се да влязат в обсега. — Командирът шумно издиша. Дъхът му неприятно погъделичка резена.

— Това е ключът, Доктор-Каван-а. Точно това. Сигурен съм. На път ли сте да разберете какво представлява?

— Това е (нещо) (нещо) — каза Доктор-Каван-а. — Дотук съм сигурна. Освен това е (нещо) с (нещо) и (нещо). Но наистина интересната част, особено от (нещо) гледна точка, е, че твърдата (нещо) е твърда само отвън. Останалата част е мека и дори донякъде (нещо) активна.

— Какво искате да кажете с това (нещо) активна? Мъртво е. Как може да бъде (нещо) активно?

— Нямам (нещо) идея. Но ето я и другата интересна част. Когато вземате нова проба, външната (нещо) отново се втвърдява. Може би е свързано с (нещо) с въздуха.

— Но тогава не говорим за някакъв обикновен (нещо). Това е повече активен (нещо).

— Точно така — каза Доктор-Каван-а. — Въпреки че не зная какво (нещо) би могло да направи това.

— И (нещо) активно в (нещо) — промърмори командирът.

— Интересно. Много интересно.

Той спря да говори и за известно време дишането му бе единственото нещо, което можеше да се чуе и почувства през резена на Прр'т-зевисти.

— Е, продължавайте в тази насока. — Гласът на командира се отдалечаваше. — Засега това е единственото, което можем да направим.

— Зная — съгласи се Доктор-Каван-а. — Веднага се залавям за работа.

— (Нещо) ви да изчакате няколко (нещо). — Гласът на командира беше съпроводен от звука на отварящата се врата. — Ако зхиррзхианците там решат да (нещо), може да ви се отвори друга (нещо) работа.

Той излезе и затвори вратата. Прр'т-зевисти внимателно се приближи до светлия свят, този път от друга наблюдателна позиция.

Доктор-Каван-а стоеше до лавиците и съзерцаваше неговия резен.

— За какво служиш? — тихо попита тя. — Защо зхиррзхианците са те извадили от своята (нещо)?

За момент Прр'т-зевисти почти бе готов да ѝ отговори. Бяха го хванали и вече със сигурност го знаеха. Наистина нямаше кой знае каква полза да се крие и да се преструва, че не съществува.

Но запази мълчание. Сигурно си казваха думата някогашното военно възпитание и ужасните предупреждения за опасностите от доброволното общуване и съдействие с врага. Или ирационалната надежда, че те все още не знаят, че са го хванали в капан.

Защото ако знаеха, нямаше причина да не започнат да го разпитват. С помощта на оръжията срещу старейшини.

Доктор-Каван-а взе кутията и я занесе на масата. Прр'т-зевисти я наблюдаваше и трепереше от винаги неприятното предчувствие за нещо неизвестно. Никога не му се бе случвало да изпита върху себе си въздействието на оръжията срещу старейшини, но историята ясно показваше катастрофалните последици, които бяха оказали те върху зхиррзхианската култура. Първите (и последни) оръжия срещу старейшини били създадени от рода Сврр от клана Флии'рр в разгара на Втората война на старейшините преди осемстотин цикъла. Всички участници във войната призовавали Сврр да престанат да ги използват. Оръжията предизвиквали само замайване у воините, но били смъртоносни за децата и старейшините. Сврр не се отказали от оръжията си. След края на войната този отказ струвал заличаването на целия род.

След това зхиррзхианците никога не бяха прибегвали до тези оръжия. Но всяка другопланетна раса, с която се сблъскваха, ги използваше — преднамерено, жестоко и безсърдечно. Всяка раса, от чиг до исинторксите. А сега и хората.

Внезапна остра болка го накара да подскочи. Доктор-Каван-а вземаше нова проба от резена му. Но това нямаше да продължи дълго. Знаеше, че в края на краищата тя ще се отегчи от всичко това.

И тогава щяха да започнат разпитите. Прр'т-зевисти можеше само да се надява, че ще намери смъртта си преди да успее да предаде народа си.

Добраха се до желаната височина, без хората-завоеватели да предприемат нищо. Сега бе настъпил ред на зхиррзхианците.

— Добре. — Трр-мезаз гледаше към дърветата и каменистата земя под тях. — Започваме. Встии-суув, ти тръгваш първи и повличаш нас двамата надолу. Ако хората-завоеватели помислят, че падането е станало неволно, това може да ни даде още малко преднина. Действай когато си готов и гледай да не ни удариш прекалено силно.

— Добре. Скачам.

Отгоре нещо изшумоля и върху него се посипаха дребни камъни. В следващия миг Встии-суув прелетя покрай него и болезнено закачи лявото му рамо с крака си. Въжето рязко се дръпна и изхвърли Трр-мезаз от скалата. Той едва успя да не уцели Клаа-нуур... удари в

скалата засегнатото си рамо... обърнат наполовина към скалата, задраска с нокти, за да се опита да застане във вертикално положение...

И тогава единият му крак удари земята. Опитва се неуспешно да запази равновесие. Падна на коляно, претърколи се на една страна и отново се озова на колене.

— Докладвайте! — викна той, докато се отърваваше от въжето и снаряжението си и същевременно вадеше лазерната си пушка.

— Добре съм, командире — каза Встии-суув, като дишаше тежко. — Само малко натъртвания.

— Същото положение — обади се Клаа-нуур. — Тези предпазни халки са по-добри, отколкото си мислех.

— Добре. — Трр-мезаз клекна и се огледа. Все още нямаше следи от сухопътни части, въпреки че в гориста местност като тази това не означаваше много. Оставаше им само да стрелят първи по коптера, преди да успее да се спусне и да ги направи на парчета. Той погледна нагоре към небето...

За да открие, че коптерът изобщо не е помръднал.

Трр-мезаз се намръщи. Машината все още беше там и само малка част от нея се виждаше между дърветата. Все още си висеше на същото място. Без да прави никакъв опит да ги атакува.

— Командире? — разнесе се настойчивият глас на Встии-суув. — Ще го свалим ли?

Трр-мезаз отново се огледа. Никакви пехотинци. Никакво въздушно подкрепление. Единственото летателно средство, което присъстваше, неясно защо не правеше маневри, за да застане в удобна за атака позиция. Сякаш...

Сякаш техният командир ги оставяше да си вървят.

Той пое дълбоко въздух.

— Не стреляйте. Дръжте оръжията си в готовност, но не мисля, че ще се наложи да ги използваме. Пускат ни да си вървим.

— Пускат ни да си вървим? — повтори Клаа-нуур, като се оглеждаше. — Не мога да повярвам.

— Не, просто още не са реагирали — подкрепи го Встии-суув. — Това е шансът ни, командире. Горещо ви препоръчвам да не го пропускаме.

Трр-мезаз отново погледна към коптера. Испита странно чувство в основата на езика си. Техният командир ги оставяше да си вървят. Също както той преди четири завъртания бе позволил на техния сухопътен отряд да се измъкне.

— Не стреляйте — повтори той. — Това е заповед.

Хвърли последен поглед наоколо и тръгна надолу по стръмния склон.

— Да се връщаме при колата.

Разбира се, не му вярваха. Нито един от тях. Чак докато не потеглиха без никакви по-нататъшни инциденти и без следа от преследвачи.

Встии-суув заговори първи.

— Просто не мога да повярвам. — Той гледаше вражеския коптер, който все още стоеше неподвижно на мястото си. — Пуснаха ни да си вървим. Защо ще правят това, в името на всички осемнадесет свята?

— Може би ни връщат жеста, че не унищожихме техния отряд, когато можехме да го направим — предположи Трр-мезаз.

— С цялото ми уважение, командире, но това е много опасен начин на мислене — измърмори Клаа-нуур. — Това не са цивилизовани същества. Те са жестоки варвари и убийци. Прилагането на зхиррзхиански стандарти спрямо тях само ще ни доведе до задънена улица.

— Може би — каза Трр-мезаз. — А може би не. Те имат много високо развита технология. Би трябвало наред с нея да имат и някаква степен на цивилизованост. И ако връщането на жест е нещо, до което не са достигнали, тогава може да има и друга причина. Може би техният командир ни е пуснал по същата причина, поради която аз оставих отряда му — защото иска да разбере какво искаме да направим. Може би това ще го накара отново да ни пусне в своя територия. Ако приемем, разбира се, че ще получим нов резен от върховното командване.

— Или от Дхаа'рр — замислено промърмори Встии-суув.

Трр-мезаз се обърна към него, до някъде изненадан.

Встии-суув определено бе настроен враждебно спрямо идеята за втори резен от фссс-органа на Прр'т-зевисти и не го бе скрил по време на катеренето. А ето че сега отново повдигаше същия въпрос. При това не като прелюдия за спор — поне според тона му.

И изведнъж разбра.

— Видял си го. Нали?

— Така мисля — призна Встии-суув. — И вие ли?

— Също като тебе — кимна Трр-мезаз. — Видях нещо. Не съм сигурен какво.

— За какво става дума? — обади се Клаа-нуур. — Какво сте видели?

— Може би нищо — колебливо каза Встии-суув. — А може би... ами, може би видяхме Прр'т-зевисти.

Клаа-нуур стъписано местеше погледа си от единия на другия.

— Сигурни ли сте?

— Не, изобщо не сме сигурни — каза Трр-мезаз. — И затова желая това да си остане между нас. Повечето няма да ни повярват. Останалите ще помислят, че сме измислили историята по политически причини.

— Но въпреки това трябва да направим нещо, не е ли така? — попита Встии-суув.

— Разбира се — увери го Трр-мезаз. — По един или друг начин ще се върнем там, за да разберем какво става.

— Ще бъдем готови във всеки момент, командире — тържествено каза Встии-суув. — Можете да разчитате на нас.

Наистина можеше да разчита на тях, помисли си Трр-мезаз. Онези недоверчиви и подчиняващи се с неохота воители, които тръгнаха с него, още по-недоверчивите му спътници, които се катереха с него и после отстъпваха под зоркото око на врага — онези двамата вече ги нямаше. При най-малкия намек, че Прр'т-зевисти може би е все още жив, те внезапно се бяха превърнали в негови верни съюзници.

Но кланът Арее'рр имаше дълга и славна воинска традиция. А Прр'т-зевисти някога беше воин.

Дали тази традиция и техният новопоявил се ентусиазъм щяха да оцелеят при повторно навлизане в сърцето на вражеската територия беше съвсем друг въпрос. Трр-мезаз можеше само да се надява, че лидерите на Дхаа'рр ще му дадат възможност да разбере това.

15.

Трр-пификс-а отвори вратата. Там стояха двама млади мъже, облечени в консервативни костюми, със сърдечни усмивки на лицата, зад които обаче се четеше нещо сериозно. Доколкото можеше да си спомни, никога не ги бе виждала.

— Да?

— Мир вам — поздрави по-високият, който изглеждаше и малко по-възрастен. Гласът му съответстваше на усмивката — приятелски и сериозен. — Търсим една дама, наречена Трр-пификс-а — Кеера'рр.

— Аз съм — каза Трр-пификс-а. Вероятно бяха пътуващи търговци и щяха да се опитат да й продадат нещо, което не й трябваше, на цена, която не можеше да си позволи. Но нямаше значение. Вече бе приключила с работата си в градината за това завъртане. И винаги се наслаждаваше на интелектуалното предизвикателство на добрия спор. — А кои сте вие?

— Наричайте ме Кортэ — каза той. — А това е Дорнт, мой колега. Може ли да влезем?

Трр-пификс-а ги погледна и се почувства малко несигурна. Само първи имена, без никаква индикация за род или клан. Определено не бяха пътуващи търговци. Не и обикновени посетители.

— Всъщност доста съм заета...

— Всичко е наред — побърза да я успокои Дорнт, по-младият. — Бъдете спокойна. Тук сме, за да ви помогнем да разрешите проблема си.

— За какъв проблем става дума?

— Бихме предпочели да обсъдим това вътре — каза Кортэ. — Може ли да влезем?

Трр-пификс-а внимателно пое дъх. Можеше да са крадци или други нежелани гости. В такъв случай щеше да е глупаво от нейна страна да ги пусне вътре. Но от друга страна, като се имаше предвид възрастта ѝ и усамотеното място, крадци надали биха искали разрешението ѝ, за да влязат.

— Добре. — Тя им направи път. — Дневната е право напред.
Влязоха и се настаниха на креслата.

— Така — направо започна Трр-пификс-а. — За какво става дума?

— Само един момент, ако обичате. — Дорнт бърникаше някакво малко устройство, което беше извадил от джоба си. — Искаме да сме сигурни, че дневната е осигурена срещу подслушване. Така.

Трр-пификс-а се намръщи. В стаята се появи някакъв нов звук — толкова тих, че едва го чуваше. Някакво високочестотно бръмчене.

— Отлично. — Усмивката на Корте вече се беше стопила и лицето му беше напълно сериозно. — Знаем, че сте заета, Трр-пификс-а, и затова с ваше позволение ще пристъпим направо към същината. Чували ли сте някога за организацията, наречена „Всеобщо право на свободен избор“?

Чак сега разбра — религиозна секта.

— Не, не мисля.

— Всъщност не съм изненадан — призна Корте. — В тази част на Оакканв сме съвсем отскоро. А различните кланови и родови лидери, които знаят за нас, се мъчат с всички сили да не се разчуе за нас. Казано съвсем просто, ВПСИ се състои от хора, които, също като вас, са твърдо убедени, че всеки зхиррзхианец трябва да има правото сам да избере дали да стане старейшина.

Трр-пификс-а се намръщи.

— Извинявайте. Какво казахте?

— Чухте ме съвсем правилно. Ние вярваме, че старейшинството е въпрос на личен избор. А не на избора на някой друг.

Трр-пификс-а пое дълбоко дъх. Беше изненадана и същевременно изпитваше странно чувство на облекчение. Значи не беше единствената. Трр-тулкож бе прав — наистина имаше и други, които мислеха като нея.

— Не знаете какво изпитвам, като чувам това от някой друг — тихо каза тя. — Мислех си, че съм единствената.

— Далеч не — леко се усмихна Корте. — В организацията ни има повече от два милиона зхиррзхианци.

— Два милиона?! — изненада се Трр-пификс-а.

— Два милиона — потвърди той. — При това без да се броят симпатизантите на нашата философия, които по една или друга

причина не желаят да се обвързват с нас. Бъдете спокойна, Трр-пификс-а — имате множество съмишленици. Как иначе бихме могли да разберем за вас? Имаме източници на информация на всичките осемнадесет свята.

— И сме готови да ви помогнем да осъществите правото си на избор — тихо добави Дорнт.

— Много мило от ваша страна — каза Трр-пификс-а. — Ще ви бъда благодарна за всяка помощ, която можете да ми предложите. Опитах се да говоря с лидерите от рода ми, но лидерите на клана дори отказаха да ме изслушат...

— Извинявайте, Трр-пификс-а — вежливо я прекъсна Корте. — Но май не сте ни разбрали съвсем точно. Ние не се стремим да постигнем целите си с пледоарии и преговори. Съсредоточаваме се върху, така да се каже, по-преки методи.

— Какво искате да кажете? — намръщи се Трр-пификс-а.

— Говорите открито — каза Корте. — Позволете и ние да говорим също така открито. Предлагаме ви да вземем вашия фссс-орган от родовия ви храм и да ви го доставим тук. След което ще можете да постъпите с него така, както пожелаете.

Един дълъг миг Трр-пификс-а се взираше в него. Думите му отекваха отново и отново в съзнанието ѝ.

— Не говорите сериозно — най-накрая промълви тя. — Искате да кажете... да откраднете моя фссс-орган?

— Защо не? — сви рамене Дорнт. — Вие се опитахте да направите точно това само преди три завъртания, не беше ли така?

— Да, но бях аз. Сама рискувах за себе си. Не мога да искам от вас да извършите подобно престъпление.

— Не се налага да искате — каза Дорнт. — Ние доброволно предлагаме услугите си.

— Освен това вие сама се осъждате, като използвате думата „кражба“ — добави Корте. — Всъщност вашият фссс-орган е бил откраднат от вас, когато сте била малка. Той не принадлежи на клана Кеера'рр или на рода Трр. Той си е ваш.

Трр-пификс-а усети, как опашката ѝ се размахва нервно. Същите доводи — дори същите думи — бе използвала самата тя, когато се мъчеше да убеди Трр-гилаг в правотата на гледната си точка само преди няколко завъртания. Но да ги чуе от някой абсолютно непознат,

който се опитва да убеди нея самата, при това в собствената си дневна... е, това бе повече от объркващо.

— Ами рискът? — попита тя. — Съжалявам, че отново се връщам на това, но вие искате да извършите престъпление. При това без никаква изгода за вас самите.

— Точно обратното — каза Кортес. — Ние искаме да постигнем една велика цел — свободата на всички зхиррзхианци. Лидерите знаят много добре какво правят. Защо иначе ще охраняват толкова усилено храмовете? Обикновените хора не знаят или не разбират как се постъпва с тях. Всеки път, когато ВПСИ прави подобно нещо, ние посяваме зрънце познание. И ще продължаваме така... докато не победим.

Трр-пификс-а бавно кимна. Все още ѝ се струваше странно. Всичко ѝ се струваше странно. Но те бяха тук и ѝ предлагаха помощта си.

И беше повече от сигурно, че тя самата никога няма да успее да го направи.

— Как смятате да го направите?

— Няма нужда да се безпокоите за това — успокои я Дорнт. — Ще се справим с всички подробности.

— Не, нямам предвид това. Искам да кажа, няма ли да ви се наложи да нараните някого? Защото не бих могла да приема подобно нещо. Трр-тулкож, главният пазител на нашия храм, е личен приятел на сина ми...

— Не чухте ли какво каза Дорнт? — меко я укори Кортес. — Не спомена ли той, че няма нужда да се тревожите за подобни неща?

— Ще се притеснявам за това, за което си поискам, благодаря — сръза го Трр-пификс-а. — И ако не можете да ми гарантирате още сега, че никой от охраната няма да пострада, смятайте нашия разговор за приключен.

— Моля — вдигна ръка Кортес. — Моля ви, Трр-пификс-а. Разбираме вашите тревоги, но те са безпочвени. Разбира се, гарантираме ви, че никой няма да пострада. Нали в противен случай цялата ни философия, проповядваща уважение към правата и личното достойнство на всеки зхиррзхианец, би била безсмислена.

— Бъдете убедена поне в това — пламенно добави Дорнт. — Когато ви донесем вашия фссс-орган, това няма да бъде на всяка цена.

— Придържайте се към това — предупреди ги Трр-пификс-а.

— Разбира се — каза Кортс. — Значи е решено.

И внезапно Трр-пификс-а осъзна, че наистина е решено. Някак само по себе си, несъзнателно, но е решено.

— Добре — каза тя напук на съмненията си. — Да. Решено е. Кога?

— През идващата вечер — каза Кортс, направи знак на Дорнт и се изправи. — Можем да тръгваме.

Дорнт също се изправи.

— Чакайте малко — намръщи се Трр-пификс-а. — През идващата вечер? Тоест едно завъртане, смятано от този момент?

— Не виждам никакво предимство в чакането — каза Кортс. — А вие?

— Ами... не. Не, предполагам — колебливо се съгласи Трр-пификс-а. — Просто е много внезапно.

— Бързината е чудесен съюзник — каза Дорнт. — Особено срещу тромавата бюрократична система.

— Но мен съвсем наскоро ме хванаха — възрази Трр-пификс-а. — Не мислите ли, че ще ме очакват отново?

— Може би очакват вас — с лека усмивка отговори Дорнт. — Но със сигурност не и нас.

Трр-пификс-а преглътна.

— И никой няма да пострада?

— Няма никаква нужда от насилие — спокойно каза Дорнт. — Доверете ни се. Разполагаме с много методи и връзки.

— Всичко ще бъде наред, Трр-пификс-а — добави Кортс. — Наистина. Моля ви, опитайте се да не се безпокоите. Ще се върнем преди още да сте усетили. — Лицето му внезапно стана сериозно. — И вашето бъдеще ще бъде изцяло и само в собствените ви ръце. Както и трябва да бъде.

Те си тръгнаха... и дълго след като вратата се беше затворила след тях, Трр-пификс-а все още седеше в малката си дневна. И се чудеше дали това решение, взето толкова бързо и при такива странни обстоятелства, е правилно. Чудеше се и на внезапно обхваналата я тревога.

16.

Вълната се блъсна в огромната скала, извисяваща се на петдесет разкрача над океана. За един кратък момент нищо не се случи. След това подножието на скалата сякаш експлодира в бяла пяна. Вятърът я подхвана и понесе наоколо пръски, които превръщаха сивия камък в черен. Пяната се превърна в поточета и малки водопади и водата изтече обратно в морето.

Трр-гилаг вдиша дълбоко, наслаждавайки на соления въздух, и погледна надолу. Опитваше се да познае коя вълна ще предизвика следващото представление. И да не мисли за онова, което ставаше в негово отсъствие там, в главната сграда на рода Клн.

— Стихове ли съчиняваш? — обади се познат глас зад него.

Трр-гилаг се обърна. Клн-торун, братът на Клнн-даван-а, облечен в официалните одежди на рода, внимателно изминаваше последните няколко разкрача, който ги разделяха.

— Какво те кара да мислиш така? — опита се да надвика рева на вълните Трр-гилаг.

— Мислех, че си точно такъв тип. Особено както стоиш тук и съзерцаваш океана.

— Типично за Клн самодоволство. Какво те кара да мислиш, че хълмовете и потоците в територията на Трр не могат да се сравняват с някакъв жалък океан?

Клн-торун леко се намръщи.

— Да не би да могат?

Трр-гилаг се усмихна и махна отрицателно с език.

— Няма никакъв шанс.

— А! — Лицето на Клн-торун се проясни. — Не мислех така. Накара ме да се разтревожа.

Трр-гилаг погледна отново към океана, точно в момента, когато една по-малка вълна се разби в скалата.

— А ти? Съчиняваш ли стихове за океана.

— Не. Опитах няколко пъти на младини. Но така и не успях да напиша нещо добро. Сигурно просто умът ми не работи по този начин.

— Да ти кажа истината, моят също — сви рамене Трр-гилаг.

— О, я стига — намръщи се Клнн-торун. — Ами онези три стихотворения, посветени на Клнн-даван-а веднага след първата ви среща?

— Не ти ги е показвала, нали? — подозрително го изглежда Трр-гилаг.

— О, не, разбира се — увери го Клнн-торун. — Само ми прочете избрани пасажки. Наистина са много добри.

— Радвам се, че съм те заблудил. Истината е, че проливах кръвава пот над тях и така и не успях да ги направя такива, каквито исках. Много съм благодарен, че привлякоха вниманието ѝ преди да ми се наложи да съчинявам други. Все още съм наполовина убеден, че тя започна да ме забелязва от чисто съжаление.

— Надали — леко се усмихна Клнн-торун. — Напротив, беше много впечатлена от тях. И от теб, разбира се.

— Не е и на половината на онова, което почувствах аз — промърмори Трр-гилаг и погледна през рамо. Главната сграда на Клнн се извисяваше зад него. Каменните ѝ стени сякаш бяха продължение на скалата, на която бе кацнала. Вътре се намираше Клнн-даван-а, изправена пред лидерите на рода и клана ѝ. Опитваща се да спечели битката, която вече беше спечелила срещу брат си и родителите си.

При това сама. Не пуснаха Трр-гилаг. Нито Клнн-торун, нито родителите и най-близките ѝ приятели. И на тях не им оставаше нищо, освен да стоят в чакалнята или да се мотаят навън, да се чудят какво става вътре и да чакат да ги извикат. Глупава, остаряла съдебна процедура...

— Чух, че баща ти е станал старейшина преди половин цикъл — каза Клнн-торун. — Съжалявам, че не успях да присъствам на церемонията по посрещането му. Беше точно в разгара на нахлуване на бръмбари шахбба и се нуждаехме от всички.

— Няма нищо — каза Трр-гилаг. Старото чувство за вина се надигна отново. — Случи се така, че и аз не успях. Точно тогава участвах в археологически разкопки. Нямахме почти никакви възможности за пътуване.

— Да, Клнн-даван-а веднъж пропусна церемонията на един наш чичо поради същите причини. Как привиква Трр'т-рокик към новия си живот като старейшина?

— Доста добре, доколкото забелязах — отговори Трр-гилаг и кимна към океана. — Най-голямата му грижа през последните няколко завъртания май е как да уреди новият храм да бъде построен близо до река Амт'бри, за да може да чува шума на водата. Представи си какво би поискал, ако можеше да види това.

— Не ми се налага да си го представям — мрачно каза Клнн-торун. — Лидерите на Дхаа'рр вече ни се качиха на върховете на езиците с исканията си да им позволим да направят пирамиди покрай брега.

— Нима? — Трр-гилаг се огледа. Като се изключеше главната сграда, се виждаха само няколко други постройки. — Изненадан съм, че тук вече не е издигната цяла гора от храмове.

— Всъщност никога няма да видиш храмове толкова близо до брега. Солта винаги се е смятала за прекалено опасна за фссс-органите, за да може някой да си позволи такъв риск.

— Ясно — кимна Трр-гилаг. — Но това не е такъв проблем, при положение че си имаш работа с резени.

— Именно. И колкото повече стават резените, толкова повече шум се вдига.

Трр-гилаг отново се загледа в океана.

— Е, поне на Дхаранв имате много свободна територия за усвояване. Онези от нас, чиито центрове са все още на Оакканв, не разполагат с подобно предимство.

— Може би — каза Клнн-торун. — Но дори тук нещата не са толкова лесни, колкото би могъл да си помислиш. Всички известни и красиви места вече са нечия собственост — родова или частна. Много от тях се развиват бързо.

— И никой от собствениците не желае отегчени старейшини да му се мотаят в краката и да надзъртат през рамото му.

— Точно така. — Клнн-торун замислено докосна бузата си. — Знаеш ли, Трр-гилаг, ако трябва да бъда съвсем честен, всичко това започва да ме тревожи. Чудя се дали нещата няма да излязат извън контрол.

— Как?

— Ами... — Клн-торун се поколеба. — Изучавал ли си някога зхиррзхианската история? Сериозно, имам предвид.

Трр-гилаг сви рамене.

— Минах обичайните курсове и малко отгоре. Нищо специално.

— Аз се позанимавах доста. Особено внимание отделих на Войните на старейшините.

— Така ли? — Трр-гилаг го погледна. — Нямах представа, че се увличаш от военна история.

— Просто защото се старая да избегна конфликтите в собствените си работи не означава, че не ми е интересно да чета за тях. Всъщност смея да твърдя, че ако искаме да избягваме конфликтите, трябва да ги изучим по-добре.

— Напълно логично — съгласи се Трр-гилаг. — И за какъв заплашващ да се повтори конфликт от миналото става дума?

Клн-торун хвърли погледна към главната родова сграда.

— Известно ли ти е, че точно такава борба за територии между старейшини и телесни е подпалила Третата война на старейшините?

Трр-гилаг се намръщи и се опита да си спомни онова, което беше учил навремето.

— Е... ситуацията не е точно същата. Тогава всички сме били натъпкани на Оаканв. А сега имаме още седемнадесет свята, които да усвояваме.

— Което според мен е главната причина, поради която са ни необходими петстотин цикъла, за да достигнем отново до същата точка, вместо онези триста, изминали между Втората и Третата война — отбеляза Клн-торун. — Но тук се намесва и един друг фактор. По онова време е било съвсем обичайно старейшините да са наоколо през цялото време. Присъствието им е било част от живота на всеки. А сега изведнъж културата ни сякаш е обсебена от желание за уединение и лично усамотяване, което понякога достига до враждебност. Не желаем някой друг да е толкова близо до нас. Особено старейшини. Все по-силни стават исканията храмовете и пирамидите да се поставят на такива места, че малки, а понякога и по-големи градове да се окажат извън периметъра им. Поне на Дхаранв районите, които са недостъпни за старейшини, се развиват невероятно бързо. Това е безсмислено.

— Всъщност не е така — замислено каза Трр-гилаг. — Това, което виждаш тук, е следствие от културна промяна. Преди петстотин

цикъла всички са живеели повече или по-малко на едно и също място и единствените старейшини около тях са били от собствения им род. Познато, удобно, уютно. С отварянето на границите и пътуването между звездите, особено през последните стотина цикъла, никога не можеш да знаеш кой е до теб и кой наднича над рамото ти. Това е изнервящо. А когато си нервен твърде често, лесно можеш да станеш и агресивен.

— Прав си — кимна Клнн-торун. — Не бях помислил за това.

— Е, имам малко повече опит в културологията — каза Трр-гилаг. — Освен това живея по този начин по-често от теб. Като живееш и работиш в овощната градина на рода си, ти ставаш много по-силно свързан с традиционната зхиррзхианска култура.

— Да, разбирам. А ето и още един фактор — при всички тези пирамиди самите старейшини стават все по-слабо свързани със собствените си родове. — Клнн-торун се намръщи. — Всъщност това може би прави подозренията ми още по-достоверни.

— Какви подозрения?

Опашката на Клнн-торун трепна.

— Че според мен старейшините имат голяма изгода от войната срещу хората-завоеватели.

Трр-гилаг го погледна изненадано. Величествената гладка на океана моментално се изпари от вниманието му.

— Какво имаш предвид?

— Ами, помисли си. Всяка планета, която можем да завладеем от хората-завоеватели, е още един свят, който да усвояват старейшините. Повече разнообразие, повече гледки — повече пространство по принцип.

— Не мислиш сериозно, че някой ще започне война само заради разнообразието и гледките, нали?

— Не, разбира се. Най-малко не специално заради гледките. Но ние превземаме нови територии. А това винаги е била една от основните причини за войните. А и не забравяй, че онова, към което старейшините се стремят по-силно, отколкото дори към гледките, е работата. Всеки нов свят им създава работа — от свързочници нагоре.

Трр-гилаг отново погледна към сградата зад тях и си помисли за света, от който току-що бяха пристигнали двамата с Клнн-даван-а. Когато зхиррзхианците се бяха натъкнали на чиг преди около двеста

цикъла, те вече бяха имали колонии на два свята и бяха започнали да изследват други два. Последвалата война ги бе принудила да се върнат на родната си планета Грий, където стояха и досега под зоркото око на окупационните сили на зхиррзхианците.

А четирите им колонии бяха част от осемнадесетте свята. С хиляди зхиррзхианци и стотици пирамиди, разпръснати навсякъде.

— Зная, че звучи неправдоподобно — наруши мислите му Клнн-торун.

— Да, наистина е така. Най-малкото трябва да предположиш наличието на някакъв огромен заговор, в който е включен буквално всеки старейшина. Сам ще признаеш, че това не е много вероятно.

— При нормални условия — определено. Всички знаем колко бързо се разпространява информацията сред обществото на старейшините. Но понякога част от тази информация е под контрола на ограничен кръг старейшини. Изследователската група на Клнн-даван-а на Грий е добър пример за това. Тя ми каза, че независимо че баща ти вече е чул за заплахата към предбрачното ви споразумение, нейните старейшини не са й казали нито думичка. Трябваше лично да отидеш дотам, за да й го кажеш.

Трр-гилаг се обърна към океана, но почти не го видя — така силно се бяха свили зениците му. Обяснението за началото на войната беше, че хората са агресивни завоеватели, които преднамерено и безмилостно са нападнали миролюбивите зхиррзхиански изследователски кораби и са използвали оръжия срещу старейшини. И единственият източник на тази информация бяха осемте старейшини на борда на корабите.

Трр-гилаг бе чул това твърдение от първа ръка, когато бе разговарял с Бвее'т-хиббин на Оакканв. И бе приел, че един старейшина няма никакви причини да лъже.

Ами ако Клнн-торун бе прав? Ами ако Бвее'т-хиббин бе имал причина да излъже? Ами ако пленникът Фелиан Кавана бе казвал истината за онази битка?

Ами ако зхиррзхианците наистина бяха започнали тази война?

— Много се умълча — обади се Клнн-торун.

Трр-гилаг се опита да се съсредоточи върху реалността.

Дали мислите на Клнн-торун се въртяха около нещо подобно? По всяка вероятност. Професията градинар не бе особено престижна, но

Клнн-торун беше много по-умен, отколкото се предполагаше. Дали да му разкаже за разговора си с Бвее'т-хиббин? А може би — и за твърденията на Фелиан Кавана?

Но никой от тях не разполагаше с доказателства... а в родовата сграда имаше старейшини, които спокойно биха могли да подслушват разговора им.

— Интересно предположение — каза вместо това той. — Допускам, че може да има някои старейшини, които преиначават нещата или дори лъжат. Но не мога да си представя, че има някакъв мистериозен заговор на старейшини. Дори и малка конспирация.

— Разбирам. — Известно време Клнн-торун сякаш изучаваше лицето му. След това с подчертана небрежност се обърна към океана. — Е, нали все пак ти си експертът по култури. Би трябвало да знаеш по-добре.

— Хм — неопределено каза Трр-гилаг. Изгаряше от желание да разбере какво си мисли Клнн-торун точно в момента. Беше ли приел последните му думи за чиста монета? Или просто се забавляваше и теорията му за конспирации бе просто игра на ума му?

Появи се един старейшина.

— Клнн-торун? — Гласът му едва се чуваше от шума на океана. — Викат ви в залата.

— Идвам. Ами Трр-гилаг?

През прозрачното лице премина сянка на отвращение.

— Той също може да дойде — неохотно каза старейшината. — Но побързайте и двамата. Чакат ви.

И старейшината изчезна.

— Не се притеснявай — каза Клнн-торун, докато двамата с Трр-гилаг вървяха по скалистия бряг. — Щом ни викат едва сега, могат да ни почакаат малко.

— Да. — Опашката на Трр-гилаг се мятеше нервно. Моментът беше настъпил. Съдът на лидерите на рода и на клана Дхаа'рр над него и Клнн-даван-а.

— Трр-гилаг — Кеера'рр? — промърмори един глас в ухото му.

Трр-гилаг се обърна и видя точно до себе си лицето на старейшина. Жена, съвсем непозната.

— Да?

— Шш! — каза тя, преди да изчезне.

— Какво беше това? — обърна се Клнн-торун.

— А... нищо — отговори Трр-гилаг и се огледа. Очевидно старейшината искаше да говори с него насаме. Нещо свързано с Клнн-даван-а? — Виж, защо не продължиш? Ще те настигна след малко.

Клнн-торун изглеждаше озадачен, но само кимна.

— Добре. Но не се бави.

И продължи, като леко се прегърби, докато се катереше нагоре по склона. Трр-гилаг се огледа, след което отиде до една покрита с водорасли скала.

Не му се наложи да чака дълго. Старейшината се появи отново.

— Съжалявам — каза тя. Лицето ѝ беше същинско огледало за бързо сменящите се чувства, които я терзаеха. — Наистина съжалявам. Въщност дори не трябва да говоря с вас... искам да кажа, вие дори не сте Дхаа'рр и...

— Всичко е наред — прекъсна я Трр-гилаг. — Освен това всяко нещо, което засяга Клнн-даван-а, е нещо, за което имам правото да знам.

Старейшината трепна, явно изненадана.

— Клнн-даван-а ли? Не става въпрос за Клнн-даван-а. А за Прр'т-зевисти.

Трр-гилаг се отдръпна към скалата.

— Разбирам.

— Не, не разбирате — каза старейшината. Гласът и лицето ѝ потрепериха от внезапен гняв и отчаяние. — Изобщо не разбирате. Или изобщо не ви е грижа, че ще отнемат последния му шанс. Последния! Но какво ви интересува това?

— Чакайте — протестира Трр-гилаг и вдигна ръка. — Само за момент, ако обичате. Нищо не мога да разбера. Коя сте вие и кой на кого се опитва да отнеме последния шанс?

Старейшината за малко затвори очи.

— Казвам се Прр'т-касст-а. Аз съм съпругата на Прр'т-зевисти. Онзи, който е изчезнал на човешкия свят Доркас.

— Да, знам кой беше той — тихо въздъхна Трр-гилаг. Значи жената на Прр'т-зевисти. Вероятно една от онези, които решаваха бъдещето му с Клнн-даван-а. Страхотно.

— Не „беше“! — извика тя. Гневът и отчаянието се появиха отново на лицето ѝ. — Не „беше“. Е! Той не е мъртъв, Трр-гилаг. Зная,

че не е. Не може да е.

Трр-гилаг трепна.

— Вижте, Прр'т-касст-а, зная как се чувствате. Но...

— Млъкнете — сръза го тя. — Млъкнете и ме изслушайте. Лидерите на Дхаа'рр решиха да извършат прощалните церемонии за Прр'т-зевисти след три завъртания. Включително церемонията на изгарянето.

Хлад пробяга през тялото на Трр-гилаг. Церемонията на изгарянето. Ритуалът за унищожаването на фссс-органа на мъртъв старейшина. Вече не се изпълняваше често, но когато се случеше, последиците за близките бяха силно травмиращи. Последното сбогом на някой, когото няма да видят никога повече...

Намръщи се. Чак сега си даде сметка за времето.

— Чакайте малко. Последните церемонии? Вече? Това се случи преди колко... десет завъртания?

— Дванадесет — каза Прр'т-касст-а. — Това е. Само дванадесет завъртания, откакто е изчезнал.

— Но срокът не е достатъчно дълъг. Не и за такова решение. Казаха ли ви на какво основание са го взели?

— Измъкнаха някакъв древен закон на Дхаа'рр — безпомощно махна с ръка Прр'т-касст-а. — Нещо неясно, според което петнадесет завъртания без контакт е достатъчно време за чакане.

— Срокът наистина не ми се вижда достатъчно дълъг — каза Трр-гилаг, като се мъчеше да си спомни дали в законодателството на Кеера'рр има нещо подобно. Не може. — Сигурно законът е наистина много стар. Преди методите за съхраняване да са станали и наполовина надеждни колкото сегашните.

— Точно така. Помолих един служител от моя род да разучи нещата. Той не успя да го открие сред всички правни документи, създадени след времето на преселването на клана на Дхаранв.

Което означаваше най-малко 350 цикъла. Пък и не бе нещо, на което се позоваваш два пъти на завъртане.

— Но защо правят всичко това?

— Не зная. — На лицето й бяха изписани болка и безпомощност. — Не ми казват нищо. Чиновниците просто ми повтарят закона и казват, че древните традиции на Дхаа'рр трябва да се спазват. А лидерите на клана изобщо не желаят да говорят с мен.

— В такъв случай надали става въпрос само за спазване на традицията — мрачно заключи Трр-гилаг. — Прилича ми на някаква политическа интрига.

— Мисля, че сте прав. Точно затова се обърнах към вас. Вие не сте въввлечен в политическите игри на Дхаа'рр. И въпреки това Дхаа'рр не са ви безразлични — иначе защо да се обвързвате с една от нашите? Нямаме много време. Прр'т-зевисти няма много време. Можете ли да ни помогнете по някакъв начин?

Трр-гилаг погледна възрастното й лице. Сега много добре разбираше онази част от страховете на майка си. Да бъдеш жив, да знаеш и да си абсолютно безсилен.

Самият той едва ли би могъл да стори нещо.

Но как да й откаже?

— Ще се опитам — въздъхна той. — Ще направя каквото... е, ще опитам.

— Благодаря ви. — Прр'т-касст-а вече изглеждаше донякъде успокоена. — С какво ще започнете?

— Първото нещо, от което се нуждаем, е по-добра идея какво всъщност става. — Трр-гилаг хвърли поглед към брега. Клнн-торун вече почти беше стигнал до първите храсти, на няколко разкрача над линията на прилива. — Имам нещо наум, но точно сега трябва да отида в главната сграда, за да разбера какво е решението за нас с Клнн-даван-а. Имате ли резен някъде наблизо?

— Не, родовият ми храм се намира до едно градче на тридесет хилядоразкрача навътре.

— Добре. Нека да се срещнем тогава тук половин тентарк след края на изслушването.

— Ей там има малка пещера — предложи Прр'т-касст-а и посочи един тесен скалист полуостров, издигащ се над вълните неколкостотин разкрача надолу по брега. — Поне ще ви послужи за нещо като убежище.

— Нищо против. Ще се срещнем в пещерата. Останалата част е ваша работа. Дотогава ще трябва да ми осигурите сигурна линия с брат ми командир Трр-мезаз, който ръководи сухопътните операции на Доркас.

— Мога да го направя — каза Прр'т-касст-а. — Да, ще успея.

— Имам предвид наистина сигурна — предупреди Трр-гилаг. — Колкото по-малко старейшини участват, толкова по-добре. Всички те трябва да са ви добри приятели, на които може да се разчита и които няма да продумат нищичко на никого. Ако лидерите на Дхаа'рр разберат за какво си говорим, за двама ни с Клнн-даван-а няма да има абсолютно никакъв шанс.

— О! — Прр'т-касст-а беше поразена. — Дори не си помислих за това. Съжалявам. Аз... аз не...

— Всичко е наред — успокои я Трр-гилаг. — Просто искам да сте сигурна, че връзката ще бъде наред.

— Ще бъде. Кълна се в живота си. Ще бъде. Аз... благодаря ви, Трр-гилаг.

Тя изчезна.

— Няма за какво — промърмори Трр-гилаг на океанския бриз. Всичко това не му харесваше още отсега. Особено подозрението, че ще затъне още по-дълбоко.

Но нямаше да е зле да обсъди ситуацията с Трр-мезаз. Може би той имаше някаква информация. Може би дори някакви идеи.

Но всяка криза с времето си. Трр-гилаг събра кураж и тръгна по брега към главната зала.

Прр'т-касст-а бе описала мястото на срещата им като пещера. За Трр-гилаг това представляваше всъщност малка вдлъбнатина в скалата, обърната към океана. Беше влажно, шумно и миришеше на разлагащи се водорасли.

Но вълните, които непрекъснато се блъскаха там, щяха да ги предпазят от нежелани гости, а шумът гарантираше, че никой старейшина няма да може да подслушва, без да бъде забелязан.

Когато Трр-гилаг и Клнн-даван-а стигнаха там, Прр'т-касст-а вече ги очакваше. Очакваше ги и връзката.

За изненада на Трр-гилаг, Трр-мезаз вече беше на линия.

— Надявам се, че не си ме чакал прекалено дълго, братко — каза Трр-гилаг след обичайната размяна на поздрави. — Нямах намерение да държа линията отворена преди да дойда.

После кимна на Прр'т-касст-а и каза:

— Давайте.

— О. Да. — Тя изчезна.

— Не вярвам някога да е била крайна точка на комуникационна връзка — отбеляза Клнн-даван-а и огледа пещерата.

— Ще се справи. Повече се тревожа за това дали връзката й наистина е сигурна. — Той също се огледа. — Или дали лидерите горе няма да станат прекалено любопитни и няма да пратят някой старейшина да разузнае какво става.

— Надали някой ще се занимава с нас точно сега. По начина, по който говореха...

Прр'т-касст-а се появи отново.

— „Няма проблем, братко — цитира тя. — Тук е нощ и така и така не се занимавах с нищо важно. Просто се опитвах да проумея какво замислят твоите хора-завоеватели.“ — Прр'т-касст-а се намръщи съсредоточено. — Чакайте малко... а, да. „Но първо най-важното. Какво стана с теб и Клнн-даван-а?“

— Пълно разочарование — каза Трр-гилаг. — Разпитаха най-подробно Клнн-даван-а, после зададоха няколко въпроса на мен и казаха, че ще размислят още няколко завъртания.

Прр'т-касст-а кимна и изчезна.

— Не те попитах дали си успяла да научиш нещо — обърна се той към Клнн-даван-а.

— Нищо, за което да съм сигурна. Оставам с чувството, че самите лидери на Клнн не виждат никакъв проблем за нашето предбрачно споразумение, но смятат за уместно да угодят на лидерите на клана.

— Интересно. Аз пък останах с впечатлението, че и едните, и другите действат под внушението на старейшините си.

Последва кратко проблясване и Прр'т-касст-а се появи отново.

— „Е, предполагам, че е по-добре от пряко «не». Така. За какво става дума?“

— Имаме един проблем. Научих, че лидерите на Дхаа'рр подготвят прощалните церемонии за Прр'т-зевисти, в това число и церемонията на изгарянето. Въпросът ми е дали имаш сигурни доказателства, че наистина е мъртъв.

Прр'т-касст-а трепна в тиха агония, но изчезна, без да каже нито дума.

— Мислиш ли, че се е случило това? — попита Клнн-даван-а.

— Или това, или е някакъв политически ход. Не мога да намеря никакви по-добри обяснения.

Клнн-даван-а потрепера и се сгуши от студа и влагата.

— Ужасяващо е някой да играе политическите си игри за сметка на живота на други.

Трр-гилаг притисна език към небцето си. Сети се за неотдавнашния си разговор с Клнн-торун.

— Да — промърмори той. — Наистина е ужасяващо.

Прр'т-касст-а се появи отново... и още преди да заговори, Трр-гилаг вече беше наясно, че се е случило нещо. Страхът, изписан на лицето ѝ преди малко, беше сменен с нещо твърдо и студено.

— „Наистина, ситуацията тук се промени. Но това няма нищо общо с никакви доказателства. Поисках от рода Прр да ми изпратят втори резен от фссс-органа на Прр'т-зевисти.“

Трр-гилаг хвърли слисан поглед към Клнн-даван-а.

— Втори резен? Защо?

— Чакайте, има още — каза Прр'т-касст-а. — Мм... „Предполагам, че ако Прр'т-зевисти е бил заловен по някакъв начин от хората-завоеватели, най-добрият начин да го измъкнем е да поставим втори резен някъде наблизо до базата им.“

— Май няма да ти е много лесно да пренесеш цяла пирамида нагоре в планината.

Прр'т-касст-а изчезна. Когато се появи отново, на лицето ѝ бе изписано нещо друго.

— „Всъщност имам предвид нещо друго — цитира тя. — Мислех си — и двамата с Прр'т-касст-а ще трябва да го обсъдите — вместо да използвам пирамида, да поставя резена в някакъв малък защитен контейнер.“

Клнн-даван-а промърмори нещо. Трр-гилаг гледаше Прр'т-касст-а, но не можеше да разчете лицето ѝ.

— Какво мислите, Прр'т-касст-а?

— Ужасна идея! — Тя трепереше. — Абсолютно непристойна. Нарушение на всичко културно и цивилизовано, застъпвано някога от Дхаа'рр и Прр... Но ако това е единственият начин да върнем Прр'т-зевисти... да, в такъв случай нека го направим.

Трр-гилаг погледна Клнн-даван-а.

— Не ме гледай — тя стискаше ръце. — Не аз съм онази, която трябва да вземе това решение.

Той кимна и отново се обърна към Прр'т-касст-а.

— Добре, братко, съгласни сме. Стига родът Прр да ни даде този резен.

— Ами ако не го направи? — възрази Прр'т-касст-а. — Остават само три завъртания. След това ще унищожат неговия фссс-орган.

Трр-гилаг се намръщи. Три завъртания. Точно след толкова време трябваше да замине от Оакканв за Мрач.

— Нямаме много време.

— Определено няма да е достатъчно да се упражни натиск върху рода — вметна Клинн-даван-а. — Освен ако не става дума за подобно нещо.

Трр-гилаг я погледна съсредоточено.

— Какво имаш предвид?

Тя се обърна към старейшината.

— Прр'т-касст-а, защо не изпратите съобщението? Кажете му, че сте съгласни с идеята.

— Добре — каза Прр'т-касст-а и изчезна.

— Сега ще ми кажеш ли какво си намислила? — обърна се Трр-гилаг към Клинн-даван-а.

— Мисля, че знаеш много добре. Ако лидерите на Дхаа'рр са твърдо решени да унищожат фссс-органа на Прр'т-зевисти, ние тримата нямаме кой знае какъв шанс да убедим рода Прр да им се противопостави. Не и за три завъртания.

— Всъщност аз разполагам само с едно завъртане и после трябва да тръгвам — каза Трр-гилаг. — Тогова какви са алтернативите?

Клинн-даван-а отново потрепера.

— Виждам само една. Трябва сами да вземем резен.

Прр'т-касст-а се върна преди Трр-гилаг да успее да отвори уста.

— „Добре. Зная, че не ви е лесно, особено на Прр'т-касст-а. Аз самият не съм кой знае колко въодушевен. Но мисля, че това е единствената възможност за Прр'т-зевисти. Ще се опитам да накарам рода Прр да се размърда.“

— Добре — каза Трр-гилаг и погледна Клинн-даван-а. — Но няма да е зле да разработим и резервен план. За всеки случай.

Прр'т-касст-а леко се намръщи, но кимна и изчезна.

— Имаш ли представа какво говориш? Никой от нас не е достатъчно квалифициран, че да направи резен.

— Не мисля, че вече е чак толкова сложно — каза Клинн-даван-а. — Не и при сегашните методи. Вече го няма онова вътрешно втечняване, което е правело вземането на първите резени толкова трудно.

— Да живее прогресът — изръмжа Трр-гилаг. — Но това изобщо няма да ни помогне. Да ти припомням ли, че фссс-органът на Прр'т-зевисти не е бил третиран със сегашните средства?

— Прав си — трепна Клинн-даван-а.

— А това означава студени скалпели, сгъстен аргон и всичко останало — продължи Трр-гилаг. — И нещо, с което да се запечатат разрезите, преди всичко да е изтекло, и лечител, който да може да свърши тая работа. Да не споменавам колко трудно ще бъде да измъкнем фссс-органа от нишата му и после да го върнем обратно.

— Не съм казвала, че ще е лесно. — Клинн-даван-а го изгледа свирепо. — Казах, че това е единствената ни възможност.

Трр-гилаг отвърна на погледа ѝ. Но тя беше права. Още повече, че това беше единствената възможност за Прр'т-зевисти, не за тях.

Прр'т-касст-а се появи.

— „Мисля, че разбирам...“ Добре ли сте? — попита тя, като местеше погледа си от Трр-гилаг към Клинн-даван-а и обратно.

— Разбира се — въздъхна Трр-гилаг и прегърна Клинн-даван-а. — Просто малко разминаване в гледните точки. Какво каза Трр-мезаз?

— Да. „Мисля, че разбирам какво искаш да кажеш. Късмет. Дръж ме в течение. Всичко добро.“

— Всичко добро, Трр-мезаз — промърмори Трр-гилаг, изпълнен със съмнения. Последните думи на Трр-мезаз наглеждаха подозрително напрегнати. Дали не беше възникнал проблем с хората-завоеватели?

Прр'т-касст-а все още чакаше.

— Предайте съобщението и освободете линията — инструктира я той. — Кажете на останалите, че може би отново ще ни потрябват.

Тя кимна, изчезна и се върна почти на мига.

— Съгласни са да стоят в пълна готовност. А сега какво?

— Трябват ни идеи — каза ѝ той. — Нека размислим и да се срещнем отново тук след, да речем, три тентарка. Или колкото се може

по-близко до това място — добави той, като гледаше засилващото се вълнение. — А, освен това трябва да разберем къде точно се намира нишата на Прр'т-зевисти. Можете ли да научите номера ѝ?

— Той е точно до мен. Бяхме преместени в свързани ниши след обвързването ни.

Различна система от онази, която използваха Кеера'рр.

— Добре. Това ще ни помогне. Значи така. След три тентарка.

— Да — каза Прр'т-касст-а. — Благодаря ви още веднъж. И на двама ви.

— Няма защо.

— И какво ще правим сега? — запита Клнн-даван-а, докато се изкачваха по брега.

— Не зная — призна си Трр-гилаг. — Но все ще измислим нещо.

17.

— „Повелителен“ го е засякъл преди около три стоудара — докладва воинът при монитора. — Ето го — точно там.

— Виждам го — кимна Трр-мезаз и се взря отблизо в монитора. Както беше винаги при преките лазерни връзки, образът беше малко нефокусиран. Но беше достатъчно добър, за да се види, че корабът, който бавно приближаваше Доркас, не е с характерния за хората-завоеватели дизайн. — Какво им е мнението?

— Ще трябва да се доближат още, за да научат със сигурност. Но предварителният анализ сочи, че прилича много на кораба, заловен от Какк'рр на Каталогизиран свят петстотин деветдесет и две.

Трр-мезаз се намръщи.

— Мрачански кораб.

— Или поне мрачанска изработка — кимна воинът.

Зад Трр-мезаз се чу някакъв звук и той се обърна. Беше Клнн-вавги.

— Нещо е станало навън ли, втори? — попита Трр-мезаз.

— Не, засега всичко е спокойно. Отредите са в пълна готовност. Всички старейшини обикалят в периметрите си и наблюдават.

Не че това бе най-доброто възможно наблюдение. Зрението на старейшините не бе кой знае какво на слънчева светлина. Още по-лошо беше положението нощем.

— И никакво раздвижване в базата на хората-завоеватели?

— Нищо, което да сме в състояние да забележим. — Клнн-вавги кимна към монитора. — Мислиш, че нашият посетител е неочакван ли?

— Не зная. Честно казано, не виждам никакъв смисъл в цялата тази история с мрачанците.

— Не е чак то лакова трудно да се разбере — сви рамене Клнн-вавги. — Мрачанците са подчинена на хората-завоеватели раса и искат да им помогнем.

— Да, така твърдят те — съгласи се Трр-мезаз. — Въпросът е доколко това е истина. Само погледни хронологията. За първи път се натъкваме на мрачански кораб преди около половин цикъл, когато изследователски кораби на Какк'рр обикалят около Каталогизиран свят петстотин деветдесет и две. Същите изследователски кораби се връщат там петнадесет завъртания след първия сблъсък с хората-завоеватели и попадат на друг мрачански кораб, който съответно открива огън с оръжия срещу старейшини.

— И нашите съответно отговарят на огъня — продължи Клнн-вавги. — Раняват екипажа и повреждат кораба. После са били необходими известни поправки, за да може той отново да бъде приведен в движение.

— Твърди се, че екипажът е бил ранен — напомни му Трр-мезаз. — Последното, което научих, е, че правителствените медици до последния момент не са били в състояние да определят дали именно контраатаката на Какк'рр е била причина за това. Но ето я и интересната част. Какк'рр прехвърлят част от екипажа си на борда на мрачанския кораб и го придружават до Базов свят дванадесет, когато получават зов за помощ от старейшините на Изследователски свят осемнадесет. Корабите тръгват натам, като остават мрачанския кораб без ескорт, и стигат до Изследователски свят осемнадесет точно навреме, за да си поиграят на гоненица с няколко кораба на хората-завоеватели. Междувременно мрачанският кораб пристига съвсем сам на Базов свят дванадесет. Кое то ще рече, че ако човекът-пленник на Трр-гилаг беше успял да го приведе в движение, в района нямаше да има нито един зхиррзхиански кораб, който да е в състояние да го спре.

— Интересно — промърмори Клнн-вавги. — Всъщност воините копърхед наистина се появили на сцената едва след като пленникът се е провалил с опита си да издигне кораба. Сякаш са предполагали, че това може да се случи.

— Именно — кимна Трр-мезаз. — А фактът, че са били там, означава, че или целият район е бил претърпан с техни кораби — а в такъв случай щяхме да ги засечем, — или са знаели точно къде да търсят. Събери всичко това заедно и ще ти заприлича подозрително много на добре координирани действия.

— Би могло — каза Клнн-вавги. — Но това означава, че мрачанците би трябвало да съобщят вектора към Базов свят дванадесет

на хората, преди да са напуснали Каталогизиран свят петстотин деветдесет и две. И то по такъв начин, че корабите на Какк'рр не са го засекли.

— Вероятно рентгенов лазер. Или нещо по-просто — визуален светлинен сигнал под такъв ъгъл, който да е бил невидим за корабите и старейшините на Какк'рр.

— Има още една възможност — бавно каза Клнн-вавги. — Може да се окаже, че хората-завоеватели са успели по някакъв начин да решат проблема с проследяването на кораби през хиперпространството.

Трр-мезаз отново погледна към изображението на монитора. Завладя го чувство на несигурност. Полушеговито Трр-гилаг беше предположил същото малко след нападението над Базов свят дванадесет. Тогава той му беше отговорил, че концепцията е невъзможна и това е доказано.

Но хората-завоеватели вече бяха показали, че тяхната технология е различна от зхиррзхианската. Ако бяха намерили начин да направят невъзможното...

— Командире? — обади се един от воините. — Съобщение от Върховен командир Дклл-кумвит. Искане незабавно да се качите на борда на „Повелителен“ на командно съвещание. Совалката ще пристигне след петнадесет стоудара.

— Потвърдете. — Безпокойството на Трр-мезаз се засили. Явно ставаше въпрос за нещо, свързано с кораба. — По-добре вдигни два изтребителя във въздуха, втори.

— Слушам. — Клнн-вавги направи знак на воина пред съответния монитор.

— И не изпускай от очи планината — тихо добави Трр-мезаз. — Ако мрачанците и хората-завоеватели работят заедно, сега е моментът да нападнат.

— Изхвърленото устройство продължава бавно да се приближава към нас — каза командирът на „Необходим“, като посочи с език един от мониторите в стратегическата зала на „Повелителен“. Явно все още е закрепено за мрачанския кораб с някакъв дълъг кабел. Изследователите и старейшините докладват, че прилича на малко

различен модел на записващото устройство, открито сред останките на човешките кораби от онази първа битка. Установихме пряка връзка с интерпретатора на „Необходим“ и скоро очакваме резултат.

— Човешко записващо устройство — коментира един от другите командири. — Доста странен начин за комуникация.

— Не чак толкова — промърмори Върховният командир Дклл-кумвит. — И доста находчив, трябва да призная. Не забравяйте, че те нямат начин да разберат на каква честота работят нашите комуникационни лазери.

— Освен ако не са го научили от избягалия затворник — обади се друг командир, като хвърли многозначителен поглед към Трр-мезаз.

Трр-мезаз не му обърна внимание.

— Въпросът е дали можем да повярваме на онова, което искат да ни кажат — каза той.

— Точно това е въпросът — съгласи се Дклл-кумвит. За щастие, предполагам, че не ние сме онези, които трябва да решават тора. Върховното командване и Върховният съвет ще трябва да се заемат с него. Старейшините успяха ли да научат нещо?

— Нищо съществено — каза командирът на „Необходим“. — По-голямата част от външния корпус е метален, а секциите, направени от друг материал, са с метал от вътрешната страна.

Конзолата пред него издаде звуков сигнал.

— Имаме превод на мрачанското съобщение — обяви той. — Пристига.

Трр-мезаз погледна монитора си. Съобщението, което пробяга по него, беше съвсем кратко.

„Ние сме мрачанци. Не сме ваши вратове. Моля, не ни атакувайте. Моля, разрешете ни да говорим лично с вас.“

— Няма кой знае какво, че да се тревожим дали да вярваме, или не — отбеляза един от командирите. — Просто и ясно.

— Така е — каза Дклл-кумвит. — Свързочник?

Реещият се наблизил старейшина се спусна към него.

— Да?

— Съобщение до върховното командване. Опиши им ситуацията и изискай инструкции.

— Слушам — каза старейшината и изчезна.

— Ще получим отговора след няколко стоудара — каза Дклл-кумвит, като огледа присъстващите в залата. — Дотогава ви съветвам да се преместите във военната зала, където ще можете да наблюдавате събитията по-отблизо. — Погледът му спря върху Трр-мезаз. — Командир Трр-мезаз, вие можете да се върнете в базата си. Ще ви правя компания, докато совалката бъде готова.

— Слушам.

Останалите си събраха нещата и излязоха.

— Интересен обрат — каза Дклл-кумвит, когато двамата останаха насаме. — Как мислите, защо мрачанците дойдоха именно тук, а не на някой от другите светове, с които воюваме?

— Сигурно това им е било най-лесно — сви рамене Трр-мезаз. — Или може би от съображения за сигурност.

— Какво имате предвид?

— Ами, с изключение на онова кратко нападение и посещенията на онзи разузнавателен кораб, хората-завоеватели са оставили Доркас сам да се оправя — каза Трр-мезаз. — Ако мрачанците са подчинена раса, за каквато се представят, това е логичното място за осъществяване на контакт с нас, без да се сблъскат със завоевателите си.

— Казвате го така, сякаш не вярвате кой знае колко — отбеляза Дклл-кумвит. — Мислите, че мрачанците лъжат ли?

— Мисля, че това е напълно възможно. Изоставянето на Доркас от хората-завоеватели може да е хитрина, в която мрачанците да играят някаква роля.

— Наистина е допустимо. Но има и друга възможност. Върховното командване анализира данните от заловеното записващо устройство. Според тях хората се управляват от един клан, наречен Севкоорд. Но няма причина мрачанците да са също толкова единни.

— В такъв случай може да се окажат два различни клана — замислено кимна Трр-мезаз. — Един, който работи за хората-завоеватели, и още един.

— Или и двата да действат срещу хората-завоеватели, но и един срещу друг. Достатъчно е само да се прегледа зхиррзхианската история, за да се види колко объркани могат да станат нещата.

Трр-мезаз хвърли поглед към монитора с мрачанското съобщение.

— Съветвам ви, върховен командир, да уведомите правителството преди мрачанската мисия да напусне Оакканв.

— Точно това възнамерявах. — Дклл-кумвит вдигна поглед, когато пред него се появи старейшината. — Да?

— Съобщение за вас, върховен командир Дклл-кумвит. „Върховното командване до Върховен флотски командир Дклл-кумвит. Мрачанските пленници да се държат на Доркас, докато не направим съответните приготовления за разпит. В никакъв случай да не се допуска качването им на борда на някой от корабите или изпращането им на някой зхиррзхиански свят.“

— Разбрано. Приблизително колко време ще отнемат тези приготовления?

Старейшината кимна и изчезна.

— Дотук с идеята да се завладее корабът и да се прати на Оакканв — коментира Дклл-кумвит.

— Да — съгласи се Трр-мезаз. — Сякаш върховното командване също има своите подозрения.

— Това е съществена част от работата им — отбеляза Дклл-кумвит. — В такъв случай възниква въпросът какво да правим с мрачанците дотогава.

Старейшината се появи отново.

— „Предполагаме забавяне в рамките на няколко завъртания — изрецитира той. — Не желаем да се повтори историята с Базов свят дванадесет.“

— Напълно разбираемо. — Дклл-кумвит хвърли поглед към Трр-мезаз. — Но това ме поставя в неудобна позиция. Съгласен съм, че не е разумно да ги държим на борда на някой от корабите. Но не ми харесва и идеята да ги оставим на борда на собствения им кораб с вероятен достъп до непознато оборудване и въоръжение.

Трр-мезаз кимна, като потисна гримасата си. Вече бе ясно защо Дклл-кумвит го беше поканил на това събрание. И защо бе отпратил останалите в другата зала и беше останал насаме с него.

— Сигурен съм, че върховното командване вече е обмислило всичко това — каза той. — Трябва ли доброволно да предложи да ги взема долу в базата, или да изчакам официалната заповед?

Дклл-кумвит кисело се усмихна.

— Предполагам, че можете и да се предложите като доброволец. Разбира се, при положение, че няма да имат никакъв достъп до зхиррзхианска техника.

— Това няма да бъде проблем — каза Трр-мезаз. — Има няколко сгради, които не използваме. Една от тях много лесно може да се охранява. Ще ги сложим там.

— Достъпна ли е за старейшини?

— Да. Това е нещо като склад, с метален скелет и метални части по вратите, покрива и прозорците. Но останалото е дърво. Можем да я направим достатъчно удобна, за да не ги обидим ако се окаже, че наистина са пратеници.

— Добре казано. Но има и още нещо, което трябва да имаме предвид. — Той се поколеба и Трр-мезаз можеше да види по изражението му как политиката се бори с воинските му разбирания. — Няма да крия, командир. Всичко това може да се окаже много опасно за вас и за базата изобщо. Ако сте прав и мрачанците целят нещо, това може да изложи наземните части на сериозна опасност. В качеството си на действащ Върховен командир тук, аз мога да пренебрегна инструкциите на върховното командване.

— Оценявам това, върховен командир. И ви благодаря за предложението. Но в края на краищата излагането на опасности е част от работата ни. — Трр-мезаз махна с език. — Освен това съм любопитен да видя каква ще бъде реакцията на хората-завоеватели при вида на мрачански кораб, кацащ в лагера ни.

— Наистина би било интересно — неохотно се съгласи Дклл-кумвит. — В такъв случай... — Той направи знак на старейшината. — Информирай върховното командване, че мрачанският кораб ще бъде приземен в зхиррзхианската база на Доркас.

— Слушам. — Старейшината изчезна.

— Е, в такъв случай нещата са ясни. — Дклл-кумвит се изправи. — По-добре се върнете на повърхността, командир Трр-мезаз, и се пригответе да приемете посетители. Совалката вече е готова.

— Слушам. — Трр-мезаз също се изправи. — Има ли още нещо, което трябва да знам?

— Нищо, което да не е очевидно — каза Дклл-кумвит. — Ще бъде установена линия преди пристигането на мрачанците, така че да има постоянна връзка между Доркас и върховното командване. Можете

да им задават общи въпроси относно целта на посещението им, но аз ще съм единственият, който ще има право да проведе пълен и официален разпит. Освен ако правителството не реши да изпрати официален екип от специалисти-ксенолози — този въпрос още се уточнява. И, разбира се, трябва да се поддържа същата политика по отношение на старейшините, каквато и при пленника на брат ви — не трябва да им се дава никакъв повод да заподозрат тяхното съществуване или наличие.

— Разбрано.

— Добре. В такъв случай ви желая късмет. Пазете се.

Измина още един тентарк преди другопланетният кораб да се появи от запад. Двигателите му издаваха необичаен звук. Пред него летеше една от совалките на „Необходим“. От двете му страни го ескортираше двойка от изстребителите на Трр-мезаз. Всички летателни средства бяха във въздуха и напрегнато следяха за всяко евентуално движение от страна на хората-завоеватели. Трр-мезаз очакваше човешкият командир да предприеме нещо.

До момента наистина се беше появил един коптер, който почти случайно се доближи до разширения отбранителен периметър, очертан от изстребителите, но после се оттегли към планинската база, без да предприеме никакви враждебни действия. За щастие, не се появиха никакви копърхед.

Трр-мезаз чакаше. Към ухото му беше прикрепен приемник, свързан с преводача. Говорителят се намираше на рамото му. Този кораб беше значително по-голям от кораба, заловен от Какк'рр на Каталогизиран свят петстотин деветдесет и две. Той тревожно си помисли какво ли въоръжение носи. Ако истинската му цел беше да се добере до зхиррзхианския лагер и да се опита да го унищожи...

Но корабът кацна без инциденти в средата на светлинния кръг, който техниците бяха подготвили специално за целта. От едната страна се отвори люк и се появи рампа. Докато Трр-мезаз крачеше към рампата, на върха ѝ се появиха двама другопланетяни.

Докладите за първия мрачански кораб бяха пристигнали на Доркас през миналото завъртане, така че Трр-мезаз имаше известна представа какво да очаква. Но въпреки това мрачанците донякъде го

шокираха. Бяха високи приблизително колкото зхиррзхианците, слаби, а главите и вратовете им бяха покрити с къса козина, подобна на козината на някое дребно животно. Лицата им бяха плоски и приличаха повече на човешките, отколкото на зхиррзхианските. Изглеждаха безобидни, дори някак дружелюбни.

С изключение на това, че техни представители вече бяха открили огън срещу зхиррзхиански кораб. Не беше зле да го има наум.

Мрачанците слязоха от рампата и заговориха. Трр-мезаз чакаше, като от време на време хващаше по някоя дума, която беше чул по време на краткия експресен курс по човешки език. Най-накрая преводачът се свърза с приемника му.

— Носим поздрави на зхиррзхианците. Аз съм Лахетилас, представител на народа на Мрач. Ние не сме ваши врагове. Ние сме ваши приятели. Ние желаем да обсъдим възможността за съвместна борба срещу нашите общи врагове — Мирначийм-хайийя.

— Разбирам — каза Трр-мезаз. Това за „Мирначийм-хайийя“ беше споменато в доклада на Върховния съвет. Завоеватели без причина, както го беше превел друг мрачанец. Хората-завоеватели. — Аз съм Трр-мезаз — Кеера'рр. — Той направи знак на чакащите воители. Трима от тях пристъпиха напред и подадоха кавра на него и на двамата мрачанци. Трр-мезаз проби своя плод и зачака.

Реакцията на другопланетяните беше интересна и съвсем различна от онази, която беше наблюдавал Трр-гилаг на Базов свят дванадесет. Докато Фелиан Кавана просто беше показал, че езикът му не е като езика на зхиррзхианците и бе върнал плода, двамата мрачанци изглеждаха решени да повторят действието на Трр-мезаз. Езикът им беше също толкова безполезен за това, колкото и на човека-завоевател, но въпреки това те не се предадоха. Като използва подобните на нокти продължения на пръстите си, Лахетилас успя да издълбае малка и доста плитка дупка в кората на плода, докато другият мрачанец направи същото с помощта на зъбите си. Трр-мезаз наблюдаваше усилията им с интерес и се опитваше да реши кое би предпочел — техните опити да действат като зхиррзхианци или по-достойното и прямо поведение на Фелиан Кавана, открито признал ограничеността си.

Измина цял стоудар, но в края на краищата мрачанците сякаш решиха, че са удовлетворили изискванията на ритуала, каквито и да са

те. Трр-мезаз подаде своя плод на воините и двамата другопланетяни направиха същото.

— Добре — започна Трр-мезаз, като изтръскваше на земята капките сок от ръцете си — нека да поговорим. Вие предлагате на зхиррзхианците своята помощ. Кажете ми защо мислите, че имаме нужда от нея.

Говорителят на рамото му предаде превода. Трр-мезаз внимателно наблюдаваше двамата другопланетяни и забеляза как козината им внезапно настръхна. Реакция на въпроса? Лахетилас заговори отново...

— Зхиррзхианците със сигурност не могат да се изправят сами срещу хората — последва преводът. — Не и срещу оръжието КИОРО.

Трр-мезаз се намръщи. КИОРО? Никъде в докладите не се споменаваше оръжие, наречено КИОРО.

— Зхиррзхианците също имат мощни оръжия — започна той, като се чудеше дали да ги пита за това КИОРО, или да се престори, че знае всичко за него. — Може би трябва...

— Командир Трр-мезаз! — Точно над мрачанците се беше появил един старейшина. — Незабавно спрете тази тема.

По реакцията на мрачанците стана очевидно, че са чули думите. За щастие, докато двамата успяха да се обърнат и да погледнат нагоре, старейшината беше изчезнал.

— Но това не е място за подобен разговор — импровизира Трр-мезаз, като направи знак на воините, благодарен, че микрофоните не са в състояние да уловят думите на старейшините. — Мястото, където ще ви настаним, се намира от другата страна на летището. Последвайте ни.

Воините ги обкръжиха и всички заедно прекосиха откритото пространство, следвани от светлините на прожекторите. Клнн-вавги ги очакваше заедно с още воители, строени до вратата на склада, който бяха преоборудвали набързо в квартирно помещение за новодошлите.

— Това... — Трр-мезаз спря и се обърна, за да види как лъчът на преводача го настигна със закъснение.

— Това е мястото, където ще пребивавате — отново започна той. — Двама воители ще стоят на входа в случай, че се нуждаете от нещо. Ако имате нужда от нещо от кораба ви, можете да ми кажете и то ще ви бъде донесено.

— Благодарим ви — произнесе преводачът. — Всичко, от което се нуждаем, се намира в пет сандъка. Намират се точно до входа на кораба. Нямаме нужда веднага от него.

С други думи, Лахетилас очакваше зхиррзхианците да претърсят багажа им. И не само го очакваше, а и най-великодушно им разрешаваше да го направят.

Кое то нямаше особено значение. Трр-мезаз беше решил да претърси сандъците независимо дали има, или няма разрешение.

— Ще ви донесем багажа колкото е възможно по-скоро — обеща той. — Воините ще ви разведат из сградата. По-късно ще имате посетител.

— И тогава ли ще се проведе разговорът? — попита Лахетилас.

— Да — каза Трр-мезаз. — Тогава ще се проведе разговорът.

18.

В продължение на няколко кратки стоудара преди залеза небето на запад оставаше приемливо чисто. Но това не продължи дълго — сега, когато последните червеникави оттенъци изчезваха от краищата на облаците, пролуката в тях почти се затвори. Застанал на входа на купола, Трр-тулкож гледаше небето, наслаждаваше се на студения вечерен въздух и се чудеше дали облаците са достатъчно тежки, за да донесат малко дъжд.

Искаше му се да завали. Почти всички старейшини обичаха дъждовните бури — е, поне по-тихите. Постоянното барабанене върху храма, приятното, почти граничещо с гъдел усещане от дъждовните капки, разбиващи се на дребни пръски върху фссс-органите, неуморните капризни пориви на вятъра около ъглите на храма — всичко това представляваше желана промяна за тях. Радост за отслабналите сетива и почивка от досадното еднообразие, което изпълваше живота на един старейшина.

От друга страна, по-добре щеше да бъде дъждът да се забави до следващото завъртане или поне да завали късно през нощта. Жалко би било бурята да започне сега и старейшините да не могат да ѝ се насладят. Сега всички се бяха събрали в Скалистата долина и слушаха участниците в провеждания от правителството дебат. Шумът от бурята само щеше да ги разсейва.

Вратата на съседния купол се отвори и на прага застана млад зхиррзхианец — Трр-аамр, наскоро назначен на поста пазител на родовия храм на Трр.

— Добър вечер, пазител Трр-тулкож — кимна любезно той на началника си. — Оставате доста късно след смяната си.

— И ще остана още — отговори Трр-тулкож. — Преди няколко стоудара се обадиха, че Трр-бров е болен. Ще поема дежурството му тази нощ.

— Съчувствам ви. Искате ли да поръчам на някой старейшина да ви потърси заместник?

— Не се безпокой. Не съм уморен. А и в момента всички старейшини водят горещи спорове в Скалистата долина. Не искам да им прекъсвам удоволствието.

Трр-аамр се ухили.

— Ясно. Между другото, приключих с доклада за това завъртане и ви го пратих за одобрение. Също така започнах прегледа на сегашната популация на храма. Има ли още нещо, с което да се заема?

— За нищо не се сещам — каза Трр-тулкож и се намръщи. — Не подраняваме ли с две завъртания с този преглед?

Трр-аамр сви рамене.

— Нощта се очертава да бъде тиха и спокойна. Помислих си, че няма да е зле да го започна още сега.

Трр-тулкож кисело се усмихна. Макар и новобранец, момчето вече бе схванало главната причина, поради която родовите храмове все още имаха охрана. Не за да ги охранява, а за да има някой, който винаги да е поддръка да забавлява самотните старейшини.

— Основателна причина — каза той. — Разбира се, продължавай.

— Да, пазителю.

Трр-тулкож отново погледна небето.

— Така и така си излязъл, защо първо не обиколиш района? И без това уводите на тези прегледи се пишат горе-долу сами.

— Да, зная. — Трр-аамр се пресегна и взе лазерната си пушка. — Няма да се бавя — добави той, нарами пушката и пое надолу към портата.

— Няма защо да бързаш. Виж каква нощ е само. Същинско удоволствие. И гледай да провериш добре оградата.

— Естествено.

Трр-тулкож се прибра в купола и натисна бутона на вратата. Извитият панел се плъзна на мястото си и затвори отвора. В същия миг куполът сякаш изчезна — беше изработен от специална керамика, която можеше да става прозрачна в едната посока. Трр-тулкож се настани в креслото си и го завъртя така, че да може да наблюдава храма. Известно време съзерцаваше блестящата бяла повърхност, която постепенно потъмняваше с отслабването на слънчевите лъчи. След това включи четеца и започна да преглежда написаното от Трр-аамр.

На вратата тихо се почука. Върховният се намръщи и вдигна глава от записващото устройство.

— Влез.

Вратата се отвори и в затъмнената стая влезе говорителят Квв-панав.

— Добър вечер, върховни вожде — поздрави той. — Работите до късно. Надявам се, не прекъсвам нещо важно.

— Не — не особено искрено каза Върховният. — Мога ли да ви помогна с нещо?

— Не. — Квв-панав затвори вратата. — Просто минавах и реших да се отбия и да ви кажа, че се започна.

— Кое се е започнало?

— Измъкването на фссс-органа на Трр-пификс-а, разбира се — каза Квв-панав и седна в креслото от другата страна на бюрото. — Не сте забравили, нали?

— Не бих могъл. — Върховният погледна ръчния си часовник. — Просто малко съм изненадан от бързането. В територията на Кеера'рр нощта още не е настъпила.

— Достатъчно тъмно е — увери го Квв-панав. — Достатъчно тъмно, за да се изненадат двама прости и нищо неподозиращи пазители. — Той направи кратка пауза. — И, разбира се, започнахме малко по-рано, за да можем да се справим и с всичко останало.

Върховният го изглежда.

— Кое всичко останало?

Квв-панав се усмихна.

— Хайде стига, върховни вожде. Нали не предполагате, че съм достатъчно глупав да взема измислицата ви за чиста монета? Имам предвид Трр-пификс-а като заплаха за зхиррзхианската култура и всичко подобно.

— Това не е просто измислица — тихо каза Върховният. Можеше да си представи изражението на Осемнадесетия, който се рееше в тъмнината зад Квв-панав и слушаше. — Намеренията на Трр-пификс-а са реална заплаха за законната и традиционната основа на старейшинството. Подобна заплаха вече е била пресичана няколко пъти през последните петстотин цикъла.

— О, не се съмнявам — съгласи се Квв-панав. — Както не се съмнявам, че за вас това е някаква заплаха. Но и двамата много добре знаем какво смятате за истинска заплаха за своята власт.

— Вас ли? — махна с език Върховният.

— Отлично — одобрително каза Квв-панав. — Никакви преструвки. Никакви фалшиви пози. Кое то само по себе си доказва, че съм прав.

Осемнадесетият все още се намираше тук и слушаше. Непредвидената комуникационна връзка, за която Квв-панав не подозираше, щеше съвсем да влоши нещата.

— Грешите — каза Върховният. — Познах просто защото знам по какъв начин мислите. Вие се изживявате като някой Велик воин от миналото, който ще поведе Дхаа'рр към победата и владичеството над всички осемнадесет свята. Като стена, срещу която ще трябва да се изправят всички зхиррзхианци. И да я унищожат или да бъдат унищожени.

— Политиката е битка, върховни вожде. Както впрочем и целият живот. Битка за удовлетворяване на желания. Битка, която се печели със сила. Естествено е да искате да ме унищожите. Такъв е естественият ред на нещата.

— А къде отива сътрудничеството?

Квв-панав презрително изсумтя.

— Сътрудничеството е било измислено от онези, които не са били достатъчно силни, за да спечелят онова, което са искали. Ние с вас сме воини, върховни вожде. И стоим над подобни неща.

Върховният махна с език в израз на отвращение.

— Наистина споделяте идеите на Великите воини, признавам ви го. Още такива като вас и няма да е необходима помощта на хората-завоеватели, за да унищожим сами себе си.

— Бих казал, че точно от подобни воински идеи имаме нужда в момента — контрира Квв-панав. — Можете да се обзаложите, че хората-завоеватели не са станали господари на всичко около тях по пътя на компромисите с по-низшите раси. Разкажете ми за КИОРО.

Опашката на Върховния трепна.

— КИОРО ли? — колкото се може по-невинно попита той. — Какво е това?

— Не си играйте с мен, върховни вожде — предупреди го Квв-панав. — Много добре знаете какво е КИОРО. Супероръжието на хората-завоеватели. Искам да зная подробности.

Осемнадесетият още беше тук.

— Не зная за какво говорите — каза Върховният. — Къде сте чули за това КИОРО?

Квв-панав изсумтя.

— Великият воин си играе, за да спечели време — промърмори той с нотка на отвращение в гласа. — Чудесно. Така да бъде. Разполагам с толкова време, колкото и вие... и когато от вашата малка военна част не остане нищо, ще ми разкажете всичко, което искам. В противен случай ще ви сваля от власт. Заедно с целия ви род.

Върховният се намръщи. Значи Квв-панав знаеше за войните, разположени около родовия храм на Трр.

— Може би — вдървено каза той. — Ще видим. Междувременно, както сам отбелязахте, става късно. Извинете ме, но имам работа.

— Разбира се. — Квв-панав се настани още по-удобно в креслото си. — Започвайте. Цялата нощ е пред нас.

Нещо просветна. Трр-тулкож се намръщи и вдигна глава от четеца. Странно. Прогнозата на времето не споменаваше за гръмотевици. Той разшири зениците си за нощно виждане и погледна небето над храма.

Наистина имаше облаци, но не от онзи тип, който се появяваше при гръмотевичните бури. Докато ги гледаше, нещо отново просветна, този път вдясно от него. Обърна се точно навреме, за да види третия проблясък над хълмовете, който проряза хоризонта на изток. Определено не приличаше на мълния.

Приличаше на лазерен лъч.

Без да изпуска от очи хълмовете, той натисна бутона за пряка връзка между двата купола.

— Трр-аамр! Погледни към хоризонта на изток.

Отговор не последва.

— Трр-аамр? Хайде, събуди се.

Отново нищо. Разбира се — Трр-аамр сигурно още правеше обиколката си. Трр-тулкож изключи връзката между куполите и посегна към панела на високоговорителите, с които обикновено викаше старейшините. Разбира се, шумът щеше да прекъсне дебата им в Скалистата долина, но не можеше да не направи нищо. Пък и ефектът щеше да бъде същият, ако излезеше навън и извикаше.

Докосна панела, но спря. Трр-аамр не се виждаше никъде покрай оградата — поне не в тази част, която можеше да види. Но всъщност нямаше начин младият пазител да изчезне от поглед.

Трр-тулкож огледа още веднъж мрежата. Побиха го тръпки. Не, нямаше грешка. Трр-аамр бе изчезнал.

Освен ако не се бе прибрал в купола си и оптронната връзка се бе повредила. Разбира се. Сигурно бе станало точно това. Трябваше само да излезе навън, да почука по купола, да погледат и да проведат една спокойна дискусия какъв ли е този природен феномен, при който мълниците изглеждат като стрелба с лазерно оръжие.

Ръката му все още лежеше върху панела на високоговорителите. Той ги остави изключени и посегна към пушката, която стоеше подпряна на стената на купола. Стана от креслото си, отвори вратата и излезе навън.

Слънцето отдавна беше залязло и вятърът бе студен. Трр-тулкож приклекна до купола. Напрегнато се заслушваше за някакъв необичаен шум, пригответил оръжието. Нищо. Зениците му за нощно виждане вече бяха широко отворени. Беше извън купола и сега можеше да използва и зениците си за виждане в инфрачервения спектър. Пейзажът около него заблестя. Внимателно и методично Трр-тулкож започна да оглежда района.

Нищо.

Тихо изруга, мина от другата страна на храма и отново започна търсенето си. Глупаво беше. Наистина глупаво. Сигурно Трр-аамр сега си седеше в купола, напълно забравил за Трр-тулкож, или изумен и развеселен гледаше как шефът му се прави на идиот. Трябваше просто да се върне и да почука на вратата...

Замръзна. Нещо лежеше до оградата. Нещо с размерите на възрастен зхиррзхианец.

И не помръдваше.

— Естествено още от самото начало разбрах какво сте намислили — отбеляза Квв-панав. — Предложихте да използвам близки до мен хора. Хора, на които мога напълно да се доверя. И чиято самоличност неминуемо ще ме свърже с тях, когато вашите воини ги заловят с откраднат фссс-орган.

— Нищо подобно не съм имал предвид — възпротиви се Върховният. — Правителствените воини са разположени там, за да осигурят прикритие. Да гарантират, че няма да се появи някой неканен гост.

— Аха. Значи признавате, че там има воини?

— Не виждам нищо добро в това да отричам. Очевидно вашите хора вече са ви доложили. Моят въпрос е какво става там?

— Великият воин е загрижен за воините си?

Върховният закова поглед в Квв-панав.

— Върховният вожд е загрижен за своите преки служители — рязко каза той. — Какво става там?

Квв-панав сви устни.

— Зависи от това дали воините ви се предават без съпротива — арогантно заяви той. — Ако приемем, че перспективата да се превърнат в старейшини не им се нрави особено, сега би трябвало да са налягали по земята с опрени в главите пушки. Цели-целенички.

— А ако са решили да се бият?

Квв-панав сви рамене.

— Искрено се надявам да не е така. Нямам никакво желание да ги превръщам в старейшини.

— Радостен съм да го чуя — кисело каза Върховният. — Предполагам, този алтруизъм произтича от факта, че ако някой от тях стане старейшина, ще влезе във връзка със себеподобните си и новината моментално ще обиколи целия Оакканв.

Квв-панав отново сви рамене.

— Моите хора си знаят работата. Разкажете ми за КИОРО.

— Надявам се, че вашите хора също така помнят, че правителствените части около Тръстиковото село са там, за да арестуват Трр-пификс-а — игнорира въпроса Върховният. — Ако се забавят, тя може да унищожи фссс-органа си.

— И така да се каже сбогом на всяка възможност инцидентът да се потули — кимна Квв-панав. — Не се безпокойте, върховни вожде. Аз се грижа за интересите на Дхаа'рр. За всички интереси на Дхаа'рр. И така, няма ли най-после да ми разкажете за КИОРО? Или да наредя на старейшините от моя клан да пуснат слуха за тайното оръжие на хората-завоеватели, от което така се боят мрачанците?

Върховният се намръщи. Ето как Квв-панав бе научил за КИОРО. Лошо. Но не чак толкова, колкото можеше да се очаква. Намиращите се на Доркас мрачанци не бяха успели да кажат нищо друго освен името КИОРО преди намесата на Върховното командване да прекъсне тази тема. Лошо, че някой от присъстващите там старейшини се бе изхитрил да докладва на Квв-панав. Не всичко, за щастие.

Но дори самото името бе достатъчно, та Квв-панав да се опита да направи по-сериозен ход. И ако решише да се разприказва пред Върховния съвет, нищо около КИОРО нямаше да може да остане в тайна.

Значи през следващите един-два тентарка всичко щеше да зависи от събитията в територията на Кеера'рр. От уменията на подчинените му и от неговата собствена преценка за това как Квв-панав възприема света и своята собствена роля в него.

— Засега не разполагам с никаква информация за КИОРО. Освен че е нещо, което трябва да опазим в тайна.

Квв-панав се усмихна.

— С други думи, вие все още храните надежди, че вашите воини ще се справят с положението и аз ще падна в ръцете ви. Много добре. Ще почакам. Но ще дойде съобщение, че операцията е приключила успешно и моите хора благополучно са се изпарили в нощта. Може би тогава ще си дадете сметка, че единственият ви избор е между разговора на четири очи и публичното признание.

— Може би — каза Върховният. — А може би в съобщението ще стане дума за нещо съвсем различно. Ще изчакаме ли резултата?

За първи път на лицето на Квв-панав се изписа нещо като неувереност.

— Разбира се — каза той. — Защо не.

Трр-аамр лежеше до оградата. Изпаднал в безсъзнание, с подутина в основата на черепа, където го бяха ударили. Оградата до него беше срязана — точно толкова, колкото да се промъкне зхиррзхианец. Отворът гледаше към най-стръмната част от склона.

Някой бе проникнал в района на храма.

Трр-тулкож изруга, залегна до Трр-аамр и свали предпазителя на оръжието си. Нищо около храма не се движеше, нито излъчваше топлина, но това нищо не доказваше. Той — или те — сигурно се намираха извън полезрението му от другата страна на храма. Освен това нарушители, достатъчно умни, за да пробият дупка в оградата на място, където никой не би ги очаквал, сигурно бяха достатъчно умни да се сетят да облекат и защитно бойно облекло.

И сигурно достатъчно умни, за да пълзят, за да не би някой от пазителите да ги забележи от купола си. А пълзенето отнема време, което означаваше, че сигурно все още бяха тук. Освен ако Трр-аамр не бе имал лошия късмет да се натъкне на тях на излизане.

Опашката на Трр-тулкож бясно се мятеше във всички посоки. Проснал се на земята, той се взираше в откритото пространство пред себе си и се чудеше какво, в името на всички осемнадесет свята, да прави. Най-лесното бе да изкрещи с пълна сила и да се надява, че поне някои от старейшините от тази страна на храма ще го чуят. Ако успееше да предупреди старейшините, цялата планета щеше да научи само след няколко стоудара.

Но нямаше никаква гаранция, че някой ще го чуе при този вятър. Може би с изключение на нарушителите. А ако бяха въоръжени (което беше почти сигурно), те щяха да положат всички усилия да го направят старейшина.

Трр-тулкож не се страхуваше да стане старейшина. Заплахата това да се случи преждевременно се подразбираше от работата му. Но ако станеше сега, старейшините щяха да останат съвсем беззащитни.

„Спокойно — твърдо си каза той и се притисна до Трр-аамр. — Мисли. Ти си обучен пазител и съвсем не си безпомощен. Мисли!“

Трябваше да използва високоговорителите още в самото начало. Погледнато сега, всичко бе пределно ясно. Но в правилника изрично се споменава, че старейшините не трябва да се безпокоят при всяко подозрение. Сигурно през последните сто цикъла бе имало поне една фалшива тревога. Трр-тулкож беше натиснал бутона до вратата на

купола, който подаваше сигнал за тревога в Скалистата долина. Фактът, че все още нямаше никаква реакция, означаваше, че нарушителите са срязали кабела преди да влязат. Или това, или просто цялата система се бе разпаднала през дългото време бездействие.

Най-добре би било да се върне в купола. Тогава щеше да може да подаде сигнал за тревога през високоговорителите. Да не говорим за защитата от лазерното оръжие, което щеше да му осигури керамиката, ако се стигнеше до битка.

Но от куполите го делеше половин хилядоразкрач открито пространство. И което бе още по-лошо, той не беше кой знае колко предпазлив по пътя си дотук. Ако нарушителите го бяха забелязали, сега със сигурност го наблюдаваха и чакаха следващата му стъпка. По всяка вероятност с насочено към него оръжие.

Значи му оставаше само едно. Да се промъкне през дупката в оградата, да се добере до железопътната станция и да използва инсталираната там пряка връзка. Нямаше да е лесно и храмът щеше да остане незащитен, но нищо не можеше да се направи. Без да изпуска от очи района около храма, той се запромъква покрай Трр-аамр...

И замръзна. Вятърът донесе някакъв шум. Превозно средство. Някъде наблизо.

Подкрепленията от Скалистата долина бяха пристигнали.

Трр-тулкож огледа небето, обхванат от внезапен прилив на радост и облекчение. Лазерните пушки на пазителите можеха да се настройват по безкрайно много начини. Имаше специален режим, който правеше фокусирането и интензитета много слаби, и оръжието се превръщаше в безопасен светлинен предавател. Нещо повече — предавател, който лесно можеше да се забележи от въздуха и същевременно не толкова мощен, че при контакт с водата в атмосферата да предизвика допълнителни емулсии, видими във всички посоки. Можеше да започне с простия сигнал три-две-три...

Шумът на двигателите внезапно заглъхна и се чу прашене. Нима бяха изпаднали в беда? Той огледа отново небето, но не успя да види никакви светлини. Странно. Дали оптрониката на коптера също не се бе повредила? Не. Разбира се, воините се опитваха да се промъкнат незабелязани. Двигателят отново се включи, после изпраща. После отново...

И изведнъж, по средата на последното изпращяване, той внезапно разбра. Шумът не се дължеше на повреда. Беше предизвикан нарочно. С точно определена цел.

Да заглуши шума от отварянето на ниша на фссс-орган.

За миг мислите на Трр-тулкож се върнаха назад. Само преди четири завъртания майката на Трр-гилаг се бе опитала да открадне своя фссс-орган. Разбира се, Трр-пификс-а не бе в състояние да изкачи склона и да направи всичко това, но би могла да намери приятели или близки, които да свършат работата вместо нея.

Хвърли поглед към безчувственото тяло на Трр-аамр. Не. Познаваше Трр-пификс-а и семейството ѝ. Никой от тях не би допуснал подобно насилие срещу пазител на собствения им храм.

Но тогава кой? И защо?

Двигателят на коптера престана да пращи и, ако можеше да се съди по звука, машината се отдалечаваше. Очевидно единствената ѝ цел бе била да заглуши шума от отварянето на нишата.

Трр-тулкож отново стисна пушката си. Надеждата отново се смени с отчаяние и нерешителност. Нарушителите вече сигурно бяха отворили една от нишите и имаха достъп до фссс-органа в нея. Но собственикът му със сигурност щеше да усети докосването и да дойде да провери какво става.

Но все още не се виждаше никакъв старейшина. Означаваше ли това, че целта им е фссс-органът на някой, който все още е телесен?

Мислите му отново се насочиха към Трр-пификс-а. И отново той отхвърли предположението, че тя би могла да стои зад всичко това. Имаше нещо ужасно, подобно на живите мъртъвци от кръвните вражди преди деветстотин цикъла.

При тази мисъл той трепна. Живи мъртъвци. Преднамерено да унищожиш фссс-органа на своя телесен враг. Изтънченото мъчение да го оставиш да изживее живота си на телесен с ясното съзнание, че в края му не го чака нищо друго освен смъртта. Тези кръвни вражди бяха обхванали целия Оакканв и бяха хвърлили планетата в ужаса на Втората война на старейшините. Ако някой се опитваше да възкреси извращенията от онази епоха...

Замръзна. До храма някой се изправи и остана известно време неподвижен, ясно очертан на фона на бялата керамика. След това се наведе и тръгна през откритото пространство.

Право към Трр-тулкож.

Трр-тулкож притисна силно език към небцето си и трескаво настрои пушката си в боен режим. Непознатият продължаваше да се приближава, влудяващо арогантен в увереността си, че никой защитник няма да посмее да стреля срещу него, при положение че храмът е зад гърба му. Трр-тулкож вдигна пушката си и се прицели. Правилен или не, ходът трябваше да се направи. Пое дълбоко дъх, задържа го, пръстът му легна на спусъка.

Единственото предупреждение беше внезапният звук над него... след което беше твърде късно. Твърде късно, за да реагира. Твърде късно, за да помръдне. Твърде късно за всичко, освен да осъзнае със срам и огорчение, че врагът го е изиграл. Към внезапно завърналия се шум на двигателя се присъедини друг — на нещо полутвърдо, което летеше насреща му.

Внезапно се озова отново прикован към земята. Отгоре му се беше стоварила някаква лепкава смола.

Пусна оръжието си, обърна се на една страна и натисна полутвърдата маса. Тя се стичаше около ръцете му и бавно, но неумолимо се приближаваше към тялото му. Опита се да разпери ръце настрани с надеждата да пробие дупка. Но стената беше прекалено дебела и еластична и той успя само да смъкне още повече покрива на подобие на пещера, в което се беше оказал заедно с Трр-аамр. В отчаянието си той освободи едната си ръка, напипа пушката си, с мъка я завъртя и успя да я изправи подобно на рейка на палатка. Като се молеше да има късмет, Трр-тулкож натисна спусъка.

Стената не избухна в пламъци, както се страхуваше. Вместо това част от нея около дулото просто се изпари. Смолата се спусна да я запълни. Като я задържаше с една ръка, Трр-тулкож премести пушката и отново стреля.

Стори му се, че е изминала цяла вечност. Всъщност му бяха необходими около петнадесет стоудара, за да се освободи. Опашката му бясно се мяташе, за да компенсира топлината, натрупана в тялото му. Като дишаше тежко, той се изправи несигурно на крака и се огледа.

Нямаше смисъл. Нарушителите отдавна си бяха заминали. И бяха постигнали целта си.

Без да спира да ругае, Трр-тулкож измъкна наполовина Трр-аамр от смолата — лицето и опашката му трябваше да са свободни. След

това измъкна и пушката си и се насочи към купола. Вече беше прекалено късно да вдига тревога. Но това бе негово служебно задължение.

И сигурно последното му служебно задължение.

— Идвам — извика Трр-пификс-а, когато на вратата настойчиво се почука за втори път. Беше прекарала по-голямата част от следобеда в градината и сега, докато седеше и се занимаваше с любимите си бродерии, краката ѝ бяха изтръпнали.

Посетителят ѝ вероятно я чу, защото чукането спря. Тя успя да прекоси дневната — краката ѝ междувременно се отпуснаха донякъде, — стигна до антрето и отвори вратата.

Нямаше никого.

Тя се намръщи, пристъпи навън и се огледа. Никой. Сигурно някое дете правеше лудории. Направи още една крачка напред, потръпвайки от нощния студ...

Кракът ѝ ритна нещо твърдо. Трр-пификс-а се намръщи още повече и погледна надолу.

Малка кесия, точно като онези, върху които обичаше да бродира, лежеше в прахта. Тя се наведе с известно усилие, взе я и влезе в антрето. Развърза я и погледна вътре.

Замръзна. Ръцете ѝ започнаха да треперят.

В кесията лежеше фссс-орган.

Отново излезе навън, като този път стигна до пътя. Кортے и Дорнт не се виждаха никакви. Сигурно просто бяха оставили кесията и след това бяха избягали.

Нещо в подсъзнанието на Трр-пификс-а намираше това за обезпокоително. Но точно в момента това нямаше никакво значение. Имаше значение единствено изпълненото обещание.

Нейният фссс-орган.

Бавно се върна в къщата и заключи вратата след себе си. Нейният фссс-орган. Тук, в ръцете ѝ. Нейният собствен. Можеше да го унищожи, ако реши.

Дали наистина беше решила това?

Добра се до кухнята и седна, без да откъсва очи от кесията. В ума ѝ бушуваха най-противоречиви мисли и чувства. Нали точно това

искаше? Ами да, разбира се. Нейното бъдеще, нейният живот се намираха в ръцете ѝ. Трябваше само...

Внезапно, без никакво предупреждение, вратата се отвори с трясък.

Тя се сепна и се обърна. Кесията се изплъзна от треперещите ѝ пръсти. Трима зхиррзхианци нахлуха в къщата ѝ — огромни, облечени в някакви военни костюми, каквито бе виждала във филмите и театъра. Зад тях на вратата се трупаха още. Всички носеха къси, зловещо изглеждащи оръжия. Лицата на всички бяха неумолими.

Лица и оръжия, насочени право към нея.

— Какво искате? — протестира тя. По-точно, опита се да протестира. Дори в собствените ѝ уши гласът ѝ прозвуча слабо и тънко като на болно дете. — Какво искате?

Водачът им не си направи труда да отговаря. Влезе в кухнята, протегна дългата си ръка към пода и взе падналата кесия.

— Ваше ли е това? — попита той. Гласът му беше студен като нощния въздух навън.

Чак сега Трр-пификс-а обърна внимание на самата кесия. За да открие, че тя всъщност е именно нейна. Нейна бродерия. Беше я завършила преди пет завъртания.

В името на всички осемнадесет свята, как се беше оказала пред вратата ѝ?

Воинът чакаше.

— Да — промърмори тя, без да откъсва очи от кесията. Кортے и Дорнт я бяха откраднали. Това бе единственото възможно обяснение. Откраднали я бяха, докато бяха били тук. А тя не бе забелязала.

— А това? — Воинът приближи вече отворената кесия към нея. — Искате ли да ни обясните какво прави това тук?

Трр-пификс-а не откъсваше очи от лицето му. Нещо я преряза. Изведнъж всичко ѝ стана ясно. Бяха ѝ устроили клопка. Независимо по каква причина.

— Не съм го взимала аз — възкликна тя. — Бяха двама млади мъже. Представиха се като Кортے и Дорнт. Казаха, че са членове на някаква организация, наречена „Всеобщо право на свободен избор“.

— Аха — измърмори воинът и подаде кесията на този зад него. — Кортے и Дорнт от Всеобщо право на свободен избор. Добре.

— Казвам ви истината — настояваше Трр-пификс-а. — Кълна се. Казаха, че ще ми донесат фссс-органа. И точно това направиха.

— А случайно да са ви споменавали, че кражбата на фссс-орган е най-тежко углавно престъпление? — грубо я прекъсна друг воин.

— Стига — обади се първият воин преди Трр-пификс-а да успее да отвори уста. — Ще проверим. А дотогава... — Той спря студения си поглед върху нея. — Трр-пификс-а — Кеера'рр, обвинена сте в най-тежка кражба и ви арестувам. По заповед на правителството.

Трр-пификс-а стисна очи. Не промълви нито дума и не се съпротивляваше, докато я извеждаха навън в студената нощ.

Пратеникът се обърна и излезе от стаята, като затвори вратата след себе си.

— Е? — попита Върховният, докато Квв-панав отваряше съобщението. Въпреки че беше доста сигурен какво пише в него.

Оказа се прав. Квв-панав хвърли писмото на бюрото.

— Както очаквах. Хората ми са си свършили работата. — Той погледна злорадо Върховния. — Без никакви успешни действия от страна на пазителите или вашите воители.

— Както вече ви казах, моите воители не се намираха там, за да ви пречат — напомни му Върховният.

— Разбира се — каза Квв-панав. — Така. Според това тук моите хора са наблюдавали как вашите воители са влезли в къщата на Трр-пификс-а и са я отвели. Би трябвало да са ви докладвали досега.

— Несъмнено — съгласи се Върховният. В действителност докладът беше пристигнал по директната връзка в четеца му още преди десет стоудара. Но нямаше нужда Квв-панав да научава това. — С това нощният спектакъл завършва. Предполагам, че ще си идете вкъщи.

— Освен ако не сте готов да ми разкажете за оръжието, наречено КИОРО.

Върховният отрицателно махна с език.

— КИОРО е военна тайна, говорителю. Както вече ви обясних.

— А както аз ви обясних, ще ми разкажете или ще се наложи да го разкажете на целия Върховен съвет — контрира Квв-панав. — И на всички присъстващи там старейшини. Не блъфирам.

— Да не би да заплашвате да свалите цялата система в разгара на война?

— Защо не? — рязко отговори Квв-панав. — Тази нощ бяхте готов да ме унищожите и да изолирате целия клан Дхаа'рр от тази система.

— Воините не се намираха там...

— Стига — прекъсна го Квв-панав и стана. — Имате срок до следващото заседание на Върховния съвет утре следобед да ми разкажете за КИОРО. В противен случай сам ще бъдете виновен за последствията, върховни вожде.

И без да изчака отговор, той се обърна и излезе, като тресна вратата след себе си.

— Добре — наруши внезапната тишина Осемнадесетият. — Май всичко мина добре.

— Или поне както можеше да се очаква — каза Върховният и отпусна ръцете си.

Осемнадесетият го погледна.

— Защо се тревожиш? Всичко стана точно според плана.

— Но не знаем какво ще предприеме сега. — Върховният махна към вратата. — Той е горделив и упорит за шестима. Ами ако не се хване?

— Ще се хване — увери го Осемнадесетият. — Ще се хване заради амбициозността си. Амбициозният зхиррзхианец никога не унищожавя целта на своите амбиции. Не и ако има и други възможности.

— Той няма да забрави това. Ще си имаме още неприятности с него.

— В момента сме изправени срещу хората-завоеватели — мрачно напомни Осемнадесетият. — При тези обстоятелства смятам, че един отмъстителен говорител не е най-голямата ни грижа.

Върховният кимна.

— Надявам се. И все пак... никога не можеш да си напълно уверен.

19.

Вратите на двата купола се отвориха едновременно и двамата пазители излязоха на пътеката.

— Започва се — тихо промърмори Клнн-даван-а. — Готов ли си?

— Доколкото мога — също така тихо отговори Трр-гилаг. — Дано номерът ни мине. Иначе здравата сме я загазили.

Клнн-даван-а мълчаливо кимна. Всъщност дори и да успееш, щяха да си имат много неприятности. Само че малко по-късно.

Другата възможност бе да не предприемат нищо и Прр'т-зевисти да умре. Ако хората-завоеватели не го бяха убили досега.

— Спрете и не мърдайте — изговори пазителят отляво думите на древния ритуал на Дхаа'рр. — Кажете си имената пред пазителите на Прр.

— Подчиняваме се на пазителите на Прр. — Клнн-даван-а пристъпи между двете маси с плодове кавра от двете страни на пътеката. Аз съм Клнн-даван-а — Дхаа'рр.

— Аз съм Трр-гилаг — Кеера'рр.

На Клнн-даван-а й се стори, че при споменаването на името на друг клан пушките леко трепнаха.

— Как ще докажете, че поздравите и намеренията ви са искрени?

— С обряда кавра — каза Клнн-даван-а, взе един от плодовете и го разреза с език. С крайчето на окото си видя Трр-гилаг да прави същото. — Сега стоим беззащитни пред пазителите на Прр — продължи тя и хвърли разкъсания плод в контейнера за отпадъци.

Пазителите бяха наблюдавали внимателно цялата церемония. И особено действията на Трр-гилаг.

— А кой ще ви предложи своето гостоприемство?

— Наш приятел и колега — каза Клнн-даван-а. — Прр'т-касст-а — Дхаа'рр.

Пазителят се намръщи.

— Приближи, Клнн-даван-а. — Той сведе пушката си така, че да не сочи право към нея. — Какво имаш предвид като я наричаш

„колега“?

— Провеждаме малък експеримент върху чувствителността на фссс-органите — обясни Клнн-даван-а, като пристъпи напред към пазителите. — Прр’т-касст-а беше така добра да се съгласи да бъде доброволен участник в него.

— Какъв е този експеримент? — изръмжа вторият пазител. — Имате ли разрешение за него?

— Ето — Трр-гилаг извади документите. — Мога ли да приближа пазителите на Прр’?

Първият пазител не изглеждаше особено въодушевен, но въпреки това кимна.

— Приблужи, Трр-гилаг.

Трр-гилаг пристъпи до Клнн-даван-а и подаде документите. Клнн-даван-а наблюдаваше как другият ги взе. Полагаше всички усилия опашката ѝ да остане спокойна. Това беше моментът, в който нещата можеха да излязат наяве. Разбира се, документите бяха съвсем официални. Проблемът бе в това, че те позволяваха експерименти върху незхиррзхиански другопланетни видове като нейните малки на чиг от Грий. Ако пазителите проявяха достатъчно подозрителност или се зачетяха и в детайлите...

Първият пазител направи знак на другаря си.

— Повикай Прр’т-касст-а. Да видим какво ще каже тя самата.

Другият кимна и влезе в своя купол. Миг по-късно гласът му прозвуча през високоговорителите.

Прр’т-касст-а се появи преди още ехото да заглъхне.

— Е, все пак дойдохте. — Тя местеше поглед от Клнн-даван-а към Трр-гилаг и обратно. — Мислех си, че няма да намерите време.

— Един от другите доброволци се отказа в последния момент — каза Трр-гилаг, извади малка плоска кутийка от кесията на колана си и вдигна капака. — Решихме, че разполагаме с достатъчно време да прескочим дотук. Ако потвърдите за нас пред пазителите, можем да започнем.

— Не бързайте толкова — изръмжа първият пазител, пристъпи към Трр-гилаг и взе кутийката от ръката му. — Не съм уведомен за никакви експерименти с фссс-органи на Прр’.

— Програмата е съвсем нова — каза му Трр-гилаг. — Серия експерименти, целящи да се открие начин за подобряване на

възприятията на старейшините. Не се безпокойте, напълно безопасно е.

— Ние решаваме доколко е опасно, ако нямате нищо против. — Пазителят се мръщеше на блокчето червеникаво желе и лъжичката с дълга цилиндрична дръжка. — Какво е това?

— Пълното описание на съставките се намира тук — посочи документите Клин-даван-а. — Казано по-просто, това прилича на много пикантен ликов сос на Гуу'рр.

Пазителят примигна.

— Ликов сос ли? Да не се шегувате?

— Е, това разбира се, е силно опростяване — кратко каза Трр-гилаг и хвърли към Клин-даван-а поглед, изпълнен с професионално неодобрение. Тя леко трепна и мълчаливо се сви, както подобава на сгълчан подчинен. Колкото повече пазителите останеха с впечатление, че Трр-гилаг е шефът, толкова по-добре. Щяха да го наблюдават по-внимателно.

— Тя има предвид, че глазурата е подобна на ликов сос поради многобройните подправки и допълнителната обработка — продължи той. — Надяваме се, че с негова помощ ще можем да отворим ново измерение в живота на старейшините. Вижте, всичко е описано в документите. Напълно безопасно е.

Пазителят тикна кутийката в ръцете му.

— Докажете. Хапнете от него.

Трр-гилаг сви рамене.

— Разбира се. — С върха на лъжичката той взе малко от желето и го опита. — Напълно безопасно — добави и посегна да вземе още. — И между другото, доста вкусно. Искате ли да опитате?

Пазителят направи кисела гримаса.

— Не, благодаря. Прр'т-касст-а, сигурна ли сте, че сте съгласна да направите това?

— Напълно — каза старейшината с тих и изпълнен с копнеж глас, който изобщо не й се наложи да имитира. — Моля ви, пуснете ги.

Пазителят въздъхна.

— Добре, елате. Прр'т-касст-а, вървете напред и ни покажете нишата си.

Тръгнаха към храма — Прр'т-касст-а се рееше отпред, а вторият пазител остана последен. Клин-даван-а пое дълбоко дъх, като се

мъчеше да си придаде възможно най-безгрижен вид. Не смееше да погледне към Трр-гилаг. Първи етап — успешен. Сега й оставаше само да се надява, че схемата, която бяха измислили, ще проработи и на практика. И че тя самата ще успее да изпълни ролята си.

Нишата на Прр'т-касст-а се намираше на три разкрача височина в северозападната стена на храма. Първият пазител натисна един бутон на панела на стената и на върха се появи възжена платформа. Голяма колкото за трима. Което означаваше, че по всяка вероятност единият от пазителите щеше да настоя да се качи с тях.

Оказа се права.

— Ще се наложи да дойда с вас — каза единият от пазителите, стъпи върху платформата и застана в десния ъ край.

— От другата страна, ако обичате — каза Трр-гилаг, като го премести в левия край. — Аз трябва да съм в средата, а асистентката ми — от дясната ми страна.

Пазителят не възрази. Клнн-даван-а застана отдясно, а Трр-гилаг се промуши между двамата. Пазителят даде знак на колегата си и платформата започна да се издига.

— Добре — енергично каза Трр-гилаг, когато стигнаха на необходимата височина, подаде кутийката на Клнн-даван-а и извади чифт хирургически ръкавици. — Бихте ли отворили нишата, пазителю?

При звука от отварянето Клнн-даван-а трепна. Невероятно шумни неща, очевидно нарочно направени така, за да предупредят при случай пазителите и старейшините.

Знаеше, че няма абсолютно никаква възможност да отвори незабелязано вратичката на нишата на Прр'т-зевисти, без да остане незабелязана. Още повече при наличието на пазител на половин разкрач разстояние.

Но тя и не смяташе да го прави. Всъщност силно се надяваше да не ѝ се наложи.

— Добре — отново каза Трр-гилаг, докато си слагаше ръкавиците и гледаше фссс-органа на Прр'т-касст-а. — Ще задържите ли вратата отворена, пазителю? Отлично. Готова ли сте, Клнн-даван-а?

— Готова съм. — Лявата ѝ ръка държеше кутийката по такъв начин, че да закрива нишата на Прр'т-зевисти от погледа на пазителя. В дясната си ръка — също скрита зад кутията — стискаше лъжичката.

— Прр'т-касст-а?

— Готова съм — каза тя, увиснала наполовина вътре, наполовина извън храма пред Клнн-даван-а. Прозрачното ѝ тяло беше също в такава позиция, че да може да допринесе поне малко към делото. Преструваше се, че очаква с интерес предстоящия експеримент.

— Добре тогава. — Трр-гилаг взе лъжичката от ръката на Клнн-даван-а и загреба от желето.

Капакът на дръжката на лъжичката се освободи и в ръката ѝ остана малка спринцовка за вземане на проби.

— Започваме. — Трр-гилаг опита отново от желето и изви ръката си така, че да скрива липсващия край на дръжката. — Добре, Прр'т-касст-а. Кажете ми какво чувствате.

Той започна да маже желето върху фссс-органа ѝ. Двамата започнаха оживен разговор, изпълнен с въпроси, коментари и още въпроси. Но Клнн-даван-а изобщо не го чуваше — тя внимателно обърна спринцовката и провря тънката игла през мрежата на нишата на Прр'т-зевисти. Опипом успя да открие фссс-органа, събра кураж и натисна иглата в твърдата външна обвивка.

Отначало не се получи. След това обвивката внезапно поддаде и иглата проникна в меката вътрешност. Клнн-даван-а трепна от съчувствие. Като си помисли каква ли ужасна вълна от болка би заляла закотвения тук старейшина. Но в конкретния случай Прр'т-зевисти не би могъл да изпита нищо. Натисна бутона на края на спринцовката и я включи.

Сякаш измина цяла вечност преди лекото вибриране да спре. Ако изчисленията им бяха верни, в спринцовката се намираше същото количество фссс-клетки, колкото и в обичаен резен. Дали това бе така обаче щяха да разберат чак когато предадяха спринцовката на Трр-мезаз на Доркас. Ако успееха.

Втори етап — успешен. Сега идваше ред на най-деликатната част. Клнн-даван-а придвижи спринцовката към себе си, докато фссс-органът не опря в керамичната мрежа на нишата, и дръпна. Ако иглата се бе забила прекалено здраво, изваждането ѝ щеше да я накара да залитне и нямаше начин пазителите да не забележат. Още по-лошо — ако натискът отвореше вратичката...

Иглата се освободи толкова неочаквано, че почти я изненада. Клнн-даван-а бързо скри спринцовката под кутийката. Група

старейшини приближаваше, за да погледа експеримента. Можеше само да се надява, че никой не е забелязал ролята ѝ в него. В противен случай...

Внезапно пред Трр-гилаг се появи старейшина.

— Вие ли сте Трр-гилаг — Кеера'рр? — строго запита тя.

С крайчеца на окото си Клнн-даван-а забеляза как опашката на Трр-гилаг трепна.

— Да.

— Имате съобщение — кратко каза старейшината. — Изчакайте.

И изчезна. Трр-гилаг погледна Клнн-даван-а. Опашката му беше спокойна, но лицето му беше леко напрегнато.

— Всичко е наред — кимна тя. — И без това приключвахте с теста, нали?

Лицето му малко се отпусна.

— Да — съгласи се той и ѝ подаде лъжицата така, че да се намира под дъното на кутията. Клнн-даван-а сръчно напъха спринцовката в кухата дръжка и здраво натисна капака. След това взе вече цялата лъжица, постави я на съответното ѝ място в кутията и затвори капака.

В същия момент старейшината се появи отново.

— Наредено ви е веднага да се върнете в Града на единството. По заповед на Върховния вожд. Край на съобщението.

Клнн-даван-а погледна Трр-гилаг и забеляза как той леко се намръщи.

— Съобщението е разбрано. Благодаря ви.

Старейшината изчезна.

— По заповед на Върховния вожд? — повтори пазителят. — Помислих си, че това е само един малък експеримент.

— Така е — каза Трр-гилаг. — Но съм ангажиран и в други проекти.

Пазителят се мръщеше. После внезапно го позна.

— Трр-гилаг — Кеера'рр. Разбира се. Вие бяхте говорител на онази изследователска група на Базов свят дванадесет. Онази, с другопланетния затворник.

— Точно така — каза Трр-гилаг. — А сега ни свалете долу, ако обичате. Трябва веднага да хвана полет до Оакканв.

Един безкраен миг пазителят гледаше съсредоточено Трр-гилаг в очите. Клнн-даван-а беше сигурна, че целият план е пропаднал. Изследовател, специалист по другопланетни раси, надали ще се мотае из Дхаранв и ще маже фссс-органи с някакъв ликов сос...

Но за нейно най-голямо облекчение пазителят просто сви рамене.

— Разбира се — каза той, спусна мрежестата врата и затвори нишата. Погледна през парапета надолу, даде знак на колегата си и платформата започна да се спуска.

Един стоудар по-късно вървяха по пътеката към оградата.

— Е? — прошепна Прр'т-касст-а, която се носеше редом с Клнн-даван-а.

Клнн-даван-а се огледа. Не се виждаха други старейшини.

— Всичко е готово. Можете да се свържете по вашата линия с Трр-мезаз и да му кажете.

— Ще го направя. — Прр'т-касст-а помълча известно време. — Трр-гилаг, за какво ви вика Върховният вожд?

— На ваше място не бих се тревожил — каза ѝ Трр-гилаг, но по тона му личеше, че увереността му е само привидна. — Сигурен съм, че няма нищо общо с това. Ще разбере какво става и след това ще измислим начин да пратим нашия малък подарък на Трр-мезаз.

— Дотогава ще трябва да направите всичко възможно да убедите лидерите на Дхаа'рр и Прр да отложат или отменят церемонията на изгарянето — добави Клнн-даван-а. — Няма начин да гарантираме, че това, с което разполагаме, ще заработи като истински резен.

— Ще се опитам — с треперещ глас каза Прр'т-касст-а. — Клнн-даван-а, Трр-гилаг... не зная какво да кажа. Как да ви благодаря...

— Можете да започнете със съобщението до брат ми — вежливо я прекъсна Трр-гилаг. — И може би след това ще ми помогнете да намеря пътнически свързочник. Трябва да хвана следващия полет до Оакканв и Града на единството.

— Да. — Прр'т-касст-а с видимо усилие се освободи от емоциите си и се върна в реалността. — Веднага.

Тя изчезна.

— Така — обърна се Трр-гилаг към Клнн-даван-а. — Имаше ли проблеми?

— Не — отрицателно махна с език тя. — Премина по-гладко, отколкото очаквах.

— Дано само да свърши работа — мрачно изсумтя Трр-гилаг. — Все си мисля, че ако е толкова лесно, биха могли да пълнят контейнери вместо да правят резени.

Клнн-даван-а сви рамене.

— Никога не забравяй силата на традициите — напомни му тя. — Особено на традициите, свързани със старейшините. Рязането върши работа. Правят го, защото винаги се е правело така. И това е добре за повечето от тях.

— Сигурно си права. Ако нашият начин проработи, може някога да напиша труд на тази тема.

— Не се съмнявам. Какво мислиш, че иска Върховният вожд?

— Сигурно е нещо свързано с мрачанците. Може би са променили времето на заминаване или нещо подобно.

Минаха през портата и тъкмо се насочваха към колата, когато Прр'т-касст-а се появи отново.

— Имам връзка с Трр-мезаз. Предадох му съобщението, но той иска да говори с вас.

— Разбира се — каза Трр-гилаг и погледна Клнн-даван-а. — Здравей, братко.

Прр'т-касст-а изчезна.

— Да не мислиш, че е в беда? — колебливо попита Клнн-даван-а.

— Така ми изглежда. — Трр-гилаг беше напрегнат, опашката му бързо се мятеше. — Чудя се дали хората не са предприели нещо.

Прр'т-касст-а се върна.

— „Трр-гилаг, баща ни се опитва да се свърже с теб от близо два тентарка — цитира тя без никакви встъпления. — Трябва незабавно да се върнеш на Оакканв.“

Трр-гилаг хвана Клнн-даван-а за ръката.

— Нещо във връзка с майка ни ли?

Забавянето този път сякаш се проточи цяла вечност. Клнн-даван-а усети, че напрежението му се прехвърля и върху нея. Изцяло погълната от проблемите около тяхното предбрачно споразумение, а след това и с фссс-органа на Прр'т-зевисти, тя бе успяла да получи

само груба представа за проблема с майката на Трр-гилаг. Нещо във връзка с нейния фссс-орган и с отказа ѝ да приеме старейшинство...

Прр'т-касст-а се върна.

— „Не каза. Всъщност не ми каза нищо, освен че иска да се види с някой от нас колкото се може по-бързо. Стори ми се разтревожен. Наистина разтревожен. Само това мога да ти съобщя.“

— Сигурно не се е доверявал на връзката. Добре, и без това ме викат в Града на единството. Ще се опитам да намеря начин да го видя.

Прр'т-касст-а изчезна и се върна стоудар по-късно.

— „Добре. Искаш ли да му се обадя и да му кажа?“

— Да — кимна Трр-гилаг. — Ти можеш да осигуриш по-сигурна връзка от мен. Да не споменавам какво изтичане на информация ще се получи, ако се обадя оттук.

Клнн-даван-а погледна Прр'т-касст-а, зачудена дали тя не е приела това като пряка обида към старейшините от Прр. Но дори да беше така, тя с нищо не го показва, преди отново да изчезне. Може би бе прекалено погълната от собствените си тревоги, за да забележи. Или бе отдала дължимото на клюките и знаеше, че Трр-гилаг е прав. Прр'т-касст-а се върна.

— „Добре. Знаеш ли как ще пътува пратката?“

— Още не.

— Мисля, че аз знам — каза Клнн-даван-а. — Ще обсъдим нещата и ще ти се обадим.

Прр'т-касст-а изглеждаше смутена.

— Всичко ли да повторя?

— Да — каза Трр-гилаг. — Само дайте да се разбере, че втората част е от Клнн-даван-а.

— Добре.

— Каква е идеята ти? — попита той Клнн-даван-а, след като Прр'т-касст-а изчезна.

— Да отида до Доркас. Докато лидерите умуват, аз нямам особена работа тук.

— Значи обикновено прекарваш свободното си време във военни зони, така ли?

— Стига с този сарказъм, скъпи — сгълча го тя. — И недей да спориш. И двамата много добре знаем, че това е единственият

възможен начин. Ти трябва да се върнеш на Оакканв и да се подготвиш за пътуването. А не можем да се доверим на никой друг.

Трр-гилаг направи гримаса, но в очите му можеше да се прочете, че осъзнава много добре, че е права. Това бе една от чертите, която харесваше най-много у него — той преценяваше идеите на другите по същите критерии, по които и своите собствени.

— Но все пак това е военна зона — напомни й той. — Как ще проникнеш там?

— Има два начина. Най-добрият...

Прр'т-касст-а се появи.

— „Колкото по-бързо, толкова по-добре. Тук започват да стават разни неща. Сега трябва да свършвам, братко. Пази се.“

— Да. Всичко добро, братко. — Той кимна на Прр'т-касст-а. — Изпратете съобщението и освободете линията. След това ми изпратете пътнически свързочник.

— Добре — каза Прр'т-касст-а и изчезна.

Клнн-даван-а го погледна.

— Какво има?

— Не зная — бавно каза той. На лицето му се четеше тревога. — Просто начинът, по който каза, че започват да стават разни неща, не ми хареса.

— Защо не възстановиш връзката и не го попиташ?

— Не. Ако можеше да говори за това, щеше да го направи. — Той махна с ръка, сякаш да се освободи от мислите си. — Няма значение. Той е воин и знае какво прави. Разказваше ми за начина да отидеш до Доркас.

— Казах, че най-добрият начин е да събера няколко лични съобщения до помощника на Трр-мезаз, втори командир Клнн-вавги. Пада ми се далечен братовчед, ако помниш.

— Не знаех, че го познаваш толкова добре.

— Не го познавам. Но това няма значение. За Дхаа'рр няма разлика между близки и далечни роднини. А личните съобщения по традиция се предават на ръка.

— Дори във военна зона?

— Дори във военна зона. Така. Мога да взема редовен полет оттук до транспортния възел на Дхаа'рр на Шаманв, а оттам ще се кача на товарен кораб за Доркас.

Трр-гилаг се замисли.

— Така ще стигнеш до орбитата. А ако не ти разрешат да слезеш на планетата?

— Тогава ще трябва да разчитам на Трр-мезаз.

Стигнаха до спирката.

— Това не ми харесва — каза Трр-гилаг, докато ѝ отваряше вратата на колата. — Но за момента не виждам по-добър начин. Добре. Ще питаме пътническият свързочник за разписанието на полетите до Шаманв.

— Добре — каза Клнн-даван-а, когато той седна до нея, въведе своя номер и крайната спирка. Колата потегли.

Знаеше, че идеята да отиде лично до Доркас е добра. Може би най-добрият план, който можеха да измислят. Но това не означаваше, че ѝ харесва. Беше се оказала под прицела на арбалетите на чиг и бе извадила достатъчно късмет да не бъде преждевременно превърната в старейшина. Определено не ѝ се искаше да проверява дали късметът ѝ ще проработи и срещу много по-смъртоносните оръжия на хората-завоеватели.

— Не трябва да го правиш — тихо каза Трр-гилаг. — Можем да намерим някакъв друг начин.

— Не. — Клнн-даван-а го хвана за ръката. — Всички имаме своите отговорности в този живот. Прр'т-зевисти е Дхаа'рр като мен. Това е нещо, което трябва да направя.

Трр-гилаг се наведе към нея и нежно докосна лицето ѝ с език.

— Това е една от чертите ти, които обичам най-много, Клнн-даван-а — промърмори той. — Винаги си готова да направиш онова, което трябва.

Тя стисна ръката му.

— Просто не спирай да ми го повтаряш.

20.

— „Повелителен“ го засече преди около десет стоудара. — Клнн-вавги посочи неясното изображение на монитора. — Нашата апаратура го откри току-що.

Трр-мезаз намръщено гледаше монитора. На фона на планините се очертаваше малък човешки летателен апарат.

— Движи се доста бавно.

— Бавно и високо — каза Клнн-вавги. — Далеч не е най-добрият начин да се промъкнеш незабелязано.

— Сякаш искат да ги забележим.

— И аз бих си помислил така — кимна Клнн-вавги. Въпросът е дали са сериозни, или това е начин да ни отвлекат вниманието.

— Да, точно това е въпросът — съгласи се Трр-мезаз и хвърли бърз поглед към останалите монитори. Няколко изстребителя бяха във въздуха, готови да пресрещнат врага. Всички наземни защитни установки бяха активирани, всички сухопътни части — в пълна бойна готовност.

А от другата страна на летището, в пълно неведение за ставащото около тях, двамата мрачанци спокойно си почиваха...

— Заради мрачанците е — каза Трр-мезаз. — Видели са кацането на кораба им и това е ответното им действие.

— Доста бърза реакция — изсумтя Клнн-вавги. — Може и да си прав. Но това отново ни връща към въпрос номер едно — какво са намислили?

Трр-мезаз гледаше монитора и се опитваше да се постави на мястото на командира на хората-завоеватели. Така. Човекът знаеше за кацането на мрачанския кораб — негов коптер го бе наблюдавал от безопасно разстояние. Имал бе на разположение почти пет тентарка за размисъл и накрая ето го отговора. Какъвто и да бе той.

Тонът на отговора можеше да означава, че човекът е помислил мрачанците за пленници, които трябва да бъдат освободени. Или че са опасни врагове, които трябва да се унищожат.

— Колко изстребителя са във въздуха? — попита Трр-мезаз.

— Четири — отговори воинът пред съответния монитор. — Останалите са в пълна готовност и очакват заповеди.

— Вдигнете ги всичките. Да заемат отбранителна позиция на двадесет хилядоразкрача от селището. Да следят за всякакви вражески действия.

— Слушам. — Воинът се захвана за работа.

— Същото се отнася и за старейшините. — Трр-мезаз погледна нагоре към реещия се куп. — Да следят за приближаващи сухопътни части.

— Слушам — каза един от старейшините и изчезна.

— Сега да видим колко лесно могат да бъдат изплашени — обърна се Трр-мезаз към Клнн-вавги.

— Значи мислиш, че е блъф?

— Всъщност не. Не мисля и че ще се изплашат. Предполагам, че този коптер иска да спаси нашите гости. Или да ги убие.

— Така ли? — Клнн-вавги погледна командира си. — Доста разнообразни възможности, ако смея да отбележа. Надявам се, няма да допуснеш да се осъществят.

— Естествено, че ще ги спрем. От друга страна, каквото и да предприемат, действията им ще ни дадат информация за отношенията им с мрачанците.

Клнн-вавги замислено потърка бузата си и промърмори:

— Не зная, Трр-мезаз. Струва ми се доста рисковано. Не знаем почти нищо за обсега на оръжията на хората-завоеватели. А върховното командване няма да е особено очаровано, ако загубиш пленниците.

— Така е. Но от друга страна Върховният съвет така и така ще изпрати експедиция до Мрач. А там ще има достатъчно мрачанци, с които да разговарят. — Трр-мезаз кимна към монитора. — Освен това хората-завоеватели нямат никаква представа къде се намират нашите гости. Първо ще трябва да ги открият.

— Ами ако просто хвърлят няколко мощни бомби и затрият цялото селище?

— Ако имаха такава възможност, вече отдавна да са я използвали — сухо отбеляза Трр-мезаз. — Не. Наистина поемаме известен риск, но той е много по-малък, отколкото изглежда.

— Е, ти си шефът. Между другото, коптерът приближава. Ще пуснем ли всичко това на върховното командване?

— Да. — Трр-мезаз погледна нагоре. — Свързочник?

Трр-мезаз очакваше, че коптерът ще направи поне една обиколка над селището. И донякъде се изненада, когато той приближи направо към западната част на летището и кацна на еднакво голямо разстояние от мрачанския кораб и хангара на зхиррзхианските изстребители. Очевидно хората-завоеватели в него не смятаха за необходимо да правят разузнавания от въздуха.

Всъщност човекът-завоевател. Защото беше само един. Излезе от малкия коптер и застана пред чакащите го зхиррзхиански воители, протегнал ръце напред, за да покаже, че няма оръжие.

— Само един? — промърмори Клинн-вавги. Двамата с Трр-мезаз стояха под дългата следобедна сянка на щаба, на петдесет разкрача от югоизточно от коптера. — Дори мрачанците ни изпратиха двама.

— Може останалите да са още вътре — каза Трр-мезаз. — Ще пратя някого да хвърли едно око.

Човекът-завоевател заговори. След малко слушалката в ушните процепи на Трр-мезаз оживя.

— Аз съм Сржант-яновец от Мироопазващите сили на Общността. Дойдох да обсъдим, условията за (нещо) с командира на зхиррзхианците.

Един от воините пристъпи напред и му подаде гащеризон.

— Облечи това — инструктира той другопланетянина.

Отляво на Трр-мезаз, скрит зад ъгъла на сградата, се появи един старейшина.

— Претърсихме вражеския воин, командире — докладва той. — Не носи нищо, което да прилича на оръжие.

— Разбрано — каза Трр-мезаз. Но това не го успокои. Както беше отбелязал Клинн-вавги, знанията им за човешките оръжия все още бяха силно ограничени. — Някакви други устройства?

— Няколко. Едно от тях е особено смущаващо — малко плоско устройство, имплантирано в тялото му.

Трр-мезаз се намръщи и погледна човека-завоевател, който се напъхваше в новата си дреха.

— Къде в тялото?

— Тук. — Старейшината показва с език лявата страна на лицето на Трр-мезаз. — Поставено е под кожата, между областта на устата и слуховите израстъци.

— Странно разположение — обади се Клнн-вавги. — Проучихте ли го?

— Да — кимна старейшината. — Нищо, което да разкрие предназначението му. Но мнозина от нас подозират, че може би е оръжие.

— Да не правим заключения още отсега — предупреди Трр-мезаз. — Може да е всичко. Медицински уред например.

— Не се оставяйте да ви заблудят, командире — изсумтя старейшината. — Другопланетяните могат да бъдат много умни. Само да ви изброя някои от нещата, които са били използвани като оръжия при третото нападение срещу главния свят на исинторксите...

— Ще внимаваме — прекъсна го Трр-мезаз. Изобщо не му беше до лекции по история. — Хайде, втори, да идем да видим какво има да ни разкаже нашият нов пленник.

Когато двамата стигнаха до групата воители, която го пазеше, човекът-завоевател тъкмо закопчаваше гащеризона си.

— Аз съм командир Трр-мезаз — Кеера'рр — представи се Трр-мезаз. — Защо сте тук?

Оптронният говорител на рамото му предаде превода. Човекът-завоевател отново заговори.

— Аз съм Сржант-яновец. Дойдох да обсъдим условията за (нещо).

— Не разбираме всичките ви думи — каза Трр-мезаз. — Моля, изразете се по друг начин.

След превода човекът-завоевател сякаш се позамисли. След това заговори отново.

— Тук съм, за да попитам какво трябва да направим, за да спрем да се сражаваме за известно време.

Трр-мезаз погледна Клнн-вавги.

— За условията за капитулация ли питате?

Лицето на Сржант-яновец се промени, когато чу превода.

— Не, не за капитулация — каза преводачът. — Просто да спрем да се сражаваме за известно време.

Трр-мезаз отрицателно махна с език. При жеста Сржант-яновец се дръпна назад.

— И за какво е необходима тази частична капитулация?

Човекът-завоевател отново обмисли отговора си.

— Видяхме, че сте взели нови пленници. Тъй като не сте запознати с нашите видове, молим за разрешение да излекуваме нараняванията, които може би имат.

Трр-мезаз мрачно се усмихна. Това било. Казано открито и ясно. Хората-завоеватели искаха да разберат къде са мрачанците.

— Нашите нови гости не са хора-завоеватели — каза той. — Нито пък пленници.

Лицето на Сржант-яновец отново се промени.

— Ние се наричаме хора — пристигна преводът. — Какво означава другата дума?

— Нарекох ви хора-завоеватели. Това означава...

И в същия миг от североизточния край на летището избухна светлина.

— Прикрийте се! — изкрещя Трр-мезаз в момента, в който взривната вълна се стовари върху тях, и се метна под оскъдното прикритие, което можеше да му предложи коптерът на хората-завоеватели. Надзърна иззад носа му и точно тогава блясъкът от втората експлозия заслепи зениците му за дневно виждане. Той тръсна глава и изруга. Но все пак беше успял да определи целта на нападателите.

Складът, в който държаха мрачанците.

— Свързочници! Пълна бойна готовност! — изкрещя той. В същото време сиянието от третата експлозия се отрази в околните сгради. Грохотът го оглуши. — Кажете на охраната да изкара мрачанците оттам и да ги скрие!

Успя да чуе потвърждение на заповедта и хвърли бърз поглед наоколо. Двама зхиррзхиански воители държаха човека с лице към земята. Останалите бяха коленичили около кораба и неуверено се въртяха във всички посоки — търсеха нещо, срещу което да използват лазерните си пушки. Трр-мезаз отново погледна към склада. Как, в името на всички осемнадесет свята, хората-завоеватели бяха успели да прехвърлят такава огнева мощ, без да бъдат забелязани от изстребителите и старейшините? Една от наземните защитни установки

от другата страна на пистата откри преграден огън в няколко посоки едновременно и небето се изпълни с лазерни лъчи. Някъде в далечината можеха да се чуят слабите изстрели на лазерните пушки, които се включваха в хора...

— Командире! — Право пред него се появи един старейшина. — Охраната при мрачанския склад е извън строя!

Трр-мезаз изруга.

— Втори, остани тук и дръж пленника под око — нареди той на Клнн-вавги. — Един воин да остане с теб. Останалите, идвате с мен. Старейшини, открийте откъде идва тази проклета атака.

Тъкмо се промъкваше зад коптера, когато четвърта експлозия разлюля всичко наоколо. Започна да се придвижва на прибежки към сградата на мрачанците. Глупава тактика — да тича право към очевидната цел на атаката. Но нямаше време за умуване. Затворени в своя склад, мрачанците бяха безпомощни като спящи норнини пред атаката на хората-завоеватели. Нямаха никакъв шанс, ако някой не ги изведеше веднага оттам.

Не последваха други експлозии. Като се опитваше да гледа небето едновременно във всички посоки, Трр-мезаз зави покрай ъгъла към онази страна на сградата, където се намираше входът.

Или по-точно, където се беше намирал входът. Едната от двойните плоскости беше килната, откачена от горните панти. Другата лежеше на земята, раздробена на стотици метални отломъци.

Сред тях лежаха телата на двамата постови.

Вече старейшини.

Трр-мезаз направи гримаса. Още двама новодошли в родовите храмове. Още един повод да привлече върху себе си обвиненията на говорителя Квв-панав и Дхаа'рр.

— Хайде — каза той на воините и си запробива път сред отломките, подготвен за възможно най-лошото.

Положението наистина беше лошо, но далеч не толкова, колкото очакваше. В северната стая имаше три дупки с доста внушителни размери. Помещението бе изпълнено с пушек и прах. Но другите поражения не изглеждаха толкова големи. И най-важно, откри двамата мрачанци, свити под масата. Очевидно здравата пораздрусани, но цели-целенички.

Двамата забелязаха зхиррзхианците и извикаха нещо. Гласовете им странно трепереха. Трр-мезаз тръгна към тях, очаквайки превода...

— Релето си е отишло — каза един от войните и посочи към стената, където бяха поставили тъмнолъчевия ретранслатор.

— Сигурно е паднало от вибрациите — каза Трр-мезаз. — Иди и го потърси. Останалите, махнете мрачанците оттук.

Войните се заеха със задачите си. Трр-мезаз хвърли още един поглед около себе си и излезе навън.

— Свързочник?

Появи се един старейшина.

— Докладвай.

— Не открихме никакви следи от хората-завоеватели — с напрегнат глас каза старейшината. — Но...

— Как така никакви следи? — настоя Трр-мезаз. — Абсолютно нищо?

— Абсолютно нищо — каза старейшината. — Никакви хора-завоеватели, никакви площадки за артилерия, никакви транспортни средства.

Трр-мезаз се огледа.

— Тогава по какво стреляха войните?

— Не зная — заядливо каза старейшината. — Може би по собствените си сенки. Все пак, където и да са се намирали хората-завоеватели, вече не са там.

Трр-мезаз го слушаше намръщено. Старейшината бе прав — след четвъртата експлозия не бяха последвали други.

— Сигурно сме ги изплашили.

— Или просто не са искали да ни дадат достатъчно време да ги засечем — мрачно каза старейшината — Което им дава възможност да използват позициите си отново.

Трр-мезаз го погледна. Старейшината беше ядосан. Ядосан до дъното на душата си — и освен това нетърпелив и отчаян. Един от онези зхиррзхиански ветерани, които избирателно си спомняха само добрите страни и перфектните изпълнения от времето на собствената си служба и очакваха войните от следващите поколения да бъдат като тях.

— Може би — каза Трр-мезаз. — От друга страна, може да се окаже нещо много по-просто. Нареди на изстребителите и сухопътните

части да останат по местата си и да продължат да наблюдават.

— Слушам — изръмжа старейшината.

Трр-мезаз хвърли поглед към летището.

— И кажи на техниците да приведат интерпретатора отново в действие.

Старейшината изчезна. Малко по-късно от склада се появиха воините и мрачанците, които продължаваха да бърборят нещо с треперещите си гласове.

— Взехме и багажа им, командире — докладва един от воините.
— Къде да ги отведем?

— Има една малка пристройка на северозападния ъгъл на хангара. Заведете ги там и ги поставете под стража. Имам предвид засилена стража.

— Слушам.

С крайцеца на окото си видя как тъмният лъч просветна през летището — интерпретаторът отново работеше.

— Чакайте малко — каза той на воините и се обърна към главния мрачанец. — Лахетилас, воините ви преместват в друга сграда. Там ще бъдете в безопасност.

Мрачанецът дори не дочака превода, а хвана ръката на Трр-мезаз и забръщолеви:

— Видяхте ли какво направиха хората? Опитаха се да ни унищожат.

— Да, видях — съгласи се Трр-мезаз. — Но тях вече ги няма и ние...

— Тук не сме в безопасност, командире — прекъсна го Лахетилас. — Нито тук, нито никъде другаде на тази планета. Хората сигурно знаят за нашата мисия при зхиррзхианците. Те отново ще се опитат да ни убият. Освен ако не сме далеч от обсега им. Настоявам да бъда отведен незабавно на зхиррзхиански свят.

— Разбирам тревогите ви, Лахетилас — опита се да го успокои Трр-мезаз. — Но точно в момента това е невъзможно. Ще говоря с Върховния вожд и ще видя какво може да се направи.

— Това не е добре — продължи мрачанецът. — Настоявам да изпратите съобщение до вашия главен свят.

Трр-мезаз изгледа мекото лице на другопланетянина и студено каза:

— Нека се разберам веднъж завинаги, Лахетилас. Не се намирате в положение, което да ви позволява да настоявате.

Лицето се промени. Още по-странно — промени се и гласът. Внезапно треперещият тон се смени с тих и спокоен.

— Съжалявам, командире — последва преводът. — Разбираме, че сме под пълната ви (нещо). Аз съм (нещо), защото се страхувам, че ще умрем.

— Разбирам ви — каза Трр-мезаз. По някакъв начин този нов тон го дразнеше още повече. Напомняше му на снизходителния тон на учител, чийто ученик не си е научил добре уроците. — Ще направим всичко възможно да гарантираме сигурността ви.

Лахетилас се наведе.

— Разбирам, командире. Ще ви се доверим.

— По-късно ще говорят с вас. — Трр-мезаз направи знак на един от войните и посочи хангара. Войнът кимна, даде знак на останалите и те поведоха мрачанците през летището. Без да изпуска от внимание небето, Трр-мезаз се отправи към коптера.

Сржант-яновец седеше на земята и наблюдаваше мрачанците.

— Атаката приключи ли? — попита Клинн-вавги.

— Така изглежда — каза Трр-мезаз, като вдигна ръка, за да блокира лъча на преводача. — Поне засега. Пленникът създаде ли ти проблеми?

— Никакви. През цялото време остана там, където му бе наредено. Дори не направи опит да седне, преди да го накарам.

Сржант-яновец сега гледаше нагоре към него.

— А да е правил нещо друго, което да не се квалифицира като заплаха? — попита Трр-мезаз. — Някакви движения с ръце или крака, или нещо подобно?

— Доколкото забелязах, нищо.

— Хм. — Трр-мезаз освободи връзката с преводача. — Както виждате, вашите воини не успяха да поразят целта си. — Той посочи мрачанците.

Лицето на човека-завоевател се промени, като чу превода.

— Не зная нищо за тази атака. Дойдох тук, за да обсъдим условията за (нещо).

— Така твърдите вие. Събитията обаче твърдят обратното. Защо искате да убиете мрачанците?

— Няма такова нещо — протестира Сржант-яновец. — Мрачанците не са наши врагове.

Трр-мезаз отново прекъсна връзката и се обърна към Клнн-вавги:

— Какво мислиш?

— Какво има за мислене? — възкликна Клнн-вавги, блокирал своята връзка. — Това със сигурност не бяха наши бойни глави.

Трр-мезаз хвърли поглед към склада.

— Да, но как са го направили? Нито старейшините, нито някой друг не е открил нито следа от позицията им. Никой не е видял нищо, което да пресича границите на селището.

Клнн-вавги сви рамене.

— Може да си се оказал прав и хората-завоеватели да имат мрежа тунели под земята и старейшините още да не са я открили. — Той погледна многозначително към коптера. — Или вече са имали всичко, което им е трябвало, в периметъра на селището.

— Да, точно за това си мислех преди малко — Трр-мезаз също погледна коптера. — Проблемът е, че оттук се вижда югозападната част на сградата, а експлозиите са засегнали източната и северната стена. Как са успели да накарат бойните глави да заобиколят сградата? Особено ако са толкова малки, че да не можем да ги засечем?

— Не знам. — Клнн-вавги погледна човека-завоевател, който все така си седеше на земята. — Знам обаче, че не трябва да обсъждаме това пред пленника. Може вече да са научили езика ни по-добре, отколкото предполагахме.

— Правилно. — Трр-мезаз направи знак на двамата воители до тях. — Някакви предложения къде да го сложим?

— В склада — хапливо каза Клнн-вавги. — Да видим как ще му хареса, ако приятелчетата му решат отново да пострелят.

— Изкусително, но непрактично. Местенцето е останало без врати. Да не споменавам трите съвсем новички изхода.

— Тогава какво ще кажеш за стаята с оптроника? — предложи Клнн-вавги. — Естествено, след като я опразним.

Трр-мезаз се замисли. Беше малко рисковано — стаята се намираще в същата сграда, в която бе интерпретаторът и друго чувствително оборудване. Но пленникът щеше да е на сигурно място, поне докато не подготвеха нещо по-подходящо.

— Чудесно. Заеми се с въпроса. И прати няколко воина да подготвят една-две квартири за гости. Защитени прозорци, резервни изходи — знаеш какво имам предвид.

— Няма проблем — кимна Клин-ваги. — Ако ще имаме нови посетители, поне да можем да ги настаним, нали така?

— Да. — Трр-мезаз отново погледна към коптера. — И кажи на техниците да се заемат с тази машина. Искam да знам за всяко нещо, което е там. Особено за евентуални оръжия.

Слънцето се скриваше зад хоризонта и върху земята се стелеха дълги сенки. Трр-мезаз внимателно прекрачи през разбитата врата на склада. Двама зхиррзхиански воина бяха станали старейшини точно тук. Двама воина под негово командване...

Влезе в склада и разшири зениците си за нощно виждане, за да компенсира тъмнината. Неколцина воина разчистваха отпадъците. Онзи, който му трябваше, се намираше до една от дупките в северната стена. Встии-суув, един от катерачите, който беше с него по време на несполучливия опит да проникнат в територията на хората-завоеватели преди две завъртания.

— Страхотна бъркотия, а — отбеляза Трр-мезаз, щом го доближи.

Встии-суув се изправи.

— Определено.

Трр-мезаз махна към помещението.

— Какви са предположенията? Имате ли някакви идеи как са успели да го направят?

— Не — отрицателно махна с език Встии-суув. — Предполагам, че е възможно да са използвали ракети или снаряди с толкова малки размери, че да не сме ги засекли. Но тази теория определено не ми харесва.

— Знам какво имаш предвид — съгласи се Трр-мезаз, като гледаше пораженията около дупката. — Ако имат толкова мощни експлозивни, защо досега не са ги използвали?

— Именно — кимна Встии-суув. — Освен това оръжието не е ядрено. Иначе щеше да остави радиация.

— И все пак фактът, че не са го използвали досега, не означава, че не са разполагали с него — Трр-мезаз припряно опипваше неравните краища на дупката. Наистина, доста тънко дърво, но все пак пораженията бяха впечатляващи. — Ще трябва да проверим дали някоя от другите бази не е била подложена на подобна атака. Трябва ли да има толкова много трески отвън при такъв удар?

— Нямам представа — каза Встии-суув, като пристъпи към дупката и погледна земята навън. — Но можете да видите, че и отвътре никак не са малко.

— Да — съгласи се Трр-мезаз и отстъпи малко назад. — Един от малкото наполовина позитивни странични ефекти на военното дело — всеки научава нови неща в движение. Ще научим много за експлозиите и експлозивите, докато всичко това свърши.

— Защо не говорим с охраната, която е била тук по време на атаката? — предложи Встии-суув. — Може да са в състояние да ни разкажат какво се е случило.

— Вече се опитах да установя връзка с тях. За съжаление, все още са в шок. И не се знае кога ще излязат — доста сме далеч от осемнадесетте свята. — Той заговори по-тихо. — Дойдох преди всичко да ти кажа, че скоро може да се наложи отново да се покатерим. Вероятно през следващите четири-пет завъртания.

— Имате ли какво да вземете със себе си? — Зениците за нощно виждане на Встии-суув се присвиха.

— Скоро ще имаме — каза Трр-мезаз, като не забравяше нито за миг останалите воители и старейшините, който се рееха наоколо. Както и да го беше направил Трр-гилаг, явно досега никой не беше открил нищо. Искаше му се това да продължи колкото се може по-дълго. — Във всеки случай, предупреди и Клаа-нуур.

— Слушам. — Гласът на Встии-суув беше решителен. — Ще бъдем готови.

— Добре.

Трр-мезаз се отдалечи от стената, като продължаваше да мачка трески под краката си. Огледа от другата страна. Нещо не беше наред. Чувстваше го.

— Свързочник?

— Да, командире? — изникна моментално един старейшина.

— Кой наблюдаваше мрачанците по време на атаката?

— По едно съвпадение, аз.

— Кой беше с теб?

— Всъщност бях сам. Другите двама бяха изпратени да наблюдават охраняемия периметър.

— Разбирам — Трр-мезаз си отбеляза по-късно да обсъди въпроса за старшинството с техния говорител. — Можеш ли да ми кажеш какво точно правеха мрачанците в момента на първата експлозия?

— Вече докладвах това на говорителя... — Старейшината млъкна, като видя изражението на Трр-мезаз. — Нищо особено, командире. Просто седяха на масата.

— Същата маса, под която се бяха скрили?

— Да. Просто си седяха и си говореха, когато вратата експлодира.

Трр-мезаз погледна към масата. Беше доста близо до мястото, където бяха поставили тъмнолъчевия ретранслатор.

— Иди в стаята с интерпретатора и виж какво са си говорили.

— Мога да ви кажа още сега, командире — не знаем. Случайно бяха покрили ретранслатора няколко стоудара преди това.

— Как така случайно са го покрили?

— Мрачанците окачиха някакви декоративни парчета плат на различни места по стените — обясни старейшината. — Едно от тях се оказа върху ретранслатора.

Което означаваше, че техниците не бяха могли да запишат разговора им. Колко удобно за някого.

— И не сметна ли за необходимо да кажеш за това на някой от воините?

Старейшината явно започна да чувства известно неудобство.

— Имаше обявена пълна бойна готовност, командире. Вниманието на всички беше насочено към отбранителния периметър или към коптера на хората-завоеватели. Не мислех, че е жизненоважно този инцидент да се изглади моментално. Освен това ги наблюдавах. Не биха могли да направят нищо.

— С изключение...

Белите дробове на Трр-мезаз изведнъж се свиха. За миг главата му забуча и той усети някакво странно замайване...

Старейшината пред него пицеше. Лицето му беше изкривено от болка и страх.

Трр-мезаз изведнъж разбра какво се е случило.

— Командире! — извика един от воините. — Какво...

— Оръжие срещу старейшини! — извика Трр-мезаз, като се мъчеше да надвие обзелата го дезориентация. — Обща тревога!

Появи се втори старейшина.

— Командире, втори командир Клнн-вавги настоява да се явите в командно-наблюдателната зала — докладва той. — Иска разрешение да вдигне изстребителите във въздуха.

Трр-мезаз погледна още веднъж към дупките в стените.

— Дай му разрешение. И му кажи да вземе няколко воини и да дойде в стаята за оптроника.

Когато пристигнаха, човекът-завоевател стоеше изправен с гръб към стената на временната си килия. Все още напрегнат, все още напълно облечен. Сякаш ги очакваше.

— Кажи ми къде е — без никакви предисловия каза Трр-мезаз. — Веднага.

Лицето на човека-завоевател се промени, когато чу превода. Ивиците къси косъмчета над очите му се приближиха една към друга.

— Кое?

Трр-мезаз презрително махна с език. Надяваше се, че човекът-завоевател ще прояви поне малко разум сега, след като измамата беше разкрита.

— Оръжието срещу старейшини — рязко каза той. — Онова, което ти или воините ви използваша току-що срещу нас. На борда на коптера ли се намира, или наблизко има и други?

Лицето на пленника остана непроменено.

— Чух виковете, но каквото и да се е случило, то не е наше дело. Не зная нищо за това — как го нарекохте? Оръжие срещу старейшини ли?

— Не се прави на глупак — озъби се Клнн-вавги. — Много добре знаеш за какво говори командирът.

— И знаем, че знаеш — добави Трр-мезаз. — Нещо повече, приготвили сме всичко необходимо за...

В този миг се появи отново — внезапно замайване, но този път по-силно, почти болезнено. Той протегна ръка към вратата, за да се

опре на нея. Замъгленото му съзнание все пак не забравяше, че човекът-завоевател все още стои изправен до стената. До него Клнн-вавги изкрещя нещо и лазерните пушки се насочиха към пленника.

— Чакайте! — извика Трр-мезаз. — Не стреляйте.

Пушките неуверено трепнаха.

— Командире? — настоя Клнн-вавги.

— Казах да не стреляте. — Последните следи от главозамайването се стопиха и Трр-мезаз отново се изправи срещу пленника.

Той все още стоеше там, без да предприеме никакъв опит да се възползва от неочакваното предимство, което имаше. Може би наблюдаваше реакцията им?

— Според всички правила би трябвало да те убия. Да ги оставя да те застрелят. Предполагам, разбираш това.

— Каквото и да се е случило, вината не е моя — спокойно каза пленникът. Гласът му звучеше почти искрено. Почти убедително.

Почти.

— Чудесно. Щом това е начинът, по който искаш да играем. Втори, вземи няколко техники да прегледат отново коптера. И повикай лечителите. Искам онова устройство, което е скрито под кожата на лицето му, да бъде махнато. — После се обърна отново към човека-завоевател. — Можеш да ни сътрудничиш, ако искаш. Изборът си е твой.

Известно време другопланетянинът не откъсваше очи от него. След това лицето му някак се сви.

— Добре. Но няма нужда от лечители.

Той вдигна двете си ръце към главата си, към мястото, където старейшините бяха открили скритото устройство. Лазерните пушки заплашително се вдигнаха. Бавно и внимателно пленникът започна да маха част от кожата си.

Клнн-вавги слисано изруга, когато парчето махната кожа стана още по-голямо. Трр-мезаз кимна — Трр-гилаг никога не му беше споменавал за подобно нещо.

Краят на устройството вече се виждаше — малко и плоско, на цвят почти като кожата, но лесно различимо в инфрачервения спектър. Човекът-завоевател хвърли отделеното парче кожа на леглото. След това внимателно отдели устройството.

— Остави го на леглото — нареди Трр-мезаз. — И се отдалечи.

Пленникът се подчини. Трр-мезаз направи знак и един от воините със страхопочитание взе устройството и кожата и му ги подаде.

— Ух — изръмжа Клнн-вавги. — Видя ли това, командире? Той просто го изтръгна направо от...

— Това не е кожа.

— Какво?

— Не е кожа — повтори Трр-мезаз и обърна парчето. — Поне не неговата собствена. Виждаш ли? Няма никаква кръв.

— Проклет да съм! — Клнн-вавги се вгледа още по-отблизо. — Невероятно добра имитация.

— Точно това е била целта.

Трр-мезаз погледна към пленника.

— Явно е нещо много важно, щом техниците ви са хвърлили толкова труд да го скрият — отбеляза той, като подхвърляше устройството в дланта си. — Какво е това?

Човекът-завоевател завъртя глава.

— Това не е оръжие.

— Тогава какво е?

Мълчание.

— Чудесно — каза Трр-мезаз. — Ще открием сами.

Даде знак и всички излязоха от стаята, след което я заключиха.

— Охраната да остане същата — нареди той на воините, когато излязоха навън в студената нощ. — Е, втори? Някакви коментари?

— Десет към едно, че това е оръжието срещу старейшини — кисело каза Клнн-вавги.

— Да — промърмори Трр-мезаз, като се взираше в устройството. — Може би.

— Не изглеждаш много убеден.

Трр-мезаз сви рамене.

— Просто цялата тази история ми се вижда доста фалшива. Да, накараха ни да се поразмърдаме малко, но само толкова. Не ни нападнаха, нямаше повече атаки срещу мрачанците, а пленникът дори не направи опит да се измъкне. Какво печелят от всичко това?

— Може би информация — предположи Клнн-вавги. — Сега знаят какви степени на мощност на това оръжие могат да ни засегнат.

— Те знаят това още от първата битка — възрази Трр-мезаз. — Не, тук има нещо, което не схващаме. Искане ми се да имам поне някаква идея какво ли е то.

Известно време помълчаха. След това Трр-мезаз въздъхна и връчи на Клинн-вавги устройството и фалшивата кожа.

— Както и да е. Виж какво могат да изкопчат техниците от тези неща.

— Ясно. Още ли искаш да прегледат коптера?

— О, да — мрачно потвърди Трр-мезаз. — Искане да го разглобят целия. До най-малката част, ако е необходимо.

— Ами пленникът?

— Същото се отнася и за него — Трр-мезаз погледна към войните, които бяха останали на пост. — Нещо става, Клинн-вавги. Време е да открием какво точно.

21.

Един старейшина очакваше Трр-гилаг на страничния вход в правителствения комплекс. Старейшина, чието лице сякаш бе издялано от прозрачен камък.

— Вие ли сте Трр-гилаг — Кеера'рр? — попита той.

— Да — каза Трр-гилаг и извади пропуска си. — Беше ми наредено да дойда...

— Зная — прекъсна го старейшината. — Върховният вожд ви очаква в личните си покои. Последвайте ме.

И без да изчака отговора му, се обърна и се понесе по коридора. Трр-гилаг забърза след него. Опашката му нервно се извиваше. Във въздуха витаеше усещане за беда. Голяма беда. Личеше си в напрегнатите лица на охраната, която го насочи към този вход вместо към някой от главните. Четеше се в очите на правителствените воини, покрай които мина. Чуваше се в тихите гласове, с които разговаряха помежду си.

Сериозна беда. За него.

Трр-гилаг знаеше какво се е случило. Някак бяха разбрали за историята с фссс-органа на Прр'т-зевисти, в която главната роля бяха изиграли двамата с Клнн-даван-а. Сега предстоеше процес и присъда. Всичко бе свършило — кариерата, достойнството, предбрачното споразумение. Последният шанс за оцеляване на Прр'т-зевисти.

Всичко бе свършило. И все пак, въпреки че чувствата му се мятаха между паниката и примирението пред неизбежната катастрофа, една малка част от съзнанието му упорито отказваше да отхвърли натрапчивото усещане, че нещо не е съвсем точно. Какво общо имаше с това самият Върховен вожд? Защо бяха повярвали, че ще се подчини на повикването и доброволно ще се върне на Оакканв? Не трябваше ли да го поставят под стража още на Дхаранв?

Страховете и колебанията му още препускаха в главата му, когато двамата със старейшината стигнаха до вратата. Кабинетът не беше същият, в който бе предния път (нима оттогава бяха изминали само

осем завъртания?), веднага след безславното завръщане на изследователската група от Базов свят дванадесет.

— Влезте — каза старейшината и изчезна. Като правеше неуспешни опити да успокои опашката си, Трр-гилаг хвана дървената халка и отвори вратата.

Стаята беше по-малка от личния му кабинет, а мебелировката ѝ се оказа още по-проста. Но сякаш излъчваше някакво усещане за древност и история. Двама зхиррзхианци го очакваха — Върховният вожд и говорителят на клана Дхаа'рр Квв-панав.

— Влезте, изследовател Трр-гилаг — с гробовен глас каза Върховният. — Познавате говорителя на Дхаа'рр, нали?

— Познавам го. — Трр-гилаг кимна почтително и на двамата и забеляза странната липса на плодове кавра. Очевидно в личните покои на Върховния не се обръщаше внимание на подобни формалности.

— Страхувам се, че имам лоши новини за вас, изследовател — каза Върховният, — които засягат жизненоважен въпрос. Поради причини, които ще станат ясни по-късно, реших да се намеся лично. Седнете, моля.

Трр-гилаг се отпусна на посоченото му кресло, като с всички сили се мъчеше да задържи напирещата лавина от думи. Каквото и да знаеха — каквото и да си мислеха, че знаят — той не трябваше доброволно да ги снабдява с допълнителна информация. Двамата с Трр-мезаз бяха попадали безкрайно много пъти в подобни капани като деца.

— За какво става въпрос? — попита той колкото се може по-спокойно.

— Свързано е с майка ви, Трр-пификс-а — каза Върховният, без да сваля изпитателен поглед от Трр-гилаг. — Обвинена е в изключително тежка кражба. Тя... всъщност неизвестни лица, наети от нея, нощес са проникнали в родовия храм на Трр. И са откраднали нейния фссс-орган.

Мускулите на цялото му тяло се стегнаха. Не можеше да помръдне.

— Какво?! — възкликна Трр-гилаг.

— Много добре чу — каза Квв-панав. Грубият му глас разсече тишината като нож. — Наела е някакви крадци и е отмъкнала своя фссс-орган.

Трр-гилаг погледна към него, но парализираният му ум изобщо не успя да регистрира физиономията му. Значи го бе направила. Наистина го бе направила. Майка му беше откраднала своя фссс-орган. И той е бил в ръцете й.

В ръцете й...

— Какво се е случило? — Възможният отговор го ужасяваше. — Имам предвид, след това?

— Не се безпокойте, фссс-органът й е в безопасност — увери го Върховният. — Кое е единствената хубава част от цялата история. Поне няма да бъде изправена на съд за унищожаване на фссс-орган.

Съд. От тази дума го побиха тръпки.

— Ще има ли процес? — попита той. — Имам предвид, щом няма поражения...

— Поражения определено има — прекъсна го Квв-панав. — Крадците са проникнали в храма, нанесли са щети на собственост на Трр и са наранили един от пазителите. Това са цели две обвинения. — Той презрително изсумтя. — И което прави нещата още по-лоши, тя отрича вината си. Твърди, че двама неизвестни зхиррзхианци от несъществуваща организация са се появили пред нея от нищото и са й предложили помощта си.

Трр-гилаг погледна Върховния.

— Може би казва истината.

— Организацията, която тя споменава, не съществува, изследовател — отрицателно махна с език Върховният. — Имахме достатъчно време да проверим. Просто не съществува.

— Разбирам. — Трр-гилаг с мъка си пое дъх. Това не можеше да бъде. — Значи ще бъде изправена пред съда.

— При нормални обстоятелства — несъмнено. В този случай обаче — Върховният хвърли поглед към Квв-панав, говорителят Квв-панав ме помоли да се намеся в полза на майка ви и на вас самия.

Трр-гилаг погледна говорителя. Внезапно го обхвана надежда. Квв-панав, говорителят на най-могъщия клан...

— Ясно е, че подобен процес сериозно ще се отрази върху престижа на клана Кеера'рр — продължи Върховният. — Но той ще засегне и Дхаа'рр заради предбрачното ви споразумение с Клнн-даван-а. Съвсем естествено е говорител Квв-панав да желае на всяка цена това да не се случи.

— Разбирам. — Надеждата изчезна. Ясно беше накъде вървят нещата. И защо Квв-панав бе решил да се намеси. — И какво предлага говорителят?

— Процес няма да има — каза Квв-панав. — Майка ти ще прекара няколко завъртания под стража, след което ще бъде пусната да се прибере у дома. В архивите на Трр и Кеера'рр тихомълком ще бъде добавен запис за престъплението ѝ и въпросът ще се приключи.

— И каква ще бъде цената на това официално опрощение?

Гласът на Квв-панав беше равен и безизразен.

— Никаква. Правя го заради Дхаа'рр, а не заради теб. Обаче... — той направи кратка пауза. — Разбира се, невъзможно е всичко да се потули напълно. Пазителите на храма знаят. Знаят и воините, които арестуваха Трр-пификс-а. Пише го в записите на Трр, Кеера'рр и правителството. Твоето семейство е опозорено, изследовател Трр-гилаг. Не мога да допусна Дхаа'рр да бъде посрамен заради теб.

— Каква е цената? — повтори Трр-гилаг.

Говорителят закова поглед в него.

— Предбрачното ти споразумение с Клнн-даван-а ще бъде разтурено. Още тук. Още сега.

Трр-гилаг отсечено кимна. Беше се оказал прав. Квв-панав бе използвал тази трагедия за собствените си цели.

— Ами ако откажа?

— С предбрачното споразумение е приключено, изследовател — тихо, но твърдо каза Върховният. — Приемете го още сега или ще ви се наложи да го обявим публично, когато майка ви се изправи пред съда. С всичките унижителни последици.

Трр-гилаг го погледна. Обзе го странно чувство за покой. И свобода. Нямахше какво повече да губи.

— Заплашвате ли ме, върховни вожде? Защото ако ме запла...

— Млък! — кресна Квв-панав. — Как си позволяваш да говориш така на...

— Говорителят на Дхаа'рр да замълчи — обади се Върховният. Гласът му бе все така тих, но в него се усещаше власт, нетърпяща възражения. Квв-панав го изгледа сепнато и замълча.

Върховният продължи да го гледа още известно време. След това отново се обърна към Трр-гилаг.

— Това не е заплаха, изследовател Трр-гилаг. Просто представяне на фактите. Без намесата и помощта на говорител Квв-панав нямаше да има начин да се избегне процесът.

— Ясно — каза Трр-гилаг. Значи всичко бе свършено. Двамата най-могъщи зхиррзхианци във всички осемнадесет свята бяха обсъдили въпроса и бяха взели решение. — Май нямам, никакъв избор.

— Да. Нямате.

Настъпи тишина.

— Е, предполагам, това е всичко — най-после каза Трр-гилаг и се изправи. — Благодаря за отделеното време, върховни вожде. И за помощта ви към майка ми.

— Нищожно възнаграждение за вашата служба в полза на зхиррзхианците. — Лицето на Върховния сякаш трепна. — Служба, която, за съжаление, е към края си. Сигурен съм, че разбирате. При така стеклите се обстоятелства би било най-добре да не представлявате клана Кеера'рр в мрачанската мисия.

Трр-гилаг кимна, като забеляза с периферното си зрение, че Квв-панав изглежда изненадан. Може би не бе очаквал подобен ход. Последният удар дойде от Върховния.

— Разбирам.

— Съжалявам, че всичко приключва по този начин. Но със сигурност ще има още много случаи да проявите професионализма си в полза на народа. Тази война няма да приключи още дълго време.

Трр-гилаг гледаше Върховния. Внезапно го завладя непреодолимото желание да хвърли цялата истина в това непроницаемо лице. Войната всъщност щеше да бъде много кратка и краят ѝ щеше да постави ужасното оръжие КИОРО. Чудеше се дали Върховният все още не е обявил за съществуването му пред Върховния съвет. Каква ли щеше да бъде реакцията на говорителя Квв-панав, ако научеше истината? Още тук и още сега...

Трр-гилаг въздъхна. Не. Не трябваше да споменава КИОРО. Тази тайна не бе негова. И причините да не я казва все още бяха в сила.

— Сигурен съм, че е така. Когато този момент настъпи, ще вложа всичките си способности в работата си.

— Несъмнено. Всичко добро, изследовател.

Това беше покана да напусне. Трр-гилаг кимна и на двамата, обърна се към вратата...

— Още нещо — обади се Върховният зад гърба му. — В момента Трр-пификс-а се намира в ареста в Града на единството. Ще остане там още няколко завъртания, така че можете да ѝ занесете някои лични вещи. Ключът от дома ѝ е у секретаря на главната канцелария. От него можете да получите и списък с вещите, които ѝ е позволено да държи със себе си.

— Благодаря за любезността ви, върховни вожде. Ще потърся някакъв начин да се добера дотам.

— Говорете със секретаря — каза Върховният. — Ако има някакъв правителствен полет в онази посока през следващите няколко тентарка, можете да го ползвате.

— Благодаря ви. — След последния удар идваше ред на болкоуспокоителните. Просто за да покаже, че не е имал нищо лично срещу него.

— Тогава най-добре тръгвайте веднага.

Още една подкана. Този път ясна и недвусмислена. Трр-гилаг отново кимна на двамата и излезе.

Няколко стоудара броди из коридорите, без да вижда и чува зхиррзхианците, покрай които минаваше. Умът му бе твърде вцепенен, за да вижда и чува каквото и да било. Но това не продължи дълго. Горчивината и болката започнаха да се връщат — бавно, неумолимо, подобно на болка след упойка, чието действие постепенно отслабва.

Всичко бе свършено. Всички негови страхове се бяха сбъднали. Беше се страхувал от най-лошото и то се бе случило. С едно-единствено помръдване на пръста говорителят на Дхаа'рр и Върховният вожд му бяха отнели всичко ценно в живота. Кариерата, достойнството и най-вече Клнн-даван-а. Всичко.

Група зхиррзхианци стояха наред коридора и се оглеждаха. Пред тях се появи старейшина. Последва кратка размяна на думи и старейшината изчезна.

И Трр-гилаг разбра, че греши. Да, страхуваше се от най-лошото. Но то още не се беше случило. В усърдието си Върховният вожд и говорителят Квв-панав бяха пропуснали нещо.

Прр'т-зевисти.

Трр-гилаг пое дълбоко дъх, внезапно обхванат от вълна облекчение, че положението не беше безнадеждно. Все още не. Ако Клин-даван-а успееше да достави спринцовката до Доркас, може би щяха да имат шанс да измъкнат Прр'т-зевисти от сигурната смърт, към която го тласкаше говорителят. И ако успееха, можеха да използват този факт срещу него.

Вероятността бе нищожно малка, Трр-гилаг го знаеше. Но това нямаше значение. Той имаше нова надежда, нова цел. А в момента му трябваше точно това.

Трр-гилаг се съвзе и бодро закрачи по коридора към главната канцелария. Щеше да се възползва от предложението на Върховния и да вземе някои неща за майка си. И когато я видеше, щеше да бъде весел, уверен, грижовен.

Защото Върховният и Квв-панав не му бяха отнели семейството. А може би точно то бе най-важното от всичко.

— Е? — Квв-панав се размърда в креслото си. — Като си направим равносметката, май всичко мина доста добре.

— Радвам се, че сте удовлетворен. — Върховният се мъчеше да потисне изгарящото го чувство за вина. Всичко станало бе необходимо, но това не означаваше, че му харесва. Внезапно си даде сметка, че държавническите решения се вземат много по-лесно, когато не ти се налага да се изправиш очи в очи срещу онези, които са засегнати от тях. — А сега, ако ме извините, искам да прегледам един филм преди заседанието на Върховния съвет.

— Хайде стига, върховни вожде — сгълча го Квв-панав и понечи да се изправи. — Не сте забравили нашата уговорка. Трябва да ми разкажете за оръжието КИОРО, не помните ли?

— Разбира се, че помня. — Върховният натисна един клавиш на четеца. — Но първо бих искал да прегледам този филм. Може би ще бъдете така добър да го видите и вие. — Стената зад него се освети и Върховният се обърна към екрана.

Откъм креслото на Квв-панав се чу приглушено ахване.

— Виждам, че познахте обстановката — отбеляза Върховният. — Не можете да пропуснете великолепно качество на картината, независимо от малко неадекватното осветление. Вижте и тук — колко

ясно се виждат лицата на Корт и Дорнт. А тук, когато оставят кесията с фссс-органа пред вратата на Трр-пификс-а? Идеален запис за, как да се изразя, идентификационни цели, не мислите ли?

— Сигурен съм, че можете да се изразите така. — Гласът на Квв-панав сякаш излизаше изпод земята. — Кой е снимал този филм? Трр-пификс-а? — Той изруга. — Значи все пак излязох прав. Тя е ваш агент и всичко това се оказа не друго, а гигантска постановка. Целяща унищожаването ми.

Върховният махна отегчено с език.

— Ласкаете се, говорителю. И същевременно подценявате силата на позицията ми. Нито вие, нито Дхаа'рр не представлявате чак такава сериозна заплаха за властта ми. Каквото и да си мислите.

— И въпреки това искате да ме унищожите — обвини го Квв-панав, като посочи екрана с език.

— Не е вярно. Упорито продължавате да се изживявате според старите бойни стандарти. Сякаш сте великият водач на Дхаа'рр, пред когото трябва да склониш глава или да го унищожите.

— Тогава какво искате?

— Съдействие — каза Върховният. — Искам да работим заедно в името на общата цел. Да потиснем при нужда личните или клановите интереси в полза на всички.

Квв-панав презрително махна с език.

— Мечтаете за невъзможни неща, върховни вожде. Виждате петстотин цикъла без война и си мислите, че зхиррзхианците са се променили. Не е вярно. Конфликтите, конкуренцията, надпреварата — всичко това е тук. Животът на осемнадесетте свята все още е борба за власт. Не по-различна от войната срещу хората-завоеватели.

— Грешите — спокойно каза Върховният. — Мирното съревнование между клановете няма нищо общо с ужасите на войната. И тази война с хората-завоеватели не е война за надмощие, поне за нас. Това е война за оцеляване.

Квв-панав изсумтя.

— Силни думи...

— Искате да ви разкажа за КИОРО — разгорещено го прекъсна Върховният. — Чудесно. Нека ви разкажа за КИОРО.

И му разказа всичко. Всичко, което беше казал пленникът Фелиан Кавана. Всичко, което бяха успели да измъкнат от

другопланетното записващо устройство. Всичко, до което беше достигнало върховното командване по пътя на дедукцията.

Отне му десет стоудара... и накрая Квв-панав изглеждаше потресен.

— Това е невероятно — успя да продума той. Опашката му неконтролируемо се мятеше във всички посоки. — Напълно невероятно. Как може да съществува подобно нещо?

— Не зная — каза Върховният. — Ако знаехме, сигурно щяхме да намерим начин да се предпазим от него. Но не знаем. И не можем.

— Значи затова върховното командване хвърля сили в толкова много различни посоки — Квв-панав гледаше в нищото. — Опитват се да завземат колкото се може повече човешки светове и да изолират компонентите на КИОРО.

— Да — кимна Върховният. — И цената на тези усилия е, че войските ни са силно разпръснати. И сме почти безпомощни пред една тяхна контраофанзива. Но нямаме друг избор.

Квв-панав дойде на себе си.

— Ами ако е прекалено късно? Сигурен ли сте, че не е прекалено късно?

— Изобщо не съм сигурен — мрачно каза Върховният. — Нищо чудно точно в този момент да сглобяват КИОРО.

— И какво ще стане в такъв случай?

Върховният го погледна право в очите.

— Тогава по всяка вероятност зхиррзхианската раса ще загине.

Настъпилата тишина сякаш продължи цяла вечност.

— Какво искате от мен? — най-накрая запита Квв-панав.

„Зхиррзхианската раса ще загине.“ За първи път Върховният беше облякъл страха си в думи. И това сякаш направи страха му по-истински. И по-ужасен.

— Искам онова, което винаги съм искал. Пълно съдействие от вас и от Дхаа'рр.

— И сте си помислили, че това... — Квв-панав отвратен посочи филма, — ще ви гарантира моето съдействие?

— Искам вашето съдействие — повтори Върховният. — Не водачеството ви. Сам забелязвате разликата.

— А ако не съм съгласен с някои въпроси относно начина, по който водите войната?

— Можете спокойно да отправяте въпроси към мен. Да отстоявате гледната си точка — на четири очи или пред Върховния съвет. Но когато се стигне до решение, ще го приемете. Безусловно.

— А ако не се съглася?

Върховният впи поглед в него.

— Тогава ще пусна филма. И ще ви унищожа.

Последва нова пауза.

— Играете опасна игра, върховни вожде.

— Не играя никакви игри — възрази Върховният. — Това е истинско. И сериозно.

— О, зная, че е сериозно — съгласи се Квв-панав. — И сигурно много ви забавлява.

Върховният махна отрицателно с език.

— Не се забавлявам, говорителю. Просто правя онова, което трябва да се направи.

— Искане ми се да мога да ви повярвам. — Квв-панав се изправи.

— Е, постигнахте своето. Спечелихте рунда. Но ще има и други.

— След като войната свърши — предупреди го Върховният.

Квв-панав едва-едва се усмихна.

— Разбира се, върховни вожде. След като войната свърши.

22.

Предишното завъртане направиха операция на един човек на име Сржант-яновец — прикрепиха някакво устройство към едната страна на главата му. Прр'т-зевисти намери операцията за забележителна, но за съжаление, не успя да види всичко. Надяваше се Доктор-Каван-а да я повтори това завъртане, за да може да я разгледа още веднъж. Но вместо това тя отново се върна към изследването и вземането на проби от резена му.

Вече бе уморен от всичко това. Не че беше болезнено, въпреки че ниските емисии на оръжието срещу старейшини, които винаги съпътстваха работата ѝ, ставаха все по-досадни. По-важното беше, че не получаваше нова информация за хората или за технологиите им. А трябваше да научи още толкова много неща...

Отново се чу познатият приглушен звук на отварящата се врата. Прр'т-зевисти предпазливо се промъкна до края на светлия свят, за да види какво става.

Човешкият командир.

— Здравейте, Доктор-Каван-а — каза той и затвори вратата. — Има ли някакъв прогрес?

— Малък — отговори тя. — Мисля, че успях да изолирам (нещо) източник на (нещо) активност.

— Това е добре. — Командирът пристъпи напред и погледна последната проба. — Видяхте ли още (нещо) от (нещо) път?

— Не съм сигурна. Понякога сякаш виждам нещо с (нещо) на окото си. Но когато се обърна, няма нищо.

— Опитайте (нещо) — посъветва я той, като огледа на свой ред стаята. Прр'т-зевисти бързо отстъпи назад в сивия свят. — Опитайте наистина с всички сили. Достатъчно лошо е, че могат да (нещо) (нещо) със свръхсветлинна (нещо). Още по-лошо, ако могат също така да (нещо) направо през стените на тази стая.

— Нещо се е случило, нали? — Гласът на Доктор-Каван-а изведнъж стана тих. — Какво?

Прр'т-зевисти чу тих съскащ звук — командирът издиша.

— Сржант-яновец. Той и (нещо) замлъкнаха през изминалия (нещо).

— Не знаех — каза Доктор-Каван-а. — Мислите ли, че са го убили?

— Не зная — отговори командирът. — Получихме един (нещо) (нещо) от него и изпратихме един в отговор. И това беше всичко.

Пауза.

— Но най-силно (нещо) безпокои какво показва (нещо) — продължи той. — (Нещо), е имало нападение срещу зхиррзхианската база.

Прр'т-зевисти се приближи отново към светлия свят тъкмо навреме, за да види как лицето на Доктор-Каван-а се промени и кичурите косъмчета над очите ѝ се приближиха едно към друго.

— Не ми казахте, че ще атакуваме.

— Не сме — каза командирът. — Точно това (нещо) тревожи. Не сме ние. Няма никакъв смисъл зхиррзхианците да са си го направили сами. Така че остава само една (нещо).

— (Нещо)? Но това е (нещо). Те са пленници.

— Така бяхме предположили (нещо). Но в действителност не сме съвсем сигурни. Според (нещо), което получихме, (нещо) ги водеха през летището. Не бяха облечени в такива (нещо) дрехи, за каквито се споменава в доклада на брат ви.

Нова пауза.

— Каква е била тази атака? — попита Доктор-Каван-а.

— Ъгълът ни на (нещо) не беше добър. Най-общо може да се (нещо) като серия от експлозии.

— Поражения?

— Също не можем да кажем. Но явно експлозиите са разположени в един район. Защо? Някаква идея ли имате?

— Не съвсем. Но сте прав — като се разгледат (нещо), сигурно (нещо) са зад всичко това. Но не мога да разбера играта им.

— Нещо (нещо), по всяка вероятност. — Гласът на командира стана малко по-нисък. — Залагам си (нещо).

— Е, може би...

Вратата се отвори и Доктор-Каван-а спря да говори.

— Командире? — обади се един воин. — Пети наблюдателен пост докладва за (нещо) въздушна активност на врага.

— Сигурно просто техните (нещо) (нещо). — Командирът извади метален цилиндър от колана си и тръгна към вратата. — Веднага се връщам.

Той излезе навън и остави вратата отворена. Прр'т-зевисти се промъкна след него. Стоеше затворен в металната стая вече близо три завъртания и независимо от риска, не искаше да пропусне тази възможност.

От предишното му излизане нещата не се бяха променили кой знае колко. Още една част от сандъците с оборудване беше изчезнала. Може би запасите на хората намаляваха. Или просто ги местеха в някоя друга част на базата.

— Тук (нещо) — разнесе се гласът на командира. Прр'т-зевисти се огледа и го видя да стои на няколко крачки от него, до един от сандъците. Върху сандъка имаше поставено някакво плоско правоъгълно устройство. Командирът държеше пред устата си метален цилиндър. Очевидно някакво записващо устройство...

— Тук е Пети пост, командире — разнесе се слаб глас от цилиндъра.

Прр'т-зевисти се намръщи и се доближи до командира, доколкото му позволяваха стените на металната стая. Значи не бе записващо устройство, а средство за комуникация. Сигурно щеше да го разбере по-рано, ако имаше зрението на телесен. Огледа се, зачуден дали няма да открие тъмнолъчевия ретранслатор.

— Интересно — каза командирът и се обърна към металната стая. Прр'т-зевисти моментално застана нащрек — не искаше да го видят или да затворят вратата под носа му. — Чакайте малко. Искam да проверя нещо.

Командирът пристъпи вътре в стаята...

И изведнъж слабият фон на оръжието срещу старейшини експлодира в океан от болка.

Прр'т-зевисти се задъха от неочаквания удар. Едва успя да чуе, че командирът и Доктор-Каван-а си говорят нещо. Цялото му съзнание бе насочено към ужасната болка. Сякаш в него бяха забили милиони игли. Вселената се гърчеше заедно с него, с болката и повдигането...

И изведнъж всичко свърши. Също така внезапно, както бе започнало. Прр'т-зевисти отново се задъха, като се мъчеше с все сили да фокусира света около себе си. Командирът все още стоеше на прага, разговаряше с Доктор-Каван-а и сочеше нещо извън металната стая. Цилиндърът все още се намираше в ръката му. Той завърши жеста си, приближи цилиндъра отново към устата си...

И Прр'т-зевисти отново беше залят от болка.

Но този път всичко продължи само миг. Едва успя да си поеме дъх, и болката изчезна.

Този път му беше още по-трудно да дойде на себе си. С мъка се бореше със замайването, прекалено изтощен, за да изпитва гняв. Най-накрая и това бе станало. Най-накрая бяха опитали пълната мощ на оръжието срещу старейшини срещу него. Но той бе оцелял и не се издаде.

А може и да не очакваха да се издаде. Доктор-Каван-а излезе от металната стая — гледаше командира и не обръщаше никакво внимание нито на резена, нито на самия Прр'т-зевисти. Командирът пък продължаваше да си говори в цилиндъра, сякаш не си беше случило нищо.

Цилиндърът!

Прр'т-зевисти гледаше устройството и потръпваше от последните остатъци от болката. Цилиндърът. Разположен срещу входа на стаята, на една линия с неговия резен, когато бе започнала болката. И отдалечен, когато болката бе спряла. Преместен за миг при жеста на командира, последван от също толкова краткотрайна болка.

И изведнъж Прр'т-зевисти разбра. Истината. Ужасната истина.

Оръжията срещу старейшини на хората-завоеватели не бяха никакви оръжия. А средство за комуникация.

Прр'т-зевисти се рееше тук, гледаше командира и Доктор-Каван-а, а съзнанието му се гърчеше в шок. Имаше го в доклада на изследователската група на Базов свят дванадесет. Човекът пленник бе твърдял, че именно зхиррзхианците са нападнали първи. Върховното командване и правителството бяха подминали тази част като лъжа.

Но това не беше лъжа. Не и от гледна точка на пленника. Според него хората не бяха извършили нищо по-агресивно от това да се опитат да установят контакт.

И в отговор срещу тях бяха открили огън. Чист акт на самозащита от гледна точка на зхиррзхианците.

Което означаваше, че цялата война не е нищо друго освен една гигантска грешка.

Напълно вцепенен, Прр'т-зевисти се оттегли в своя ъгъл и потъна дълбоко в сивия свят. Грешка. Ужасна поредица от недоразумения.

А всички останали войни? Всички в зхиррзхианската история... всички нападения с цел защита срещу другопланетните раси, които ги бяха атакували още при първата среща? Нима и те бяха избухвали заради подобни недоразумения?

Нещо се чу и Прр'т-зевисти отново се доближи до светлия свят. Доктор-Каван-а и човешкият командир се бяха върнали в стаята. Проведоха кратък разговор, пълен с непознати на Прр'т-зевисти думи, след което командирът излезе и затвори вратата.

Известно време Доктор-Каван-а седеше, загледана във вратата. След това шумно издиша и се върна към работата си с пробата. Опитваше се, ако можеше да се вярва на разговорите, да разбере защо резените са толкова важни за зхиррзхианците.

И Прр'т-зевисти взе решение.

Той се доближи максимално до светлия свят. Един глас дълбоко в него не спираше да го предупреждава, че всичко това може да се окаже един сложен ход, измама, която да го накара да се издаде. Но трябваше да поеме този риск. Дори да имаше най-малък шанс всичко това да е истина.

Движението му привлече вниманието на Доктор-Каван-а. Тя се обърна и замръзна с отворена уста...

— Здравейте, Доктор-Каван-а — каза той, като се опитваше да изговаря чуждите думи колкото се може по-ясно. — Аз съм Прр'т-зевисти — Дхаа'рр.

23.

Совалката остави Трр-гилаг на малко частно летище на петнадесет хилядоразкрача южно от Тръстиковото село. Правителственият пилот му даде на заем едноместен самоход, обеща да се върне след два тентарка и издигна машината си във въздуха.

Пътуването на север към къщата на майка му беше дълго и самотно. Трр-гилаг видя само няколко сгради — ферми и стопански постройки, повечето от които отстояха на значително разстояние от запуснатия пращен път. Единствените други коли, с които се разминаваше, бяха селскостопански машини. Нямаше много за гледане.

Но пък имаше много време за мислене.

Мислите далеч не бяха приятни. Той се опита да се съсредоточи върху опита да спасят вероятно живия Прр'т-зевисти и върху това как би могъл да размени този факт срещу възстановяването на предбрачното си споразумение с Клнн-даван-а. Но в цялото уравнение имаше прекалено много „ако“, вероятности и несигурност. И дори планът да сработеше перфектно, винаги оставаше тежестта на престъплението на майка му.

Майка му. Трр-гилаг въздъхна, отново обзет от чувство за вина. Едва в совалката се бе сетил за най-важното. Трр-пификс-а се бе опитала да открадне своя фссс-орган, защото не искаше да стане старейшина.

И се бе провалила. Което означаваше, че правото ѝ на избор вече ѝ е отнето. Трр-гилаг все още не можеше да разбере дали този факт го облекчава, или го натъжава още повече.

Когато пристигна пред къщата на майка си, около нея се рееха неколцина старейшини.

— Здравейте — обърна се към него един от тях. — Кой сте вие?

Трр-гилаг го изгледа.

— Защо?

Другият сякаш се изненада.

— Просто се чудя. Чух, че миналата нощ тук се е случило нещо и са били забъркани правителствени воители и някакви престъпления. Просто се чудех дали не знаете нещо.

Трр-гилаг направи гримаса. Значи слуховете вече бяха тръгнали. Неизбежно, наистина. При толкова много свободно време...

— Съжалявам — кратко каза той и продължи към вратата.

— Чакайте малко. — Пред него застана втори старейшина. — Къде отивате?

— Вътре — отговори Трр-гилаг. — Какво ви засяга това?

— Имате ли разрешението на собственика?

— Имам това. — Трр-гилаг показва ключа.

— А разрешение? — повтори старейшината.

Трр-гилаг се спря.

— Имам всички разрешения, които са ми нужни — бавно каза той. — Пак ви питам — какво ви засяга това?

— Това е нашата земя — обади се трети старейшина. Гласът му звучеше малко обидено. — Наше право и задължение е да я пазим.

Внезапно Трр-гилаг се почувства отвратен и уморен от старейшините.

— Това са пълни глупости — хладно каза той. — И вие много добре го знаете. Никога не сте обръщали ни най-малко внимание на Трр-пификс-а, докато не сте надушили възможност за малко клюки. Това е всичко, което искате. Забравете.

— Как смееш да говориш така със своите старейшини? — наду се третият старейшина. — Ние сме...

— Не давам пукната пара за това какво сте — сръза го Трр-гилаг и премина през цялата компания. Отключи вратата и влезе в къщата.

Почти очакваше старейшините да го последват, най-малкото за да изразят мнението си за маниерите му и за нуждата от уважение. Но дори да го бяха последвали, не се издадоха.

Най-вероятно се бяха върнали в родовите си храмове да разкажат с най-малките подробности за ужасно невъзпитания млад мъж, появил се пред обвитата с тайнственост къща на Трр-пификс-а — Кеера'рр.

Майка му беше живяла в този дом сравнително кратко, но въпреки това мястото бе пълно със спомени. Няколко стоудара Трр-гилаг просто се разхождаше из стаите, разглеждаше мебелите и картините, които помнеше от детството си, докосваше бродериите,

които тя толкова обичаше да прави и с които така се гордееше. Тук-там се виждаха кесии и шалчета, върху които беше започнала да работи. До мивката в кухнята откри градинските инструменти, грижливо почистени и оставени да съхнат. Върху извитата повърхност на лопатката все още се виждаше капка вода. Трр-гилаг вдигна лопатката, завъртя я и загледа как капката се стича по края ѝ.

С крайчеца на окото си забеляза как нещо проблесна и се раздвижи. Значи не всички старейшини си бяха отишли. Трр-гилаг рязко се извъртя, пое дъх да каже веднъж завинаги на тези любопитни клюкари какво мисли за тях...

— Здравей, синко. — Гласът на Трр'т-рокик беше гробовен. — Радвам се да те видя пак.

Трр-гилаг ахна.

— Татко — успя най-послед да възвърне гласа си той.

Сериозното изражение върху лицето на Трр'т-рокик малко се пропука.

— Предполагам, че това е заради неочакваната среща — кисело се усмихна той. — Или имаше нещо да казваш?

— Не, не — побърза да го увери Трр-гилаг и махна неопределено към вратата. — Помислих, че е някой от местните...

Замръзна, все така сочейки вратата, когато го настигна вторият удар. Това не беше родовият храм на Трр. Намираше се тук, южно от Тръстиковото село, на 115 хилядоразкрача разстояние от него.

На петнадесет хилядоразкрача извън достъпния за баща му периметър.

— Не, това не е халюцинация — спокойно каза Трр'т-рокик. — Наистина съм тук.

— Но как? — смутено махна с език Трр-гилаг.

— Боя се, доста незаконно — призна Трр'т-рокик. — Разбира се, изобщо не сме предполагали, че някой ще разбере. При нормално стечение на обстоятелствата никой нямаше да разбере. Но обстоятелствата вече далеч не са нормални.

— Чакай малко. Моля те, чакай малко. Как така си тук? Какво, да не би да имаш резен или нещо подобно?

— Без „или нещо подобно“ — каза Трр'т-рокик. — Говорих с един приятел и той отрязва резена. Така че да мога да държа майка ти под око.

Трр-гилаг бавно кимна. Разбира се. Направо очевидно, като се замислиш. Типично в стила на баща му.

— Без тя да знае, предполагам.

Трр'т-рокик извърна глава.

— Не можех да ѝ кажа, Трр-гилаг. Тя не ме искаше. Никога не пожела да ме види отново. Но аз не мога да приема това. Не мога да я оставя да си отиде просто ей така.

Трр-гилаг въздъхна. Наистина, непристойно беше да я шпионира. Но, от друга страна, не можеше да го обвинява.

— Извадил си голям късмет. Сигурно си даваш сметка. Ако беше решила да обиколи местните пирамиди, със сигурност щеше да те хване.

— О, наистина извадих късмет — мрачно каза Трр'т-рокик. — Но не този. Разбираш ли, моят резен не се намира в никоя от местните пирамиди. Нито в местните храмове. Той е... е, да кажем, че е поставен на едно неофициално място.

Трр-гилаг се намръщи. И внезапно разбра.

— Да не искаш да кажеш, че си го метнал в... в някаква кутия или нещо подобно?

— Страхувам се, че си напълно прав — призна Трр'т-рокик. — Намира се в затворен контейнер, заровен под храстите. — Той напрегнато погледна сина си. — Ти си потресен, разбира се. Не мога да те виня за това.

Трр-гилаг въздъхна. Много добре виждаше острата ирония във всичко това. Двамата с Трр-мезаз замисляха да поставят незаконния резен на Прр'т-зевисти в някаква кутия на Доркас. А баща им вече беше направил същото. Сигурно беше наследствено...

— Всъщност не съм чак толкова потресен, колкото мислиш. Кой ти помогна?

— Е, вече нищо не ми пречи да ти кажа. След всичко онова, което се случи, така и така ще се разчуе. Несъмнено ще проверят всички фссс-органи в родовия храм.

Трр-гилаг кимна. Отново беше очевидно.

— Трр-тулкож, нали? — попита той. — Само храмов пазител има такъв достъп.

— Да. Здравата ще загази, когато всичко излезе наяве. Но нищо не можем да направим. — Той погледна сина си с внезапен блясък в

очите. — Можем обаче да направим нещо за майка ти. Разбираш ли, не присъствах на онова събрание на старейшините миналата вечер. Бях тук.

Опашката на Трр-гилаг трепна.

— Бил си тук? Имам предвид, тук, в самата къща?

— Тук, в самата къща. И видях всичко. Бяха двама, двама млади мъже, облечени в костюми, каквито можеш да видиш във военните филми. Дойдоха до вратата, оставиха кесията на земята, след което почукаха два пъти и избягаха.

— Защо не си предупредил останалите старейшини?

— Де да го бях направил — въздъхна Трр'т-рокик. — Но не разбрах значението на онова, което видях. Чак когато воините излязоха от прикритието си и се насочиха към къщата...

— Чакай малко — намръщи се Трр-гилаг. — Воините са излезли от прикритието си ли? Откъде?

— О, бяха навсякъде. — Трр'т-рокик направи неопределен жест. — От стопанските сгради наоколо, от канавките, от полето... направо отвсякъде. Не ги забелязах чак докато не се раздвижиха.

Трр-гилаг притисна език към небцето си.

— Но тогава това означава, че не е имало никакво анонимно обаждане, което да ги накара да се намесят навреме, за да попречат на майка ми да унищожи своя фссс-орган — бавно каза той. — Те са знаели предварително. И същевременно твърдиш, че преднамерено са оставили онези двамата да избягат?

— Не зная доколко е било преднамерено. Може просто да са били неподготвени. Нали ти казах, всичко стана много бързо.

— Може би — изръмжа Трр-гилаг. — Но няколко добре разположени старейшини би трябвало да предупредят воините достатъчно рано, за да могат да заловят онези двамата. Ако приемем, разбира се, че воините са искали да ги заловят.

— Много внимавай, синко — предупреди го Трр'т-рокик. — Това може да доведе до още по-сериозни неприятности.

Трр-гилаг пренебрежително махна с език.

— И без това вече си имам сериозни неприятности. Или ще си имам съвсем скоро.

— Затова няма нужда да си усложняваш положението, като повдигаш неоснователни обвинения — контрира Трр'т-рокик. — Това

няма да помогне на майка ти.

Трр-гилаг се насили да успокои надигация се в него гняв.

— Тогава ще намерим доказателства. Казваш, че си видял онези двама зхиррзхианци. Ще ги познаеш ли, ако ги видиш отново?

— Със сигурност.

— Добре тогава. — Трр-гилаг замислено прокара пръст по градинската лопатка. — Тогава ще пуснем описанието им на старейшините и ще видим дали няма да можем да ги открием.

— Рисковано — отрицателно махна с език баща му. — Те със сигурност не желаят да бъдат открити. И при най-малкото подозрение сигурно така ще се покрият, че никога няма да ги намерим.

— Знам — намръщи се Трр-гилаг. — Но това е единствената ни възможност.

— Всъщност може и да не е така — каза Трр'т-рокик. — Казах ти, че двамата избягаха. Но не ти казах, че на стотина разкрача на запад оттук ги чакаше коптер.

— Сигурно са дошли с него от храма. Цял коптер — горчиво каза Трр-гилаг. — Чудя се как правителствените войници са пропуснали и него.

— Не е невъзможно, Трр-гилаг — предупреди го Трр'т-рокик. — Моля те, не си прави неверни заключения от това. Коптерът нямаше светлини, нито маркировка, а освен това беше топлинно екраниран.

— И всичко това доказва, че е бил въввлечен някой с високо положение — контрира Трр-гилаг. — Подобни модификации никак не са евтини. Просто някой е искал да скрие нещо.

— Може би. Но може и да са се излъгали. Моят резен е с малко по-малък размер и нямах много време да огледам коптера преди да се окажат извън обсега ми. Но успях да видя двигателите на коптера, а те се оказаха доста топли. Най-доброто ми предположение е, че машината е летяла ниско над земята през последния хилядоразкрач или някъде там.

— И сигурно ще кажеш, че това е една от причините да останат незабелязани от правителствените части — въздъхна Трр-гилаг.

— Сигурен съм, че това е била целта им — съгласи се Трр'т-рокик. — Които и да са „те“. Но ти не ме разбра. Както казах, двигателите бяха топли. Достатъчно топли, за да излъчват малко количество инфрачервена светлина. — Той мрачно се усмихна. —

Както се оказа, достатъчна, за да мога да разчета серийните номера на производителя.

Трр-гилаг усети как зениците му за дневно виждане се свиват.

— Прочел си номерата? — възкликна той. — Значи сме ги хванали. Хванали сме ги за езиците!

— Спокойно, синко, спокойно — вдигна ръка Трр'т-рокик. — Няма да е толкова лесно. Не можем просто да обявим номерата и да ги накараме да си признаят. Както ти самият каза, тук е замесена някоя много важна клечка, а политическата мощ върви ръка за ръка с важността. Не можем да рискуваме да ни нанесат контраудар, който да съсипе целия ни род.

— Какво ще правим тогава? — настоя Трр-гилаг. — Ще си мълчим и ще ги оставим, така ли?

— Разбира се, че не — каза Трр'т-рокик. — Просто казвам, че по нормалния начин няма да стане. Засега Трр-пификс-а е добре — тя е посрамена, но поради някакви причини онзи, който стои зад всичко това, не иска да разгласява случилото се. Това означава, че разполагаме с време. Така че аз ще...

На вратата леко се почука.

В първия момент на Трр-гилаг си помисли, че му се е сторило. Но чуването се повтори. Трр'т-рокик проблесна и изчезна, за да се появи миг по-късно.

— Не зная — прошепна той. — Един зхиррзхианец, мъж, на средна възраст. Изглежда ми познат, но не се сещам откъде.

На вратата се почука за трети път, вече по-настойчиво.

— Остани да гледаш — прошепна на баща си Трр-гилаг и като събра целия си кураж, отвори вратата, готов на всичко.

— Здравейте, изследовател — каза Върховният вожд. — Радвам се, че сте успели да намерите начин да стигнете дотук. Мога ли да вляза?

Трр-гилаг преглътна. Точно това не фигурираше в списъка му от очаквани възможности.

— Разбира се, върховни вожде — каза той и се отмести.

— Благодаря. — Върховният пристъпи напред и Трр-гилаг веднага забеляза дразнещия пулсиращ звук, който го следваше. Зумер, при това вече активиран. Каквото и да предстоеше, явно Върховният го смяташе за поверително.

Но въпреки че не можеше да чува, Трр'т-рокик щеше да е в състояние да наблюдава. Това донякъде го успокои.

— Съжалявам, че ми се наложи да ви накарам да дойдете тук по такъв начин — обърна се Върховният към Трр-гилаг, който тъкмо затваряше вратата. — Но трябва да говоря с вас насаме.

— Във връзка с майка ми ли?

— Във връзка с войната. И с вашата теория, че може би има биохимична основа за агресивността на хората-завоеватели.

Трр-гилаг потисна гримасата си. Целият път дотук... за това?

— Тази теория надали е дълбока тайна, върховни вожде — нетърпеливо каза той. — Вече пуснах някои бележки за нея. Можехме да я обсъдим и в правителствения комплекс.

— Сигурно — спокойно отговори Върховният. — Но надали бихме могли да обсъдим неоторизираното вземане на част от фссс-органа на Прр'т-зевисти.

Трр-гилаг замръзна. Значи знаеха всичко. Сигурно Клнн-даван-а вече се намираше в ареста на Шаманв, а семейството ѝ бе посрамено също като неговото...

— Не — едва успя да изрече той. — Сигурно не бихме могли.

Върховният леко се усмихна.

— Спокойно, изследовател, положението не е толкова лошо, колкото предполагате. Скоро сам ще се убедите. Поне засега никой друг не знае за вашата малка конспирация.

Трр-гилаг положи съществено усилие, за да накара ума си да заработи отново. Естествено Върховният можеше и да лъже. Но Трр-гилаг не виждаше каква полза би извлякъл от това. Оставаше му само да се включи в играта и да види докъде ще доведе всичко това.

— Мога ли да ви попитам как разбрахте?

— От един от старейшините на Прр'т-касст-а, разбира се. Вече бях наредил всичките ви комуникационни линии да бъдат пренасочвани към Оакканв и да минават през някой от правителствените старейшини. Изборът на Прр'т-касст-а затрудни пренасочването на тази връзка, но не го направи невъзможно. Но не това е важното. Важното е, че вие сигурно искате да отидете на Доркас заедно с изследовател Клнн-даван-а. Чудесно, защото аз искам същото.

Трр-гилаг се намръщи. Сериозно ли говореше Върховният?

— Не ви разбирам.

— Много просто. В базата на Доркас има трима пленници. Или може би пратеници, не знаем със сигурност. Един от тях е човек-завоевател. — Върховният погледна Трр-гилаг. — Другите двама са мрачанци.

Зениците за дневно виждане на Трр-гилаг се свиха. Мрачанци?

— Трябва да ви кажа, че не се доверявам особено на мрачанците, върховни вожде.

— Да, зная. И точно затова искам именно вие да разговаряте с тях. Още повече, че ще разполагате и с човек-завоевател за биохимичните си тестове.

— Разбирам. — Трр-гилаг внимателно погледна Върховния. — Трябва ли да приема, че всичко това е... не съвсем оторизирано?

Върховният отвърна на погледа му.

— Аз го оторизирам, изследовател. Това е всичко, от което се нуждаете.

— Да, разбирам това. Имам предвид...

— Зная какво имате предвид — прекъсна го Върховният. — И нямам нито време, нито намерение да обсъждам с вас политически въпроси. Вашите качества са ясни — вие сте добър професионалист и не отстъпвате пред авторитета на традициите, когато се налага да се направи нещо. Въпросът ми е също толкова ясен — отивате, или не?

— Разбира се, че ще отида — отговори Трр-гилаг. — Кога?

— Незабавно. — На лицето на Върховния сякаш се изписа облекчение. — Един кораб вече ви очаква на летището, на което кацнахте. Можете да оставите самохода там, ще го приберат по-късно.

— Добре. Но нямам никакъв личен багаж и оборудване.

— Дрехи и лични вещи ще намерите на борда на кораба. По пътя ще се отбиете на Базов свят девет. По всяка вероятност там ще намерите основната част от оборудването. Дайте на командира на кораба списък с липсващите неща. Всичко ще ви бъде изпратено оттук направо на Доркас. Това удовлетворява ли ви?

— Напълно — кимна Трр-гилаг. — Благодаря ви.

— Тогава тръгвайте. И още нещо. Командир Трр-мезаз докладва, че хората-завоеватели на Доркас са направили вероятно два опита да проникнат в района северно от базата ни.

— Да — потръпна Трр-гилаг. — Каза ми.

— Разбира се, командирът не може да обясни причината за това.
— Гласът на Върховния стана твърд. — Но ние с вас няма какво да гадаем.

— Не — промърмори Трр-гилаг. Не, изобщо нямаше нищо за гадаене. — КИОРО.

— Да. И ако един от компонентите му е все още там, няма начин хората-завоеватели да го оставят на мястото му. Ако се наложи, вие сте оторизиран да разкажете на брат си всичко за това оръжие. И да предприемете каквото е необходимо, за да не могат хората-завоеватели да стигнат до него. Разбрахте ли?

— Да — кимна Трр-гилаг.

— Добре. Тогава вървете. И нито дума никому.

— Нито дума никому — потвърди Трр-гилаг и тръгна към вратата.

— И късмет — добави Върховният.

Успя да размени само няколко думи с баща си преди самоходът да излезе извън обсега на Трр'т-рокик. Каза му само, че напуска Оакканв и че той няма за какво да се безпокои.

Самият Трр-гилаг не беше толкова убеден в това. Можеше да се окаже капан, в който да паднат заедно с Клинн-даван-а, а родовете и клановете им да бъдат компрометирани. Можеше само да гадае в името на какви политически цели.

А може би целта бе Трр-мезаз? Да се окаже забъркан със съмнителен цивилен, който прави опити върху вражески пленник, без да разполага с официално разрешение. Бърз и удобен начин да го лишат от поста му.

Би могло да е и нещо много по-просто — да отстранят самия него, докато двамата зхиррзхианци, подвели Трр-пификс-а, успеят да се укрият на сигурно място, така че никога да не бъдат намерени.

Но и всичко друго би могло да е истина. И ако бе така — ако имаше дори шанс пътуването му до Доркас да помогне на зхиррзхианците във войната — то рискът си заслужаваше.

Глупост или смелост. Само времето можеше да покаже.

24.

Въздухът на Шаманв беше ободряващ и звънлив, изпълнен с уханието на екзотични растения и с далеч по-познатите миризми на свръхпроводящите материали, производството на които правеше планетата тъй известна. Клинн-даван-а вдишваше дълбоко, докато вървеше към транспортния възел на Дхаа'рр, наслаждавайки се едновременно на ароматите и на оптимизма, който я изпълваше. Наистина, на Дхаранв тя бе изразила големите си надежди пред Трр-гилаг и Прр'т-касст-а. Но дълбоко в себе си не беше напълно убедена, че планът ще проработи.

Но, за нейно най-голямо учудване, дотук не бе срещнала никакви проблеми. Събирането на достатъчно количество лични съобщения и предмети на Дхаранв, с които да оправдае пътуването си до Доркас, се оказа изненадващо лесно — всъщност наложи се дори да направи няколко отказа. На Шаманв служителите също така се стараеха да я улеснят по всякакъв начин — упътваха я, помагаха ѝ да оформи необходимите документи и така нататък. Такъв беше кланът Дхаа'рр. Всички работеха заедно.

Намръщи се. Или просто вестта коя е и какво ѝ се е случило вече се беше разнесла и служителите просто я съжаляваха. В края на краищата, беше получила съобщението преди близо два тентарка. Повече от достатъчно за един приказлив старейшина да го разгласи из целия транспортен възел. Самото съобщение беше кратко и ясно — предбрачното ѝ споразумение с Трр-гилаг е отменено.

Тя вдигна очи към облачното небе и погледна в посоката, където приблизително се намираше Дхаранв. Съобщението наистина беше кратко и ясно. И същевременно объркващо лишено от информация. Например нямаше никакво обяснение как се е стигнало до това решение. Нито подробности за самото гласуване, а такива трябваше да има. Нищо освен самото решение.

Клинн-даван-а нямаше да приеме това. Не можеше да го приеме. Нито пък Трр-гилаг, в това бе сигурна. Все някак щяха да намерят

начин да извоюват своето.

Но това трябваше да изчака. Сега най-важното бе да достави пробата от фссс-органа на Прр'т-зевисти на Доркас. След това щеше да се върне на Дхаранв и да открие начин да възстанови споразумението...

Тя спря и отново погледна към небето. Не видя ли току-що?...

Да. На хоризонта се виждаха три тъмни точки. Приближаваха се, ако не грешеше.

Затича се. Служителите я бяха уверили, че в следващия тентарк няма да има полет до Доркас. Ако разписанието им не бе вярно, щеше да се наложи доста да се изпоти, докато мине през всички формалности. А може би усмивките им не бяха толкова любезни и състрадателни, както си беше помислила. Тя ускори още повече темпото, хвърли отново поглед към небето...

И внезапно спря. Вдигна ръка, за да предпази очите си от слънцето, и се загледа в приближаващите машини. Сега те бяха много по-близо, все така насочени към транспортния възел. Движеха се много бързо. Тя ги гледаше как приближават и опашката ѝ започваше да се движи все по-бързо и по-бързо...

Изведнъж те се оказаха над нея. Ревът и горещата вълна почти я събориха на земята. Три малки кораба, боядисани в черно и бяло, внезапно превърнали се отново в точки далеч на хоризонта.

Клнн-даван-а никога не беше виждала подобно нещо.

Късно — твърде късно се разнесе воят на сирените около нея. Недалеч дочу рева на изстребителите и останалите военни машини, които се втурнаха да ги догонват. Но само вдигнаха допълнително шум към онзи, който вече изпълваше комплекса. Клнн-даван-а гледаше отдалечаващите се точки, внезапно почувствала се гола, безпомощна и ужасена под откритото небе. Чувството за сигурност бе изчезнало и нямаше да се върне никога.

Хората-завоеватели ги бяха открили.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.